

**Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
"НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ"**

АВТОРСЬКЕ ПРАВО І СУМІЖНІ ПРАВА

Збірник нормативно-правових актів Частина 1

Неофіційне видання
Тексти нормативно-правових актів подані
за станом на 1 жовтня 2014 року

**Дніпропетровськ
НГУ
2014**

УДК: 347.77/78

ББК 67.404.3

А 22

Рекомендовано до видання вченою радою Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий університет» (протокол № 8 від 29 вересня 2014 р.).

Авторське право і суміжні права: зб. нормат.-прав. актів: неофіц. вид:
А 22 в 2 ч. / Уклад.: Р.С. Кірін, В.Л. Хоменко; М-во освіти і науки України; Нац. гірн. ун-т. – Д.: НГУ, 2014. – Ч. 1. – 269 с.

До збірника увійшли положення Цивільного, Кримінального, Митного та Кодексу України про адміністративні правопорушення, що стосуються авторського права і суміжних прав. Наведено спеціальне законодавство України, а також міжнародні договори у цій галузі права.

Розраховано на науково-педагогічних працівників, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів усіх спеціальностей. Може бути використаний працівниками правоохоронних та органів державної виконавчої влади, юрисконсультами та всіма, хто цікавиться питаннями правового регулювання відносин у сфері авторського права і суміжних прав.

УДК: 347.77/78

ББК 67.404.3

© Р.С. Кірін, В.Л. Хоменко, упорядкування, 2014

© Державний ВНЗ " НГУ ", 2014

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	5
ЦИВІЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ	5
КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ.....	15
КОДЕКС УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ..	17
МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ	20
СПЕЦІАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ У СФЕРІ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ.....	26
ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО АВТОРСЬКЕ ПРАВО І СУМІЖНІ ПРАВА	26
ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО КІНЕМАТОГРАФІЮ	62
ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ.....	76
ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ВИДАВНИЧУ СПРАВУ	126
ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З ВИРОБНИЦТВОМ, ЕКСПОРТОМ, ІМПОРТОМ ДИСКІВ ДЛЯ ЛАЗЕРНИХ СИСТЕМ ЗЧИТУВАННЯ.....	151
МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ У СФЕРІ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ, АДМІНІСТРАТИВНІ ФУНКЦІЇ ЯКИХ ВИКОНУЄ ВОІВ.....	163
ПРОГРАМНІ ДОГОВОРИ	163
ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ПРИЄДНАННЯ УКРАЇНИ ДО БЕРНСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ ПРО ОХОРОНУ ЛІТЕРАТУРНИХ І ХУДОЖНІХ ТВОРІВ.....	163
БЕРНСЬКА КОНВЕНЦІЯ ПРО ОХОРОНУ ЛІТЕРАТУРНИХ І ХУДОЖНІХ ТВОРІВ (<i>Паризький Акт від 24 липня 1971 року змінений 2 жовтня 1979 року</i>).....	164
ДОГОВОРИ У СФЕРІ АВТОРСЬКОГО ПРАВА	191
ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ПРИЄДНАННЯ УКРАЇНИ ДО ДОГОВОРУ ВСЕСВІТНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ПРО АВТОРСЬКЕ ПРАВО	191
ДОГОВІР ВСЕСВІТНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ПРО АВТОРСЬКЕ ПРАВО.....	191
ДОГОВОРИ У СФЕРІ СУМІЖНИХ ПРАВ	198
ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ПРИЄДНАННЯ УКРАЇНИ ДО МІЖНАРОДНОЇ КОНВЕНЦІЇ ПРО ОХОРОНУ ІНТЕРЕСІВ ВИКОНАВЦІВ, ВИРОБНИКІВ ФОНОГРАМ І ОРГАНІЗАЦІЙ МОВЛЕННЯ.....	198
МІЖНАРОДНА КОНВЕНЦІЯ ПРО ОХОРОНУ ІНТЕРЕСІВ ВИКОНАВЦІВ, ВИРОБНИКІВ ФОНОГРАМ І ОРГАНІЗАЦІЙ МОВЛЕННЯ.....	198
ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ПРИЄДНАННЯ УКРАЇНИ ДО ДОГОВОРУ ВСЕСВІТНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ПРО ВИКОНАННЯ І ФОНОГРАМИ	208
ДОГОВІР ВСЕСВІТНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ПРО ВИКОНАННЯ І ФОНОГРАМИ.....	208

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ПРИЄДНАННЯ УКРАЇНИ ДО КОНВЕНЦІЇ ПРО ОХОРОНУ ІНТЕРЕСІВ ВИРОБНИКІВ ФОНОГРАМ ВІД НЕЗАКОННОГО ВІДТВОРЕННЯ ЇХНІХ ФОНОГРАМ.....	218
КОНВЕНЦІЯ ПРО ОХОРОНУ ІНТЕРЕСІВ ВИРОБНИКІВ ФОНОГРАМ ВІД НЕЗАКОННОГО ВІДТВОРЕННЯ ЇХНІХ ФОНОГРАМ.....	218
МІЖДЕРЖАВНІ УГОДИ.....	223
УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ, З ОДНІЄЇ СТОРОНИ, ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ, ЄВРОПЕЙСЬКИМ СПІВТОВАРИСТВОМ З АТОМНОЇ ЕНЕРГІЇ І ЇХНІМИ ДЕРЖАВАМИ-ЧЛЕНАМИ, З ІНШОЇ СТОРОНИ.....	223
ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО РАТИФІКАЦІЮ УГОДИ ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ.....	266
УГОДА ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ.....	266

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

ЦИВІЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356)

(*витяг*)

КНИГА ЧЕТВЕРТА

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Глава 35

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Стаття 418. Поняття права інтелектуальної власності

1. Право інтелектуальної власності – це право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об’єкт права інтелектуальної власності, визначений цим Кодексом та іншим законом.

2. Право інтелектуальної власності становлять особисті немайнові права інтелектуальної власності та (або) майнові права інтелектуальної власності, зміст яких щодо певних об’єктів права інтелектуальної власності визначається цим Кодексом та іншим законом.

3. Право інтелектуальної власності є непорушним. Ніхто не може бути позбавлений права інтелектуальної власності чи обмежений у його здійсненні, крім випадків, передбачених законом.

Стаття 419. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності

1. Право інтелектуальної власності та право власності на річ не залежать одне від одного.

2. Перехід права на об’єкт права інтелектуальної власності не означає переходу права власності на річ.

3. Перехід права власності на річ не означає переходу права на об’єкт права інтелектуальної власності.

Стаття 420. Об’єкти права інтелектуальної власності

1. До об’єктів права інтелектуальної власності, зокрема, належать:

- літературні та художні твори;
- комп’ютерні програми;
- компіляції даних (бази даних);
- виконання;
- фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення;
- наукові відкриття;
- винаходи, корисні моделі, промислові зразки;
- компонування (топографії) інтегральних мікросхем;
- раціоналізаторські пропозиції;
- сорти рослин, породи тварин;
- комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки (знаки для товарів і послуг), географічні зазначення;
- комерційні таємниці.

Стаття 421. Суб'єкти права інтелектуальної власності

1. Суб'єктами права інтелектуальної власності є: творець (творці) об'єкта права інтелектуальної власності (автор, виконавець, винахідник тощо) та інші особи, яким належать особисті немайнові та (або) майнові права інтелектуальної власності відповідно до цього Кодексу, іншого закону чи договору.

Стаття 422. Підстави виникнення (набуття) права інтелектуальної власності

1. Право інтелектуальної власності виникає (набувається) з підстав, встановлених цим Кодексом, іншим законом чи договором.

Стаття 423. Особисті немайнові права інтелектуальної власності

1. Особистими немайними правами інтелектуальної власності є:

1) право на визнання людини творцем (автором, виконавцем, винахідником тощо) об'єкта права інтелектуальної власності;

2) право перешкоджати будь-якому посягання на право інтелектуальної власності, здатному завдати шкоди честі чи репутації творця об'єкта права інтелектуальної власності;

3) інші особисті немайнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Особисті немайнові права інтелектуальної власності належать творцеві об'єкта права інтелектуальної власності. У випадках, передбачених законом, особисті немайнові права інтелектуальної власності можуть належати іншим особам.

3. Особисті немайнові права інтелектуальної власності не залежать від майнових прав інтелектуальної власності.

4. Особисті немайнові права інтелектуальної власності не можуть відчужуватися (передаватися), за винятками, встановленими законом.

Стаття 424. Майнові права інтелектуальної власності

1. Майновими правами інтелектуальної власності є:

1) право на використання об'єкта права інтелектуальної власності;

2) виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності;

3) виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності, в тому числі забороняти таке використання;

4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Законом можуть бути встановлені винятки та обмеження в майнових правах інтелектуальної власності за умови, що такі обмеження та винятки не створюють істотних перешкод для нормальної реалізації майнових прав інтелектуальної власності та здійснення законних інтересів суб'єктів цих прав.

3. Майнові права інтелектуальної власності можуть відповідно до закону бути вкладом до статутного капіталу юридичної особи, предметом договору застави та інших зобов'язань, а також використовуватися в інших цивільних відносинах.

Стаття 425. Строк чинності прав інтелектуальної власності

1. Особисті немайнові права інтелектуальної власності є чинними безстроково, якщо інше не встановлено законом.

2. Майнові права інтелектуальної власності є чинними протягом строків, встановлених цим Кодексом, іншим законом чи договором.

3. Майнові права інтелектуальної власності можуть бути припинені достроково у випадках, встановлених цим Кодексом, іншим законом чи договором.

Стаття 426. Використання об'єкта права інтелектуальної власності

1. Способи використання об'єкта права інтелектуальної власності визначаються цим Кодексом та іншим законом.

2. Особа, яка має виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності, може використовувати цей об'єкт на власний розсуд, з додержанням при цьому прав інших осіб.

3. Використання об'єкта права інтелектуальної власності іншою особою здійснюється з дозволу особи, яка має виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності, крім випадків правомірного використання без такого дозволу, передбачених цим Кодексом та іншим законом.

4. Умови надання дозволу (видачі ліцензії) на використання об'єкта права інтелектуальної власності можуть бути визначені ліцензійним договором, який укладається з додержанням вимог цього Кодексу та іншого закону.

Стаття 427. Передання майнових прав інтелектуальної власності

1. Майнові права інтелектуальної власності можуть бути передані відповідно до закону повністю або частково іншій особі.

2. Умови передання майнових прав інтелектуальної власності можуть бути визначені договором, який укладається відповідно до цього Кодексу та іншого закону.

Стаття 428. Здійснення права інтелектуальної власності, яке належить кільком особам

1. Право інтелектуальної власності, яке належить кільком особам спільно, може здійснюватися за договором між ними. У разі відсутності такого договору право інтелектуальної власності, яке належить кільком особам, здійснюється спільно.

Стаття 429. Права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору

1. Особисті немайнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, належать працівникові, який створив цей об'єкт. У випадках, передбачених законом, окремі особисті немайнові права інтелектуальної власності на такий об'єкт можуть належати юридичній або фізичній особі, де або у якої працює працівник.

2. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, належать працівникові, який створив цей об'єкт, та юридичній або фізичній особі, де або у якої він працює, спільно, якщо інше не встановлено договором.

3. Особливості здійснення майнових прав інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, можуть бути встановлені законом.

Стаття 430. Права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням

1. Особисті немайнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням, належать творцеві цього об'єкта.

У випадках, передбачених законом, окремі особисті немайнові права інтелектуальної власності на такий об'єкт можуть належати замовникові.

2. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням, належать творцеві цього об'єкта та замовникові спільно, якщо інше не встановлено договором.

Стаття 431. Наслідки порушення права інтелектуальної власності

1. Порушення права інтелектуальної власності, в тому числі невизнання цього права чи посягання на нього, тягне за собою відповідальність, встановлену цим Кодексом, іншим законом чи договором.

Стаття 432. Захист права інтелектуальної власності судом

1. Кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого права інтелектуальної власності відповідно до статті 16 цього Кодексу.

2. Суд у випадках та в порядку, встановлених законом, може постановити рішення, зокрема, про:

1) застосування негайних заходів щодо запобігання порушенню права інтелектуальної власності та збереження відповідних доказів;

2) зупинення пропуску через митний кордон України товарів, імпорт чи експорт яких здійснюється з порушенням права інтелектуальної власності;

3) вилучення з цивільного обороту товарів, виготовлених або введених у цивільний оборот з порушенням права інтелектуальної власності та знищення таких товарів;

4) вилучення з цивільного обороту матеріалів та знарядь, які використовувалися переважно для виготовлення товарів з порушенням права інтелектуальної власності або вилучення та знищення таких матеріалів та знарядь;

5) застосування разового грошового стягнення замість відшкодування збитків за неправомірне використання об'єкта права інтелектуальної власності. Розмір стягнення визначається відповідно до закону з урахуванням вини особи та інших обставин, що мають істотне значення;

6) опублікування в засобах масової інформації відомостей про порушення права інтелектуальної власності та зміст судового рішення щодо такого порушення.

{Стаття 432 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1111-V від 31.05.2007}

Глава 36

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ЛІТЕРАТУРНИЙ, ХУДОЖНІЙ ТА ІНШИЙ ТВІР (АВТОРСЬКЕ ПРАВО)

Стаття 433. Об'єкти авторського права

1. Об'єктами авторського права є твори, а саме:

1) літературні та художні твори, зокрема:

романи, поеми, статті та інші письмові твори;

лекції, промови, проповіді та інші усні твори;

драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, хореографічні, інші сценічні твори;

музичні твори (з текстом або без тексту);

аудіовізуальні твори;

твори живопису, архітектури, скульптури та графіки;

фотографічні твори;

твори ужиткового мистецтва;

ілюстрації, карти, плани, ескізи і пластичні твори, що стосуються географії, топографії, архітектури або науки;

переклади, адаптації, аранжування та інші переробки літературних або художніх творів;

збірники творів, якщо вони за доббором або упорядкуванням їх складових частин є результатом інтелектуальної діяльності;

2) комп'ютерні програми;

3) компіляції даних (бази даних), якщо вони за доббором або упорядкуванням їх складових частин є результатом інтелектуальної діяльності;

4) інші твори.

2. Твори є об'єктами авторського права без виконання будь-яких формальностей щодо них та незалежно від їх завершеності, призначення, цінності тощо, а також способу чи форми їх вираження.

3. Авторське право не поширюється на ідеї, процеси, методи діяльності або математичні концепції як такі.

4. Комп'ютерні програми охороняються як літературні твори.

5. Компіляції даних (бази даних) або іншого матеріалу охороняються як такі. Ця охорона не поширюється на дані або матеріал як такі та не зачіпає авторське право на дані або матеріал, що є складовими компіляції.

Стаття 434. Твори, які не є об'єктами авторського права

1. Не є об'єктами авторського права:

1) акти органів державної влади та органів місцевого самоврядування (законови, укази, постанови, рішення тощо), а також їх офіційні переклади;

2) державні символи України, грошові знаки, емблеми тощо, затверджені органами державної влади;

3) повідомлення про новини дня або інші факти, що мають характер звичайної прес-інформації;

4) інші твори, встановлені законом.

Стаття 435. Суб'єкти авторського права

1. Первинним суб'єктом авторського права є автор твору. За відсутності доказів іншого автором твору вважається фізична особа, зазначена звичайним способом як автор на оригіналі або примірнику твору (презумпція авторства).

2. Суб'єктами авторського права є також інші фізичні та юридичні особи, які набули прав на твори відповідно до договору або закону.

Стаття 436. Співавторство

1. Авторське право на твір, створений у співавторстві, належить співавторам спільно, незалежно від того, становить такий твір одне нерозривне ціле чи складається з частин, кожна з яких може мати ще й самостійне значення. Час-

тина твору, створеного у співавторстві, визнається такою, що має самостійне значення, якщо вона може бути використана незалежно від інших частин цього твору.

2. Кожен із співавторів зберігає своє авторське право на створену ним частину твору, яка має самостійне значення.

3. Відносини між співавторами можуть бути визначені договором. У разі відсутності такого договору авторське право на твір здійснюється всіма співавторами спільно.

Стаття 437. Виникнення авторського права

1. Авторське право виникає з моменту створення твору.

2. Особа, яка має авторське право, для сповіщення про свої права може використовувати спеціальний знак, встановлений законом.

Стаття 438. Особисті немайнові права автора

1. Автору твору належать особисті немайнові права, встановлені статтею 423 цього Кодексу, а також право:

1) вимагати зазначення свого імені у зв'язку з використанням твору, якщо це практично можливо;

2) забороняти зазначення свого імені у зв'язку з використанням твору;

3) обирати псевдонім у зв'язку з використанням твору;

4) на недоторканність твору.

Стаття 439. Забезпечення недоторканності твору

1. Автор має право протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню або іншій зміні твору чи будь-якому іншому посяганню на твір, що може зашкодити честі та репутації автора, а також супроводженню твору без його згоди ілюстраціями, передмовами, післямовами, коментарями тощо.

2. У разі смерті автора недоторканність твору охороняється особою, уповноваженою на це автором. За відсутності такого уповноваження недоторканність твору охороняється спадкоємцями автора, а також іншими заінтересованими особами.

Стаття 440. Майнові права інтелектуальної власності на твір

1. Майновими правами інтелектуальної власності на твір є:

1) право на використання твору;

2) виключне право дозволяти використання твору;

3) право перешкоджати неправомірному використанню твору, в тому числі забороняти таке використання;

4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Майнові права на твір належать його авторові, якщо інше не встановлено договором чи законом.

Стаття 441. Використання твору

1. Використанням твору є його:

1) опублікування (випуск у світ);

2) відтворення будь-яким способом та у будь-якій формі;

3) переклад;

4) переробка, адаптація, аранжування та інші подібні зміни;

5) включення складовою частиною до збірників, баз даних, антологій, енциклопедій тощо;

6) публічне виконання;

7) продаж, передання в найм (оренду) тощо;

8) імпорт його примірників, примірників його перекладів, переробок тощо.

2. Використанням твору є також інші дії, встановлені законом.

Стаття 442. Опублікування твору (випуск твору у світ)

1. Твір вважається опублікованим (випущеним у світ), якщо він будь-яким способом повідомлений невизначеному колу осіб, у тому числі виданий, публічно виконаний, публічно показаний, переданий по радіо чи телебаченню, відображений у загальнодоступних електронних системах інформації.

2. Твір не може бути опублікований, якщо він порушує права людини на таємницю її особистого і сімейного життя, завдає шкоди громадському порядку, здоров'ю та моральності населення.

3. Ніхто не має права опублікувати твір без згоди автора, крім випадків, встановлених цим Кодексом та іншим законом.

4. У разі смерті автора його правонаступники мають право на опублікування твору, якщо це не суперечить волі автора.

Стаття 443. Використання твору за згодою автора

1. Використання твору здійснюється лише за згодою автора, крім випадків правомірного використання твору без такої згоди, встановлених цим Кодексом та іншим законом.

Стаття 444. Випадки правомірного використання твору без згоди автора

1. Твір може бути вільно, без згоди автора та інших осіб, та безоплатно використаний будь-якою особою:

1) як цитата з правомірно опублікованого твору або як ілюстрація у виданнях, радіо- і телепередачах, фонограмах та відеограмах, призначених для навчання, за умови дотримання звичаїв, зазначення джерела запозичення та імені автора, якщо воно вказане в такому джерелі, та в обсязі, виправданому поставленою метою;

2) для відтворення у судовому та адміністративному провадженні в обсязі, виправданому цією метою;

3) в інших випадках, передбачених законом.

2. Особа, яка використовує твір, зобов'язана зазначити ім'я автора твору та джерело запозичення.

Стаття 445. Право автора на плату за використання його твору

1. Автор має право на плату за використання його твору, якщо інше не встановлено цим Кодексом та іншим законом.

Стаття 446. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір

1. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір спливає через сімдесят років, що відліковуються з 1 січня року, наступного за роком смерті автора чи останнього із співавторів, який пережив інших співавторів, крім випадків, передбачених законом.

Стаття 447. Правові наслідки закінчення строку чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір

1. Після закінчення строку чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір він може вільно та безоплатно використовуватися будь-якою особою, за винятками, встановленими законом.

Стаття 448. Право автора на частку від суми продажу оригіналу твору

1. Автор має невідчужуване право на одержання грошової суми у розмірі п'яти відсотків від суми кожного продажу оригіналу художнього твору чи оригіналу рукопису літературного твору, наступного за відчуженням оригіналу, здійсненим автором. Зазначена сума сплачується продавцем оригіналу твору.

2. Право, встановлене частиною першою цієї статті, переходить до спадкоємців автора твору та спадкоємців цих спадкоємців і діє до спливу строку чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір, установленого статтею 446 цього Кодексу.

Глава 37

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ВИКОНАННЯ, ФОНОГРАМУ, ВІДЕОГРАМУ ТА ПРОГРАМУ (ПЕРЕДАЧУ) ОРГАНІЗАЦІЇ МОВЛЕННЯ (СУМІЖНІ ПРАВА)

Стаття 449. Об'єкти суміжних прав

1. Об'єктами суміжних прав без виконання будь-яких формальностей щодо цих об'єктів та незалежно від їх призначення, змісту, цінності тощо, а також способу чи форми їх вираження є:

- а) виконання;
- б) фонограми;
- в) відеограми;
- г) програми (передачі) організацій мовлення.

Стаття 450. Суб'єкти суміжних прав

1. Первинними суб'єктами суміжних прав є виконавець, виробник фонограми, виробник відеограми, організація мовлення. За відсутності доказів іншого виконавцем, виробником фонограми, відеограми, програми (передачі) організації мовлення вважається особа, ім'я (найменування) якої зазначено відповідно у фонограмі, відеограмі, їх примірниках чи на упаковці, а також під час передачі організації мовлення.

2. Суб'єктами суміжних прав є також інші особи, які набули таких прав відповідно до договору чи закону.

Стаття 451. Виникнення суміжних прав

1. Право інтелектуальної власності на виконання виникає з моменту першого його здійснення.

2. Право інтелектуальної власності на фонограму чи відеограму виникає з моменту її вироблення.

3. Право інтелектуальної власності на передачу (програму) організації мовлення виникає з моменту її першого здійснення.

4. Особа, яка має суміжне право, для сповіщення про свої права може використовувати спеціальний знак, встановлений законом.

Стаття 452. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт суміжних прав

1. Майновими правами інтелектуальної власності на об'єкт суміжних прав є:
  - 1) право на використання об'єкта суміжних прав;
  - 2) виключне право дозволяти використання об'єкта суміжних прав;
  - 3) право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта суміжних прав, у тому числі забороняти таке використання;
  - 4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.
2. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт суміжних прав належать відповідно виконавцеві, виробнику фонограми, виробнику відеограми чи організації мовлення, якщо інше не встановлено договором чи законом.

Стаття 453. Використання виконання

1. Використанням виконання є:
  - 1) доведення виконання до відома публіки під час його здійснення;
  - 2) записування (фіксування) виконання під час його здійснення, якщо таке записування дає можливість сприйняття, відтворення та передачі виконання за допомогою технічних засобів;
  - 3) пряме чи опосередковане відтворення запису виконання будь-яким способом та у будь-якій формі;
  - 4) продаж та інше відчуження оригіналу чи примірника запису виконання;
  - 5) оренда оригіналу чи примірника запису виконання;
  - 6) забезпечення засобами зв'язку можливості доступу будь-якої особи до записаного виконання з місця та в час, обраних нею.
2. Використанням виконання є також інші дії, встановлені законом.

Стаття 454. Використання фонограми, відеограми

1. Використанням фонограми, відеограми є:
  - 1) пряме або опосередковане відтворення будь-яким способом та у будь-якій формі відеограми, фонограми;
  - 2) продаж та інше відчуження оригіналу чи примірника фонограми, відеограми;
  - 3) оренда оригіналу чи примірника фонограми, відеограми;
  - 4) забезпечення засобами зв'язку можливості доступу будь-якої особи до фонограми, відеограми з місця та в час, обраних нею.
2. Використанням фонограми, відеограми є також інші дії, встановлені законом.

Стаття 455. Використання передачі (програми) організації мовлення

1. Використанням передачі (програми) організації мовлення є:
  - 1) здійснення (трансляція, ретрансляція) передачі (програми) організації мовлення;
  - 2) записування (фіксування) передачі (програми) організації мовлення, якщо таке записування дає можливість сприйняття, відтворення та здійснення її за допомогою технічних засобів;
  - 3) відтворення запису передачі (програми) організації мовлення;
  - 4) представлення передачі (програми) організації мовлення публіці у місці, де встановлено вхідну плату.
2. Використанням передачі (програми) організації мовлення є також інші дії, встановлені законом.

Стаття 456. Строки чинності суміжних майнових прав

1. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на виконання спливає через п'ятдесят років, що відліковуються з 1 січня року, наступного за роком здійснення першого запису виконання, а за відсутності такого запису – з 1 січня року, наступного за роком здійснення виконання.

2. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на фонограму, відеограму спливає через п'ятдесят років, що відліковуються з 1 січня року, наступного за роком її опублікування, а за відсутності такого опублікування протягом п'ятдесяти років від дати її вироблення – з 1 січня року, наступного за роком вироблення фонограми, відеограми.

3. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на передачу (програму) організації мовлення спливає через п'ятдесят років, що відліковуються з 1 січня року, наступного за роком її першого здійснення.

4. Законом в окремих випадках можуть встановлюватися інші строки чинності суміжних прав.

КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ
(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 25-26, ст.131)
Кодекс набирає чинності з 1 вересня 2001 року
(*витяг*)

Стаття 176. Порушення авторського права і суміжних прав

1. Незаконне відтворення, розповсюдження творів науки, літератури і мистецтва, комп'ютерних програм і баз даних, а так само незаконне відтворення, розповсюдження виконань, фонограм, відеограм і програм мовлення, їх незаконне тиражування та розповсюдження на аудіо- та відеокасетах, дискетах, інших носіях інформації, або інше умисне порушення авторського права і суміжних прав, якщо це завдало матеріальної шкоди у значному розмірі, – караються штрафом від двохсот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням волі на той самий строк, з конфіскацією та знищенням всіх примірників творів, матеріальних носіїв комп'ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, відеограм, програм мовлення та знарядь і матеріалів, які спеціально використовувались для їх виготовлення.

2. Ті самі дії, якщо вони вчинені повторно, або за попередньою змовою групою осіб, або завдали матеріальної шкоди у великому розмірі, – караються штрафом від тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням волі на строк від двох до п'яти років, з конфіскацією та знищенням всіх примірників творів, матеріальних носіїв комп'ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, відеограм, програм мовлення та знарядь і матеріалів, які спеціально використовувались для їх виготовлення.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені службовою особою з використанням службового становища або організованою групою, або якщо вони завдали матеріальної шкоди в особливо великому розмірі, – караються штрафом від двох тисяч до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від трьох до шести років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого та з конфіскацією та знищенням всіх примірників творів, матеріальних носіїв комп'ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, відеограм, програм мовлення та знарядь і матеріалів, які спеціально використовувалися для їх виготовлення.

П р и м і т к а. У статтях 176 та 177 цього Кодексу матеріальна шкода вважається завданою в значному розмірі, якщо її розмір у двадцять і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, у великому розмірі – якщо її розмір у двісті і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, а завданою в особливо великому розмірі – якщо її розмір у тисячу і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

{Стаття 176 в редакції Закону N 850-IV (850-15) від 22.05.2003; із змінами, внесеними згідно із Законами N 3423-IV (3423-15) від 09.02.2006, N 1111-V (1111-16) від 31.05.2007}

Стаття 203-1. Незаконний обіг дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва

1. Незаконне виробництво, експорт, імпорт, зберігання, реалізація та переміщення дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва, якщо ці дії вчинені у значних розмірах, – караються штрафом від трьох тисяч до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян із конфіскацією та знищенням дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання чи сировини для їх виробництва.

2. Ті самі дії, якщо вони вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або вчинені у великих розмірах, – караються штрафом від п'яти тисяч до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією та знищенням дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання чи сировини для їх виробництва.

П р и м і т к а. Під значним розміром слід розуміти вартість дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання чи сировини для їх виробництва, що у двадцять разів і більше перевищує рівень неоподаткованого мінімуму доходів громадян; під великим розміром слід розуміти вартість дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання чи сировини для їх виробництва, що у сто разів і більше перевищує рівень неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

{Кодекс доповнено статтею 203-1 згідно із Законом N 2953-III (2953-14) від 17.01.2002; в редакції Закону N 2734-IV (2734-15) від 06.07.2005; із змінами, внесеними згідно із Законом N 4025-VI (4025-17) від 15.11.2011}

Стаття 216. Незаконне виготовлення, підроблення, використання або збут незаконно виготовлених, одержаних чи підроблених марок акцизного збору чи контрольних марок

1. Незаконне виготовлення, підроблення, використання або збут незаконно виготовлених, одержаних чи підроблених марок акцизного збору або контрольних марок для маркування упаковок примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних чи голографічних захисних елементів – караються штрафом від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, – караються штрафом від трьох тисяч до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією товарів, промаркованих підробленими марками чи голографічними захисними елементами.

{Стаття 216 в редакції Закону N 1098-IV (1098-15) від 10.07.2003; із змінами, внесеними згідно із Законом N 4025-VI (4025-17) від 15.11.2011}

КОДЕКС УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ
(Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51,
ст.1122)

Введений в дію 1 червня 1985 року
(*витяг*)

**РОЗДІЛ II. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ І
АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ**

II. Особлива частина

Глава 6

Адміністративні правопорушення, що посягають на власність

Стаття 51-2 **Порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності**

Незаконне використання об'єкта права інтелектуальної власності (літературного чи художнього твору, їх виконання, фонограми, передачі організації мовлення, комп'ютерної програми, бази даних, наукового відкриття, винаходу, корисної моделі, промислового зразка, знака для товарів і послуг, топографії інтегральної мікросхеми, раціоналізаторської пропозиції, сорту рослин тощо), привласнення авторства на такий об'єкт або інше умисне порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності, що охороняється законом, -

тягне за собою накладення штрафу від десяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією незаконно виготовленої продукції та обладнання і матеріалів, які призначені для її виготовлення.

(Кодекс доповнено статтею 51-2 згідно із Законом №4042-12 від 25.02.94, із змінами, внесеними згідно із Законом №55/97-вр від 07.02.97, в редакції Закону №2362-III від 05.04.2001)

Глава 12

Адміністративні правопорушення в галузі торгівлі, громадського харчування, сфері послуг, в галузі фінансів і підприємницькій діяльності

(Назва глави 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3683-12 від 15.12.93)

Стаття 164-3. Недобросовісна конкуренція

Незаконне копіювання форми, упаковки, зовнішнього оформлення, а так само імітація, копіювання, пряме відтворення товару іншого підприємця, самовільне використання його імені -

тягне за собою накладення штрафу від тридцяти до сорока чотирьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією виготовленої продукції, знарядь виробництва і сировини чи без такої.

Умисне поширення неправдивих або неточних відомостей, які можуть завдати шкоди діловій репутації або майновим інтересам іншого підприємця, - тягне за собою накладення штрафу від п'яти до дев'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Отримання, використання, розголошення комерційної таємниці, а також конфіденційної інформації з метою заподіяння шкоди діловій репутації або майну іншого підприємця -

тягне за собою накладення штрафу від дев'яти до вісімнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

(Доповнено статтею 164-3 згідно із Законом № 3888-12 від 28.01.94; із змінами, внесеними згідно із Законами № 75/95-вр від 28.02.95, № 55/97-вр від 07.02.97, № 2362-III від 05.04.2001)

Стаття 164-6. Демонстрування і розповсюдження фільмів без державного посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів

Демонстрування фільмів або розповсюдження фільмів шляхом продажу чи передачі в прокат фільмокопій без державного посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів -

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після застосування заходів адміністративного стягнення, – тягнуть за собою накладення штрафу від сорока п'яти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією фільмокопій, а також грошей, отриманих від їх демонстрування, продажу або передачі в прокат.

Розповсюдження фільмів шляхом виготовлення фільмокопій без державного посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів з метою їх демонстрування, продажу, передачі в прокат -

тягне за собою накладення штрафу від шістдесяти до дев'яноста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією фільмокопій, засобів їх виготовлення, а також грошей, отриманих від їх демонстрування, продажу або передачі в прокат.

Дії, передбачені частиною третьою цієї статті, вчинені повторно протягом року після застосування заходів адміністративного стягнення, -

тягнуть за собою накладення штрафу від дев'яноста до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією фільмокопій, засобів їх виготовлення, а також грошей, отриманих від їх демонстрування, продажу або передачі в прокат.

(Кодекс доповнено статтею 164-6 згідно із Законом № 497/96-вр від 14.11.96; в редакції Закону № 998-XIV від 16.07.99)

Стаття 164-7. Порухення умов розповсюдження і демонстрування фільмів, передбачених державним посвідченням на право розповсюдження і демонстрування фільмів

Розповсюдження і демонстрування фільмів з порушенням умов, передбачених державним посвідченням на право розповсюдження і демонстрування фільмів, -

тягнуть за собою накладення штрафу від двадцяти до тридцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією фільмокопій, а також грошей, отриманих від їх демонстрування, продажу або передачі в прокат.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після застосування заходів адміністративного стягнення, -

тягнуть за собою накладення штрафу від тридцяти п'яти до сімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією фільмокопій, а також грошей, отриманих від їх демонстрування, продажу або передачі в прокат.

(Кодекс доповнено статтею 164-7 згідно із Законом № 497/96-вр від 14.11.96; в редакції Закону № 998-XIV від 16.07.99)

Стаття 164-9. Незаконне розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних

Розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, упаковки яких не марковані контрольними марками або марковані контрольними марками, що мають серію чи містять інформацію, які не відповідають носію цього примірника, або номер, який не відповідає даним Єдиного реєстру одержувачів контрольних марок, -

тягне за собою накладення штрафу від десяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією цих примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних.

Та сама дія, вчинена особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з правопорушень, зазначених у частині першій цієї статті, -

тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією цих примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних.

(Кодекс доповнено статтею 164-9 згідно із Законом N 1587-III від 23.03.2000, в редакції Закону №1098-IV від 10.07.2003)

Стаття 164-13. Порушення законодавства, що регулює виробництво, експорт, імпорт дисків для лазерних систем зчитування, експорт, імпорт обладнання чи сировини для їх виробництва

Порушення законодавства, що регулює виробництво, експорт, імпорт дисків для лазерних систем зчитування, експорт, імпорт обладнання чи сировини для їх виробництва, -

тягне за собою накладення штрафу від двадцяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

(Кодекс доповнено статтею 164-13 згідно із Законом N 2953-III від 17.01.2002)

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 44-45, № 46-47, № 48, ст.552)
(*витяг*)

Розділ XIV

СПРИЯННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ПІД ЧАС ПЕРЕМІЩЕННЯ ТОВАРІВ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ

Глава 57. Заходи органів доходів і зборів щодо сприяння захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України

Стаття 397. Порядок митного контролю і митного оформлення товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності

1. Органи доходів і зборів сприяють захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України відповідно до цього Кодексу та інших законів України.

2. Митний контроль і митне оформлення товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, та ввозяться на митну територію України або вивозяться з митної території України, здійснюються в загальному порядку з урахуванням особливостей, встановлених цим Кодексом та іншими законами України.

3. Заходи, пов'язані з призупиненням митного оформлення відповідно до положень цього розділу, застосовуються органами доходів і зборів щодо товарів, які ввозяться на митну територію України для вільного обігу або вивозяться для вільного обігу за межі митної території України, за винятком:

1) особистих речей громадян;

2) товарів, які містять об'єкти права інтелектуальної власності, що охороняються відповідно до закону, та які переміщуються через митний кордон України для власного використання громадянами і не призначені для виробничої чи іншої підприємницької діяльності, сумарна вартість та/або вага яких не перевищує обмежень, встановлених частиною першою статті 374 цього Кодексу;

3) припасів.

4. Вивезення з митної території у незмінному вигляді товарів, митне оформлення яких призупинено за підозрою у порушенні прав інтелектуальної власності, забороняється до завершення процедури такого призупинення.

Стаття 398. Митний реєстр об'єктів права інтелектуальної власності

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, веде митний реєстр об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, на підставі заяв правовласників.

2. Правовласник, який має підстави вважати, що під час переміщення товарів через митний кордон України порушуються чи можуть бути порушені його права на об'єкт права інтелектуальної власності, має право подати до централь-

ного органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, заяву про сприяння захисту належних йому майнових прав на об'єкт інтелектуальної власності шляхом внесення відповідних відомостей до митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону.

3. Порядок реєстрації у митному реєстрі об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, включаючи форму заяви, перелік інформації та документів, які додаються до заяви, порядок подання і розгляду заяви та ведення реєстру визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

4. Для сприяння захисту прав інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, під час митного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України, інформація про об'єкти права інтелектуальної власності, зареєстровані в митному реєстрі об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, надсилається всім органам доходів і зборів України.

5. Після реєстрації об'єкта права інтелектуальної власності в митному реєстрі об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, органи доходів і зборів на підставі даних такого реєстру вживають заходів щодо запобігання переміщенню через митний кордон України контрафактних товарів.

6. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, забезпечує оприлюднення переліку об'єктів права інтелектуальної власності, включених до митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, на своєму офіційному сайті.

7. Правовласник зобов'язаний повідомити центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, про припинення чинності чи визнання недійсним права інтелектуальної власності, а також про часткову або повну передачу прав на об'єкт права інтелектуальної власності, відомості щодо якого внесені до митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону.

Стаття 399. Призупинення митного оформлення товарів на підставі даних митного реєстру

1. У разі якщо орган доходів і зборів на підставі даних митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, виявляє ознаки порушення прав інтелектуальної власності щодо товарів, пред'явлених до митного контролю та митного оформлення, їх митне оформлення призупиняється, а товари підлягають розміщенню на складі цього органу.

2. Рішення про призупинення митного оформлення товарів на строк до 10 робочих днів і в разі необхідності продовження цього строку не більш як на 10 робочих днів приймає керівник органу доходів і зборів або особа, яка виконує його обов'язки.

3. У день прийняття рішення про призупинення митного оформлення товарів орган доходів і зборів засобами факсимільного та/або електронного зв'язку повідомляє правовласника про факт пред'явлення цих товарів до митного оформлення, а декларанта – про причини призупинення їх митного оформлення, а також повідомляє декларантові найменування та адресу правовласника. У повідомленні правовласнику зазначаються: митне оформлення яких саме товарів призупинено, їх кількість, причини та строк призупинення, найменування та адреса власника товарів, а також інша необхідна інформація.

4. У разі призупинення митного оформлення швидкопсувних товарів строк призупинення становить три робочі дні та не може бути продовжений.

5. Використання правовласником інформації, отриманої ним від органу доходів і зборів, можливе лише для цілей, пов'язаних із призупиненням митного оформлення товарів.

6. Датою отримання повідомлення правовласником вважається день, коли органом доходів і зборів таке повідомлення надіслано засобами факсимільного та/або електронного зв'язку.

7. У разі якщо протягом перших 10 робочих днів після отримання повідомлення про призупинення митного оформлення товарів правовласник письмово не поінформує орган доходів і зборів, що призупинив митне оформлення таких товарів, про звернення до суду з метою забезпечення захисту прав інтелектуальної власності або не звернеться до такого органу доходів і зборів з письмовим вмотивованим клопотанням про продовження строку призупинення митного оформлення, то за відсутності ознак порушення митних правил товари, митне оформлення яких було призупинено, підлягають митному оформленню в установленому порядку.

8. У разі якщо протягом перших 10 робочих днів після отримання повідомлення про призупинення митного оформлення товарів правовласник письмово поінформує орган доходів і зборів про звернення до суду з метою забезпечення захисту прав інтелектуальної власності або звернеться до такого органу доходів і зборів з письмовим вмотивованим клопотанням про продовження строку призупинення митного оформлення, то призупинення митного оформлення вказаних товарів може бути продовжено органом доходів і зборів, але не більш як на 10 робочих днів.

9. У разі якщо протягом строків, зазначених у частині другій цієї статті, правовласник подасть органу доходів і зборів, що призупинив митне оформлення товарів, ухвалу суду про заборону вчинення певних дій у справі про порушення прав інтелектуальної власності або інше рішення з цього питання, винесене (прийняте) іншими уповноваженими державними органами, орган доходів і зборів продовжує призупинення митного оформлення товарів на строк, встановлений цими органами.

10. У разі якщо протягом строків, зазначених у частині другій цієї статті, до органу доходів і зборів, що призупинив митне оформлення товарів, не буде подано ухвалу суду про заборону вчинення певних дій у справі про порушення прав інтелектуальної власності або відповідне рішення іншого уповноваженого державного органу, то за відсутності ознак порушення митних правил товари,

щодо яких було прийнято рішення про призупинення митного оформлення, підлягають митному оформленню в установленому порядку. У такому разі відшкодування декларанту та іншим особам витрат та збитків, спричинених призупиненням митного оформлення, здійснюється за рахунок правовласника.

11. У разі призупинення органом доходів і зборів митного оформлення товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, за відсутності вагомих причин вважати такі товари контрафактними правовласник протягом строків, зазначених у частині другій цієї статті, може звернутися до органу доходів і зборів з письмовою заявою про надання згоди на поновлення митного оформлення таких товарів. У такому разі правовласник не має права вимагати знищення такого товару від його власника.

12. Правовласник та/або декларант можуть з дозволу органу доходів і зборів брати проби (зразки) товарів, щодо яких прийнято рішення про призупинення митного оформлення, і передавати їх на експертизу. Один примірник висновку, отриманого за результатами експертизи, подається органу доходів і зборів.

13. Зразки товарів разом із примірником висновку їх експертизи повинні бути повернені органу доходів і зборів до завершення строків, зазначених у частині другій цієї статті. Правовласник зобов'язаний забезпечити проведення такої експертизи.

14. У разі якщо протягом строків, зазначених у частині другій цієї статті, порушення прав інтелектуальної власності під час переміщення через митний кордон України товарів, щодо яких прийнято рішення про призупинення митного оформлення, буде підтверджене висновком експертизи, проведеної відповідним уповноваженим органом, то в установленому цим Кодексом порядку орган доходів і зборів порушує справу про порушення митних правил, а товари – безпосередні предмети правопорушення вилучаються.

15. У разі призупинення митного оформлення товарів, зазначених у цій статті, відшкодування органам доходів і зборів витрат, пов'язаних із зберіганням цих товарів, здійснюється за рахунок правовласника.

Стаття 400. Призупинення митного оформлення товарів за ініціативою органу доходів і зборів

1. За наявності достатніх підстав вважати, що внаслідок переміщення через митний кордон України товарів, щодо яких правовласником не подано заяву про сприяння захисту належних йому майнових прав на об'єкт права інтелектуальної власності відповідно до статті 398 цього Кодексу, можуть бути порушені такі права, орган доходів і зборів може за власною ініціативою призупинити митне оформлення зазначених товарів. Вичерпний перелік відповідних підстав визначається Кабінетом Міністрів України.

2. Орган доходів і зборів вживає заходів щодо призупинення за власною ініціативою митного оформлення товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, виключно за умови наявності відомостей про правовласника.

3. У разі ввезення на митну територію України або вивезення за її межі товарів, зазначених у частині першій цієї статті, орган доходів і зборів, що здійснює митне оформлення таких товарів, у той же день засобами факсиміль-

ного та/або електронного зв'язку надсилає правовласнику та декларанту повідомлення, зазначене у частині третій статті 399 цього Кодексу. Датою отримання правовласником та декларантом повідомлення вважається день, коли таке повідомлення надіслано органом доходів і зборів.

4. Перед повідомленням правовласника про можливе порушення його прав орган доходів і зборів може запросити у правовласника будь-яку інформацію, яка може допомогти у підтвердженні або спростуванні наявності зазначеного порушення. Такий запит може містити виключно інформацію щодо фактичної або очікуваної кількості товарів та їх характеру.

5. Якщо правовласник протягом трьох робочих днів подасть органу доходів і зборів, що надіслав йому повідомлення, заяву про сприяння захисту належних йому майнових прав на об'єкт права інтелектуальної власності, то митне оформлення таких товарів призупиняється на строк, передбачений частиною другою статті 399 цього Кодексу, а декларант невідкладно інформується про причини призупинення, після чого вчиняються дії згідно з положеннями частин сьомої – п'ятнадцятої статті 399 цього Кодексу.

6. У разі призупинення митного оформлення товарів, зазначених у цій статті, відшкодування органам доходів і зборів, власнику товарів та декларанту витрат, пов'язаних із зберіганням цих товарів, здійснюється за рахунок правовласника.

7. У разі якщо правовласник у визначений частиною п'ятою цієї статті строк не подасть органу доходів і зборів заяву про сприяння захисту належних йому майнових прав на об'єкт права інтелектуальної власності, то митне оформлення товарів, що містять такий об'єкт права інтелектуальної власності, здійснюється в установленому порядку.

Стаття 401. Спрощена процедура знищення товарів, митне оформлення яких призупинено за підозрою у порушенні прав інтелектуальної власності

1. У разі призупинення за підозрою у порушенні прав інтелектуальної власності митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України, такі товари можуть бути знищені під митним контролем за спрощеною процедурою до розгляду судом справи про порушення прав інтелектуальної власності по суті за умови відсутності обмежень, встановлених відповідно до рішень інших уповноважених державних органів.

2. Зазначена у частині першій цієї статті процедура може бути застосована в разі, якщо після отримання повідомлення про призупинення митного оформлення товарів правовласник письмово поінформує орган доходів і зборів, який призупинив митне оформлення, про те, що відповідні товари порушують належні йому майнові права інтелектуальної власності, та надасть органу доходів і зборів в письмовому вигляді згоду власника товарів на їх знищення.

3. За надання органу доходів і зборів недостовірної інформації правовласник несе відповідальність згідно із законом.

4. Перед знищенням товарів відбираються їх зразки, які зберігаються органом доходів і зборів протягом року в таких умовах, щоб вони могли бути елементами доказу, прийнятими в судових процедурах, де може бути необхідним їхнє використання.

5. Знищення товарів за спрощеною процедурою здійснюється за рахунок правовласника та під його відповідальність шляхом поміщення їх власником товарів у митний режим знищення або руйнування відповідно до норм цього Кодексу.

6. У разі надання згідно з положеннями цієї статті власником товарів, митне оформлення яких призупинено за підозрою у порушенні прав інтелектуальної власності, згоди на знищення цих товарів за спрощеною процедурою та за умови їх фактичного знищення, власник таких товарів звільняється від адміністративної відповідальності, передбаченої статтею 476 цього Кодексу.

7. У разі якщо товари, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, включені до митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, та товари, щодо яких правовласником не подано заяву про сприяння захисту належних йому майнових прав на об'єкт права інтелектуальної власності, переміщувалися з порушенням прав інтелектуальної власності, не були виявлені органом доходів і зборів, правовласник не має права на відшкодування будь-яких матеріальних збитків у зв'язку з тим, що відносно таких товарів не було вжито заходів щодо запобігання їх переміщенню через митний кордон України.

Стаття 402. Зміна маркування на товарах та їх упаковці

1. У процесі здійснення митного оформлення допускається зміна ідентифікаційних знаків чи маркування на товарах або їх упаковці з метою усунення ознак порушень прав інтелектуальної власності за умови узгодження таких операцій з правовласником або на його вимогу. Такі операції здійснюються за рахунок правовласника або інших осіб за домовленістю з ними.

2. За результатами операцій, зазначених у частині першій цієї статті, складається акт про відсутність ознак порушення прав інтелектуальної власності, який підписується, у тому числі правовласником.

Стаття 403. Взаємодія органів доходів і зборів з іншими органами державної влади у сфері захисту права інтелектуальної власності

1. При здійсненні контролю за переміщенням через митний кордон України товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, органи доходів і зборів взаємодіють з іншими державними органами, уповноваженими у сфері захисту права інтелектуальної власності, в порядку, визначеному законодавством України.

СПЕЦІАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ У СФЕРІ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО АВТОРСЬКЕ ПРАВО І СУМІЖНІ ПРАВА

№ 3792–ХІІ від 23.12.1993 року

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 13, ст. 64)

Введений в дію Постановою ВР № 3793–ХІІ від 23.12.93.

(ВВР, 1994, № 13, ст. 65)

Із змінами, внесеними Законами № 75/95–ВР від 28.02.95, ВВР, 1995, № 13, ст. 85 № 998–ХІV від 16.07.99, ВВР, 1999, № 41, ст. 373; В редакції Закону № 2627–ІІІ від 11.07.2001, ВВР, 2001, № 43, ст. 214; Із змінами, внесеними Законами № 850–ІV від 22.05.2003, ВВР, 2003, № 35, ст. 271 № 1294–ІV від 20.11.2003, ВВР, 2004, № 13, ст. 181 № 2939–VІ від 13.01.2011, ВВР, 2011, № 32, ст. 314 № 4652–VІ від 13.04.2012 № 5460–VІ від 16.10.2012.

(У тексті Закону слова «звичайного кола сім'ї» і «звичайного кола однієї сім'ї» замінено словами «коло сім'ї» у відповідних відмінках згідно із Законом № 850–ІV від 22.05.2003)

Цей Закон охороняє особисті немайнові права і майнові права авторів та їх правонаступників, пов'язані із створенням та використанням творів науки, літератури і мистецтва – авторське право, і права виконавців, виробників фонограм і відеограм та організацій мовлення – суміжні права.

Розділ І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:

автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір;

аудіовізуальний твір – твір, що фіксується на певному матеріальному носії (кіноплівці, магнітній плівці чи магнітному диску, компакт-диску тощо) у вигляді серії послідовних кадрів (зображень) чи аналогових або дискретних сигналів, які відображають (закодовують) рухомі зображення (як із звуковим супроводом, так і без нього), і сприйняття якого є можливим виключно за допомогою того чи іншого виду екрана (кіноекрана, телевізійного екрана тощо), на якому рухомі зображення

візуально відображаються за допомогою певних технічних засобів. Видами аудіовізуального твору є кінофільми, телефільми, відеофільми, діафільми, слайдофільми тощо, які можуть бути ігровими, анімаційними (мультиплікаційними), неігровими чи іншими;

база даних (компіляція даних) – сукупність творів, даних або будь-якої іншої незалежної інформації у довільній формі, в тому числі – електронній, підбір і розташування складових частин якої та її упорядкування є результатом творчої праці, і складові частини якої є доступними індивідуально і можуть бути знайдені за допомогою спеціальної пошукової системи на основі електронних засобів (комп'ютера) чи інших засобів;

виключне право – майнове право особи, яка має щодо твору, виконання, постановки, передачі організації мовлення, фонограми чи відеограми авторське право і (або) суміжні права, на використання цих об'єктів авторського права і (або) суміжних прав лише нею і на видачу лише цією особою дозволу чи заборону їх використання іншим особам у межах строку, встановленого цим Законом;

виконавець – актор (театру, кіно тощо), співак, музикант, танцюрист або інша особа, яка виконує роль, співає, читає, декламує, грає на музичному інструменті, танцює чи будь-яким іншим способом виконує твори літератури, мистецтва чи твори народної творчості, циркові, естрадні, лялькові номери, пантоміми тощо, а також диригент музичних і музично-драматичних творів;

виробник відеограми – фізична або юридична особа, яка взяла на себе ініціативу і несе відповідальність за перший відеозапис виконання або будь-яких рухомих зображень (як із звуковим супроводом, так і без нього);

виробник фонограми – фізична або юридична особа, яка взяла на себе ініціативу і несе відповідальність за перший звукозапис виконання або будь-яких звуків;

відеограма – відеозапис на відповідному матеріальному носії (магнітній стрічці, магнітному диску, компакт-диску тощо) виконання або будь-яких рухомих зображень (із звуковим супроводом чи без нього), крім зображень у вигляді запису, що входить до аудіовізуального твору. Відеограма є вихідним матеріалом для виготовлення її копій;

відтворення – виготовлення одного або більше примірників твору, відеограми, фонограми в будь-якій матеріальній формі, а також їх запис для тимчасового чи постійного зберігання в електронній (у тому числі цифровій), оптичній або іншій формі, яку може зчитувати комп'ютер;

інформація про управління правами – інформація, в тому числі в електронній (цифровій) формі, що ідентифікує об'єкт авторського права і (або) суміжних прав і автора чи іншу особу, яка має на цей об'єкт авторське право і (або) суміжні права, або інформація про умови використання об'єкта авторського права і (або) суміжних прав, або будь-які цифри чи коди, у яких представлена така інформація, коли будь-який із цих елементів інформації прикладений до примірника об'єкта авторського права і (або) суміжних прав або вміщений у нього чи з'являється у зв'язку з його повідомленням до загального відома;

ім'я автора – сукупність слів чи знаків, що ідентифікують автора: прізвище та ім'я автора; прізвище, ім'я та по батькові автора; ініціали автора; псевдонім автора; прийнятий автором знак (сукупність знаків) тощо;

запис (звукозапис, відеозапис) – фіксація за допомогою спеціальних технічних засобів (у тому числі й за допомогою числового представлення) на відповідному матеріальному носії звуків і (або) рухомих зображень, яка дозволяє здійснювати їх сприйняття, відтворення або сповіщення за допомогою відповідного пристрою;

здавання у майновий найм – передача права користування і (або) володіння оригіналом чи примірником твору, фонограми, відеограми на певний строк з метою одержання прямої чи опосередкованої комерційної вигоди;

комп'ютерна програма – набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи у будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером, які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату (це поняття охоплює як операційну систему, так і прикладну програму, виражені у вихідному або об'єктному кодах);

контрафактний примірник твору, фонограми, відеограми – примірник твору, фонограми чи відеограми, відтворений, опублікований і (або) розповсюджуваний з порушенням авторського права і (або) суміжних прав, у тому числі примірники захищених в Україні творів, фонограм і відеограм, що ввозяться на митну територію України без згоди автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав, зокрема з країн, в яких ці твори, фонограми і відеограми ніколи не охоронялися або перестали охоронятися;

оприлюднення (розкриття публіці) твору – здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо;

опублікування твору, фонограми, відеограми – випуск в обіг за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав виготовлених поліграфічними, електронними чи іншими способами примірників твору, фонограми, відеограми у кількості, здатній задовольнити, з урахуванням характеру твору, фонограми чи відеограми, розумні потреби публіки, шляхом їх продажу, здавання в майновий найм, побутового чи комерційного прокату, надання доступу до них через електронні системи інформації таким чином, що будь-яка особа може його отримати з будь-якого місця і у будь-який час за власним вибором або передачі права власності на них чи володіння ними іншими способами. Опублікуванням твору, фонограми, відеограми вважається також депонування рукопису твору, фонограми, відеограми у сховищі (депозитарії) з відкритим доступом та можливістю одержання в ньому примірника (копії) твору, фонограми, відеограми;

організація колективного управління (організація колективного управління майновими правами) – організація, що управляє на колективній основі майновими правами суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав і не має на меті одержання прибутку;

організація мовлення – організація ефірного мовлення чи організація кабельного мовлення;

організація ефірного мовлення – телерадіоорганізація, що здійснює публічне сповіщення радіо- чи телевізійних передач і програм мовлення (як власного виробництва, так і виробництва інших організацій) шляхом передачі в ефір за допомогою радіохвиль (а також лазерних променів, гамма-променів тощо) у будь-якому частотному діапазоні (у тому числі й з використанням супутників);

організація кабельного мовлення – телерадіоорганізація, що здійснює публічне сповіщення радіо- чи телевізійних передач і програм мовлення (як власного виробництва, так і виробництва інших організацій) шляхом передачі на віддаль сигналу за допомогою того чи іншого виду наземного, підземного чи підводного кабелю (провідникового, оптоволоконного чи іншого виду);

особа – фізична або юридична особа;

похідний твір – твір, що є творчою переробкою іншого існуючого твору без завдання шкоди його охороні (анотація, адаптація, аранжування, обробка фольклору, інша переробка твору) чи його творчим перекладом на іншу мову (до похідних творів не належать аудіовізуальні твори, одержані шляхом дублювання, озвучення, субтитрування українською чи іншими мовами інших аудіовізуальних творів);

примірник твору – копія твору, виконана у будь-якій матеріальній формі;

примірник фонограми – копія фонограми на відповідному матеріальному носії, яка виконана безпосередньо чи опосередковано із цієї фонограми і містить усі зафіксовані на ній звуки чи їх частину;

примірник відеограми – копія відеограми на відповідному матеріальному носії, яка виконана безпосередньо чи опосередковано із цієї відеограми і містить усі зафіксовані на ній рухомі зображення чи їх частину (як із звуковим супроводом, так і без нього);

продюсер аудіовізуального твору – особа, яка організує або організує та фінансує створення аудіовізуального твору;

псевдонім – вигадане ім'я, вибране автором чи виконавцем для позначення свого авторства;

публічне виконання – подання за згодою суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав творів, виконань, фонограм, передач організацій мовлення шляхом декламації, гри, співу, танцю та іншим способом як безпосередньо (у живому виконанні), так і за допомогою будь-яких пристроїв і процесів (за винятком передачі в ефір чи по кабелях) у місцях, де присутні чи можуть бути присутніми особи, які не належать до кола сім'ї або близьких знайомих цієї сім'ї, незалежно від того, чи присутні вони в одному місці і в один і той самий час або в різних місцях і в різний час;

публічна демонстрація аудіовізуального твору, відеограми – публічне одно-разове чи багаторазове представлення публіці за згодою суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав у приміщенні, в якому можуть бути присутніми особи, які не належать до кола сім'ї або близьких знайомих цієї сім'ї, аудіовізуального твору чи зафіксованого у відеограмі виконання або будь-яких рухомих зображень;

публічний показ – будь-яка демонстрація оригіналу або примірника твору, виконання, фонограми, відеограми, передачі організації мовлення за згодою суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав безпосередньо або на екрані за допомогою плівки, слайда, телевізійного кадру тощо (за винятком передачі в ефір чи по кабелях) або за допомогою інших пристроїв чи процесів у місцях, де присутні чи можуть бути присутніми особи, які не належать до кола сім'ї чи близьких знайомих цієї сім'ї особи, яка здійснює показ, незалежно від того, чи присутні вони в одному місці і в один і той самий час або в різних місцях і в різний час (публічний показ аудіовізуального твору чи відеограми означає також демонстрацію окремих кадрів аудіовізуального твору чи відеограми без дотримання їх послідовності);

публічне сповіщення (доведення до загального відома) – передача за згодою суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав в ефір за допомогою радіохвиль (а також лазерних променів, гамма-променів тощо), у тому числі з використанням супутників, чи передача на віддаль за допомогою проводів або будь-якого виду наземного чи підземного (підводного) кабелю (провідникового, оптоволоконного та інших видів) творів, виконань, будь-яких звуків і (або) зображень, їх записів у фонограмах і відеограмах, програм організацій мовлення тощо, коли зазначена передача може бути сприйнята необмеженою кількістю осіб у різних місцях, віддаленість яких від місця передачі є такою, що без зазначеної передачі зображення чи звуки не можуть бути сприйняті;

репрографічне відтворення (репродукування) – факсимільне відтворення у будь-якому розмірі (у тому числі збільшеному чи зменшеному) оригіналу письмового чи іншого графічного твору або його примірника шляхом фотокопіювання або іншими подібними способами, крім запису в електронній (у тому числі цифровій), оптичній чи іншій формі, яку зчитує комп'ютер;

розповсюдження об'єктів авторського права і (або) суміжних прав – будь-яка дія, за допомогою якої об'єкти авторського права і (або) суміжних прав безпосередньо чи опосередковано пропонуються публіці, в тому числі доведення цих об'єктів до відома публіки таким чином, що її представники можуть здійснити доступ до цих об'єктів з будь-якого місця і в будь-який час за власним вибором;

службовий твір – твір, створений автором у порядку виконання службових обов'язків відповідно до службового завдання чи трудового договору (контракту) між ним і роботодавцем;

супільне надбання – твори і об'єкти суміжних прав, строк дії авторського права і (або) суміжних прав на які закінчився;

твір архітектури – твір у галузі мистецтва спорудження будівель і ландшафтних утворень (креслення, ескізи, моделі, збудовані будівлі та споруди, парки, плани населених пунктів тощо);

твір образотворчого мистецтва – скульптура, картина, малюнок, гравюра, літографія, твір художнього (у тому числі сценічного) дизайну тощо;

твір ужиткового мистецтва – твір мистецтва, в тому числі твір художнього промислу, створений ручним або промисловим способом для користування у побуті або перенесений на предмети такого користування;

технічні засоби захисту – технічні пристрої і (або) технологічні розробки, призначені для створення технологічної перешкоди порушенню авторського права і (або) суміжних прав при сприйнятті і (або) копіюванні захищених (закодованих) записів у фонограмах (відеограмах) і передачах організацій мовлення чи для контролю доступу до використання об'єктів авторського права і суміжних прав;

установа – центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

(Абзац сорок другий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460–VI від 16.10.2012)

фонограма – звукозапис на відповідному носії (магнітній стрічці чи магнітному диску, грамофонній платівці, компакт-диску тощо) виконання або будь-яких

звуків, крім звуків у формі запису, що входить до аудіовізуального твору. Фонограма є вихідним матеріалом для виготовлення її примірників (копій);

цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні;

державна система правової охорони інтелектуальної власності – Установа і сукупність експертних, наукових, освітніх, інформаційних та інших державних закладів відповідної спеціалізації, що входять до сфери управління Установи.

(Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 850–IV від 22.05.2003)

Стаття 2. Законодавство України про авторське право і суміжні права

Законодавство України про авторське право і суміжні права базується на Конституції України і складається з відповідних норм Цивільного кодексу України, цього Закону, законів України, «Про кінематографію», «Про телебачення і радіомовлення», «Про видавничу справу», «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм» та інших законів України, що охороняють особисті немайнові права та майнові права суб'єктів авторського права і суміжних прав.

(Стаття 2 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460–VI від 16.10.2012)

Стаття 3. Сфера дії Закону

1. Дія цього Закону поширюється на:

а) твори, зазначені у частині першій статті 8 цього Закону, і об'єкти суміжних прав, зазначені у статті 35 цього Закону, незалежно від місця їх першого оприлюднення (або не оприлюднені, але знаходяться в об'єктивній формі на території України), авторами яких або особами, яким належить авторське право і (або) суміжні права на них, є фізичні особи, які є громадянами України або не є її громадянами, але мають постійне місце проживання на території України, або юридичні особи, які мають місцезнаходження на території України;

б) твори, зазначені у частині першій статті 8 цього Закону, і об'єкти суміжних прав, зазначені у статті 35 цього Закону, вперше оприлюднені на території України або вперше оприлюднені за межами України, але після цього протягом 30 днів оприлюднені на території України;

в) передачі організацій мовлення, що мають місцезнаходження на території України і здійснюють передачі за допомогою передавачів, розташованих на території України;

г) твори архітектури і скульптури, які об'єктивно знаходяться на території України;

д) твори та об'єкти суміжних прав, які охороняються відповідно до міжнародних договорів України.

2. Положення цього Закону спрямовані на захист особистих немайнових прав і майнових прав:

а) суб'єктів авторського права, зазначених у статті 7 цього Закону, і суб'єктів суміжних прав, зазначених у частині першій статті 36 цього Закону, які є гро-

мадянами України або не є громадянами України, але мають постійне місце проживання на території України (для юридичних осіб – місцезнаходження на території України), незалежно від того, на якій території вперше були оприлюднені їх твори чи об'єкти суміжних прав;

б) суб'єктів авторського права, зазначених у статті 7 цього Закону, і суб'єктів суміжних прав, зазначених у частині першій статті 36 цього Закону, незалежно від їх громадянства і постійного місця проживання (для юридичних осіб – їх місцезнаходження), твори чи об'єкти суміжних прав яких вперше оприлюднені на території України або не оприлюднені, але які знаходяться в об'єктивній формі на території України;

в) суб'єктів авторського права, зазначених у статті 7 цього Закону, і суб'єктів суміжних прав, зазначених у частині першій статті 36 цього Закону, незалежно від їх громадянства і постійного місця проживання, твори чи об'єкти суміжних прав яких вперше оприлюднені в іншій країні та протягом 30 днів після цього оприлюднені на території України;

г) інших осіб, які мають авторське право і (або) суміжні права.

3. Суб'єктам авторського права і (або) суміжних прав, незалежно від їх громадянства, твори чи об'єкти суміжних прав яких вперше оприлюднені на території іншої держави або не оприлюднені, але знаходяться в об'єктивній формі на території іншої держави, правова охорона надається відповідно до міжнародних договорів України.

Стаття 4. Повноваження Установи у сфері охорони авторського права і суміжних прав

1. Установа забезпечує реалізацію державної політики у сфері охорони авторського права і суміжних прав, здійснює свої повноваження у межах, що передбачені законом, і виконує такі функції:

аналізує стан застосування і дотримання національного законодавства і міжнародних договорів у сфері авторського права і суміжних прав;

(Абзац другий частини першої статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460–VI від 16.10.2012)

забезпечує облік організацій колективного управління після їх реєстрації, здійснює нагляд за діяльністю цих організацій і надає їм методичну допомогу;

(Абзац третій частини першої статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460–VI від 16.10.2012)

здійснює контроль за виконанням цього Закону у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

здійснює посередництво у переговорах і при вирішенні конфліктів між організаціями колективного управління, а також між цими організаціями і суб'єктами авторського права і (або) суміжних прав;

організує розробку нормативів і таблиць щодо розміру мінімальної винагороди і її розподілу між авторами і іншими суб'єктами авторського права і (або) суміжних прав і подає їх для затвердження в установленому порядку;

(Абзац шостий частини першої статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460–VI від 16.10.2012)

забезпечує відтворювачів, імпортерів і експортерів примірників аудіовізуальних творів, фонограм (відеограм) контрольними марками відповідно до За-

кону України «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів і фонограм», веде Єдиний реєстр одержувачів контрольних марок;

організує приймання і розгляд заявок на державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва, а також на реєстрацію договорів, які стосуються прав авторів на твори, і здійснення їх реєстрації;

забезпечує складання і періодичне видання каталогів усіх державних реєстрацій авторського права;

організує публікацію офіційного бюлетеня з питань охорони авторського права і суміжних прав;

забезпечує розробку і реалізацію освітніх програм у сфері охорони авторського права і суміжних прав;

представляє інтереси України з питань охорони авторського права і суміжних прав у міжнародних організаціях відповідно до чинного законодавства;

доручає закладам, які входять до державної системи правової охорони інтелектуальної власності, відповідно до їх спеціалізації, виконувати окремі завдання, що визначені цим Законом, Положенням про Установу, іншими нормативно-правовими актами у сфері правової охорони інтелектуальної власності;

сприяє діяльності організацій колективного управління майновими правами суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав, пов'язаної з виконанням функцій, які визначені статтею 49 цього Закону;

(Частина першу статті 4 доповнено абзацом чотирнадцятим згідно із Законом № 850–IV від 22.05.2003)

здійснює інші повноваження відповідно до законів.

(Абзац п'ятнадцятий частини першої статті 4 в редакції Закону № 5460–VI від 16.10.2012)

2. Установа має право вимагати від організацій колективного управління передбачену частиною сьомою статті 48 цього Закону інформацію.

3. Фінансування діяльності Установи провадиться за рахунок коштів Державного бюджету України. 190

Стаття 5. Застосування правил міжнародного договору

Якщо чинним міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться в законодавстві України про авторське право і суміжні права, то застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 6. Права іноземних осіб та осіб без громадянства

Іноземці та особи без громадянства, відповідно до міжнародних договорів чи на основі принципу взаємності, мають однакові з особами України права, передбачені цим Законом.

(Стаття 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460–VI від 16.10.2012)

Розділ II АВТОРСЬКЕ ПРАВО

Стаття 7. Суб'єкти авторського права

Суб'єктами авторського права є автори творів, зазначених у частині першій статті 8 цього Закону, їх спадкоємці та особи, яким автори чи їх спадкоємці передали свої авторські майнові права.

Стаття 8. Об'єкти авторського права

1. Об'єктами авторського права є твори у галузі науки, літератури і мистецтва, а саме:

1) літературні письмові твори белетристичного, публіцистичного, наукового, технічного або іншого характеру (книги, брошури, статті тощо);

2) виступи, лекції, промови, проповіді та інші усні твори;

3) комп'ютерні програми;

4) бази даних;

5) музичні твори з текстом і без тексту;

6) драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, хореографічні та інші твори, створені для сценічного показу, та їх постановки;

7) аудіовізуальні твори;

8) твори образотворчого мистецтва;

9) твори архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва;

10) фотографічні твори, у тому числі твори, виконані способами, подібними до фотографії;

11) твори ужиткового мистецтва, у тому числі твори декоративного ткацтва, кераміки, різьблення, ливарства, з художнього скла, ювелірні вироби тощо;

(Пункт 11 частини першої статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом № 850–IV від 22.05.2003)

12) ілюстрації, карти, плани, креслення, ескізи, пластичні твори, що стосуються географії, геології, топографії, техніки, архітектури та інших сфер діяльності;

13) сценічні обробки творів, зазначених у пункті 1 цієї частини, і обробки фольклору, придатні для сценічного показу;

14) похідні твори;

15) збірники творів, збірники обробок фольклору, енциклопедії та антології, збірники звичайних даних, інші складені твори за умови, що вони є результатом творчої праці за добором, координацією або упорядкуванням змісту без порушення авторських прав на твори, що входять до них як складові частини;

16) тексти перекладів для дублювання, озвучення, субтитрування українською та іншими мовами іноземних аудіовізуальних творів;

17) інші твори.

2. Охороні за цим Законом підлягають всі твори, зазначені у частині першій цієї статті, як оприлюднені, так і не оприлюднені, як завершені, так і не завершені, незалежно від їх призначення, жанру, обсягу, мети (освіта, інформація, реклама, пропаганда, розваги тощо).

3. Передбачена цим Законом правова охорона поширюється тільки на форму вираження твору і не поширюється на будь-які ідеї, теорії, принципи, методи, процедури, процеси, системи, способи, концепції, відкриття, навіть якщо вони виражені, описані, пояснені, проілюстровані у творі.

Стаття 9. Охорона авторського права на частину твору

Частина твору, яка може використовуватися самостійно, у тому числі й оригінальна назва твору, розглядається як твір і охороняється відповідно до цього Закону.

Стаття 10. **Об'єкти, що не охороняються**

Не є об'єктом авторського права:

- а) повідомлення про новини дня або поточні події, що мають характер звичайної прес-Інформації;
- б) твори народної творчості (фольклор);
- в) видані органами державної влади у межах їх повноважень офіційні документи політичного, законодавчого, адміністративного характеру (закони, укази, постанови, судові рішення, державні стандарти тощо) та їх офіційні переклади;
- г) державні символи України, державні нагороди; символи і знаки органів державної влади, Збройних Сил України та інших військових формувань; символіка територіальних громад; символи та знаки підприємств, установ та організацій;
- д) грошові знаки;
- е) розклади руху транспортних засобів, розклади телерадіопередач, телефонні довідники та інші аналогічні бази даних, що не відповідають критеріям оригінальності і на які поширюється право *sui-generis* (своєрідне право, право особливого роду).

Проекти офіційних символів і знаків, зазначених у пунктах «г» і «д» частини першої цієї статті, до їх офіційного затвердження розглядаються як твори і охороняються відповідно до цього Закону.

Стаття 11. **Виникнення і здійснення авторського права. Презумпція авторства**

1. Первинним суб'єктом, якому належить авторське право, є автор твору.

За відсутності доказів іншого автором твору вважається особа, зазначена як автор на оригіналі або примірнику твору (презумпція авторства).

Це положення застосовується також у разі опублікування твору під псевдонімом, який ідентифікує автора.

2. Авторське право на твір виникає внаслідок факту його створення. Для виникнення і здійснення авторського права не вимагається реєстрація твору чи будь-яке інше спеціальне його оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей.

3. Особа, яка має авторське право (автор твору чи будь-яка інша особа, якій на законних підставах передано авторське майнове право на цей твір), для сповіщення про свої права може використовувати знак охорони авторського права. Цей знак складається з таких елементів:

- латинська літера «с», обведена колом, – (зображення знака не наводиться);
- ім'я особи, яка має авторське право;
- рік першої публікації твору.

Знак охорони авторського права проставляється на оригіналі і кожному примірнику твору.

4. Якщо твір опубліковано анонімно чи під псевдонімом (за винятком випадку, коли псевдонім однозначно ідентифікує автора), видавець твору (його ім'я чи назва мають бути зазначені на творі) вважається представником автора і має право захищати права останнього. Це положення діє до того часу, поки автор твору не розкриє своє ім'я і не заявить про своє авторство.

5. Суб'єкт авторського права для засвідчення авторства (авторського права) на оприлюднений чи не оприлюднений твір, факту і дати опублікування твору чи договорів, які стосуються права автора на твір, у будь-який час протягом строку охорони авторського права може зареєструвати своє авторське право у відповідних державних реєстрах.

Державна реєстрація авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір, здійснюється Установою відповідно до затвердженого Кабінетом Міністрів України порядку. Установа складає і періодично видає каталоги всіх державних реєстрацій.

За підготовку Установою до державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір, сплачуються збори, розміри яких визначаються Кабінетом Міністрів України.

Про реєстрацію авторського права на твір Установою видається свідоцтво. За видачу свідоцтва сплачується державне мито, кошти від сплати якого перераховуються до Державного бюджету України. Розмір і порядок сплати державного мита за видачу свідоцтва визначаються законодавством.

Особа, яка володіє матеріальним об'єктом, в якому втілено (виражено) твір, не може перешкоджати особі, яка має авторське право, у його реєстрації.

Стаття 12. Авторське право і право власності на матеріальний об'єкт, в якому втілено твір

1. Авторське право і право власності на матеріальний об'єкт, в якому втілено твір, не залежать одне від одного. Відчуження матеріального об'єкта, в якому втілено твір, не означає відчуження авторського права і навпаки.

2. Власникові матеріального об'єкта, в якому втілено оригінал твору образотворчого мистецтва чи архітектури, не дозволяється руйнувати цей об'єкт без попереднього пропонування його авторові твору за ціну, що не перевищує вартості матеріалів, витрачених на його створення. Якщо збереження об'єкта, в якому втілено оригінал твору, є неможливим, власник матеріального об'єкта, в якому виражено оригінал твору, повинен дозволити авторові зробити копію твору у відповідній формі, а якщо це стосується архітектурної споруди – фотографії твору.

Стаття 13. Співавторство

1. Співавторами є особи, спільною творчою працею яких створено твір.

Авторське право на твір, створений у співавторстві, належить всім співавторам незалежно від того, чи утворює такий твір одне нерозривне ціле або складається із частин, кожна з яких має самостійне значення.

Відносини між співавторами визначаються угодою, укладеною між ними.

Право опублікування та іншого використання твору в цілому належить всім співавторам.

Якщо твір, створений у співавторстві, утворює одне нерозривне ціле, то жоден із співавторів не може без достатніх підстав відмовити іншим у дозволі на опублікування, інше використання або зміну твору.

У разі порушення спільного авторського права кожен співавтор може доводити своє право в судовому порядку.

2. Якщо твір, створений у співавторстві, складається з частин, кожна з яких має самостійне значення, то кожен із співавторів має право використовувати створену ним частину твору на власний розсуд, якщо інше не передбачено угодою між співавторами.

3. Співавторством є також авторське право на інтерв'ю. Співавторами інтерв'ю є особа, яка дала інтерв'ю, та особа, яка його взяла.

Опублікування запису інтерв'ю допускається лише за згодою особи, яка дала інтерв'ю.

4. Винагорода за використання твору належить співавторам у рівних частках, якщо в угоді між ними не передбачається інше.

5. Зазначені положення не поширюються на випадки оприлюднення чи надання інформації на підставі Закону України «Про доступ до публічної інформації».

(Статтю 15 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом № 2939–VI від 13.01.2011)

Стаття 14. Особисті немайнові права автора

1. Автору належать такі особисті немайнові права:

1) вимагати визнання свого авторства шляхом зазначення належним чином імені автора на творі і його примірниках і за будь-якого публічного використання твору, якщо це практично можливо;

2) забороняти під час публічного використання твору згадування свого імені, якщо він як автор твору бажає залишитись анонімом;

3) вибирати псевдонім, зазначати і вимагати зазначення псевдоніма замість справжнього імені автора на творі і його примірниках і під час будь-якого його публічного використання;

4) вимагати збереження цілісності твору і протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору або будь-якому іншому посяганню на твір, що може зашкодити честі і репутації автора.

2. Особисті немайнові права автора не можуть бути передані (відчужені) іншим особам.

Стаття 15. Майнові права автора

1. До майнових прав автора (чи іншої особи, яка має авторське право) належать:

а) виключне право на використання твору;

б) виключне право на дозвіл або заборону використання твору іншими особами.

Майнові права автора (чи іншої особи, яка має авторське право) можуть бути передані (відчужені) іншій особі згідно з положеннями статті 31 цього Закону, після чого ця особа стає суб'єктом авторського права.

2. Виключне право на використання твору автором (чи іншою особою, яка має авторське право) дозволяє йому використовувати твір у будь-якій формі і будь-яким способом.

3. Виключне право автора (чи іншої особи, яка має авторське право) на дозвіл чи заборону використання твору іншими особами дає йому право дозволяти або забороняти:

- 1) відтворення творів;
- 2) публічне виконання і публічне сповіщення творів;
- 3) публічну демонстрацію і публічний показ;
- 4) будь-яке повторне оприлюднення творів, якщо воно здійснюється іншою організацією, ніж та, що здійснила перше оприлюднення;
- 5) переклади творів;
- 6) переробки, адаптації, аранжування та інші подібні зміни творів;
- 7) включення творів як складових частин до збірників, антологій, енциклопедій тощо;
- 8) розповсюдження творів шляхом першого продажу, відчуження іншим способом або шляхом здавання в майновий найм чи у прокат та шляхом іншої передачі до першого продажу примірників твору;
- 9) подання своїх творів до загального відома публіки таким чином, що її представники можуть здійснити доступ до творів з будь-якого місця і у будь-який час за їх власним вибором;
- 10) здавання в майновий найм і (або) комерційний прокат після першого продажу, відчуження іншим способом оригіналу або примірників аудіовізуальних творів, комп'ютерних програм, баз даних, музичних творів у нотній формі, а також творів, зафіксованих у фонограмі чи відеограмі або у формі, яку зчитує комп'ютер;
- 11) імпорт примірників творів.

Цей перелік не є вичерпним.

4. Виключні права авторів на використання творів архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва передбачають і право їх участі у реалізації проектів цих творів.

5. За винятком випадків, передбачених статтями 21–25 цього Закону, автор (чи інша особа, яка має авторське право) має право вимагати виплати винагороди за будь-яке використання твору. Винагорода може здійснюватися у формі одноразового (паушального) платежу, або відрахувань за кожний проданий примірник чи кожне використання твору (роялті), або комбінованих платежів.

Розмір і порядок виплати авторської винагороди за створення і використання твору встановлюються в авторському договорі або у договорах, що укладаються за дорученням суб'єктів авторського права організаціями колективного управління з особами, які використовують твори.

Кабінетом Міністрів України можуть установлюватися мінімальні ставки авторської винагороди та порядок їх застосування.

(Абзац третьої частини п'ятої статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом № 850–IV від 22.05.2003)

6. Обмеження майнових прав, встановлені статтями 21–25 цього Закону, здійснюються за умови, що вони не завдаватимуть шкоди використанню твору і не обмежуватимуть безпідставно законні інтереси автора.

7. Якщо примірники правомірно опублікованого твору законним чином введені у цивільний обіг шляхом їх першого продажу в Україні, то допускається їх повторне введення в обіг шляхом продажу, дарування тощо без згоди автора (чи іншої особи, яка має авторське право) і без виплати авторської винагороди,

а щодо творів образотворчого мистецтва – з урахуванням положень статті 27 цього Закону. Проте у цьому випадку право здавання у майновий найм чи комерційний прокат залишається виключно за особою, яка має авторське право.

Стаття 16. Авторське право на службові твори

1. Авторське особисте немайнове право на службовий твір належить його автору.

2. Виключне майнове право на службовий твір належить роботодавцю, якщо інше не передбачено трудовим договором (контрактом) та (або) цивільно-правовим договором між автором і роботодавцем.

3. За створення і використання службового твору автору належить авторська винагорода, розмір та порядок виплати якої встановлюються трудовим договором (контрактом) та (або) цивільно-правовим договором між автором і роботодавцем.

Стаття 17. Авторське право на аудіовізуальний твір

1. Авторами аудіовізуального твору є:

а) режисер-постановник;

б) автор сценарію і (або) текстів, діалогів;

в) автор спеціально створеного для аудіовізуального твору музичного твору з текстом або без нього;

г) художник-постановник;

д) оператор-постановник.

Одна і та сама фізична особа може суміщати дві або більше із наведених у цій частині авторських функцій.

2. Якщо інше не передбачено у договорі про створення аудіовізуального твору, автори, які зробили внесок або зобов'язалися зробити внесок у створення аудіовізуального твору і передали майнові права організації, що здійснює виробництво аудіовізуального твору, чи продюсеру аудіовізуального твору, не мають права заперечувати проти виконання цього твору, його відтворення, розповсюдження, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення, а також субтитрування і дублювання його тексту, крім права на окреме публічне виконання музичних творів, включених до аудіовізуального твору. За оприлюднення і кожне публічне виконання, показ, демонстрацію чи сповіщення аудіовізуального твору, його здавання у майновий найм і (або) комерційний прокат його примірників за всіма авторами аудіовізуального твору зберігається право на справедливу винагороду, що розподіляється і виплачується організаціями колективного управління або іншим способом.

3. Автори, твори яких увійшли як складова частина до аудіовізуального твору (як тих, що існували раніше, так і створених у процесі роботи над аудіовізуальним твором), зберігають авторське право кожний на свій твір і можуть самостійно використовувати його незалежно від аудіовізуального твору в цілому, якщо договором з організацією, що здійснює виробництво аудіовізуального твору, чи з продюсером аудіовізуального твору не передбачено інше.

Стаття 18. Авторське право на комп'ютерні програми

Комп'ютерні програми охороняються як літературні твори. Така охорона поширюється на комп'ютерні програми незалежно від способу чи форми їх вираження.

Стаття 19. Авторське право на збірники та інші складені твори

1. Авторіві збірника та інших складених творів (упорядникові) належить авторське право на здійснені ним підбір і розташування творів та (або) інших даних, що є результатом творчої праці (упорядкування).

Упорядник збірника користується авторським правом за умови дотримання ним прав авторів кожного з творів, включених до складеного твору.

Автори творів, включених до складеного твору, мають право використовувати свої твори незалежно від складеного твору, якщо інше не передбачено авторським договором з упорядником збірника.

Авторське право упорядника збірника не перешкоджає іншим особам здійснювати самостійний підбір або розташування тих самих творів та (або) інших даних для створення своїх творів.

Передбачена цією частиною правова охорона баз даних не поширюється на самі дані чи інформацію і не зачіпає будь-яке авторське право, що відноситься до самих даних чи інформації, які містяться у базі аних.

2. Видавцям енциклопедій, енциклопедичних словників, періодичних збірників, збірників наукових праць, газет, журналів та інших періодичних видань належать виключні права на використання таких видань у цілому. Видавець має право за будь-якого використання таких видань зазначати в них своє ім'я або вимагати такого зазначення.

Автори творів, включених до таких видань, зберігають виключні права на використання своїх творів незалежно від видання в цілому, якщо інше не передбачено авторським договором.

Стаття 20. Авторське право перекладачів і авторів інших похідних творів

1. Перекладачам і авторам інших похідних творів належить авторське право на здійснені ними переклад, адаптацію, аранжування або іншу переробку.

Перекладачі і (або) автори інших похідних творів користуються авторським правом на створений ними твір за умови дотримання ними прав автора, твір якого зазнав перекладу, адаптації, аранжування або іншої переробки.

2. Авторське право перекладачів і (або) авторів інших похідних творів не перешкоджає іншим особам здійснювати свої переклади і переробки тих самих творів.

Стаття 21. Вільне використання твору із зазначенням імені автора

Без згоди автора (чи іншої особи, яка має авторське право), але з обов'язковим зазначенням імені автора і джерела запозичення, допускається:

1) використання цитат (коротких уривків) з опублікованих творів в обсязі, виправданому поставленою метою, в тому числі цитування статей з газет і журналів у формі оглядів преси, якщо воно зумовлено критичним, полемічним, науковим або інформаційним характером твору, до якого цитати включаються; вільне використання цитат у формі коротких уривків з виступів і творів, включених до фонограми (відеограми) або програми мовлення;

2) використання літературних і художніх творів в обсязі, виправданому поставленою метою, як ілюстрацій у виданнях, передачах мовлення, звукозаписах чи відеозаписах навчального характеру;

3) відтворення у пресі, публічне виконання чи публічне сповіщення попередньо опублікованих у газетах або журналах статей з поточних економічних, політичних, релігійних та соціальних питань чи публічно сповіщених творів такого ж самого характеру у випадках, коли право на таке відтворення, публічне сповіщення або інше публічне повідомлення спеціально не заборонено автором;

4) відтворення з метою висвітлення поточних подій засобами фотографії або кінематографії, публічне сповіщення або інше публічне повідомлення творів, побачених або почутих під час перебігу таких подій, в обсязі, виправданому інформаційною метою;

5) відтворення у каталогах творів, виставлених на доступних публіці виставках, аукціонах, ярмарках або у колекціях для висвітлення зазначених заходів, без використання цих каталогів у комерційних цілях;

(Пункт 5 частини першої статті 21 в редакції Закону № 850–IV від 22.05.2003)

6) видання випущених у світ творів рельєфно-крапковим шрифтом для сліпих;

7) відтворення творів для судового і адміністративного провадження в обсязі, виправданому цією метою;

8) публічне виконання музичних творів під час офіційних і релігійних церемоній, а також похоронів в обсязі, виправданому характером таких церемоній;

9) відтворення з інформаційною метою у газетах та інших періодичних виданнях, передача в ефір або інше публічне сповіщення публічно виголошених промов, звернень, доповідей та інших подібних творів у обсязі, виправданому поставленою метою;

10) відтворення твору в цілях і за умов, передбачених статтями 22–25 цього Закону.

Цей перелік вільного використання творів є вичерпним.

Стаття 22. Вільне відтворення бібліотеками та архівами примірників твору репрографічним способом

Допускається без згоди автора або іншої особи, яка має авторське право, репрографічне відтворення одного примірника твору бібліотеками та архівами, діяльність яких не спрямована прямо або опосередковано на одержання прибутку, за таких умов:

1) у разі, коли відтворюваним твором є окрема опублікована стаття та інші невеликі за обсягом твори чи уривки з письмових творів (за винятком комп'ютерних програм і баз даних), з ілюстраціями чи без них, і коли це відтворення здійснюється за запитами фізичних осіб за умови, що:

а) бібліотека та архів мають достатньо підстав вважати, що такий примірник використовуватиметься з метою освіти, навчання і приватного дослідження;

б) відтворення твору є поодиноким випадком і не має систематичного характеру;

(Підпункт «в» пункту 1 статті 22 виключено на підставі Закону № 850–IV від 22.05.2003)

2) у разі, коли відтворення здійснюється для збереження або заміни загубленого, пошкодженого та непридатного примірника даної бібліотеки чи архіву або для відновлення загубленого, пошкодженого або непридатного примірника з фонду аналогічної бібліотеки чи архіву, а одержання такого примірника іншим шляхом неможливе, а також коли відтворення твору є поодиноким випадком і не має систематичного характеру.

Стаття 23. Вільне відтворення примірників твору для навчання

Допускається без згоди автора чи іншої особи, яка має авторське право:

1) відтворення уривків з опублікованих письмових творів, аудіовізуальних творів як ілюстрацій для навчання за умови, що обсяг такого відтворення відповідає зазначеній меті;

2) репрографічне відтворення навчальними закладами для аудиторних занять опублікованих статей та інших невеликих за обсягом творів, а також уривків з письмових творів з ілюстраціями або без них за умови, коли:

а) обсяг такого відтворення відповідає зазначеній меті;

б) відтворення твору є поодиноким випадком і не має систематичного характеру;

(Підпункт «в» пункту 2 статті 23 виключено на підставі Закону № 850–IV від 22.05.2003)

Стаття 24. Вільне копіювання, модифікація і декомпіляція комп'ютерних програм

1. Особа, яка правомірно володіє правомірно виготовленим примірником комп'ютерної програми, має право без згоди автора або іншої особи, яка має авторське право на цю програму:

(Абзац перший частини першої статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом № 850–IV від 22.05.2003)

1) внести до комп'ютерної програми зміни (модифікації) з метою забезпечення її функціонування на технічних засобах особи, яка використовує ці програми, і вчинення дій, пов'язаних з функціонуванням комп'ютерної програми відповідно до її призначення, зокрема запис і збереження в пам'яті комп'ютера, а також виправлення явних помилок, якщо інше не передбачено угодою з автором чи іншою особою, яка має авторське право;

2) виготовити одну копію комп'ютерної програми за умови, що ця копія призначена тільки для архівних цілей або для заміни правомірно придбаного примірника у випадках, якщо оригінал комп'ютерної програми буде втраченим, знищеним або стане непридатним для використання. При цьому копія комп'ютерної програми не може бути використана для інших цілей, ніж зазначено у цьому пункті та пункті 1 цієї частини, і має бути знищена у разі, якщо володіння примірником цієї комп'ютерної програми перестає бути правомірним;

3) декомпілювати комп'ютерну програму (перетворити її з об'єктного коду у вихідний текст) з метою одержання інформації, необхідної для досягнення її взаємодії із незалежно розробленою комп'ютерною програмою, за дотримання таких умов:

а) інформація, необхідна для досягнення здатності до взаємодії, раніше не була доступною цій особі з інших джерел;

б) зазначені дії здійснюються тільки щодо тих частин комп'ютерної програми, які необхідні для досягнення здатності до взаємодії;

в) інформація, одержана в результаті декомпіляції, може використовуватися лише для досягнення здатності до її взаємодії з іншими програмами, але не може передаватися іншим особам, крім випадків, якщо це необхідно для досягнення здатності до взаємодії з іншими програмами, а також не може використовуватися для розроблення комп'ютерної програми, схожої на декомпільовану комп'ютерну програму, або для вчинення будь-якої іншої дії, що порушує авторське право;

4) спостерігати, вивчати, досліджувати функціонування комп'ютерної програми з метою визначення ідей і принципів, що лежать в її основі, за умови, що це робиться в процесі виконання будь-якої дії із завантаження, показу, функціонування, передачі чи запису в пам'ять (збереження) комп'ютерної програми.

2. Застосування положень цієї статті не повинно завдавати шкоди використанню комп'ютерної програми і не повинно обмежувати законні інтереси автора та (або) іншої особи, яка має авторське право на комп'ютерну програму.

Стаття 25. Вільне відтворення творів у особистих цілях

1. Допускається без дозволу автора (чи іншої особи, яка має авторське право) і без виплати авторської винагороди відтворювати виключно в особистих цілях або для кола сім'ї попередньо правомірно оприлюднені твори, крім:

а) творів архітектури у формі будівель і споруд;

б) комп'ютерних програм, за винятком випадків, передбачених статтею 24 цього Закону;

в) репрографічного відтворення книг, нотних текстів і оригінальних творів образотворчого мистецтва, за винятком випадків, передбачених статтями 22 і 23 цього Закону;

(Пункт «г» частини першої статті 25 виключено на підставі Закону № 850–IV від 22.05.2003)

2. Твори і виконання, зафіксовані у фонограмах, відеограмах, їх примірниках, а також аудіовізуальні твори та їх примірники допускається відтворювати у домашніх умовах виключно в особистих цілях або для кола сім'ї без дозволу автора (авторів), виконавців, виробників фонограм, виробників відеограм, але з виплатою їм винагороди. Особливості виплати винагороди у цьому випадку визначені статтею 42 цього Закону.

(Частина друга статті 25 в редакції Закону № 850–IV від 22.05.2003)

Стаття 26. Право доступу до твору образотворчого мистецтва

При передачі твору образотворчого мистецтва чи матеріального об'єкта, в якому втілено цей твір, у власність іншій особі автор має право вимагати доступу до цього твору з метою його використання для відтворення (виготовлення примірників, слайдів, карток, переробок тощо) за умови, що це не порушує законні права та інтереси власника твору образотворчого мистецтва. Власник

не може відмовити автору в доступі до твору без достатніх підстав. При цьому від власника твору не можна вимагати доставки твору авторові.

Стаття 27. Право слідування

Автор твору образотворчого мистецтва, а у разі його смерті – спадкоємці впродовж встановленого статтею 28 цього Закону строку користуються щодо проданих автором оригіналів творів образотворчого мистецтва невідчужуваним правом на одержання п'яти відсотків від ціни кожного наступного продажу твору через аукціон, галерею, салон, крамницю тощо, що йде за першим його продажем, здійсненим автором твору (право слідування). Виплата винагороди у цьому випадку здійснюється зазначеними аукціонами, галереями, салонами, крамницями тощо.

Збір і виплата винагороди, одержаної в результаті використання права слідування, здійснюються особисто автором, через його повіреного або через організації колективного управління.

Стаття 28. Строк дії авторського права

1. Авторське право на твір виникає внаслідок факту його створення і починає діяти від дня створення твору.

2. Авторське право діє протягом усього життя автора і 70 років після його смерті, крім випадків, передбачених цією статтею.

3. Для творів, оприлюднених анонімно або під псевдонімом, строк дії авторського права закінчується через 70 років після того, як твір було оприлюднено. Якщо взятий автором псевдонім не викликає сумніву щодо особи автора або якщо авторство твору, оприлюдненого анонімно або під псевдонімом, розкривається не пізніше ніж через 70 років після оприлюднення твору, застосовується строк, передбачений частиною другою цієї статті.

4. Авторське право на твори, створені у співавторстві, діє протягом життя співавторів і 70 років після смерті останнього співавтора.

5. У разі, коли весь твір публікується (оприлюднюється) не водночас, а послідовно у часі томами, частинами, випусками, серіями тощо, строк дії авторського права визначається окремо для кожної опублікованої (оприлюдненої) частини твору.

6. Авторське право на твори посмертно реабілітованих авторів діє протягом 70 років після їх реабілітації.

7. Авторське право на твір, вперше опублікований протягом 30 років після смерті автора, діє протягом 70 років від дати його правомірного опублікування.

8. Будь-яка особа, яка після закінчення строку охорони авторського права по відношенню до неоприлюдненого твору вперше його оприлюднює, користується захистом, що є рівноцінним захисту майнових прав автора. Строк охорони цих прав становить 25 років від часу, коли твір був вперше оприлюднений.

9. Строк дії авторського права після смерті автора і строки, встановлені частинами третьою – сьомою цієї статті, починаються від дня смерті автора чи з дня настання подій, передбачених у зазначених частинах, але відліковуються з 1 січня року, наступного за роком смерті чи роком, в якому відбулася зазначена подія.

(Частина дев'ята статті 28 в редакції Закону № 850–IV від 22.05.2003)

10. Особисті немайнові права автора, передбачені статтею 14 цього Закону, охороняються безстроково.

Стаття 29. Перехід авторського права у спадщину

1. Майнові права авторів та інших осіб, які мають виключне авторське право, переходять у спадщину. Не переходять у спадщину особисті немайнові права автора.

2. Спадкоємці мають право захищати авторство на твір і протидіяти перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору, а також будь-якому іншому посяганню на твір, що може завдати шкоди честі та репутації автора.

Стаття 30. Перехід творів у суспільне надбання

1. Закінчення строку дії авторського права на твори означає їх перехід у суспільне надбання.

2. Твори, які стали суспільним надбанням, можуть вільно, без виплати авторської винагороди, використовуватися будь-якою особою, за умови дотримання особистих немайнових прав автора, передбачених статтею 14 цього Закону.

3. Кабінетом Міністрів України можуть встановлюватися спеціальні відрахування до фондів творчих спілок України за використання на території України творів, які стали суспільним надбанням.

Стаття 31. Передача (відчуження) майнових прав суб'єктів авторського права

1. Автор (чи інша особа, яка має авторське право) може передати свої майнові права, зазначені у статті 15 цього Закону, будь-якій іншій особі повністю чи частково. Передача майнових прав автора (чи іншої особи, яка має авторське право) оформляється авторським договором.

Майнові права, що передаються за авторським договором, мають бути у ньому визначені. Майнові права, не зазначені в авторському договорі як відчужувані, вважаються такими, що не передані.

2. Майнове право суб'єкта авторського права, який є юридичною особою, може бути передане (відчужене) іншій особі у встановленому законом порядку внаслідок ліквідації цієї юридичної особи – суб'єкта авторського права.

Стаття 32. Передача права на використання твору

1. Автору та іншій особі, яка має авторське право, належить виключне право надавати іншим особам дозвіл на використання твору будь-яким одним або всіма відомими способами на підставі авторського договору.

Використання твору будь-якою особою допускається виключно на основі авторського договору, за винятком випадків, передбачених статтями 21–25 цього Закону.

2. Передача права на використання твору іншим особам може здійснюватися на основі авторського договору про передачу виключного права на використання твору або на основі авторського договору про передачу невиключного права на використання твору.

3. За авторським договором про передачу виключного права на використання твору автор (чи інша особа, яка має виключне авторське право) передає право використовувати твір певним способом і у встановлених межах тільки одній

особі, якій ці права передаються, і надає цій особі право дозволяти або забороняти подібне використання твору іншим особам. При цьому за особою, яка передає виключне право на використання твору, залишається право на використання цього твору лише в частині прав, що не передаються.

4. За авторським договором про передачу невиключного права на використання твору автор (чи інша особа, яка має авторське право) передає іншій особі право використовувати твір певним способом і у встановлених межах. При цьому за особою, яка передає невиключне право, зберігається право на використання твору і на передачу невиключного права на використання твору іншим особам.

5. Право на передачу будь-яким особам невиключних прав на використання творів мають організації колективного управління, яким суб'єкти авторського права передали повноваження на управління своїми майновими авторськими правами.

6. Права на використання твору, що передаються за авторським договором, вважаються невиключними, якщо у договорі не передбачено передачі виключних прав на використання твору.

Стаття 33. Договори на право використання творів

1. Договори про передачу прав на використання творів укладаються у письмовій формі. В усній формі може укладатися договір про використання (опублікування) твору в періодичних виданнях (газетах, журналах тощо).

2. Договір про передачу прав на використання творів вважається укладеним, якщо між сторонами досягнуто згоди щодо всіх істотних умов (строку дії договору, способу використання твору, території, на яку поширюється передаване право, розміру і порядку виплати авторської винагороди, а також інших умов, щодо яких за вимогою однієї із сторін повинно бути досягнуто згоди).

Авторська винагорода визначається у договорі у вигляді відсотків від доходу, отриманого від використання твору, або у вигляді фіксованої суми чи іншим чином. При цьому ставки авторської винагороди не можуть бути нижчими за мінімальні ставки, встановлені Кабінетом Міністрів України.

3. Предметом договору про передачу прав на використання твору не можуть бути права, яких не було на момент укладання договору.

4. Відповідні відомства і творчі спілки можуть розробляти примірні авторські договори (зразки авторських договорів).

5. Умови договору, що погіршують становище автора (його правонаступника) порівняно із становищем, встановленим чинним законодавством, є недійсними.

6. За авторським договором замовлення автор зобов'язується створити у майбутньому твір відповідно до умов цього договору і передати його замовникові. Договором може передбачатися виплата замовником авторові авансу як частини авторської винагороди.

7. Умови договору, що обмежують право автора на створення майбутніх творів на зазначену у договорі тему чи у зазначеній галузі, є недійсними.

8. Усі майнові права на використання твору, які передаються за авторським договором, мають бути у ньому визначені. Майнові права, не зазначені в ав-

торському договорі як передані суб'єктом авторського права, вважаються такими, що не передані, і зберігаються за ним.

Стаття 34. Відповідальність за невиконання авторського договору

1. Сторона, яка не виконала або неналежним чином виконала зобов'язання за авторським договором, зобов'язана відшкодувати іншій стороні всі збитки, в тому числі упущену вигоду.

2. Якщо автор не передав твір замовникові відповідно до умов авторського договору замовлення, він повинен відшкодувати замовникові збитки, в тому числі упущену вигоду.

3. Спори щодо відповідальності за невиконання умов авторських договорів вирішуються у суді.

Розділ III СУМІЖНІ ПРАВА

Стаття 35. Об'єкти суміжних прав

Об'єктами суміжних прав, незалежно від призначення, змісту, оцінки, способу і форми вираження, є:

- а) виконання літературних, драматичних, музичних, музично-драматичних, хореографічних, фольклорних та інших творів;
- б) фонограми, відеограми;
- в) передачі (програми) організацій мовлення.

Стаття 36. Суб'єкти суміжних прав

1. Суб'єктами суміжних прав є:

- а) виконавці творів, їх спадкоємці та особи, яким на законних підставах передано суміжні майнові права щодо виконань;
- б) виробники фонограм, їх спадкоємці (правонаступники) та особи, яким на законних підставах передано суміжні майнові права щодо фонограм;
- в) виробники відеограм, їх спадкоємці (правонаступники) та особи, яким на законних підставах передано суміжні майнові права щодо відеограм;
- г) організації мовлення та їх правонаступники.

2. Виконавці здійснюють свої права за умови дотримання ними прав авторів виконуваних творів та інших суб'єктів авторського права. Виробники фонограм, виробники відеограм повинні дотримуватися прав суб'єктів авторського права і виконавців. Організації мовлення повинні дотримуватися прав суб'єктів авторського права, виконавців, виробників фонограм (відеограм).

Стаття 37. Виникнення і здійснення суміжних прав

1. Первинними суб'єктами суміжних прав є виконавець, виробник фонограми, виробник відеограми, організація мовлення.

2. Суміжне право виникає внаслідок факту виконання твору, виробництва фонограми, виробництва відеограми, оприлюднення передачі організації мовлення.

3. Для виникнення і здійснення суміжних прав не вимагається виконання будь-яких формальностей.

Виконавець, виробник фонограми, виробник відеограми для сповіщення про свої суміжні права на фонограмах, відеограмах і всіх їх примірниках, що розповсюджуються серед публіки на законних підставах, або їх упаковках можуть використовувати знак охорони суміжних прав. Цей знак складається з таких елементів:

латинська літера «Р», обведена колом, – (зображення знака не наводиться);
імена (назви) осіб, які мають щодо цих фонограм (відеограм) суміжні права;
рік першої публікації фонограми (відеограми).

За відсутності доказів іншого, виконавцем, виробником фонограми чи відеограми вважаються особи, імена (назви) яких зазначені на фонограмі, відеограмі та їх примірниках або на їх упаковці.

4. Кабінетом Міністрів України можуть установлюватися мінімальні ставки винагороди за використання об'єктів суміжних прав та порядок їх індексації.

Стаття 38. Особисті немайнові права виконавців та права на ім'я (назву) виробників фонограм, відеограм і організацій мовлення

1. Виконавцеві твору належать такі особисті немайнові права:

- а) вимагати визнання того, що він є виконавцем твору;
- б) вимагати, щоб його ім'я або псевдонім зазначалися чи повідомлялися у зв'язку з кожним його виступом, записом чи виконанням (у разі, якщо це можливо);
- в) вимагати забезпечення належної якості запису його виконання і протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій суттєвій зміні, що може завдати шкоди його честі і репутації.

2. Виробник фонограми, виробник відеограми має право зазначати своє ім'я (назву) на кожному носії запису або його упаковці поряд із зазначенням авторів, виконавців і назв творів, вимагати його згадування у процесі використання фонограми (відеограми).

3. Організація мовлення має право вимагати згадування своєї назви у зв'язку із записом, відтворенням, розповсюдженням своєї передачі і публічним повторним сповіщенням її іншою організацією мовлення.

Стаття 39. Майнові права виконавців

1. Майновим правом виконавців є їх виключне право дозволяти чи забороняти іншим особам:

- а) публічне сповіщення своїх незафіксованих виконань (прямий ефір);
- б) фіксацію у фонограмах чи відеограмах своїх раніше незафіксованих виконань;
- в) відтворення (пряме і (або) опосередковане) своїх виконань, зафіксованих без їх згоди у фонограмі чи відеограмі, чи за їх згодою, але якщо відтворення здійснюється з іншою метою, ніж та, на яку вони дали свою згоду;
- г) розповсюдження своїх виконань, зафіксованих у фонограмі чи відеограмі, шляхом першого продажу або іншої передачі права власності у разі, коли вони при першій фіксації виконання не дали дозволу виробнику фонограми (виробнику відеограми) на її подальше відтворення;
- д) комерційний прокат, майновий найм своїх виконань, зафіксованих у фонограмі чи відеограмі, якщо при фіксації не було їх згоди на комерційний прокат і

майновий найм, навіть після розповсюдження виконань, здійсненого виробником фонограми (відеограми) або за його дозволом;

е) розповсюдження своїх виконань, зафіксованих у фонограмах чи відеограмах, через будь-які засоби зв'язку таким чином, що будь-яка особа може отримати до них доступ з будь-якого місця і в будь-який час за їх власним вибором, якщо при першій фіксації виконання не було їх згоди на такий вид розповсюдження.

2. Майнові права виконавців можуть передаватися (відчужуватися) іншим особам на підставі договору, в якому визначаються спосіб використання виконань, розмір і порядок виплати винагороди, строк дії договору і використання виконань, територія, на яку розповсюджуються передані права тощо. Визначені договором ставки винагороди не можуть бути нижчими за мінімальні ставки, встановлені Кабінетом Міністрів України.

3. У разі, коли виконання використовується в аудіовізуальному творі, вважається, що виконавець передає організації, яка здійснює виробництво аудіовізуального твору, або продюсеру аудіовізуального твору всі майнові права на виконання, якщо інше не передбачено договором.

4. У разі, коли виконавець під час першої фіксації виконання безпосередньо дозволить виробнику фонограми чи виробнику відеограми її подальше відтворення, вважається, що виконавець передав виробнику фонограми чи виробнику відеограми виключне право на розповсюдження фонограм, відеограм і їх примірників способом першого продажу або іншої передачі у власність чи володіння, а також способом здавання у майновий найм, комерційний прокат та іншої передачі. При цьому виконавець зберігає право на одержання справедливої винагороди за зазначені види використання свого виконання через організації колективного управління або іншим способом.

Стаття 40. Майнові права виробників фонограм і виробників відеограм

1. До майнових прав виробників фонограм і виробників відеограм належить їх виключне право на використання своїх фонограм, відеограм і виключне право дозволяти чи забороняти іншим особам:

а) відтворення (пряме і (або) опосередковане) своїх фонограм і відеограм у будь-якій формі і будь-яким способом;

б) розповсюдження серед публіки фонограм, відеограм та їх примірників шляхом першого продажу або іншої передачі права власності;

в) комерційний прокат фонограм, відеограм і їх примірників, навіть після їх розповсюдження, здійсненого виробником фонограми чи відеограми або за їх дозволом;

г) публічне сповіщення фонограм, відеограм та їх примірників через будь-які засоби зв'язку таким чином, що будь-яка особа може отримати до них доступ з будь-якого місця і в будь-який час за їх власним вибором;

д) будь-яку видозміну своїх фонограм, відеограм;

е) ввезення на митну територію України фонограм, відеограм та їх примірників з метою їх поширення серед публіки.

2. Майнові права виробників фонограм і виробників відеограм можуть передаватися (відчужуватися) іншим особам на підставі договору, в якому визнача-

ються спосіб використання фонограми (відеограми), розмір і порядок виплати винагороди, строк дії договору, строк використання фонограми (відеограми), територія, на яку розповсюджуються передані права, тощо. Визначені договором ставки винагороди не можуть бути нижчими за мінімальні ставки, встановлені Кабінетом Міністрів України.

Майнові права виробника фонограми чи відеограми, який є юридичною особою, можуть бути також передані (відчужені) іншій особі у встановленому законом порядку внаслідок ліквідації юридичної особи – суб'єкта суміжних прав.

3. Якщо фонограми, відеограми чи їх примірники введені виробником фонограми (відеограми) чи за його згодою у цивільний обіг шляхом їх першого продажу в Україні, то допускається їх наступне розповсюдження шляхом продажу, дарування тощо без згоди виробника фонограми (відеограми) чи його правонаступника і без виплати йому винагороди. Проте й у цьому випадку право здавання таких примірників фонограм (відеограм) у майновий найм чи комерційний прокат залишається виключно правом виробника фонограми (відеограми).

Стаття 41. Майнові права організацій мовлення

1. До майнових прав організацій мовлення належить їх виключне право на використання своїх програм будь-яким способом і виключне право дозволяти чи забороняти іншим особам:

- а) публічне сповіщення своїх програм шляхом трансляції і ретрансляції;
- б) фіксацію своїх програм на матеріальному носії та їх відтворення;
- в) публічне виконання і публічну демонстрацію своїх програм у місцях з платним входом.

Організація мовлення також має право забороняти поширення на території України чи з території України сигналу із супутника, що несе їх програми, розповсюджуючим органом, для якого цей сигнал із супутника не призначався.

2. Майнові права організації мовлення можуть передаватися (відчужуватися) іншим особам на підставі договору, в якому визначаються спосіб і строк використання програми мовлення, розмір і порядок виплати винагороди, територія, на яку розповсюджуються передані права, тощо.

Майнові права організації мовлення можуть бути також передані (відчужені) іншій особі у встановленому законом порядку внаслідок ліквідації юридичної особи – суб'єкта суміжних прав.

Стаття 42. Обмеження майнових прав виконавців, виробників фонограм, відеограм і організацій мовлення

1. Допускаються використання виконань, фонограм, відеограм, програм мовлення, їх фіксація, відтворення і доведення до загального відома без згоди виконавців, виробників фонограм, відеограм і організацій мовлення у випадках, передбачених статтями 21–25 цього Закону щодо обмеження майнових прав авторів літературних, художніх і наукових творів, якщо задовольняються такі умови:

- а) відтворення зазначених об'єктів здійснюється виключно з метою навчання чи наукових досліджень;

б) право на відтворення, передбачене у пункті «а» цієї частини, не поширюється на експорт відтворених примірників фонограм, відеограм, програм мовлення за межі митної території України;

в) за суб'єктами суміжних прав зберігається право на справедливую винагороду з урахуванням кількості відтворених примірників.

Передбачене цією частиною використання об'єктів суміжних прав без згоди суб'єктів суміжних прав є можливим лише за умови дотримання особистих немайнових прав суб'єктів авторського права і суміжних прав, передбачених статтями 14 і 38 цього Закону.

2. Допускається відтворення в домашніх умовах і виключно в особистих цілях творів і виконань, зафіксованих у фонограмах, відеограмах і їх примірниках, без згоди автора (авторів), виконавців і виробників фонограм (відеограм), але з виплатою їм винагороди способом, визначеним частиною четвертою цієї статті.

3. Передбачене частинами першою і другою цієї статті використання об'єктів суміжних прав без згоди суб'єктів суміжних прав не повинно завдавати шкоди нормальній експлуатації виконань, фонограм, відеограм і програм мовлення і зачіпати законні інтереси виконавців, виробників фонограм, відеограм і програм мовлення чи інших суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав.

4. Виплата винагороди виробникам фонограм і відеограм та іншим особам, які мають авторське право і (або) суміжні права, за передбачені частиною другою цієї статті відтворення, здійснюється у формі відрахувань (відсотків) від вартості обладнання і (або) матеріальних носіїв виробниками та (або) імпортерами обладнання і матеріальних носіїв, із застосуванням яких можна здійснити відтворення виключно в особистих цілях у домашніх умовах творів, зафіксованих у фонограмах і відеограмах, крім:

а) професійного обладнання та (або) матеріальних носіїв, не призначених для використання в домашніх умовах;

б) обладнання і матеріальних носіїв, що експортуються за митну територію України;

в) обладнання і матеріальних носіїв, що ввозяться фізичною особою на митну територію України виключно в особистих цілях і без комерційної мети.

5. Розміри зазначених у частинах другій і четвертій цієї статті відрахувань (відсотків), що мають сплачуватися виробниками та (або) імпортерами обладнання і матеріальних носіїв, визначаються Кабінетом Міністрів України. Ці кошти виробниками та імпортерами обладнання і (або) матеріальних носіїв перераховуються визначеним Установою організаціям колективного управління (далі – уповноваженим організаціям). Зібрані кошти розподіляються між організаціями колективного управління, які є на обліку в Установі, на основі договорів, які уповноважені організації укладають з усіма організаціями колективного управління. Імпортери перераховують ці кошти уповноваженій організації під час ввезення товару на митну територію України, а виробники – у кінці кожного місяця після реалізації обладнання і матеріальних носіїв.

6. Установа і визначені нею для збору коштів уповноважені організації мають право вимагати від виробників та імпортерів інформацію про виробництво, ім-

порт і реалізацію (продаж) зазначеного у частині четвертій цієї статті обладнання і матеріальних носіїв.

7. Зібрані кошти, що зазначені у частинах другій і четвертій цієї статті, розподіляються між авторами, виконавцями, виробниками фонограм (відеограм). Якщо угодами між організаціями колективного управління не передбачено інше, то ці кошти розподіляються у таких пропорціях: авторам – 50 відсотків, виконавцям – 25 відсотків і виробникам фонограм (відеограм) – 25 відсотків.

Стаття 43. Використання фонограм і відеограм, опублікованих з комерційною метою

1. Допускається без згоди виробників фонограм (відеограм), фонограми (відеограми) яких опубліковані для використання з комерційною метою, і виконавців, виконання яких зафіксовані у цих фонограмах (відеограмах), але з виплатою винагороди, таке пряме чи опосередковане комерційне використання фонограм і відеограм та їх примірників:

а) публічне виконання фонограми або її примірника чи публічну демонстрацію відеограми або її примірника;

б) публічне сповіщення виконання, зафіксованого у фонограмі чи відеограмі та їх примірниках, в ефір;

в) публічне сповіщення виконання, зафіксованого у фонограмі чи відеограмі та їх примірниках, по проводах (через кабель).

2. Збирання винагороди за використання фонограм (відеограм), що зазначені у частині першій цієї статті, і контроль за їх правомірним використанням здійснюються визначеними Установою уповноваженими організаціями колективного управління. Зібрані кошти розподіляються між організаціями колективного управління, які є на обліку в Установі, на основі договорів, які уповноважені організації укладають з усіма організаціями колективного управління. Одержана від уповноваженої організації винагорода розподіляється відповідною організацією колективного управління у таких пропорціях: виконавцям – 50 відсотків, виробникам фонограм (відеограм) – 50 відсотків.

3. Розмір винагороди за використання фонограм (відеограм), що зазначені у частині першій цієї статті, порядок та умови її виплати визначаються Кабінетом Міністрів України.

4. Особи, які використовують фонограми, відеограми чи їх примірники, повинні надавати організаціям, зазначеним у частині другій цієї статті, точні відомості щодо їх використання, необхідні для збирання і розподілу винагороди.

Стаття 44. Строк дії суміжних прав

1. Майнові права виконавців охороняються протягом 50 років від дати першого запису виконання.

Особисті немайнові права виконавців, передбачені частиною першою статті 38 цього Закону, охороняються безстроково.

2. Права виробників фонограм і відеограм охороняються протягом 50 років від дати першого опублікування фонограми (відеограми) або їх першого звуко-

запису (відеозапису), якщо фонограма (відеограма) не була опублікована протягом зазначеного часу.

3. Організації мовлення користуються наданими цим Законом правами протягом 50 років від дати першого публічного сповіщення передачі.

4. Закінчення строків захисту суміжних прав настає 1 січня року, наступного за роком, у якому закінчилися передбачені цією статтею строки захисту.

5. До спадкоємців виконавців і правонаступників виробників фонограм і відеограм та організацій мовлення переходить право дозволяти чи забороняти використання виконань, фонограм, відеограм, публічні сповіщення, а також право на одержання винагороди у межах установленого цією статтею строку.

Розділ IV

УПРАВЛІННЯ МАЙНОВИМИ ПРАВАМИ СУБ'ЄКТІВ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ

Стаття 45. Способи управління майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав

Суб'єкти авторського права і суміжних прав можуть управляти своїми правами:

- а) особисто;
- б) через свого повіреного;
- в) через організацію колективного управління.

Стаття 46. Управління майновими правами через повіреного

Суб'єкт авторського права і (або) суміжних прав може доручити управління своїми майновими правами повіреному на підставі укладеного з ним договору доручення. Здійснюючи управління майновими правами, ця особа діє у межах повноважень, переданих їй суб'єктом авторського права і (або) суміжних прав.

Стаття 47. Забезпечення колективного управління майновими правами

1. Суб'єкти авторського права і (або) суміжних прав можуть доручати управління своїми майновими правами організаціям колективного управління.

2. Організації колективного управління створюються суб'єктами авторського права і (або) суміжних прав та мають статус юридичної особи згідно із законом.

3. Допускається утворення окремих організацій, які управляють певними категоріями майнових прав певних категорій суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав, або організацій, які управляють різними майновими правами в інтересах різних категорій суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав.

4. Особи, які використовують твори, виконання, програми мовлення, примірники фонограм (відеограм), зобов'язані надавати організаціям колективного управління точний перелік використаних творів, виконань, примірників фонограм (відеограм), програм мовлення разом з документально підтвердженими даними про одержані прибутки від їх використання та повинні виплачувати організаціям колективного управління винагороду в передбачений термін і в обумовленому розмірі.

5. Суб'єкти авторського права і (або) суміжних прав можуть також доручати управління своїми майновими правами на колективній основі відповідним дер-

жавним організаціям, установчі документи яких передбачають здійснення таких функцій.

Стаття 48. Діяльність організацій колективного управління

1. Організація колективного управління після її державної реєстрації зобов'язана протягом 30 днів стати на облік в Установі. Про облік організацій колективного управління Установа здійснює публікацію у своєму офіційному бюлетені.

Організації колективного управління діють на основі статутів, що затверджуються в установленому порядку і в межах повноважень, одержаних від суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав.

2. Організації колективного управління не мають права займатися комерційною діяльністю чи використовувати будь-яким способом об'єкти авторського права і (або) суміжних прав, доручених їм для управління. На діяльність таких організацій не поширюються обмеження, передбачені законодавством про захист економічної конкуренції.

(Частина друга статті 48 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1294-IV від 20.11.2003)

3. Повноваження на колективне управління майновими правами передаються організаціям колективного управління авторами та іншими суб'єктами авторського права і (або) суміжних прав на основі договорів, укладених у письмовій формі.

4. Організації колективного управління можуть управляти на території України майновими правами іноземних суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав на основі договорів з аналогічними іноземними організаціями, в тому числі й про взаємне представництво інтересів.

Організації колективного управління можуть доручати на основі договорів з аналогічними іноземними організаціями управляти на колективній основі за кордоном майновими правами українських суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав, у тому числі й про взаємне представництво інтересів.

5. На основі одержаних повноважень організації колективного управління надають будь-яким особам шляхом укладання з ними договорів невиключні права на використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав.

6. Організація колективного управління має право вимагати від осіб, які використовують об'єкти авторського права і суміжних прав, надання їм документів, що містять точні відомості про використання зазначених об'єктів, необхідні для збирання і розподілу винагороди.

7. Організація колективного управління зобов'язана надавати Установі таку інформацію:

а) про зміни, що вносяться до статуту організації;

б) про укладання двосторонніх чи багатосторонніх договорів з іншими організаціями колективного управління, в тому числі іноземними;

в) про управління майновими правами осіб, які не передали організації повноважень відповідно до частини третьої цієї статті;

г) про укладання договорів управління майновими правами суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав;

(Підпункту «г» частини сьомої статті 48 в редакції Закону № 850–IV від 22.05.2003)

д) про річний баланс, річний звіт, результати аудиторських перевірок;

е) про осіб, уповноважених представляти організацію.

Стаття 49. Функції організацій колективного управління

1. Організації колективного управління повинні виконувати від імені суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав і на основі одержаних від них повноважень такі функції:

а) погоджувати з особами, які використовують об'єкти авторського права і (або) суміжних прав, розмір винагороди під час укладання договору;

б) укладати договори про використання прав, переданих в управління. Умови цих договорів повинні відповідати положенням статей 31–33 цього Закону;

в) збирати, розподіляти і виплачувати зібрану винагороду за використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав суб'єктам авторського права і (або) суміжних прав, правами яких вони управляють, а також іншим суб'єктам прав відповідно до цього Закону;

(Підпункт «в» частини першої статті 49 в редакції Закону № 850–IV від 22.05.2003)

г) вчиняти інші дії, передбачені чинним законодавством, необхідні для захисту прав, управління якими здійснює організація, в тому числі звертатися до суду за захистом прав суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав відповідно до статутних повноважень та доручення цих суб'єктів.

(Підпункт «г» частини першої статті 49 в редакції Закону № 850–IV від 22.05.2003)

(Підпункт «д» частини першої статті 49 виключено на підставі Закону № 850–IV від 22.05.2003)

2. Суб'єкти авторського права і (або) суміжних прав, які не передали організаціям колективного управління повноважень на управління своїми правами, в тому числі щодо збирання винагороди, мають право вимагати від організацій колективного управління, які таку винагороду за використання їхніх творів і об'єктів суміжних прав зібрали, виплати цієї винагороди, а також вимагати вилучення своїх творів і об'єктів суміжних прав із дозволів на використання, які надаються організаціями колективного управління шляхом укладання договорів з особами, які використовують ці об'єкти.

3. Організації колективного управління мають право резервувати на своєму рахунку суми незапитаної винагороди, що надійшла їм від осіб, які використовують об'єкти авторського права і (або) суміжних прав. Після трьох років від дня надходження на рахунок організації колективного управління відповідних сум суми незапитаної винагороди можуть бути використані для чергових виплат суб'єктам авторського права і (або) суміжних прав або спрямовані на інші цілі, передбачені їх статутами, в інтересах суб'єктів авторського права і суміжних прав.

Розділ V

ЗАХИСТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ

Стаття 50. **Порушення авторського права і суміжних прав**

Порушенням авторського права і (або) суміжних прав, що дає підстави для судового захисту, є:

а) вчинення будь-якою особою дій, які порушують особисті немайнові права суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав, визначені статтями 14 і 38 цього Закону, та їх майнові права, визначені статтями 15, 39, 40 і 41 цього Закону, з урахуванням передбачених статтями 21–25, 42 і 43 цього Закону обмежень майнових прав;

б) піратство у сфері авторського права і (або) суміжних прав – опублікування, відтворення, ввезення на митну територію України, вивезення з митної території України і розповсюдження контрафактних примірників творів (у тому числі комп'ютерних програм і баз даних), фонограм, відеограм і програм організацій мовлення;

в) плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору;

г) ввезення на митну територію України без дозволу осіб, які мають авторське право і (або) суміжні права, примірників творів (у тому числі комп'ютерних програм і баз даних), фонограм, відеограм, програм мовлення;

д) вчинення дій, що створюють загрозу порушення авторського права і (або) суміжних прав;

е) будь-які дії для свідомого обходу технічних засобів захисту авторського права і (або) суміжних прав, зокрема виготовлення, розповсюдження, ввезення з метою розповсюдження і застосування засобів для такого обходу;

є) підроблення, зміна чи вилучення інформації, зокрема в електронній формі, про управління правами без дозволу суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав чи особи, яка здійснює таке управління;

ж) розповсюдження, ввезення на митну територію України з метою розповсюдження, публічне сповіщення об'єктів авторського права і (або) суміжних прав, з яких без дозволу суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав вилучена чи змінена інформація про управління правами, зокрема в електронній формі.

Стаття 51. **Порядок захисту авторського права і суміжних прав**

Захист особистих немайнових і майнових прав суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав здійснюється в порядку, встановленому адміністративним, цивільним і кримінальним законодавством.

Стаття 52. **Способи цивільно-правового захисту авторського права і суміжних прав**

1. За захистом свого авторського права і (або) суміжних прав суб'єкти авторського права та суміжних прав мають право звертатися в установленому порядку до суду та інших органів відповідно до їх компетенції.

При порушеннях будь-якою особою авторського права і (або) суміжних прав, передбачених статтею 50 цього Закону, недотриманні передбачених договором

умов використання творів і (або) об'єктів суміжних прав, використанні творів і об'єктів суміжних прав з обходом технічних засобів захисту чи з підробленням інформації і (або) документів про управління правами чи створенні загрози неправомірного використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав та інших порушеннях особистих немайнових прав і майнових прав суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав суб'єкти авторського права і (або) суміжних прав мають право:

а) вимагати визнання та поновлення своїх прав, у тому числі забороняти дії, що порушують авторське право і (або) суміжні права чи створюють загрозу їх порушення;

(Підпункт «а» абзацу другого частини першої статті 52 із змінами, внесеними згідно із Законом № 850–IV від 22.05.2003)

б) звертатися до суду з позовом про поновлення порушених прав та (або) припинення дій, що порушують авторське право та (або) суміжні права чи створюють загрозу їх порушення;

в) подавати позови про відшкодування моральної (немайнової) шкоди;

г) подавати позови про відшкодування збитків (матеріальної шкоди), включаючи упущену вигоду, або стягнення доходу, отриманого порушником внаслідок порушення ним авторського права і (або) суміжних прав, або виплату компенсацій;

д) вимагати припинення підготовчих дій до порушення авторського права і (або) суміжних прав, у тому числі призупинення митних процедур, якщо є підозра, що можуть бути пропущені на митну територію України чи з її митної території контрафактні примірники творів, фонограм, відеограм, засоби обходу технічних засобів захисту, в порядку, передбаченому Митним кодексом України;

е) брати участь в інспектуванні виробничих приміщень, складів, технологічних процесів і господарських операцій, пов'язаних з виготовленням примірників творів, фонограм і відеограм, щодо яких є підстави для підозри про порушення чи загрозу порушення авторського права і (або) суміжних прав, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

є) вимагати, в тому числі у судовому порядку, публікації в засобах масової інформації даних про допущені порушення авторського права і (або) суміжних прав та судові рішення щодо цих порушень;

ж) вимагати від осіб, які порушують авторське право і (або) суміжні права позивача, надання інформації про третіх осіб, задіяних у виробництві та розповсюдженні контрафактних примірників творів і об'єктів суміжних прав, а також засобів обходу технічних засобів захисту, та про канали їх розповсюдження;

з) вимагати прийняття інших передбачених законодавством заходів, пов'язаних із захистом авторського права та суміжних прав.

2. Суд має право постановити рішення чи ухвалу про:

а) відшкодування моральної (немайнової) шкоди, завданої порушенням авторського права і (або) суміжних прав, з визначенням розміру відшкодування;

б) відшкодування збитків, завданих порушенням авторського права і (або) суміжних прав;

в) стягнення із порушника авторського права і (або) суміжних прав доходу, отриманого внаслідок порушення;

г) виплату компенсації, що визначається судом, у розмірі від 10 до 50000 мінімальних заробітних плат, замість відшкодування збитків або стягнення доходу;

д) заборону опублікування творів, їх виконань чи постановок, випуску примірників фонограм, відеограм, їх сповіщення, припинення їх розповсюдження, вилучення (конфіскацію) контрафактних примірників творів, фонограм, відеограм чи програм мовлення та обладнання і матеріалів, призначених для їх виготовлення і відтворення, публікацію у пресі інформації про допущене порушення тощо, якщо у ході судового розгляду буде доведено факт порушення авторського права і (або) суміжних прав або факт наявності дій, що створюють загрозу порушення цих прав;

е) вимагати від осіб, які порушують авторське право і (або) суміжні права позивача, інформацію про третіх осіб, задіяних у виробництві та розповсюдженні контрафактних примірників творів та об'єктів суміжних прав, засобів обходу технічних засобів та про канали розповсюдження.

При визначенні розмірів збитків, які мають бути відшкодовані особі, права якої порушено, а також для відшкодування моральної (немайнової) шкоди суд зобов'язаний виходити із суті порушення, майнової і моральної шкоди, завданої особі, яка має авторське право і (або) суміжні права, а також із можливого доходу, який могла б одержати ця особа. У розмір збитків, завданих особі, права якої порушено, додатково можуть бути включені судові витрати, понесені цією особою, а також витрати, пов'язані з оплатою допомоги адвоката.

При визначенні компенсації, яка має бути виплачена замість відшкодування збитків чи стягнення доходу, суд зобов'язаний у встановлених пунктом «г» цієї частини межах визначити розмір компенсації, враховуючи обсяг порушення та (або) наміри відповідача.

3. Суд може постановити рішення про накладення на порушника штрафу у розмірі 10 відсотків суми, присудженої судом на користь позивача. Сума штрафів передається у встановленому порядку до Державного бюджету України.

4. Суд може постановити рішення про вилучення чи конфіскацію всіх контрафактних примірників творів, фонограм, відеограм чи програм мовлення, щодо яких встановлено, що вони були виготовлені або розповсюджені з порушенням авторського права і (або) суміжних прав, а також засобів обходу технічних засобів захисту. Це стосується також усіх кліше, матриць, форм, оригіналів, магнітних стрічок, фотонегативів та інших предметів, за допомогою яких відтворюються примірники творів, фонограм, відеограм, програм мовлення, а також матеріалів і обладнання, що використовуються для їх відтворення і для виготовлення засобів обходу технічних засобів захисту.

За рішенням суду вилучені контрафактні примірники творів (у тому числі комп'ютерні програми і бази даних), фонограм, відеограм, програм мовлення на вимогу особи, яка є суб'єктом авторського права і (або) суміжних прав і права якої порушено, можуть бути передані цій особі. Якщо ця особа не вимагає

такої передачі, то контрафактні примірники підлягають знищенню, а матеріали і обладнання, що використовувалися для відтворення контрафактних примірників, підлягають відчуженню із перерахуванням виручених коштів до Державного бюджету України.

Стаття 53. Способи забезпечення позову у справах про порушення авторського права і суміжних прав

1. До завершення розгляду справи по суті суддя одноособово має право винести ухвалу про заборону відповідачеві, щодо якого є достатні підстави вважати, що він є порушником авторського права і (або) суміжних прав, вчиняти до винесення рішення чи ухвали суду певні дії, а саме: виготовлення, відтворення, продаж, здавання в майновий найм, прокат, ввезення на митну територію України та інше передбачене цим Законом використання, а також транспортування, зберігання або володіння з метою введення в цивільний обіг примірників творів, у тому числі комп'ютерних програм і баз даних, а також записаних виконань, фонограм, відеограм, програм мовлення, щодо яких припускається, що вони є контрафактними, і засобів обходу технічних засобів захисту.

2. За наявності достатніх даних про вчинення такого порушення авторського права і (або) суміжних прав, за яке відповідно до закону передбачена кримінальна відповідальність, орган досудового розслідування або суд зобов'язані вжити заходів для забезпечення розшуку і накладення арешту на:

(Абзац перший частини другої статті 53 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4652–VI від 13.04.2012)

а) примірники творів (у тому числі комп'ютерних програм і баз даних), записаних виконань, фонограм, відеограм, програм мовлення, щодо яких припускається, що вони є контрафактними, а також засоби обходження технічних засобів захисту;

б) матеріали й обладнання, призначені для їх виготовлення і відтворення;

в) документи, рахунки та інші предмети, що можуть бути доказом вчинення протиправних дій.

3. У разі, якщо відповідач по справі порушення авторського права і (або) суміжних прав відмовляє у доступі до необхідної інформації чи не забезпечує її надання у прийнятний строк, робить перешкоди у здійсненні судових процедур, або з метою збереження відповідних доказів щодо інкримінованого порушення, особливо у випадку, коли будь-яке відстрочення може завдати непоправної шкоди особі, яка має авторське право і (або) суміжні права, або коли є очевидний ризик того, що доказ буде знищено, суд або суддя одноособово мають право за заявою заявника застосувати тимчасові заходи до пред'явлення позову або до початку розгляду справи за участю іншої сторони (відповідача) шляхом:

а) винесення ухвали про огляд приміщень, в яких, як припускається, відбуваються дії, пов'язані з порушенням авторського права і (або) суміжних прав;

б) накладення арешту і вилучення всіх примірників творів (у тому числі комп'ютерних програм і баз даних), записаних виконань, фонограм, відеограм, програм мовлення, щодо яких припускається, що вони є контрафактними, засобів обходження технічних засобів захисту, а також матеріалів і обладнання, що використовуються для їх виготовлення і відтворення;

в) накладення арешту і вилучення рахунків та інших документів, які можуть бути доказом вчинення дій, що порушують або створюють загрозу порушення (чи підтверджують наміри вчинення порушення) авторського права і (або) суміжних прав.

Заява про застосування тимчасових заходів розглядається тільки за участю заявника у дводенний строк з дня її подання.

Ухвала суду про застосування тимчасового заходу підлягає негайному виконанню органом державної виконавчої служби за участю заявника.

До прийняття ухвали про застосування тимчасових заходів, зазначених в абзаці першому цієї частини, суд має право вимагати від заявника обґрунтування того, що він є суб'єктом авторського права і (або) суміжних прав і що ці права порушені або невідворотно будуть порушені, а також видати заявнику судову ухвалу щодо внесення застави або еквівалентної гарантії, достатньої для того, щоб запобігти зловживанню тимчасовим заходом. Застава полягає у внесенні на депозит суду заявником чи іншими особами грошей чи передачі інших матеріальних цінностей. Розмір застави (гарантії) визначається судом з урахуванням обставин справи, але не повинен бути меншим від 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більшим від розміру заявленої шкоди.

У разі застосування визначених в абзаці першому цієї частини тимчасових заходів відповідач має право вимагати їх зміни чи скасування, а заявник зобов'язаний подати позов до суду про захист порушених авторських чи суміжних прав не пізніше 15 календарних днів від дня застосування тимчасового заходу.

Застава повертається повністю заявникові при відмові суду у прийнятті позову до розгляду чи задоволенні позову повністю або частково. У противному разі застава звертається на виконання рішення про компенсацію шкоди відповідачеві, завданої застосуванням тимчасових заходів.

При скасуванні визначених в абзаці першому цієї частини тимчасових заходів або якщо при розгляді справи з'ясується відсутність факту порушення чи загрози порушення авторського права і (або) суміжних прав, суд має право на клопотання відповідача прийняти судові рішення щодо надання відповідачу належної компенсації позивачем за будь-яку шкоду, завдану цими заходами.

Розділ VI

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування і застосовується до правовідносин, які виникли після набрання ним чинності.

2. Кабінету Міністрів України у чотиримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом подати до Верховної Ради України свої пропозиції щодо внесення змін до законів України у зв'язку з прийняттям цього Закону, а також прийняти необхідні нормативно-правові акти і привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

3. До приведення законодавства України у відповідність із цим Законом закони та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

4. Установити, що починаючи з дня набрання чинності цим Законом строки охорони авторського права, передбачені статтею 28 і частинами першою і другою статті 44 цього Закону, застосовуються у всіх випадках, коли 50-річний строк дії авторського права після смерті автора або строк дії суміжних прав не закінчився до дня набрання чинності цим Законом.

5. Установити, що цей Закон застосовується до виконань і фонограм, створених чи вперше опублікованих до дня набрання чинності цим Законом, якщо на цей день не минуло 50 років після їх першого запису або опублікування.

6. Установити, що об'єкти авторського права і суміжних прав, які є предметом міжнародного договору, до якого Україна приєдналася і згоду на обов'язковість якого дала Верховна Рада України, і які створені чи вперше опубліковані до дня набрання чинності цим Законом, підлягають захисту за цим Законом від дня набрання ним чинності, якщо на цей день зазначені об'єкти не стали суспільним надбанням в країні походження у зв'язку із закінченням строку їх охорони в цій країні.

7. Визнати такою, що втратила чинність, Постанову Верховної Ради України від 23 грудня 1993 року «Про порядок введення в дію Закону України «Про авторське право і суміжні права» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 13, ст. 65).

8. У статті 2 Закону України «Про приєднання України до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (Паризького акта від 24 липня 1971 року, зміненого 2 жовтня 1979 року)» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 21, ст. 155) виключити слова «повідомивши при цьому, що дія зазначеної Конвенції не поширюється на твори, які на дату набрання чинності цією Конвенцією для України вже є на її території суспільним надбанням».

9. Доручити Міністерству закордонних справ України повідомити Генеральному директору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про те, що стаття 18 Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (Паризького акта від 24 липня 1971 року, зміненого 2 жовтня 1979 року) від дня набрання чинності цим Законом діє на території України в повному обсязі.

10. Доповнити абзац другий Закону України «Про приєднання України до Конвенції про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм від 29 жовтня 1971 року» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 32, ст. 265) реченням такого змісту: «З метою виконання вимог зазначеної Конвенції поширити, на взаємній основі, національний режим захисту суміжних прав, передбачений Законом України «Про авторське право і суміжні права», на виробників фонограм з країн – учасниць Конвенції та їхні фонограми, якщо строк охорони цих фонограм не закінчився в країні походження».

11. Доручити Міністерству закордонних справ України повідомити Генеральному Секретарю Організації Об'єднаних Націй про доповнення Закону України «Про приєднання України до Конвенції про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм від 29 жовтня 1971 року».

Президент України
м. Київ, 23 грудня 1993 року

Л. КРАВЧУК

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО КІНЕМАТОГРАФІЮ

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, N 22, ст.114)

{Із змінами, внесеними згідно із Законами

N 763-IV (763-15) від 15.05.2003, ВВР, 2003, N 30, ст.248

N 3317-IV (3317-15) від 12.01.2006, ВВР, 2006, N 18, ст.155}

{Офіційне тлумачення до Закону див. в Рішенні Конституційного Суду N 13-рп/2007 (v013p710-07) від 20.12.2007}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами

N 1909-VI (1909-17) від 18.02.2010, ВВР, 2010, N 20, ст.199

N 2856-VI (2856-17) від 23.12.2010, ВВР, 2011, N 29, ст.272

N 3588-VI (3588-17) від 05.07.2011, ВВР, 2012, N 12-13, ст.78

N 5029-VI (5029-17) від 03.07.2012, ВВР, 2013, N 23, ст.218

N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012, ВВР, 2014, N 5, ст.62}

Цей Закон визначає правові основи діяльності в галузі кінематографії та регулює суспільні відносини, пов'язані з виробництвом, розповсюдженням, зберіганням і демонструванням фільмів.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Законодавство України про кінематографію

Законодавство України про кінематографію базується на Конституції України (254к/96-ВР) і складається з цього Закону та інших нормативно-правових актів України.

{Стаття 1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}

Стаття 2. Сфера дії Закону

Дія цього Закону поширюється на юридичних осіб незалежно від їх форм власності та фізичних осіб, які займаються професійною діяльністю у кінематографії в Україні.

Стаття 3. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:

автор фільму – фізична особа, власна праця якої визначає творчий задум та/або способи його реалізації у фільмі;

виключне право на фільм – майнове право юридичної або фізичної особи, що дає право тільки цій особі на використання фільму в будь-якій формі і будь-яким дозволеним способом;

виконавець фільму – фізична особа, яка власною працею брала участь у реалізації творчих задумів авторів фільму в процесі його створення;

виробник фільму – суб'єкт кінематографії, який взяв на себе відповідальність за виробництво фільму;

виробництво фільму – діяльність, що поєднує співпрацю авторів і виконавців фільму та інших суб'єктів кінематографії, спрямовану на втілення твору кінематографії технічними засобами;

вихідні матеріали фільму – матеріальні носії оригіналу твору кінематографії, використання яких дає можливість виготовляти (тиражувати) фільмокопії;

демонстратор фільму – суб'єкт кінематографії, який здійснює демонстрування (публічний показ) фільму;

демонстрування (публічний показ, публічне сповіщення і публічна демонстрація) фільму – професійна кінематографічна діяльність, що полягає в показі фільму глядачам у призначених для цього приміщеннях (кінотеатрах, інших кінновидовищних закладах), на відеоустановках, а також каналами мовлення телебачення; (Абзац дев'ятої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом N 763-IV (763-15) від 15.05.2003)

державний фонд фільмів – державний заклад культури, що здійснює архівну та науково-дослідницьку діяльність з метою розвитку фільмофонду, відновлення, реставрування і збереження творів національної та світової кінематографічної спадщини, розповсюдження відповідної інформації;

дублювання фільму – творча і виробнича діяльність, яка полягає у синхронному відтворенні мовної частини звукового ряду фільму іншою мовою шляхом перекладу, що відповідає складовій артикуляції дійових осіб;

зберігання фільму – діяльність, яка спрямована на забезпечення довгострокового зберігання вихідних матеріалів фільмів і фільмокопій та їх реставраційно-профілактичної обробки;

кінематографія – галузь культури, що об'єднує комплекс видів професійної діяльності, пов'язаної з виробництвом, розповсюдженням, зберіганням та демонструванням фільмів, навчально-науковою роботою у цій галузі;

кінопроект – комплект документів, на підставі яких здійснюється виробництво фільму;

національний екранний час – сумарний час, протягом якого здійснюється демонстрування (публічний показ, публічне сповіщення і публічна демонстрація) фільмів у кіновідеомережі та на каналах мовлення телебачення України; (Абзац п'ятнадцятої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом N 763-IV (763-15) від 15.05.2003)

національний фільм – створений суб'єктами кінематографії України фільм, виробництво якого здійснено в Україні та авторське право чи право власності на який повністю або частково належить суб'єктам кінематографії України, а також основна (базова) версія мовної частини звукового ряду якого створена українською мовою; {Абзац шістнадцятої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1909-VI (1909-17) від 18.02.2010}

озвучення фільму – творча і виробнича діяльність, яка полягає в заміні звукового ряду фільму на інший, несинхронний, який передає зміст мовного ряду фільму;

підприємницька діяльність у кінематографії – діяльність, пов'язана з виробництвом, розповсюдженням та демонструванням (публічним показом) фільмів, з метою одержання прибутку;

продюсер фільму – фізична або юридична особа, яка організовує або організовує і фінансує виробництво та розповсюдження фільму; (Абзац дев'ятнадцятий статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом N 763-IV (763-15) від 15.05.2003) продюсерська система – система в галузі кінематографії, яка в умовах кіноринку забезпечує взаємодію і функціонування всіх суб'єктів кінематографії з метою виробництва, розповсюдження та демонстрування (публічного показу) фільмів;

розповсюдження (прокат) фільму – виготовлення фільмокопій (тиражування), продаж та передача їх в прокат юридичним та фізичним особам;

розповсюджувач (дистриб'ютор, прокатник) фільму – суб'єкт кінематографії, який має право на розповсюдження фільму; (Абзац двадцять другий статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом N 763-IV (763-15) від 15.05.2003)

суб'єкт кінематографії – фізична або юридична особа, яка займається будь-яким видом професійної діяльності у галузі кінематографії;

субтитрування фільму – творча і виробнича діяльність, яка полягає в здійсненні перекладу з мови оригіналу фільму на іншу мову та фіксуванні цього перекладу написами безпосередньо на фільмокопії;

сценічно-постановочні засоби кіновиробництва – предмети, пристрої та споруди, які протягом знімального періоду створення фільму (операційного циклу) використовуються шляхом перенесення їх зображення або зображення процесу їх перетворення (знищення) до аудіовізуального твору способами, доступними кіновиробнику; {Статтю 3 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 1909-VI (1909-17) від 18.02.2010}

фільм – аудіовізуальний твір кінематографії, що складається з епізодів, поєднаних між собою творчим задумом і зображувальними засобами, та який є результатом спільної діяльності його авторів, виконавців і виробників. За способами фіксації зображення та розповсюдження фільми поділяються на кіно-, відеофільми тощо;

фільмокопія – примірник фільму, виготовлений із застосуванням вихідних матеріалів фільму;

професійна кінематографічна діяльність – діяльність, що провадиться суб'єктами кінематографії на професійній основі та є джерелом їх доходів. (Статтю 3 доповнено абзацом згідно із Законом N 763-IV (763-15) від 15.05.2003)

Стаття 4. Регулювання відносин, що виникають у процесі виробництва та використання фільму як об'єкта авторського права

Відносини, що виникають у процесі виробництва та використання фільму як об'єкта авторського права, регулюються цим Законом, Законом України "Про авторське право і суміжні права" та іншими нормативно-правовими актами України.

Стаття 5. Основні принципи кінематографії

Основними принципами кінематографії є:

утвердження творами кінематографії ідей гуманізму, загальнолюдських, національно-культурних та духовних цінностей;

сприяння розвитку національної свідомості, патріотичних почуттів, естетичного та екологічного виховання громадян;

гарантування свободи творчості, захисту інтелектуальної власності, авторських і суміжних прав, моральних і матеріальних інтересів суб'єктів кінематографії;

розвиток кіноіндустрії та традицій національної кінематографії;

збереження національної та світової кінематографічної спадщини;

рівність прав і можливостей суб'єктів кінематографії незалежно від форм власності у виробництві, розповсюдженні та демонструванні (публічному показі) фільмів;

заохочення благодійної діяльності;

сприяння аматорській творчості в кінематографії;

сприяння співробітництву суб'єктів кінематографії з іноземними та міжнародними кінематографічними асоціаціями, фондами тощо.

Стаття 6. Мова у галузі кінематографії

Застосування мов у галузі кінематографії здійснюється згідно зі статтею 23 Закону України "Про засади державної мовної політики" (5029-17).

{Стаття 6 в редакції Закону N 5029-VI (5029-17) від 03.07.2012}

Розділ II

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ В КІНЕМАТОГРАФІЇ

Стаття 7. Суб'єкти кінематографії

За спрямуванням діяльності суб'єкти кінематографії поділяються щодо:

створення фільмів – автори і виконавці;

виробництва фільмів – кіностудії, відеостудії, студії, продюсери тощо;

розповсюдження фільмів – виробники, дистриб'ютори (прокатники) фільмів, кінокопіювальні підприємства, фонди фільмів, архіви кіно-, фото-, фонодокументів тощо;

демонстрування (публічного показу, публічного сповіщення і публічної демонстрації) фільмів – кінотеатри, кіноустановки, відеоустановки, канали мовлення телебачення (ефірного, кабельного, ефірно-кабельного, супутникового тощо); (Абзац п'ятий частини першої статті 7 в редакції Закону N 763-IV (763-15) від 15.05.2003)

підготовки професійних кадрів та вдосконалення творчої майстерності – спеціалізовані навчальні заклади кінематографії, спеціалізовані факультети в інших навчальних закладах незалежно від форми власності, театри (студії) кіноактора; {Абзац шостий частини першої статті 7 в редакції Закону N 1909-VI (1909-17) від 18.02.2010}

розроблення та виготовлення технологічного обладнання – науково-дослідні, конструкторські установи, сервісні центри, асоціації, виробничі підприємства та інші юридичні особи незалежно від форм власності.

Створення, функціонування та припинення діяльності суб'єктів кінематографії провадиться відповідно до законодавства України.

Стаття 8. Підприємницька діяльність суб'єктів кінематографії

Суб'єкти кінематографії здійснюють підприємницьку діяльність у галузі кінематографії згідно з законодавством України.

Підприємницька діяльність у галузі кінематографії може здійснюватися через продюсерську систему. В разі участі в продюсерській системі держави її інтереси представляють центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері кінематографії та місцеві органи управління кінематографією. Положення про продюсерську систему в галузі кінематографії (813-98-п) затверджується Кабінетом Міністрів України.

{Частина друга статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}

Усі суб'єкти професійної кінематографічної діяльності, які займаються виробництвом, розповсюдженням і демонструванням фільмів, вносяться до Державного реєстру виробників, розповсюджувачів і демонстраторів фільмів, положення (27-2004-п) про який затверджується Кабінетом Міністрів України. (Статтю 8 доповнено частиною третьою згідно із Законом N 763-IV (763-15) від 15.05.2003)

Стаття 9. Органи управління кінематографією

Державну політику у сфері кінематографії здійснюють центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері кінематографії.

Місцевими органами управління кінематографією є органи виконавчої влади Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації.

{Стаття 9 в редакції Закону N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}

Стаття 9-1. Повноваження центральних органів виконавчої влади у сфері кінематографії

До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері кінематографії, належить:

1) структурне вдосконалення та реформування національної кіноіндустрії, розвиток продюсерської системи, сприяння залученню матеріальних і нематеріальних активів для розвитку кінематографії;

2) розроблення:

програми створення та розповсюдження національних фільмів;

умов прокату, тиражування, розповсюдження і публічного показу або демонстрування фільмів з індексами, що мають обмеження глядацької аудиторії;

3) здійснення інших повноважень, передбачених законом та покладених на нього актами Президента України.

До повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері кінематографії, належить:

1) здійснення відповідно до законодавства функції державного нагляду (контролю) у сфері кінематографії;

2) ведення:

Державного реєстру виробників, розповсюджувачів і демонстраторів фільмів;

Державного реєстру фільмів;

3) підготовка, розповсюдження та тиражування аудіовізуальних творів відповідно до законодавства;

4) виконання програми виробництва фільмів за державним замовленням, розроблення економічних обґрунтувань та розрахунків щодо граничних обсягів видатків з Державного бюджету України;

5) надання в установленому порядку аудіовізуальним творам статусу національного та порушення клопотання про надання статусу національного суб'єктам кінематографії;

6) здійснення інших повноважень, передбачених законом та покладених на нього актами Президента України";

{Закон доповнено статтею 9-1 згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}

Розділ III

ВИРОБНИЦТВО, РОЗПОВСЮДЖЕННЯ, ДЕМОНСТРУВАННЯ ТА ЗБЕРІГАННЯ ФІЛЬМІВ

Стаття 10. Види фільмів

За видами фільми поділяються на ігрові, анімаційні (мультиплікаційні), неігрові тощо.

Стаття 11. Учасники створення фільму

Фільм створюється колективом, який складається з авторів, виконавців фільму та виробників.

Персональний склад учасників створення фільму зазначається у вихідних даних (титрах) фільму.

Стаття 12. Виробництво фільму

Виробництво фільму здійснюється відповідно до затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері кінематографії технічних стандартів, норм та правил виробництва фільмів. Дотримання цих стандартів, норм та правил є обов'язковим для суб'єктів кінематографії незалежно від форм власності.

{Стаття 12 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}

Стаття 13. Вихідні дані (титри) фільму

На початку або в кінці фільму на матеріальних носіях розміщуються вихідні дані (титри), в яких у довільній послідовності зазначаються назва фільму, учасники його створення, знак охорони авторського права, рік його створення. За погодженням з власником, який має виключне право на фільм, у вихідні дані (титри) фільму можуть бути внесені додаткові відомості про учасників його створення.

Вихідні дані (титри) фільму підлягають обов'язковому відтворенню на всіх фільмокопіях.

Початком фільму вважається перший кадр зображувального або звукового ряду незалежно від того, чи це титри, зображення чи фонограма. Кінцем фільму вважається останній кадр зображувального або звукового ряду, включаючи ти-

три і знак охорони авторського права. (Статтю 13 доповнено частиною третьою згідно із Законом N 763-IV (763-15) від 15.05.2003)

Стаття 14. Порядок розповсюдження і демонстрування фільмів

Розповсюдження і демонстрування фільмів в Україні здійснюються відповідно до затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері кінематографії технічних стандартів, норм та правил розповсюдження і демонстрування фільмів. Дотримання цих стандартів, норм та правил є обов'язковим для суб'єктів кінематографії незалежно від форм власності.

{Частина перша статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}

Розповсюдження іноземних фільмів здійснюється згідно зі статтею 23 Закону України "Про засади державної мовної політики" (5029-17) та міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

{Частина друга статті 14 в редакції Закону N 5029-VI (5029-17) від 03.07.2012}

Порядок розповсюдження фільму визначається угодою, укладеною розповсюдjuвачем фільму з авторами фільму або особою, яка має виключне право на фільм.

Порядок розповсюдження, послідовність видів демонстрування (кінотеатральний, телевізійний, відеопоказ) фільмів, створених на засадах державного замовлення, визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері кінематографії.

{Частина четверта статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}

Стаття 15. Права та умови розповсюдження і демонстрування фільму

Право на розповсюдження і демонстрування національних та іноземних фільмів на всіх видах носіїв зображення надається суб'єктам кінематографії центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері кінематографії. Документом, який засвідчує це право та визначає умови розповсюдження і демонстрування, є державне посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів. Фільми, на які видані державні посвідчення на право розповсюдження і демонстрування, вносяться до державного реєстру фільмів. Положення про державне посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів (1315-98-п) затверджується Кабінетом Міністрів України.

{Частина перша статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}

Державне посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів видається на платній основі суб'єкту кінематографії протягом десяти робочих днів з дня подання заяви та інших документів і матеріалів, визначених Кабінетом Міністрів України.

Термін розгляду заяви про видачу державного посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів може бути продовжений на двадцять п'ять робочих днів у разі виникнення розбіжностей щодо індексу фільму та пе-

регляду фільму експертною комісією з питань розповсюдження і демонстрування фільмів.

{Статтю 15 доповнено частиною другою згідно із Законом N 3588-VI (3588-17) від 05.07.2011}

Підставами для відмови у видачі державного посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів є:

невідповідність поданих документів та матеріалів вимогам пункту 6 Положення про державне посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів та цього Закону;

наявність висновку експертної комісії на фільми, що пропагують війну, насильство, жорстокість, фашизм і неофашизм, спрямовані на ліквідацію незалежності України, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, приниження нації, неповагу до національних і релігійних святинь, приниження особистості, що пропагують невігластво, неповагу до батьків, а також наркоманію, токсикоманію, алкоголізм та інші шкідливі звички; фільми порнографічного характеру.

{Статтю 15 доповнено частиною третьою згідно із Законом N 3588-VI (3588-17) від 05.07.2011}

Державне посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів може бути анульоване та скасована державна реєстрація фільму у разі:

виявлення в документах, поданих суб'єктом кінематографії, недостовірних відомостей;

дострокового припинення дії угод (контрактів, договорів), укладених розповсюдjuвачем фільму з авторами фільму або особою, яка має виключне право на фільм.

{Статтю 15 доповнено частиною четвертою згідно із Законом N 3588-VI (3588-17) від 05.07.2011}

Рішення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері кінематографії про відмову у видачі державного посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів та його анулювання може бути оскаржене у судовому порядку.

{Статтю 15 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом N 3588-VI (3588-17) від 05.07.2011; із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}

Стаття 16. Майнові права автора на фільм, права власності на вихідні матеріали фільму та фільмокопії

Майнові права автора на фільм, права власності на вихідні матеріали фільму та фільмокопії можуть належати державі, юридичним та фізичним особам.

У разі створення фільму, вихідних матеріалів фільму та фільмокопій за рахунок коштів державного бюджету держава виступає суб'єктом майнових прав автора на фільм, права власності на вихідні матеріали фільму та фільмокопії відповідно до умов укладеного з автором фільму договору.

(Стаття 16 в редакції Закону N 763-IV (763-15) від 15.05.2003)

Стаття 17. Зберігання вихідних матеріалів фільму та фільмокопій

Вихідні матеріали фільму, створеного повністю або частково за кошти Державного бюджету України, а також фільмокопії фільмів, створених в Україні за кошти юридичних осіб з приватною формою власності та фізичних осіб, зберігаються в державному фонді фільмів. Порядок передачі державному фонду фільмів, умови зберігання вихідних матеріалів фільмів і фільмокопій та положення про державний фонд фільмів затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері кінематографії.

{Частина перша статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}

Фільмокопії та вихідні матеріали фільмів документального характеру, кіноперіодики, творів кіно- та відеолітопису (кіно-, відеодокументи), створені повністю або частково за кошти Державного бюджету України, а також фільмокопії фільмів документального характеру, кіноперіодики, творів кіно- та відеолітопису, створені в Україні за кошти юридичних осіб приватної форми власності та фізичних осіб, зберігаються в державному кінофотофоноархіві відповідно до закону.

{Статтю 17 доповнено частиною другою згідно із Законом N 1909-VI (1909-17) від 18.02.2010}

Співробітництво з вітчизняними і зарубіжними кіноархівами здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері кінематографії.

{Статтю 17 доповнено частиною третьою згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}

Розділ IV

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ТА ФІНАНСУВАННЯ КІНЕМАТОГРАФІЇ

Стаття 18. Державна політика в кінематографії

Державна політика в кінематографії полягає у визнанні кінематографії галуззю культури, а національного фільму – надбанням культури Українського народу і здійснюється шляхом державної підтримки суб'єктів кінематографії України.

Стаття 19. Державна підтримка суб'єктів кінематографії

Держава сприяє виробництву, розповсюдженню та демонструванню національних фільмів у кіно-, відеомережі та на каналах мовлення телебачення, збереженню, відновленню національної та кращих зразків світової кінематографічної спадщини, вживає заходів для повернення в Україну національної кінематографічної спадщини, що знаходиться за її межами.

{Частину другу статті 19 виключено на підставі Закону N 2856-VI (2856-17) від 23.12.2010}

{Частину другу статті 19 виключено на підставі Закону N 763-IV (763-15) від 15.05.2003}

Державна підтримка надається суб'єктам кінематографії незалежно від форм власності, які займаються виробництвом, розповсюдженням і демонструванням

національних фільмів, фундаментальними та прикладними дослідженнями, професійною освітою в галузі кінематографії.

Держава підтримує спільне з іноземними суб'єктами кінематографії виробництво фільмів, застосування світових досягнень науки і техніки у виробництві, розповсюдженні, зберіганні та демонструванні фільмів.

Держава бере участь у реалізації міжнародних кінематографічних програм, сприяє організації міжнародних кінофестивалів, кіноринків та участі в них суб'єктів кінематографії України.

Держава гарантує всім суб'єктам кінематографії охорону авторського права і суміжних прав на території України відповідно до законодавства України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Держава підтримує кінематографію шляхом податкового, митного, валютного та інших видів регулювання.

Суб'єкти професійної кінематографічної діяльності, яким виділяються кошти з Державного бюджету України та місцевих бюджетів, можуть користуватися послугами організацій поштового, телеграфного та телефонного зв'язку за тарифами, передбаченими для бюджетних організацій. (Частина восьма статті 19 в редакції Закону N 763-IV (763-15) від 15.05.2003)

Стаття 20. Фінансова підтримка галузі кінематографії

1. Сума витрат на фінансову підтримку кінематографії в державному та місцевих бюджетах виділяється окремим рядком і вноситься до переліку захищених статей видатків загального та спеціального фондів цих бюджетів.

2. Для фінансової підтримки національної кінематографії Кабінет Міністрів України створює:

1) спеціальний рахунок фінансової підтримки національної кінематографії (далі – Рахунок), який акумулює кошти:

а) збору на розвиток національної кінематографії, який є джерелом формування спеціального фонду Державного бюджету України для фінансування виробництва національного фільму на кожен поточний рік у частині доходів;

{Набирає чинності після прийняття Закону України про збір на розвиток національної кінематографії – див. пункт 1 розділу II Закону N 1909-VI (1909-17) від 18.02.2010}

б) видатків загального та спеціального фондів Державного бюджету України на державні програми розвитку кінематографії;

2) Раду управління коштами спеціального рахунку фінансової підтримки національної кінематографії (далі – Рада), до складу якої на паритетній основі включаються представники:

а) держави, які призначаються Кабінетом Міністрів України;

б) Національної спілки кінематографістів України, які обираються (делегуються) у порядку, визначеному статутними документами спілки.

3. Голова Ради та його заступник обираються на її зборах більшістю від загальної кількості членів Ради.

4. Рада з підтримки національної кінематографії:

1) може утворювати експертні комісії із включенням до їх складу професійних творчих працівників, продюсерів, дистриб'юторів та прокатників фільмів, які можуть не бути членами Ради;

2) приймає рішення щодо фінансування:

а) виробництва, розповсюдження та демонстрування національних фільмів у кіно-, відеомережі та на каналах мовлення телебачення. Розмір сум, виділених на виробництво одного фільму, не може перевищувати 50 відсотків вартості його кошторису. Фінансування документальних, просвітницьких і анімаційних фільмів, фільмів для дитячої аудиторії (з урахуванням художньої та культурної значущості проекту) може становити 100 відсотків кошторисної вартості їх виробництва;

б) збереження та відновлення національної кінематографічної спадщини, повернення її в Україну, якщо вона знаходиться за її межами;

в) компенсації за рахунок коштів спеціального фонду Державного бюджету України відсоткових ставок передбачених на підтримку національної кінематографії кредитів банків, залучених для виробництва національних фільмів на умовах тендеру, проведеного відповідно до норм законодавства про державне замовлення на купівлю товарів, виконання робіт, надання послуг для державних потреб центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері кінематографії;

{Підпункт "в" пункту 2 частини четвертої статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}

3) на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері кінематографії оприлюднює: {Абзац перший пункту 3 частини четвертої статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}

а) інформацію щодо надходження коштів на Рахунок – не пізніше ніж на наступний день після їх надходження на рахунок;

б) Реєстр національних фільмів, розповсюдження та демонстрування яких звільнено від сплати збору на розвиток національної кінематографії, – з оновленням інформації не пізніше ніж на наступний день після включення до реєстру нових фільмів;

в) заявки на фінансування за рахунок коштів Рахунку – не пізніше ніж на наступний день після їх надходження до Ради;

г) перелік проектів рішень Ради щодо фінансування за рахунок коштів Рахунку – не пізніше ніж за місяць до прийняття Радою рішення про виділення коштів;

г) рішення про фінансування за рахунок коштів Рахунку – не пізніше ніж на наступний день після прийняття Радою рішення про виділення коштів;

4) забезпечує здійснення контролю за цільовим використанням коштів, наданих для виробництва національного фільму.

5. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері кінематографії: {Абзац перший частини п'ятої статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}

1) видає державне посвідчення на право розповсюдження і демонстрування на території України всіх видів вітчизняних та іноземних фільмів на кіноплівці чи на відеоносіях лише за умови тиражування їх фільмокопій на території України;

2) здійснює розпорядження коштами Рахунку виключно на підставі рішення Ради.

6. Фінансова підтримка галузі кінематографії здійснюється також за рахунок:

1) благодійних внесків і пожертвувань;

2) інших джерел, не заборонених законодавством.

{Стаття 20 в редакції Законів N 763-IV (763-15) від 15.05.2003, N 1909-VI (1909-17) від 18.02.2010}

Стаття 21. Державне замовлення у галузі кінематографії

Серед суб'єктів кінематографії незалежно від форм власності розміщується відповідно до законодавства України державне замовлення на виробництво та розповсюдження фільмів. У разі державного замовлення пріоритет надається виробництву і розповсюдженню фільмів для дітей та юнацтва. Замовником за державним контрактом виступає центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері кінематографії.

{Стаття 21 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}

Стаття 22. Використання національного екранного часу

Для сприяння виробництву національних фільмів, а також доступу глядачів до перегляду творів національної кінематографічної спадщини встановлюється квота демонстрування національних фільмів, яка становить не менше 30 відсотків національного екранного часу. Ця квота є обов'язковою для всіх демонстраторів фільмів у кіно-, відеомережі та на каналах мовлення телебачення України. Положення про національний екранний час та його використання суб'єктами кінематографії та телебачення затверджується Кабінетом Міністрів України.

Розділ V

МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ

Стаття 23. Міжнародна діяльність суб'єктів кінематографії України

Міжнародна діяльність суб'єктів кінематографії України полягає у спільному з іншими країнами виробництві фільмів, розповсюдженні за межами України національних фільмів, а в Україні – фільмів інших держав, застосуванні у виробництві, розповсюдженні та демонструванні фільмів світових досягнень науки і техніки.

Статус продукту спільного виробництва аудіовізуальним творам в Україні відповідно до міжнародних договорів надає центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері кінематографії.

{Статтю 23 доповнено новою частиною другою згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}

Суб'єкти кінематографії України можуть брати участь у діяльності міжнародних кінематографічних організацій, реалізації міжнародних кінематографічних програм, у кінофестивалях, кіноринках тощо.

Стаття 24. Діяльність іноземних фізичних та юридичних осіб у кінематографії України

Іноземні юридичні та фізичні особи можуть брати участь у розвитку кінематографії України, в тому числі шляхом інвестування, відповідно до законів України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Участь в організації конкурсу з відбору інвестиційних і інноваційних проєктів у сфері кінематографії бере центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері кінематографії.

{Статтю 24 доповнено новою частиною другою згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}

Держава гарантує іноземним юридичним та фізичним особам, які беруть участь у створенні фільмів та інвестуванні кінематографії України, сприятливі умови діяльності, охорону авторського права і суміжних прав відповідно до законів України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 25. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом та іншими нормативно-правовими актами України, то застосовуються правила міжнародного договору.

Розділ VI

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО КІНЕМАТОГРАФІЮ

Стаття 26. Відповідальність за порушення законодавства про кінематографію

Особи, винні у порушенні законодавства про кінематографію, несуть відповідальність згідно з законодавством України.

Розділ VII

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Закон України "Про кінематографію" набирає чинності з дня його опублікування.

До приведення інших законів у відповідність з нормами цього Закону вони діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

2. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців після опублікування Закону України "Про кінематографію":

подати Верховній Раді України пропозиції щодо внесення змін до законів України, що впливають із цього Закону;

розробити і привести у відповідність з цим Законом свої нормативно-правові акти;

відповідно до компетенції забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України
м. Київ, 13 січня 1998 року
N 9/98-ВР

Л.КУЧМА

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, N 10, ст. 43)

(Вводиться в дію Постановою ВР

N 3760-XII (3760-12) від 21.12.93, ВВР, 1994, N 10, ст. 44)

Цей Закон відповідно до Конституції України (254к/96-ВР) та Закону України "Про інформацію" (2657-12) регулює відносини, що виникають у сфері телевізійного та радіомовлення на території України, визначає правові, економічні, соціальні, організаційні умови їх функціонування, спрямовані на реалізацію свободи слова, прав громадян на отримання повної, достовірної та оперативної інформації, на відкрите і вільне обговорення суспільних питань.

Р о з д і л І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. Для цілей цього Закону вживаються такі терміни:

аудіовізуальна інформація – будь-які сигнали, що сприймаються зоровими і слуховими рецепторами людини та ідентифікуються як повідомлення про події, факти, явища, процеси, відомості про осіб, а також коментарі (думки) про них, що передаються за допомогою зображень та звуків;

аудіовізуальний твір – частина телерадіопрограми, яка є об'єктом авторського права, має певну тривалість, авторську назву і власну концепцію, складається з епізодів або цілісних авторських творів, поєднаних між собою творчим задумом і зображувальними чи звуковими засобами та яка є результатом спільної діяльності авторів, виконавців та виробників;

аудіовізуальний (електронний) засіб масової інформації – організація, яка надає для масового приймання споживачами аудіовізуальну інформацію, передає у вигляді електричних сигналів і прийняту за допомогою побутових електронних пристроїв;

багатоканальна телемережа (ефірна або кабельна) – телекомунікаційна мережа загального користування, призначена для передавання телерадіопрограм, а також надання інших телекомунікаційних і мультимедійних послуг, здатна забезпечити одночасну трансляцію більше ніж однієї телерадіопрограми і може інтегруватися з іншими телекомунікаційними мережами загального користування;

будинкова розподільна мережа – телекомунікаційна мережа, призначена для спрямування телерадіопрограм в окремі приміщення (квартири) будинку, яка є однією з внутрішніх комунікацій будинку і не входить до складу багатоканальних телемереж;

власний продукт телерадіоорганізації – програми та передачі, їх частини, які повністю або частково створені та/чи профінансовані телерадіоорганізацією;

власник телерадіоорганізації – фізична або юридична особа, яка набула права власності на телерадіоорганізацію або на частку її статутного капіталу шляхом заснування чи в інший передбачений законодавством спосіб;

громадські телерадіоорганізації – телерадіоорганізації, які відповідно до закону є неприбутковими організаціями, створеними з метою задоволення інформаційних потреб територіальних громад;

державні телерадіоорганізації – телерадіоорганізації, які є державними підприємствами і засновані органами державної влади;

ефірний час – проміжок часу, протягом якого відповідно до ліцензії на мовлення телерадіоорганізація здійснює трансляцію (ретрансляцію) будь-якої аудіовізуальної інформації; {Абзац одинадцятий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2912-VI (2912-17) від 11.01.2011}

канал телевізійний – певна смуга частот, призначена для потреб телебачення і зазначена у Плані використання радіочастотного ресурсу України;

канал мовлення – сукупність технічних засобів мовлення (кабельного, оптичного, радіозв'язку), призначених для розповсюдження теле- та/чи радіопрограм на територію, що визначається параметрами цих засобів, які забезпечують трансляцію в реальному часі однієї телерадіоформи;

канал мовлення багатоканальної телемережі – частина ресурсу багатоканальної телемережі, яка забезпечує трансляцію в реальному часі однієї телерадіоформи;

комунальні телерадіоорганізації – створені органами місцевого самоврядування за участі територіальної громади у встановленому законом порядку телерадіоорганізації, не менше половини акцій або часток статутного капіталу яких перебувають у комунальній власності;

конкурсна гарантія – встановлений Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення грошовий внесок, що підтверджує наміри та зобов'язання учасника конкурсу на отримання ліцензії;

контроль за засновником (співзасновником), власником (співвласником) телерадіоорганізації – безпосереднє або через пов'язаних осіб володіння частками (паями, акціями), що забезпечує досягнення 50 і більше відсотків голосів у вищому органі юридичної особи, яка є засновником (співзасновником), власником (співвласником) телерадіоорганізації; {Статтю 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 409-VII (409-18) від 04.07.2013}

ліцензія на мовлення – документ державного зразка, який видається Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення та засвідчує право ліцензіата відповідно до умов ліцензії здійснювати мовлення, використовувати канали мовлення, мережі мовлення, канали багатоканальних телемереж;

ліцензія провайдера програмної послуги – документ державного зразка, який видається Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення та засвідчує право ліцензіата надавати програмні послуги з використанням ресурсу багатоканальних телемереж;

ліцензійні вимоги – кваліфікаційні, організаційні, технічні, технологічні, фінансово-економічні, особливі вимоги до телерадіоорганізацій, які мають на меті отримання ліцензії на мовлення;

ліцензіат (власник ліцензії) – юридична або фізична особа, якій Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення видала відповідну ліцензію;

ліцензування мовлення – видача, продовження, переоформлення, анулювання ліцензій на мовлення, внесення змін до ліцензій на мовлення, видача дублікатів ліцензій на мовлення, ведення ліцензійних справ та ліцензійних реєстрів, контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов і умов ліцензії, видача розпоряджень про усунення порушень ліцензійних умов і умов ліцензії, а також розпоряджень про усунення порушень законодавства у сфері ліцензування мовлення;

логотип (фірмовий, торговий знак) – будь-яка комбінація позначень (слова, літери, цифри, зображувальні елементи, комбінації кольорів), які придатні для вирізнення ефірного часу однієї телерадіоорганізації від іншої; {Абзац статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2912-VI (2912-17) від 11.01.2011}

мовлення (телерадіомовлення) – створення (комплектування та/або пакетування) і розповсюдження програм, пакетів програм, передач з використанням технічних засобів телекомунікацій для публічного приймання за допомогою побутових теле- та радіоприймачів у відкритий спосіб чи за абонентну плату на договірних засадах;

мовник (теле- чи радіо) – суб'єкт господарювання, який створює (комплектує та/або пакетує) телевізійні чи радіопроеграми та передачі і розповсюджує їх у відкритому або кодованому вигляді за допомогою технічних засобів шляхом трансляції та ретрансляції для приймання їх споживачами;

мережа мовлення – сукупність визначених ліцензією на мовлення каналів мовлення, телемереж, радіочастот, супутників, які використовуються мовником для розповсюдження теле- чи радіопроеграм та передач;

національний аудіовізуальний продукт – програми, фільми, аудіовізуальні твори, вироблені фізичними або юридичними особами України;

оператор багатоканальної телемережі – суб'єкт господарювання (юридична або фізична особа), який здійснює обслуговування та технічну експлуатацію багатоканальної телемережі відповідно до вимог Закону України "Про телекомунікації" (1280-15), без права надання програмної (інформаційної) послуги;

пакет програм – перелік телерадіопроеграм, які провайдер програмної послуги пропонує абонентам на договірних засадах як цілісну інформаційну послугу;

передача (телерадіопередача) – змістовно завершена частина програми (телерадіопроеграми), яка має відповідну назву, обсяг трансляції, авторський знак, може бути використана незалежно від інших частин програми і розглядається як цілісний інформаційний продукт;

пов'язана особа – юридична або фізична особа, яка здійснює контроль за засновником (співзасновниками), власником (співвласниками) телерадіоорганізації, а також юридична особа, за якою засновник, власник здійснює відповідний контроль. У разі якщо одним із співзасновників, співвласників телерадіоорганізації є фізична особа, пов'язаними з нею особами вважаються також члени її сім'ї (чоловік, дружина, діти та батьки, мачуха та вітчим, рідні брати, сестри та їхні діти, чоловіки (дружини), спільно з якими вона здійснює контроль за телерадіоорганізацією; {Статтю 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 409-VII (409-18) від 04.07.2013}

провайдер програмної послуги – суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії, виданої Національною радою України з питань телебачення та радіомовлення, на договірних засадах надає абонентам можливість перегляду пакетів програм, використовуючи для передавання цих програм ресурси багатоканальних телемереж;

проводова мережа – комплекс поєднаних у єдиному технологічному процесі споруд і технічних засобів, призначений для трансляції однієї чи кількох радіопрограм у штучному закритому середовищі (проводі);

програма (телерадіопрограма) – поєднана єдиною творчою концепцією сукупність передач (телерадіопередач), яка має постійну назву і транслюється телерадіоорганізацією за певною сіткою мовлення;

програмна послуга – формування пакетів програм та забезпечення абонентам можливості їх перегляду на договірних засадах;

програмна концепція мовлення – обов'язковий додаток до ліцензії на мовлення, яким визначаються основні змістовні характеристики мовлення відповідно до вимог цього Закону;

пряма трансляція – безпосередня трансляція теле- або радіопередач без попереднього запису і монтажу;

ретрансляція – прийом і одночасна передача, незалежно від використаних технічних засобів, повних і незмінних телерадіопрограм або істотних частин таких програм, які транслюються мовником;

розклад мовлення телерадіоорганізацій – відкрита інформація телерадіоорганізацій, на яку не розповсюджується авторське право, про послідовність виходу в ефір та хронометраж телерадіопередач протягом певного визначеного відрізка часу;

сітка мовлення – документ, що містить перелік, послідовність, назву, час виходу в ефір теле- чи радіопрограм, теле- чи радіопередач і відображає основні напрями програмної концепції мовлення на конкретний період;

система колективного прийому – комплекс обладнання, який забезпечує в межах одного будинку можливість прийому теле- чи радіопрограм за допомогою побутових приймальних засобів без обмеження можливості у виборі програм, без права наступного розповсюдження цих програм та отримання абонентної плати;

соціальне телерадіомовлення – передачі чи програми освітнього, навчального та довідкового характеру, передачі для сліпих, глухих, людей з послабленим слухом, а також програми і передачі з проблем екологічного виховання;

суб'єкт інформаційної діяльності – юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність у сфері телебачення і радіомовлення (телерадіоорганізації, провайдери програмної послуги тощо);

Суспільне телебачення і радіомовлення України – організаційно-правова форма некомерційного телебачення і радіомовлення, засади діяльності якої визначено Законом України "Про систему Суспільного телебачення і радіомовлення України" (485/97-ВР);

{Абзац статті 1 виключено на підставі Закону N 145-VI (145-17) від 18.03.2008}

студія-виробник (незалежний продюсер) – суб'єкт господарювання, який займається створенням (виготовленням) фільмів, реклами, окремих теле- та/або радіопередач чи програм;

суборенда каналу мовлення – юридично оформлена або прихована поступка визначеного ліцензією на мовлення каналом (часом) мовлення іншій юридичній або фізичній особі, включаючи не передбачену умовами ліцензії (програмною концепцією мовлення) систематичну ретрансляцію програм і передач інших телерадіоорганізацій;

телебачення – виробництво аудіовізуальних програм та передач або комплектування (пакування) придбаних аудіовізуальних програм та передач і їх поширення незалежно від технічних засобів розповсюдження;

телерадіоорганізація – зареєстрована у встановленому законодавством порядку юридична особа, яка на підставі виданої Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення ліцензії на мовлення створює або комплектує та/чи пакує телерадіопрограми і/або передачі та розповсюджує їх за допомогою технічних засобів мовлення;

телерадіожурналіст – штатний або позаштатний творчий працівник телерадіоорганізації, який професійно збирає, одержує, створює і готує інформацію для розповсюдження;

телерадіопрацівник – штатний або позаштатний працівник телерадіоорганізації, який за характером своєї професійної діяльності та відповідно до посадових обов'язків бере участь у створенні та розповсюдженні телерадіопрограм та передач;

технічні засоби мовлення – сукупність радіоелектронних засобів та технічних пристроїв, за допомогою яких програми і передачі доводяться до споживачів;

трансляція (телерадіотрансляція) – початкова передача, яка здійснюється наземними передавачами, за допомогою кабельного телебачення або супутниками будь-якого типу в кодованому або відкритому вигляді телевізійних чи радіопрограм, що приймаються населенням;

умови ліцензії – визначені ліцензією на мовлення та додатками до ліцензії організаційні, технологічні та змістовні характеристики мовлення, а також організаційно-технічні, фінансові, інвестиційні зобов'язання організації-ліцензіата;

універсальна програмна послуга – обов'язкове забезпечення абонентам можливості перегляду пакета програм у складі програм телерадіоорганізацій, які відповідно до ліцензій здійснюють наземне ефірне мовлення на території розташування відповідної багатоканальної телемережі, за винятком випадків застосування абонентами індивідуальних приймальних приладів або систем.

Стаття 2. Сфера дії Закону

1. Дія цього Закону поширюється на відносини між суб'єктами діяльності в галузі телебачення і радіомовлення незалежно від їхньої форми власності, мети створення, виду статутної діяльності, а також від способу розповсюдження телерадіопрограм та передач, розрахованих на масове приймання споживачами.

2. Стосовно організацій, які знаходяться за межами країни і діють відповідно до законодавства інших держав, цей Закон застосовується виключно в частині

регулювання порядку розповсюдження їх програм і передач на території України, якщо інше не передбачається міжнародними угодами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

3. Дія цього Закону не поширюється на відносини, що регулюють засади створення і діяльності технологічних телемереж і проводових мереж закритого типу та спеціального призначення, не розрахованих на масове приймання їхніх передач.

Стаття 3. Законодавство про телебачення і радіомовлення

1. Законодавство України про телебачення і радіомовлення складається з Конституції України (254к/96-ВР), Закону України "Про інформацію" (2657-12), цього Закону, законів України "Про систему Суспільного телебачення і радіомовлення України" (485/97-ВР), "Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення" (538/97-ВР), "Про телекомунікації" (1280-15), "Про радіочастотний ресурс України" (1770-14), міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 4. Основні принципи державної політики у сфері телебачення і радіомовлення

1. Держава проводить політику протекціонізму щодо розповсюдження програм і передач вітчизняного виробництва.

2. Держава створює умови для забезпечення засобами телерадіомовлення культурних та інформаційних потреб громадян України, а також потреб етнічних українців, які проживають за межами України.

3. Держава підтримує об'єднання суб'єктів інформаційної діяльності в галузі телебачення і радіомовлення (телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги) у самоврядні організації.

4. Держава не чинить перепон прямому прийому телевізійних і радіопрограм та передач з інших країн, які транслюються мовою національної меншини або подібною до неї регіональною мовою.

5. Держава встановлює дієві обмеження щодо монополізації телерадіоорганізацій промислово-фінансовими, політичними та іншими групами чи окремими особами, а також гарантує захист телерадіоорганізацій від фінансового і політичного тиску з боку фінансово-політичних груп та органів державної влади і органів місцевого самоврядування.

6. Держава гарантує реалізацію прав на інформацію, на вільне і відкрите обговорення суспільно важливих проблем із застосуванням телебачення і радіомовлення.

7. Держава всіма можливими законними засобами не допускає в інформаційних та інших телерадіопрограмах систематичного цілеспрямованого безпідставного загострення уваги на війні, насильстві і жорстокості, розпалюванні расової, національної та релігійної ворожнечі або позитивного їх подання (трактування), а також забезпечує ідеологічний і політичний плюралізм у сфері аудіовізуальних засобів масової інформації.

8. Держава законодавчо визначає органи влади, які здійснюють реєстраційні та регулюючі функції у галузі телерадіомовлення і не допускає створення нових

чи наділення існуючих державних органів тотожними або дублюючими повноваженнями щодо аудіовізуальних засобів масової інформації.

9. Не допускається подвійне ліцензування одного й того ж виду діяльності в галузі телебачення і радіомовлення.

Стаття 5. Гарантії свободи діяльності телерадіоорганізацій

1. Цензура інформаційної діяльності телерадіоорганізації забороняється.

2. Телерадіоорганізація є незалежною у визначенні змісту програм та передач.

3. Не вмотивоване законодавством України втручання органів державної влади чи органів місцевого самоврядування, громадських чи релігійних об'єднань, їх посадових осіб чи працівників, а також власників у сферу професійної діяльності телерадіоорганізацій не допускається.

Стаття 6. Неприпустимість зловживання свободою діяльності телерадіоорганізацій

1. Телерадіоорганізації в інформаційних блоках зобов'язані подавати інформацію про офіційно оприлюднену у будь-який спосіб позицію всіх представлених в органах влади політичних сил.

2. Не допускається використання телерадіоорганізацій для:

поширення відомостей, що становлять державну таємницю, або іншої інформації, яка охороняється законом;

закликів до насильницької зміни конституційного ладу України;

закликів до розв'язування війни, агресивних дій або їх пропаганди;

необґрунтованого показу насильства;

пропаганди винятковості, зверхності або неповноцінності осіб за ознаками їх релігійних переконань, ідеології, належності до тієї чи іншої нації або раси, фізичного або майнового стану, соціального походження;

трансляції програм та передач, у яких телеглядачам та/або радіослухачам надаються послуги з ворожіння та гадання, а також платні послуги у сфері народної та/або нетрадиційної медицини;

{Частина другу статті 6 доповнено новим абзацом ізгідно з Законом N 4316-VI (4316-17) від 12.01.2012}

трансляції програм або їх відеосюжетів, які можуть завдати шкоди фізичному, психічному чи моральному розвитку дітей та підлітків, якщо вони мають змогу їх дивитися;

розповсюдження і реклами порнографічних матеріалів та предметів;

пропаганди наркотичних засобів, психотропних речовин з будь-якою метою їх застосування;

поширення інформації, яка порушує законні права та інтереси фізичних і юридичних осіб, посягає на честь і гідність особи;

здійснення інших вчинків, за якими наступає кримінальна відповідальність.

3. Трансляція програм та передач з інтерактивними конкурсами (іграми, вікторинами), умови яких прямо чи опосередковано передбачають оплатне набуття особою статусу її учасника та/або в яких телеглядачам і радіослухачам з метою отримання виграшу у грошовій або майновій формі за особисту перемогу пропонується звернутися до телерадіоорганізації у будь-який спосіб (здійснити

телефонний дзвінок, відправити смс-повідомлення тощо), що передбачає стягнення коштів за з'єднання та/або телефонну розмову за ціною, що не відповідає обраному абонентом тарифному плану, або отримання додаткової послуги оператора телекомунікацій, не включеної до переліку послуг, передбачених договором (тарифним планом), забороняється.

Ця заборона не поширюється на:

канали з обмеженим доступом (канали мовлення, на яких за допомогою використання кодувальних пристроїв та/чи програмного забезпечення обмежено вільний доступ абонентів до перегляду певних телепрограм таким чином, щоб прийом сигналу став неможливим без декодувального пристрою);

трансляцію програм та/або передач з проведення розіграшів лотерей;

трансляцію програм та/або передач з проведення творчих конкурсів, спортивних змагань тощо, незважаючи на те, передбачається чи не передбачається їх умовами грошовий або майновий виграш;

трансляцію програм та/або передач з проведення розіграшів на безоплатній основі з рекламуванням (популяризацією) окремого товару, послуги, торговельної марки (знака для товарів і послуг), найменування або напрямів діяльності суб'єктів господарювання, комерційної програми з видачею виграшів у грошовій або майновій формі;

трансляцію програм та/або передач з проведення конкурсів (ігор, вікторин), умови яких передбачають безоплатне набуття особою статусу її учасника та отримання учасником, який виявив кращі особисті знання та вміння, виграшів у грошовій або майновій формі за особисту перемогу;

трансляцію програм та/або передач з проведення розіграшів на безоплатній основі для розважальних, благодійних або пізнавальних цілей.

{Статтю 6 доповнено новою частиною згідно із Законом N 4386-VI (4386-17) від 09.02.2012}

4. Забороняється використання у програмах та передачах на телебаченні і радіо прихованих вставок, які впливають на підсвідомість людини та/або чинять шкідливий вплив на стан їх здоров'я.

5. Дані про кожен індивідуальну програму чи передачу мають містити ім'я автора чи авторів, назву і адресу виробника програми.

6. Відповідальність за зміст програм та передач несе керівник телерадіоорганізації або автор (автори) програми та/чи передачі.

7. У випадках, передбачених законодавством України, відповідальність за зміст окремих передач можуть нести інші особи.

Стаття 7. Державне управління та регулювання у сфері телерадіомовлення

1. Верховна Рада України визначає державну політику щодо телебачення і радіомовлення, законодавчі основи її реалізації, гарантії соціального і правового захисту працівників цієї сфери.

2. Кабінет Міністрів України забезпечує проведення державної політики щодо телебачення і радіомовлення, спрямовує і координує діяльність міністерств та інших органів виконавчої влади у цій сфері.

{Частина друга статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законами N 2592-VI (2592-17) від 07.10.2010, N 5460-VI (5460-17) від 16.10.2012}

3. Забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері телебачення і радіомовлення покладаються на центральний орган виконавчої влади.

{Статтю 7 доповнено новою частиною згідно із Законом N 5460-VI (5460-17) від 16.10.2012}

4. Єдиним органом державного регулювання діяльності у сфері телебачення і радіомовлення незалежно від способу розповсюдження телерадіопрограм і передач є Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення (далі – Національна рада).

{Частина четверта статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5460-VI (5460-17) від 16.10.2012}

5. Правові засади формування та діяльності, статус, компетенція, повноваження, функції Національної ради та порядок їх здійснення визначаються Законом України "Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення" (538/97-ВР).

6. Державне регулювання національного телерадіоінформаційного простору здійснюється відповідно до Плану розвитку національного телерадіоінформаційного простору, який розробляє і затверджує Національна рада згідно з визначеними законами України принципами, завданнями та пріоритетами.

7. Повноваження інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері телебачення і радіомовлення визначаються законодавством країни про телебачення і радіомовлення.

Стаття 8. Захист економічної конкуренції у сфері телерадіомовлення

1. Норми цього Закону, а також правових актів, виданих на його виконання, не можуть трактуватися як обмеження вимог Закону України "Про захист економічної конкуренції" (2210-14). Зокрема, жодна фізична або юридична особа не має права контролювати у будь-який спосіб через вплив на формування управлінських та/або наглядових органів телерадіоорганізацій більше 35 відсотків загальних обсягів відповідного територіального телерадіоінформаційного ринку – загальнонаціонального, регіонального або місцевого.

2. Контроль за дотриманням суб'єктами інформаційної діяльності законодавства про захист економічної конкуренції та недопущення ними недобросовісної конкуренції здійснюють відповідно до своїх повноважень органи Антимонопольного комітету України.

3. Один суб'єкт господарювання може мати лише одну ліцензію на наземне ефірне мовлення у кожному територіальному сегменті телерадіоінформаційного ринку – загальнонаціональному (на всю територію України), регіональному (на окремий регіон, область), місцевому (на окремий населений пункт або групу населених пунктів, що можуть розглядатися як компактне територіальне утворення).

4. Забороняється застосування демпінгових тарифів на рекламу та надання послуг.

5. Інші обмеження щодо економічної конкуренції у сфері телерадіомовлення встановлюються антимонопольним законодавством України.

Стаття 9. Захист інтересів держави та національного телерадіовиробництва

1. У загальному обсязі мовлення кожної телерадіоорганізації не менше 50 відсотків має становити національний аудіовізуальний продукт або музичні твори українських авторів чи виконавців.

2. При проведенні конкурсів на видачу ліцензії на мовлення Національна рада керується необхідністю забезпечення інформаційних потреб громадян, захисту інтересів держави, національних мовників, розвитку національної бази телебачення і радіомовлення. Виходячи з цих пріоритетів Національна рада визначає на конкурсних умовах відповідні вимоги до програмної концепції мовлення.

Стаття 10. Вживання мов в інформаційній діяльності телерадіоорганізацій

Вживання мов в інформаційній діяльності телерадіоорганізацій визначається статтею 24 Закону України "Про засади державної мовної політики" (5029-17).

{Стаття 10 в редакції Закону N 5029-VI (5029-17) від 03.07.2012}

Р о з д і л І І

СТРУКТУРА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ. ЗАСНУВАННЯ, ФІНАНСУВАННЯ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА ТЕЛЕРАДІООРГАНІЗАЦІЙ

Стаття 11. Структура національного телебачення і радіомовлення України

1. Структуру національного телебачення і радіомовлення України становлять: державні та комунальні телерадіоорганізації, система Суспільного телебачення і радіомовлення України, приватні, незалежно від способу розповсюдження програм, громадські та інші телерадіоорганізації, засновані відповідно до вимог законодавства України.

Стаття 12. Заснування телерадіоорганізацій та вимоги до їх установчих і статутних документів

1. Право на заснування телерадіоорганізацій як суб'єктів господарювання в Україні належить юридичним особам України та громадянам України, не обмеженим у цивільній дієздатності.

2. В Україні забороняється заснування телерадіоорганізацій:

органами державної влади та органами місцевого самоврядування, якщо рішення про їх створення або положення про них не передбачає повноважень засновувати телерадіоорганізації;

юридичними особами, статутні документи яких не передбачають можливість створення телерадіоорганізацій;

іноземними юридичними і фізичними особами та особами без громадянства;

політичними партіями, профспілковими, релігійними організаціями та юридичними особами, яких вони заснували;

громадянами, які за вироком суду відбувають покарання у місцях позбавлення волі або визнані судом недієздатними.

3. Участь іноземних фізичних та/чи юридичних осіб у статутному капіталі телерадіоорганізацій регулюється Господарським кодексом України (436-15).

Забороняються створення та діяльність телерадіоорганізації, засновником (співзасновниками), власником (співвласниками) якої є нерезидент (нерезиденти), що зареєстрований в одній з офшорних зон, перелік яких визначений Кабінетом Міністрів України.

{Частина третю статті 12 абзацом другим згідно із Законом N 409-VII (409-18) від 04.07.2013}

4. Установчі та/або статутні документи суб'єкта господарювання, який має ліцензію на мовлення або претендує на отримання такої ліцензії, мають передбачати створення у складі органів його управління спеціального наглядового органу (редакційної ради тощо), половина складу якого призначається засновниками або власниками телерадіоорганізації, а половина обирається творчим колективом телерадіоорганізації.

5. Недотримання визначених цією статтею вимог є підставою для недопущення відповідної телерадіоорганізації до конкурсу на видачу ліцензії на мовлення, відмови їй у видачі та продовженні ліцензії на мовлення.

Стаття 13. Державні телерадіоорганізації

1. Порядок створення державних телерадіоорганізацій, порядок призначення їх керівників, формування керівних та наглядових органів визначаються законами України.

2. Державні телерадіоорганізації можуть створюватися органами державної влади відповідно до їх функцій та повноважень. Державні телерадіоорганізації є державними підприємствами.

3. У своїй діяльності державні телерадіоорганізації керуються Конституцією України (254к/96-ВР), законами України та реалізують основні завдання, визначені цим Законом.

4. Основними завданнями державних телерадіоорганізацій є:

а) оперативне інформування телеглядачів і радіослухачів про суспільно-політичні та інші події в Україні і за кордоном, про надзвичайні події та ситуації, що становлять загрозу життю чи здоров'ю населення, оприлюднення офіційних повідомлень, роз'яснення рішень органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

б) створення та розповсюдження економічних, публіцистичних, культурно-освітніх, медико-гігієнічних, художніх, навчальних, розважальних, спортивних програм, а також програм для дітей та юнацтва;

в) сприяння зміцненню міжнародних зв'язків України, зростанню її авторитету у світі.

5. Фінансування державних телерадіоорганізацій за рахунок коштів Державного бюджету України здійснюється тільки через державне замовлення у порядку та формах, визначених законодавством України.

6. Організаційно-правовий статус обласних державних телерадіокомпаній може бути змінений лише на статус громадських телерадіокомпаній.

Стаття 14. Національна телекомпанія України та Національна радіокомпанія України

1. Національна телекомпанія України (НТКУ) і Національна радіокомпанія України (НРКУ) є державними підприємствами.

2. У Національній телекомпанії України та Національній радіокомпанії України діють громадські ради, до кожної з яких входять по 17 осіб.

{Положення абзацу другої частини другої статті 14 втратили чинність, як такі, що є неконституційними на підставі Рішення Конституційного Суду N 21-рп/2009 (v021p710-09) від 15.09.2009}

Персональний склад громадських рад НТКУ та НРКУ затверджується Верховною Радою України: 9 осіб – за поданням депутатських фракцій у Верховній Раді України, 4 особи – за поданням Президента України та 4 особи – за поданням загальнодержавних об'єднань громадян, що діють у сфері виробництва і розповсюдження телерадіопрограм.

Статус громадських рад НТКУ та НРКУ визначається статутами цих телерадіоорганізацій.

{Положення частини третьої статті 14 втратили чинність, як такі, що є неконституційними на підставі Рішення Конституційного Суду N 21-рп/2009 (v021p710-09) від 15.09.2009}

3. Керівники Національної телекомпанії України та Національної радіокомпанії України призначаються на посаду і звільняються з посади Президентом України за поданням Верховної Ради України. Кандидатуру на посаду керівника НТКУ (НРКУ) визначає і вносить до Верховної Ради України Громадська рада НТКУ (НРКУ). Пропозицію про звільнення з посади керівника НТКУ (НРКУ) з відповідним обґрунтуванням готує та вносить до Верховної Ради України Громадська рада НТКУ (НРКУ).

4. Національна телекомпанія України та Національна радіокомпанія України мають свої статuti, які затверджуються законом України.

5. Національна телекомпанія України та Національна радіокомпанія України є суб'єктами господарської та інформаційної діяльності.

{Частин п'ята статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5460-VI (5460-17) від 16.10.2012}

6. Організаційно-правовий статус Національної телекомпанії України і Національної радіокомпанії України може бути змінений лише на статус Суспільного телебачення і радіомовлення.

Стаття 15. Телерадіоорганізація Суспільного телерадіомовлення

1. Порядок створення, статус, діяльність, порядок формування керівних та наглядових органів Суспільного телебачення і радіомовлення України визначаються Законом України "Про систему Суспільного телебачення і радіомовлення України" (485/97-ВР).

Стаття 16. Комунальні телерадіоорганізації

1. Комунальні телерадіоорганізації створюються територіальними громадами.

2. Рішення про створення та фінансування комунальної телерадіоорганізації приймається відповідним органом місцевого самоврядування.

Стаття 17. Приватні телерадіоорганізації

1. Приватні телерадіоорганізації створюються фізичними та/або юридичними особами у порядку, визначеному цим Законом, Цивільним кодексом України (435-15) та Господарським кодексом України (436-15).

Стаття 18. Громадські телерадіоорганізації

1. Громадські телерадіоорганізації створюються фізичними та/або юридичними особами з метою задоволення інформаційних потреб територіальних громад у порядку, визначеному цим Законом, Цивільним кодексом України (435-15), Господарським кодексом України (436-15) та Законом України "Про об'єднання громадян" (2460-12).

2. Громадські телерадіоорганізації не мають права займатися підприємницькою діяльністю і здійснюють лише некомерційну господарську діяльність.

3. Громадські телерадіоорганізації мають статус неприбуткових організацій.

Стаття 19. Фінансування телерадіоорганізацій

1. Джерелами фінансування телерадіоорганізацій є бюджетні асигнування на виконання державного замовлення, абонентна плата, кошти, отримані від виробництва і трансляції реклами, створення телерадіопрограм на замовлення, іншої передбаченої законодавством і статутними документами комерційної діяльності, кредити, інвестиції, внески засновників, спонсорів, благодійних організацій.

2. Забороняється будь-яке пряме бюджетне утримання телерадіоорганізацій органами державної влади. Допускається оплата за рахунок бюджетних коштів інформаційних послуг, наданих телерадіоорганізаціями органам влади та управління згідно із законодавством України.

3. Забороняється будь-яке пряме або опосередковане фінансування телерадіоорганізацій політичними партіями, професійними спілками, релігійними організаціями.

4. Іноземні інвестиції як джерело фінансування телерадіоорганізацій допускаються в порядку, встановленому законодавством України та частиною третьою статті 12 цього Закону.

5. Фінансування Суспільного телебачення і радіомовлення України здійснюється відповідно до Закону України "Про систему Суспільного телебачення і радіомовлення України" (485/97-ВР).

Стаття 20. Матеріально-технічна база телерадіоорганізацій

1. Матеріально-технічна база телерадіоорганізації, що забезпечує виробництво телерадіопередач та програм і доведення їх до споживачів, може включати до свого складу будь-які технічні засоби мовлення та розповсюдження, сертифіковані в Україні в установленому порядку.

2. Технічні засоби мовлення, створені (придбані, побудовані) за рахунок державних капіталовкладень, можуть бути надані в користування приватним телерадіоорганізаціям на підставі відповідних ліцензій на мовлення у порядку, передбаченому законодавством України.

3. Технічні засоби мовлення можуть бути у власності телерадіоорганізацій і використовуватися для здійснення власного мовлення.

Р о з д і л ІІІ

РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕЛЕРАДІОІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ, ЛІЦЕНЗУВАННЯ МОВЛЕННЯ ТА ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ СУБ'ЄКТІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ГАЛУЗІ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ

Стаття 21. План розвитку національного телерадіоінформаційного простору

1. План розвитку національного телерадіоінформаційного простору (далі – План розвитку) є нормативно-правовим документом, який розробляється Національною радою і затверджується її рішенням відповідно до вимог цього Закону. На підставі Плану розвитку Національна рада приймає рішення щодо створення та розвитку каналів мовлення, мереж мовлення та телемереж, які передбачають використання радіочастотного ресурсу України, визначає конкурсні умови та оголошує конкурси на отримання ліцензій на мовлення, визначає умови ліцензій на мовлення, яке ліцензується за реєстраційним принципом.

2. План розвитку складається з двох частин:

а) Плану використання радіочастотного ресурсу, виділеного для телебачення і радіомовлення;

б) основних вимог щодо змістовного наповнення та співвідношення форматів мовлення у кожному з територіальних сегментів телерадіоінформаційного простору.

3. План розвитку та будь-які зміни до нього затверджуються рішенням Національної ради в порядку, визначеному Законом України "Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення" (538/97-ВР).

4. План розвитку переглядається не рідше одного разу на рік за результатами звіту Національної ради.

5. Порядок розробки Плану розвитку та змін до нього визначається Національною радою.

6. План розвитку та зміни до нього офіційно оприлюднюються Національною радою протягом місяця з дня прийняття відповідного рішення.

Стаття 22. Створення і розвиток каналів мовлення, мереж мовлення та телемереж

1. Канали мовлення, мережі мовлення та телемережі, які передбачають використання радіочастотного ресурсу України, створюються та/або територіально змінюються за рішенням Національної ради відповідно до Плану використання радіочастотного ресурсу України та Плану розвитку.

Визначення можливості та умов користування радіочастотним ресурсом України для потреб телерадіомовлення здійснюється лише за замовленням Національної ради. {Частина першу статті 22 доповнено абзацом другим згідно із Законом N 4311-VI (4311-17) від 12.01.2012}

2. На підставі рішення про створення каналу мовлення, мережі мовлення або багатоканальної телемережі, яка передбачає використання радіочастотного ресурсу України, Національна рада звертається із замовленням про розроблення висновків щодо можливості та умов користування радіочастотним ресурсом України для потреб телерадіомовлення в порядку, визначеному Законом

України "Про радіочастотний ресурс України". Після отримання таких висновків Національна рада оголошує відповідний конкурс (конкурси) на отримання ліцензії (ліцензій) на мовлення.

{Частина друга статті 22 в редакції Закону N 4311-VI (4311-17) від 12.01.2012}

3. Технічну розробку каналу мовлення або мережі мовлення здійснює теле-радіоорганізація, яка отримала ліцензію на мовлення, або визначені нею суб'єкти господарювання відповідно до вимог законодавства про телекомунікації та про радіочастотний ресурс України.

4. Порядок технічної розробки багатоканальних телемереж забезпечується оператором багатоканальних телемереж відповідно до вимог законодавства про телекомунікації та радіочастотний ресурс.

5. Національна рада сприяє максимальному територіальному охопленню каналами, мережами мовлення та телемережами кожної з територіальних категорій. Розширення каналів, мереж мовлення та телемереж у межах, визначених ліцензією на мовлення Національної ради, здійснюється на підставі заяви ліцензіата на позаконкурсних засадах відповідно до Плану розвитку.

6. Зміна територіальної категорії каналу, мережі мовлення, телемережі потребує повторного ліцензування мовлення на цьому каналі, на цій мережі або на відповідних каналах багатоканальної телемережі відповідно до вимог цього Закону.

7. Перехід від аналогового до цифрового мовлення здійснюється відповідно до Плану розвитку.

8. Національна рада сприяє запровадженню цифрового мовлення та відповідному технологічному переоснащенню діючих каналів та мереж мовлення. Зміни умов ліцензії на мовлення при переході від аналогового до цифрового мовлення в частині змін технологічних параметрів, виду мовлення (переходу до багатоканального мовлення) та змін програмної концепції мовлення здійснюються за визначеною цим Законом процедурою переоформлення ліцензії на мовлення.

9. У разі якщо ліцензіат протягом двох місяців з моменту готовності каналу або мережі до впровадження цифрового мовлення не подав до Національної ради відповідну заяву про переоформлення ліцензії, Національна рада оголошує конкурс на отримання ліцензії на багатоканальне мовлення. При цьому за чинним ліцензіатом залишається право мовлення на одному з каналів нової цифрової багатоканальної телемережі.

10. Порядок користування радіочастотним ресурсом для потреб телерадіомовлення, забезпечення електромагнітної сумісності, розміщення і експлуатації радіоелектронних засобів мовлення визначається Законом України "Про радіочастотний ресурс України" (1770-14).

11. Кошти на розробку висновків щодо можливості та умов користування радіочастотним ресурсом України для телерадіомовлення, необхідних для передбаченого Планом розвитку створення та розвитку каналів мовлення, мереж мовлення та багатоканальних телемереж, передбачаються в Державному бюджеті України окремим рядком у видатках Національної ради.

{Частина одинадцята статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4311-VI (4311-17) від 12.01.2012}

12. Кількість каналів, мереж мовлення та телемереж, які передбачають використання радіочастотного ресурсу України по кожній територіальній категорії, враховуючи також мовлення з використанням цифрових технологій, визначається Національною радою.

{Частину тринадцяту статті 22 виключено на підставі Закону N 4311-VI (4311-17) від 12.01.2012}

Стаття 23. Ліцензування мовлення

1. Ліцензування мовлення здійснюється виключно Національною радою відповідно до порядку та вимог, встановлених цим Законом та Законом України "Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення" (538/97-ВР).

2. Ліцензування мовлення іноземних телерадіоорганізацій забороняється.

3. Залежно від організаційно-технологічних особливостей розповсюдження програм Національна рада видає ліцензії на такі види мовлення:

супутникове;

ефірне;

кабельне;

проводове;

багатоканальне.

4. Залежно від території розповсюдження програм визначається територіальна категорія мовлення та територіальна категорія каналу мовлення або багатоканальної телемережі:

загальнонаціональне мовлення – мовлення не менше ніж на дві третини населення кожної з областей України;

регіональне мовлення – мовлення на регіон (область, декілька суміжних областей), але менше ніж на половину областей України;

місцеве мовлення – мовлення на один чи кілька суміжних населених пунктів, яке охоплює не більше половини території області;

закордонне мовлення – мовлення на територію поза межами державного кордону України.

5. Цифрове мовлення з використанням радіочастотного ресурсу України ліцензується як багатоканальне мовлення.

6. Видача ліцензій на мовлення здійснюється на конкурсних засадах (за результатами відкритих конкурсів) або без конкурсів (за заявковим принципом) у випадках, передбачених цим Законом.

7. На конкурсних засадах здійснюється видача ліцензій на:

ефірне мовлення;

багатоканальне мовлення з використанням радіочастотного ресурсу.

8. Без конкурсів здійснюється видача ліцензій на:

супутникове мовлення;

кабельне мовлення;

проводове мовлення;

ефірне мовлення на каналі мовлення багатоканальної ефірної телемережі у випадку, передбаченому частиною дев'ятою статті 22 цього Закону.

9. Ліцензія на мовлення, видана Національною радою, є єдиним і достатнім документом, що надає ліцензіату право відповідно до умов ліцензії здійснювати мовлення, користуватися каналами мовлення за умови наявності у володільців радіоелектронних засобів передбачених законом дозволів на їх експлуатацію.

Стаття 24. Заява про видачу (продовження) ліцензії на мовлення

1. Юридична особа (суб'єкт господарювання), яка має на меті отримати (продовжити) ліцензію на мовлення, подає до Національної ради заяву про видачу (продовження) ліцензії за встановленою формою.

2. У заяві повинні міститися такі дані:

а) відомості про засновника (співзасновників), власника (співвласників) телерадіоорганізації та пов'язаних осіб (для юридичних осіб – найменування, місцезнаходження, код згідно з ЄДРПОУ, банківські реквізити, а для фізичних осіб – прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, громадянство, адреса, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку в паспорті) і про розподіл часток статутного капіталу. Для акціонерного товариства зазначається інформація, визначена цим пунктом, про акціонерів, які на момент подання заяви володіють пакетами акцій більш як по 5 відсотків;

{Пункт "а" частини другої статті 24 в редакції Закону N 409-VII (409-18) від 04.07.2013}

б) відомості про особовий склад керівних та наглядових органів телерадіоорганізації: керівник організації, склад ради директорів, склад наглядової ради тощо (для кожної з осіб – прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, громадянство, адреса);

в) найменування телерадіоорганізації, місцезнаходження, код згідно з ЄДРПОУ, банківські реквізити, контактні телефони та інші вихідні дані (лого-тип, позивні, емблема тощо);

{Пункт "в" частини другої статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом N 409-VII (409-18) від 04.07.2013}

г) вид мовлення відповідно до вимог статті 23 цього Закону;

г) передбачувана територія розповсюдження програм відповідно до вимог статті 23 цього Закону;

д) порядок розгляду заяви – за конкурсом на отримання ліцензії або на позаконкурсних засадах відповідно до вимог статей 22 і 25 цього Закону та рішення Національної ради;

е) характеристики каналу мовлення, мережі мовлення, багатоканальної телемережі:

для наземного ефірного та мережного мовлення – частота (частоти), місцезнаходження та потужність передавача (передавачів), територія впевненого прийому сигналу;

для супутникового мовлення – відомості про параметри супутникового каналу мовлення та територію охоплення;

для мовлення в багатоканальних телемережах та багатоканального мовлення – оператор телекомунікацій, що здійснює обслуговування і експлуатацію телемережі, місцезнаходження головної станції багатоканальної мережі, максимальна кількість каналів (ресурс) багатоканальної мережі, територія розташування (прийому) багатоканальної мережі;

є) періодичність, час, обсяги та сітка мовлення;

{Пункт "ж" частини другої статті 24 виключено на підставі Закону N 5029-VI (5029-17) від 03.07.2012}

з) кількість домогосподарств на передбачуваній території розповсюдження програм.

3. Телерадіоорганізація до заяви про видачу (продовження) ліцензії додає:

копії затверджених у встановленому порядку установчих та статутних документів телерадіоорганізації як суб'єкта господарювання;

копію свідоцтва про реєстрацію телерадіоорганізації як суб'єкта інформаційної діяльності (в разі наявності);

орієнтовний штатний розклад телерадіоорганізації;

програмну концепцію мовлення відповідно до вимог статті 28 цього Закону.

4. У разі наявності розгалуженої мережі мовлення, значної кількості передавачів, інших вихідних даних телерадіоорганізація вносить їх на окремих бланках як додаток до заяви.

5. Для забезпечення дотримання визначених законодавством антимонопольних обмежень та обмежень стосовно частки іноземних власників у статутному капіталі телерадіоорганізації Національна рада має право:

додатково запитати і отримати від телерадіоорганізації інформацію щодо розподілу часток статутних капіталів юридичних осіб, які є її засновниками або власниками, зокрема акціонерами;

запитати висновок органів Антимонопольного комітету України щодо монополізації чи суттєвого обмеження конкуренції в інформаційній сфері.

6. Вимагання інших документів для видачі (продовження) ліцензії не допускається.

7. Якщо видача ліцензії здійснюється за реєстраційним принципом у порядку позаконкурсного розгляду, заява про видачу ліцензії на мовлення розглядається і рішення щодо неї приймається у місячний строк з дня її надходження до Національної ради з обов'язковим повідомленням про це рішення заявника.

8. При проведенні конкурсу на видачу ліцензії розгляд заяв про видачу ліцензії здійснюється відповідно до статей 25, 26 цього Закону.

9. Розгляд заяв про продовження ліцензії здійснюється відповідно до статті 33 цього Закону.

10. Національна рада може залишити заяву про видачу (продовження) ліцензії без розгляду відповідно до вимог статті 29 цього Закону.

11. За результатами розгляду заяви Національна рада приймає рішення про видачу (продовження) ліцензії або про відмову у видачі (продовженні) ліцензії відповідно до вимог цього Закону.

Стаття 25. Конкурс на отримання ліцензії на мовлення

1. За результатами відкритих конкурсів здійснюється видача ліцензій на мовлення, пов'язане з використанням радіочастотного ресурсу, а також мовлення на вільних каналах багатоканальних мереж.

2. Конкурс на отримання ліцензії ініціюється, оголошується і проводиться Національною радою. Національна рада може ініціювати проведення конкурсу за власною ініціативою або за відповідним зверненням телерадіоорганізації.

3. Національна рада оголошує конкурс на отримання ліцензії за наявності вільних каналів мовлення, мереж мовлення, вільного часу на каналах (мережах) мовлення, а також у випадках, якщо:

а) отримано висновки щодо можливості та умов користування радіочастотним ресурсом України для потреб телерадіомовлення;

{Пункт "а" частини третьої статті 25 в редакції Закону N 4311-VI (4311-17) від 12.01.2012}

б) попередній ліцензіат за 180 днів до закінчення строку дії ліцензії не подав заяву до Національної ради на її продовження або Національна рада відмовила цьому ліцензіату у продовженні ліцензії в порядку, визначеному цим Законом;

в) ліцензія попереднього ліцензіата анульована згідно з вимогами цього Закону;

г) ліцензія переможця попереднього конкурсу не набула чинності у зв'язку з несплатою ним у визначений термін ліцензійного збору відповідно до вимог цього Закону.

4. Конкурс на отримання ліцензії оголошується рішенням Національної ради. Повідомлення про проведення конкурсу публікується в засобах масової інформації, перелік яких визначається Національною радою, не пізніше ніж за 60 днів до закінчення терміну подачі заяв на видачу ліцензії.

5. У повідомленні вказуються:

а) граничний термін подачі заяв на видачу ліцензії, включаючи повторну подачу після усунення причин залишення заяви без розгляду відповідно до вимог статті 24 цього Закону;

б) граничні терміни підбиття підсумків конкурсу, які не повинні перевищувати 60 днів після завершення прийому заяв на видачу ліцензії;

в) стислі відомості про канал мовлення, мережу мовлення або канал (канали) багатоканальної телемережі, з використанням яких здійснюється мовлення;

г) конкурсні умови та граничні терміни їх виконання;

г) особливості мовлення на каналі, в мережі мовлення або на каналі (каналах) багатоканальної телемережі;

д) максимальний розмір ліцензійного збору;

е) конкурсна гарантія;

є) граничний обсяг мовлення;

ж) адреса, за якою мають подаватися заяви на видачу ліцензії.

6. До участі в конкурсі допускаються юридичні особи, які подали до Національної ради заяву про видачу ліцензії на мовлення та інші документи відповідно до вимог статті 24 цього Закону.

7. До участі в конкурсі не допускаються:

юридичні особи, заяви яких було залишено без розгляду згідно зі статтею 29 цього Закону;

юридичні особи, які не відповідають вимогам статті 12 цього Закону щодо заснування телерадіоорганізацій, частки власності іноземних фізичних та юридичних осіб в акціонерному або статутному капіталі телерадіоорганізації та установчих і статутних документів телерадіоорганізації.

8. Національна рада приймає вмотивоване рішення про недопущення юридичної особи до конкурсу і повідомляє їй про це протягом 30 днів після отримання відповідної заяви. Це рішення може бути оскаржене в судовому порядку.

9. Якщо у визначений термін не надійшло жодної заяви на видачу ліцензії, Національна рада може продовжити граничний термін прийому заяв, відкласти проведення конкурсу на певний строк, змінити конкурсні умови, припинити проведення конкурсу.

10. Наявність заяви лише одного претендента не дає підстав для продовження граничного терміну прийому заяв, відкладення проведення конкурсу на певний строк, зміни конкурсних умов, припинення проведення конкурсу.

11. Конкурсні умови визначаються Національною радою до оголошення конкурсу і затверджуються окремим рішенням Національної ради.

12. Конкурсні умови включають:

- а) ліцензійні умови для відповідного виду мовлення;
- б) вимоги до програмної концепції мовлення;
- в) вимоги щодо організаційно-технічних, фінансових та інвестиційних зобов'язань майбутнього ліцензіата.

13. Рішення про переможця конкурсу та про видачу ліцензії приймається Національною радою в місячний термін після завершення прийому заяв на отримання ліцензії.

14. При розгляді заяв Національна рада надає перевагу телерадіоорганізації, яка:

- а) здатна найкраще забезпечити виконання конкурсних умов;
- б) надає перевагу соціально важливим програмам (інформаційним, соціально-політичним, дитячим тощо), задовольняє інформаційні потреби національних меншин та забезпечує свободу слова;
- в) має перевагу у фінансово-економічних та професійно-технічних можливостях телерадіомовлення.

15. Керуючись принципами діяльності телерадіоорганізацій, визначеними цим Законом, Національна рада може розширити перелік критеріїв за умови їх публічного оголошення до кожного конкурсу.

16. Протягом п'яти робочих днів після протокольного оформлення підсумків конкурсу Національна рада письмово повідомляє заявників про ухвалені рішення (копія рішення надсилається або видається).

17. Ліцензія на мовлення оформляється і видається телерадіоорганізації, яка перемогла в конкурсі, протягом 10 днів після сплати нею грошового (ліцензійного) збору, що підтверджується відповідним документом органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, за умови, що сплату здійснено протягом місяця з дня ухвалення рішення про видачу ліцензії.

{Частина сімнадцята статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5463-VI (5463-17) від 16.10.2012}

18. Умови ліцензії на мовлення, отриманої за результатами конкурсу, визначаються Національною радою за погодженням з майбутнім ліцензіатом відповідно до конкурсних умов та заявлених ліцензіатом характеристик мовлення і зобов'язань. Після завершення конкурсу телерадіоорганізація-переможець може взяти на себе додаткові зобов'язання, які також оформлюються як умови ліцензії.

19. Національна рада може залучати державні установи, неурядові організації та об'єднання громадян для надання експертних висновків щодо можливостей претендентів. Ці висновки мають для Національної ради рекомендаційний характер.

Стаття 26. Конкурсна гарантія

1. Для підтвердження намірів та зобов'язань щодо власних пропозицій до конкурсу на отримання ліцензії претендент здійснює грошовий внесок під конкурсну гарантію.

2. Конкурсна гарантія є обов'язковою умовою для участі в конкурсі. Розмір грошового внеску під конкурсну гарантію встановлюється рішенням Національної ради за умови, що він не перевищує 10 відсотків заявленого максимального розміру ліцензійного збору.

3. Грошовий внесок під конкурсну гарантію зараховується переможцеві конкурсу на отримання ліцензії в загальну суму ліцензійного збору. Грошовий внесок інших учасників, які не стали переможцями конкурсу, зараховується до державного бюджету.

Стаття 27. Ліцензія на мовлення

1. Ліцензія на мовлення видається не пізніше ніж у десятиденний строк після прийняття Національною радою рішення про видачу ліцензії за умови сплати ліцензійного збору і є єдиною законною підставою на право мовлення.

2. Форма ліцензії на мовлення встановлюється Національною радою відповідно до вимог цього Закону.

3. У ліцензії на мовлення вказуються:

а) назва телерадіоорганізації, її реквізити та інші вихідні дані (логотип, позивні, емблема тощо);

б) місцезнаходження організації;

{Пункт "б" частини третьої статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законом N 409-VII (409-18) від 04.07.2013}

в) вид мовлення та територія розповсюдження програм згідно з додатком до ліцензії;

г) загальні характеристики каналу мовлення, мережі мовлення, багатоканальної телемережі (для багатоканальних телемереж вказується оператор телекомунікацій);

г) періодичність, час, обсяги та сітка мовлення;

{Пункт "д" частини третьої статті 27 виключено на підставі Закону N 5029-VI (5029-17) від 03.07.2012}

е) дата набрання ліцензією чинності;

є) строк дії ліцензії.

4. Обов'язковими додатками до ліцензії на мовлення є:

програмна концепція мовлення;

організаційно-технічні, фінансові, інвестиційні зобов'язання, взяті організацією-ліцензіатом під час конкурсного відбору або під час розгляду її заяви Національною радою при отриманні ліцензії на позаконкурсних засадах;

докладні характеристики каналу мовлення, мережі мовлення, багатоканальної телемережі: частота (частоти), місцезнаходження та потужність передавача (передавачів), територія розповсюдження програм, місцезнаходження головної станції багатоканальної телемережі, максимальна кількість каналів (ресурс) багатоканальної телемережі, територія розташування (прийому) багатоканальної мережі;

відомості про засновника (співзасновників), власника (співвласників) телерадіоорганізації-ліцензіата та пов'язаних осіб, які були зазначені у заяві про видачу (продовження строку дії) ліцензії на мовлення; {Абзац п'ятий частини четвертої статті 27 в редакції Закону N 409-VII (409-18) від 04.07.2013}

відомості про склад управлінських та/або наглядових органів телерадіоорганізації-ліцензіата: керівника організації, склад ради директорів, склад наглядової ради тощо (для кожної з осіб – прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, громадянство, адреса, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку в паспорті). {Абзац шостий частини четвертої статті 27 в редакції Закону N 409-VII (409-18) від 04.07.2013}

5. Визначені ліцензією на мовлення та додатками до ліцензії організаційні, технологічні та змістовні характеристики мовлення, а також організаційно-технічні, фінансові, інвестиційні зобов'язання ліцензіата становлять умови ліцензії на мовлення.

6. Умови ліцензії визначаються Національною радою за погодженням з претендентами на отримання ліцензії в порядку, визначеному цим Законом, та затверджуються рішенням Національної ради.

7. Ліцензіат зобов'язаний виконувати умови ліцензії.

Національна рада контролює виконання ліцензіатами умов ліцензій, а в разі їх порушення – застосовує штрафні санкції відповідно до вимог цього Закону.

Стаття 28. Програмна концепція мовлення телерадіоорганізації

1. Вимоги до програмної концепції мовлення телерадіоорганізації визначаються Національною радою відповідно до цього Закону.

2. Програмна концепція мовлення телерадіоорганізації визначає:

частку програм власного виробництва;

мінімальну частку національного аудіовізуального продукту;

максимальну частку аудіовізуальної продукції іноземного виробництва;

максимальні обсяги ретрансляції та орієнтовний перелік (за жанрами) програм та передач, які передбачається ретранслювати;

жанровий розподіл програм та передач.

3. Основу програмної концепції мовлення телерадіоорганізації мають становити такі передачі:

інформаційно-аналітичні та публіцистичні;
культурно-мистецькі;
науково-просвітницькі;
розважальні.

4. Ліцензіати (крім супутникового мовлення) у проміжках часу між 07.00 та 23.00 повинні дотримуватися таких пропорцій між українськими та іноземними програмами:

програми європейського виробництва повинні становити не менше 80 відсотків, у тому числі не менше 50 відсотків – програми українського виробництва;

у радіопрограмах музичні твори українських авторів і виконавців повинні становити не менше 50 відсотків загального щотижневого обсягу мовлення.

5. Ліцензіат не має права розповсюджувати програми, здатні впливати на нормальний фізичний, розумовий або моральний розвиток дітей та юнацтва, і програми, що містять сцени, які викликають жах, сцени вбивства, насилля (фізичного чи психологічного), сцени, звернені до сексуальних інстинктів.

6. Текстовий супровід не може містити брутальних слів, висловів тощо. Умови цього пункту не поширюються на кодовані системи багатоканального мовлення.

7. Програмна концепція багатоканального мовлення визначає:

перелік програм, які надаються у фіксованому пакеті, у тому числі власні програми ліцензіата та програми інших телерадіоорганізацій;

умови розповсюдження кожної із програм – у відкритому або кодованому вигляді;

програмні концепції мовлення по кожній з власних програм ліцензіата відповідно до вимог частин другої і третьої цієї статті.

8. Ліцензіат зобов'язаний дотримуватися визначеної програмної концепції мовлення.

9. Зміни до програмної концепції мовлення вносяться в порядку, визначеному цим Законом.

Стаття 29. Залишення заяви про видачу ліцензії на мовлення без розгляду

1. Заява про видачу ліцензії на мовлення залишається без розгляду, якщо:

а) заяву подано (підписано) особою, яка не має на це повноважень;

б) заяву подано з порушеннями вимог статті 24 цього Закону;

в) раніше видано ліцензію телерадіоорганізації з тією ж назвою і на тій же території мовлення.

2. Про залишення заяви без розгляду заявнику повідомляється у письмовій формі з викладенням причин протягом семи робочих днів після реєстрації заяви.

3. Після усунення причин, що були підставою для залишення заяви без розгляду, заява розглядається по суті в порядку і строки, що встановлені цим Законом.

4. Якщо причини, що були підставою для залишення заяви без розгляду, було усунуто до завершення терміну подачі заяв для участі у конкурсі на отримання ліцензій, телерадіоорганізація допускається до участі в конкурсі.

Стаття 30. Відмова у видачі ліцензії на мовлення

1. При проведенні конкурсу на видачу ліцензії на мовлення підставою для відмови у видачі ліцензії є перемога іншого заявника за результатами конкурсного відбору.

2. При розгляді заяви на видачу ліцензії на позаконкурсних засадах Національна рада може відмовити у видачі ліцензії, якщо:

а) організація-заявник не відповідає ліцензійним вимогам на заявлений вид мовлення, у тому числі визначеним статтею 12 цього Закону вимогам щодо заснування телерадіоорганізацій, обмеження частки власності іноземних фізичних та юридичних осіб в акціонерному або статутному капіталі телерадіоорганізації, а також до установчих і статутних документів телерадіоорганізації;

б) зазначені у заяві відомості на момент її розгляду не відповідають дійсності або заява не містить відомостей, передбачених статтею 24 цього Закону;

{Пункт "б" частини другої статті 30 із змінами, внесеними згідно із Законом N 409-VII (409-18) від 04.07.2013}

в) заяву подано до закінчення одного року з дня прийняття рішення про анулювання ліцензії телерадіоорганізації-заявника;

г) у заявника відсутні можливості (економічні, фінансові, технічні) здійснювати мовлення із заявленими характеристиками.

3. Рішення про відмову у видачі ліцензії на мовлення приймається Національною радою за результатами розгляду заяви і протягом п'яти робочих днів після протокольного оформлення цього рішення надсилається заявникові у письмовій формі із зазначенням підстав відмови.

4. Рішення про відмову у видачі ліцензії може бути оскаржено в судовому порядку в місячний термін.

Стаття 31. Плата за видачу, продовження, переоформлення ліцензій і за видачу дубліката ліцензій на мовлення та ліцензій провайдера програмної послуги

1. За видачу або продовження строку дії ліцензій на мовлення та ліцензій провайдера програмної послуги сплачується ліцензійний збір.

Методика розрахунків розмірів ліцензійного збору за видачу або продовження строку дії ліцензій на мовлення, ліцензій провайдера програмної послуги, визначення розміру плати за переоформлення ліцензії та видачу дубліката ліцензії на мовлення, ліцензії провайдера програмної послуги (412-2011-п) затверджується Кабінетом Міністрів України.

{Частина перша статті 31 в редакції Закону N 2822-VI (2822-17) від 21.12.2010}

2. Ліцензійний збір перераховується до Державного бюджету України. Порядок сплати ліцензійного збору визначається Національною радою відповідно до вимог цього Закону. Ліцензійний збір сплачується заявником протягом місяця з дня прийняття Національною радою рішення про видачу ліцензії.

{Частина третю статті 31 виключено на підставі Закону N 2822-VI (2822-17) від 21.12.2010}

{Стаття 31 в редакції Закону N 1573-VI (1573-17) від 25.06.2009}

Стаття 32. Видача ліцензії на мовлення

1. Рішення про видачу ліцензії на мовлення приймається Національною радою одночасно з рішенням про переможця конкурсу на отримання ліцензії.

2. При позаконкурсному розгляді заяви про видачу ліцензії на мовлення Національна рада приймає рішення про видачу ліцензії або про відмову у видачі ліцензії відповідно до вимог статті 30 цього Закону.

3. Ліцензія на мовлення видається заявнику на підставі рішення Національної ради про видачу ліцензії не пізніше ніж у десятиденний термін після внесення ним ліцензійного збору, що підтверджується відповідним документом органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів. У разі, якщо Національна рада прийняла рішення про інший порядок сплати ліцензійного збору, ліцензія видається заявнику не пізніше ніж у тридцятиденний термін після прийняття рішення про видачу ліцензії на мовлення.

{Частина третя статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5463-VI (5463-17) від 16.10.2012}

Стаття 33. Продовження строку дії ліцензії на мовлення

1. Кожний ліцензіат має право на продовження строку дії ліцензії на мовлення.

2. Для продовження строку дії ліцензії на мовлення необхідно не раніше ніж за 210 днів та не пізніше ніж за 180 днів до закінчення строку дії ліцензії подати до Національної ради заяву про продовження ліцензії на мовлення відповідно до вимог статті 24 цього Закону. Заяву про продовження строку дії ліцензії, подану раніше ніж за 210 днів до закінчення строку дії ліцензії, Національна рада повертає ліцензіату без розгляду протягом п'яти робочих днів з дня її надходження.

3. Заява про продовження строку дії ліцензії на мовлення розглядається і рішення щодо неї приймається не пізніше ніж за 60 днів до закінчення строку дії ліцензії.

4. За результатами розгляду заяви Національна рада приймає рішення про продовження строку дії ліцензії на мовлення або про відмову у продовженні строку дії ліцензії. Протягом п'яти робочих днів після прийняття відповідного рішення Національна рада письмово повідомляє заявника про результати розгляду його заяви. Копія рішення надсилається або видається. У рішенні про відмову у продовженні строку дії ліцензії Національна рада визначає підстави прийняття такого рішення відповідно до вимог частини сьомої цієї статті.

5. При розгляді заяви та прийнятті рішення про продовження дії ліцензії на мовлення Національна рада не може змінювати умови ліцензії, крім випадків коли:

по закінченні строку дії ліцензії відбувається перехід від аналогового до цифрового мовлення в порядку, визначеному статтею 22 цього Закону;

необхідність зміни технічних характеристик мовлення зумовлена внесенням відповідних змін до Національної таблиці розподілу смуг радіочастот України та/або Плану використання радіочастотного ресурсу України;

умови ліцензії не відповідають вимогам закону;

зміни умов ліцензії запропоновані ліцензіатом і підтримані Національною радою.

6. Ліцензія на мовлення з продовженим строком дії вручається ліцензіату Національною радою не раніше ніж в останній робочий день строку дії попередньої ліцензії за умови сплати ліцензійного збору відповідно до вимог статті 31 цього Закону.

{Частина шоста статті 33 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1957-VI (1957-17) від 10.03.2010}

7. Національна рада може прийняти рішення про відмову у продовженні строку дії ліцензії на мовлення лише за умови, якщо:

а) ліцензіат подав заяву на продовження строку дії ліцензії пізніше ніж за 180 днів до закінчення строку дії ліцензії;

б) протягом дії ліцензії ліцензіат порушував умови ліцензії та вимоги чинного законодавства. Ці порушення повинні бути підтверджені рішеннями та санкціями Національної ради, не скасованими у визначеному законодавством порядку, або відповідними судовими рішеннями;

в) ліцензіат не відповідає вимогам статті 9 або частини другої статті 12 цього Закону.

8. Відмову у продовженні строку дії ліцензії на мовлення можна оскаржити до суду у тримісячний термін.

9. Організація, якій відмовлено у продовженні строку дії ліцензії на мовлення, не позбавляється права подавати заяви про видачу ліцензії і брати участь у конкурсах на отримання ліцензії на загальних підставах відповідно до вимог цього Закону.

Стаття 34. Видача дублікату ліцензії на мовлення

1. У разі втрати чи пошкодження ліцензії телерадіоорганізація зобов'язана звернутися до Національної ради із заявою про видачу дублікату ліцензії за встановленою Національною радою формою. Пошкоджена ліцензія додається до заяви. Приймаючи заяву про видачу дублікату ліцензії на мовлення, Національна рада реєструє її та видає ліцензіату довідку про її реєстрацію.

2. Національна рада розглядає заяву про видачу дублікату ліцензії на мовлення і приймає рішення про видачу дублікату ліцензії протягом 10 днів з дня реєстрації заяви. Протягом п'яти днів після прийняття рішення про видачу дублікату ліцензії на мовлення Національна рада письмово повідомляє про це заявника і видає йому дублікат ліцензії на мовлення.

3. До отримання дублікату ліцензії на мовлення діяльність телерадіоорганізації здійснюється на підставі виданої Національною радою довідки про реєстрацію заяви про видачу дублікату ліцензії на мовлення.

4. Відомості ліцензії, що дублюється, переносяться до дублікату без змін, у тому числі дата прийняття рішення та номер рішення про видачу та/або про-

довження строку дії ліцензії, строк дії ліцензії, дата видачі ліцензії. На бланку ліцензії ставляться штамп "Дублікат" і дата видачі дубліката.

5. За видачу дубліката ліцензії справляється плата відповідно до статті 31 цього Закону.

Стаття 35. Переоформлення ліцензії на мовлення

1. У разі зміни даних, передбачених частиною третьою цієї статті або абзацами п'ятим і шостим частини четвертої статті 27 цього Закону, ліцензіат подає Національній раді заяву про переоформлення ліцензії на мовлення за встановленою Національною радою формою.

{Частина перша статті 35 в редакції Закону N 409-VII (409-18) від 04.07.2013}

2. До заяви додаються завірені у встановленому порядку копії документів, які підтверджують необхідність внесення змін до ліцензії.

3. Підставами для переоформлення ліцензії на мовлення можуть бути:

а) зміна організаційно-правової форми та умов діяльності ліцензіата;

{Пункт "а" частини третьої статті 35 із змінами, внесеними згідно із Законом N 409-VII (409-18) від 04.07.2013}

б) наміри ліцензіата змінити організаційні чи технічні характеристики мовлення та внести відповідні зміни до умов ліцензії;

в) необхідність внесення змін до умов ліцензії у зв'язку із переходом від аналогового до цифрового мовлення.

4. У разі виникнення підстави для переоформлення ліцензії на мовлення у зв'язку із зміною організаційно-правової форми, умов діяльності ліцензіата чи зміною його засновника (співзасновників) та/або власника (співвласників) ліцензіат зобов'язаний протягом 10 робочих днів подати Національній раді заяву про переоформлення ліцензії на мовлення разом з документами або їх нотаріально засвідченими копіями, що підтверджують зміну.

{Частина четверта статті 35 в редакції Закону N 409-VII (409-18) від 04.07.2013}

5. Національна рада розглядає заяву і приймає рішення про переоформлення ліцензії на мовлення протягом 10 робочих днів з дати надходження заяви.

6. Національна рада відмовляє у переоформленні ліцензії на мовлення і розпочинає дії стосовно анулювання ліцензії на мовлення, якщо зміни у складі засновників (співзасновників) та/або власників (співвласників) суперечать вимогам статей 8, 12 цього Закону.

7. Заява про переоформлення ліцензії у зв'язку з намірами ліцензіата змінити організаційні чи технічні характеристики мовлення розглядається у місячний термін з дати її надходження. За результатами розгляду Національна рада приймає рішення про внесення змін до ліцензії та відповідне переоформлення ліцензії або про відмову у внесенні змін до ліцензії.

8. Заява про переоформлення ліцензії у зв'язку із переходом від аналогового до цифрового мовлення розглядається у місячний термін з дати її надходження.

9. За результатами розгляду Національна рада приймає рішення про внесення змін до ліцензії та відповідне переоформлення ліцензії. При цьому зміни до програмної концепції мовлення вносяться відповідно до Плану розвитку.

10. Якщо пропозиції заявника щодо внесення змін до програмної концепції мовлення не відповідають вимогам Плану розвитку, Національна рада може відмовити у переоформленні ліцензії на мовлення у зв'язку із переходом від аналогового до цифрового мовлення і оголосити конкурс на отримання ліцензії на багатоканальне мовлення. При цьому за чинним ліцензіатом залишається право мовлення на одному з каналів нової цифрової багатоканальної телемережі, а також право бути оператором телекомунікації на всю цифрову багатоканальну телемережу.

11. Переоформлена ліцензія на мовлення видається ліцензіату не пізніше ніж через 10 днів після прийняття Національною радою відповідного рішення за умови внесення ним сплати за переоформлення ліцензії відповідно до вимог статті 31 цього Закону.

12. Строк дії переоформленої ліцензії на мовлення не може перевищувати строку дії, зазначеного в ліцензії, що переоформлювалася.

13. У разі переоформлення ліцензії на мовлення Національна рада приймає рішення про визнання недійсною ліцензії, що була переоформлена, з внесенням відповідних змін до Державного реєстру телерадіоорганізацій України.

14. У разі відмови у внесенні змін ліцензіат зобов'язаний здійснювати мовлення відповідно до умов чинної ліцензії.

15. При видачі переоформленої ліцензії попередня ліцензія на мовлення вилучається.

Стаття 36. Строк дії ліцензії на мовлення

1. Ліцензія на мовлення видається на строк, визначений Національною радою відповідно до заяви про видачу ліцензії, але не менш як:

для ефірного мовлення та багатопрограмного мовлення в багатоканальних телемережах – на 7 років;

для супутникового, проводового, кабельного мовлення – на 10 років.

2. Після закінчення строку дії ліцензія на мовлення втрачає чинність, за винятком випадків, коли вчасно подана ліцензіатом заява про продовження дії ліцензії на мовлення не була розглянута Національною радою у визначені цим законом строки. У цих випадках ліцензія залишається чинною до прийняття Національною радою рішення про продовження дії ліцензії або про відмову у продовженні дії ліцензії відповідно до вимог цього Закону.

Стаття 37. Анулювання ліцензії на мовлення

1. Анулювання ліцензії на мовлення здійснюється Національною радою у випадках, передбачених цим Законом.

2. Національна рада анулює ліцензію на мовлення на підставі:

а) клопотання ліцензіата про анулювання ліцензії;

б) рішення про скасування державної реєстрації ліцензіата;

в) несплати ліцензіатом ліцензійного збору у строки, встановлені відповідно до вимог цього Закону;

г) відсутності передбаченого ліцензією мовлення протягом року від дня видачі ліцензії;

г) рішення суду про втрату чинності ліцензії на мовлення.

3. Національна рада приймає вмотивоване рішення про анулювання ліцензії на мовлення протягом 15 робочих днів з дати надходження документів щодо наявності зазначених підстав для анулювання. Рішення Національної ради про анулювання ліцензії може бути оскаржено у судовому порядку.

4. Національна рада письмово повідомляє про анулювання ліцензії ліцензіата та відповідних операторів телекомунікацій у триденний термін з дня прийняття рішення про анулювання ліцензії на мовлення, якщо це рішення не оскаржено у судовому порядку. У разі оскарження рішення Національної ради до суду Національна рада письмово повідомляє про анулювання ліцензії ліцензіата та відповідних операторів телекомунікацій у триденний термін з дня набрання рішенням суду про анулювання ліцензії законної сили.

5. Національна рада може звертатися до суду про анулювання ліцензії на мовлення на підставі:

а) факту передачі ліцензії іншій юридичній або фізичній особі-неліцензіату з метою проведення нею інформаційної діяльності;

б) факту несвоєчасного подання заяви про переоформлення ліцензії у зв'язку з організаційними змінами статусу та умов діяльності ліцензіата;

в) факту невиконання розпоряджень про усунення порушень законодавства та ліцензійних вимог;

г) факту відмови ліцензіата у проведенні працівниками Національної ради перевірки його діяльності відповідно до вимог законодавства України;

г) факту невідповідності ліцензіата визначеним статтею 12 цього Закону вимогам щодо заснування телерадіоорганізацій, обмеження частки власності іноземних фізичних та юридичних осіб в акціонерному або статутному капіталі телерадіоорганізації, а також до установчих і статутних документів телерадіоорганізації.

6. Виконання рішення суду про анулювання ліцензії на мовлення здійснюється у загальному порядку відповідно до вимог законодавства.

Стаття 38. Державна реєстрація та ведення Державного реєстру телерадіоорганізацій України

1. Суб'єкти господарювання, які отримали ліцензію на мовлення, підлягають державній реєстрації як суб'єкти інформаційної діяльності.

2. Телерадіоорганізації, які не мають ліцензій на мовлення, можуть зареєструватися як суб'єкти інформаційної діяльності за власним бажанням.

3. Студії-виробники, які не мають ліцензій на мовлення, можуть зареєструватися як суб'єкти інформаційної діяльності за власним бажанням.

4. Державна реєстрація суб'єктів господарювання як суб'єктів інформаційної діяльності здійснюється Національною радою.

5. Державна реєстрація суб'єктів господарювання, які отримали ліцензії на мовлення, здійснюється шляхом внесення відповідних даних до Державного реєстру телерадіоорганізацій України у триденний строк з дня видачі ліцензії на мовлення.

6. Державна реєстрація студії-виробника, який не має ліцензії на мовлення, здійснюється на підставі заяви керівника студії-виробника шляхом внесення

відповідних даних до Державного реєстру телерадіоорганізацій України та видачі свідоцтва про державну реєстрацію.

7. Форма заяви визначається Національною радою. У заяві вказуються такі реєстраційні відомості:

- а) назва телерадіоорганізації;
- б) позивні, логотип, товарний знак (за наявності);
- в) програмні цілі або тематична спрямованість;
- г) юридична та поштова адреси телерадіоорганізації;
- г) контактні телефони, електронна адреса.

{Частина восьму статті 38 виключено на підставі Закону N 5410-VI (5410-17) від 02.10.2012}

9. Національна рада може відмовити в розгляді заяви про внесення до Державного реєстру телерадіоорганізацій України, якщо заява не відповідає вимогам цього Закону. У разі відмови в розгляді заяви Національна рада у триденний термін після отримання заяви повідомляє про це заявника з обов'язковим зазначенням причин відмови.

10. Протягом трьох робочих днів після отримання заяви Національна рада вносить телерадіоорганізацію до Державного реєстру телерадіоорганізацій України і не пізніше ніж через тиждень після внесення до цього реєстру видає телерадіоорганізації свідоцтво про державну реєстрацію встановленого зразка. За оформлення свідоцтва про державну реєстрацію справляється плата в розмірі п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, яка зараховується на поточний рахунок Національної ради.

11. Державний реєстр телерадіоорганізацій України веде Національна рада. До зазначеного реєстру вносяться дані про телерадіоорганізації, які отримали ліцензії на мовлення або зареєструвалися як суб'єкти інформаційної діяльності в порядку, визначеному цим Законом.

12. Стосовно телерадіоорганізацій, які отримали ліцензію (ліцензії) на мовлення, до Державного реєстру телерадіоорганізацій України вносяться такі відомості:

- а) назва телерадіоорганізації;
- б) позивні, логотип, товарний знак (за наявності);
- в) програмні цілі або тематична спрямованість;
- г) юридична та поштова адреси телерадіоорганізації;
- г) контактні телефони, електронна адреса;
- д) про власників і засновників телерадіоорганізації відповідно до вимог статті 24 цього Закону;
- е) про особовий склад керівних та наглядових органів телерадіоорганізації відповідно до вимог статті 24 цього Закону;
- є) дата і номер рішення про видачу ліцензії на мовлення;
- ж) серія та номер ліцензії;
- з) строк дії ліцензії;
- и) вид (види) мовлення, обсяги мовлення і час мовлення;
- і) територіальні характеристики мовлення (загальнонаціональне, регіональне або місцеве з визначенням відповідних областей, районів і населених пунктів);

ї) про переоформлення ліцензії, внесення змін до ліцензії, видачу її копії або дубліката;

й) про продовження ліцензії;

к) про накладання на телерадіоорганізацію штрафних санкцій відповідно до вимог цього Закону;

л) дата і номер рішення про визнання ліцензії недійсною та про її анулювання.

13. Відомості, зазначені у частині дванадцятій цієї статті, вносяться до Державного реєстру телерадіоорганізацій України протягом трьох робочих днів після видачі (продовження, внесення змін, видачі дубліката, анулювання) ліцензії на мовлення.

14. Доступ до Державного реєстру телерадіоорганізацій України є вільним. Порядок користування зазначеним реєстром і розмір плати за надання письмової інформації щодо даних цього реєстру встановлюються Національною радою. Національна рада розміщує відомості Державного реєстру телерадіоорганізацій України на веб-сайті та двічі на рік публікує їх в офіційному бюлетені Національної ради.

Р о з д і л І V

ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ В БАГАТОКАНАЛЬНИХ ТЕЛЕ-МЕРЕЖАХ.

СИСТЕМИ КОЛЕКТИВНОГО ПРИЙОМУ. РЕТРАНСЛЯЦІЯ

Стаття 39. Мовлення в багатоканальних телемережах

1. Багатоканальні телемережі як телекомунікаційні мережі створюються, реєструються, обслуговуються і захищаються відповідно до вимог Закону України "Про телекомунікації" (1280-15).

2. Для розповсюдження телерадіопрограм та передач у багатоканальній телемережі суб'єкти господарювання повинні отримати відповідну ліцензію Національної ради.

3. Право на розповсюдження телерадіопрограм у багатоканальних телемережах мають виключно:

а) телерадіоорганізації, що отримали ліцензії на мовлення з використанням ресурсу багатоканальної телемережі відповідно до вимог статті 23 цього Закону;

б) суб'єкти господарювання, яким Національна рада видала ліцензію провайдера програмної послуги.

4. Телерадіоорганізації здійснюють мовлення з використанням ресурсу багатоканальної телемережі відповідно до умов ліцензії на мовлення та угоди з оператором багатоканальної телемережі.

5. Провайдери програмної послуги використовують багатоканальну телемережу на підставі ліцензії провайдера програмної послуги та відповідної угоди з оператором багатоканальної телемережі.

6. Оператор багатоканальної телемережі може сам надавати програмну послугу за умови отримання ліцензії провайдера програмної послуги.

7. Надання програмної послуги абоненту здійснюється на підставі угоди між абонентом і ліцензіатом, укладеної відповідно до чинного законодавства. Угода обов'язково визначає:

тип наданого пакета програм (пакет універсальної програмної послуги, стандартний пакет або індивідуальний пакет на замовлення);

перелік телерадіопрограм та передач, які провайдер зобов'язується надавати абоненту;

абонентну плату за пакет і/або плату за надання окремих телерадіопрограм та передач.

8. До закінчення строку дії угоди провайдер не має права без офіційно оформленого погодження абонента вносити зміни до характеристик програмної послуги, зазначених у частині сьомій цієї статті.

9. Провайдер зобов'язаний забезпечити усім абонентам можливість отримання програм універсальної програмної послуги та включити такі програми до всіх пакетів програм.

Для розповсюдження програм універсальної програмної послуги провайдер не зобов'язаний укладати договори з відповідними телерадіоорганізаціями.

10. Провайдер програмної послуги може розпочинати свою діяльність з моменту отримання ліцензії і затвердженого Національною радою складу пакета (пакетів) універсальної програмної послуги.

11. Провайдер програмної послуги самостійно, виходячи з ринкового попиту, встановлює розмір абонентної плати за різні пакети програм та інші інформаційні послуги. Державному регулюванню підлягає виключно розмір абонентної плати за користування універсальною програмною послугою.

12. У разі порушення провайдером вимог законодавства Національна рада застосовує до нього визначені цим Законом санкції.

Стаття 40. Ліцензування провайдерів програмної послуги

1. Для організації діяльності (мовлення) кабельного телебачення і радіомовлення суб'єкт господарювання (провайдер або оператор телекомунікацій чи оператор кабельних мереж) повинен отримати ліцензію (дозвіл) у Національній раді.

2. Ліцензування діяльності (мовлення) кабельного телебачення і радіомовлення здійснюється за реєстраційним принципом. Ліцензія видається без конкурсу на підставі заяви на термін 10 років.

3. Заява про видачу ліцензії провайдера програмної послуги подається відповідно до вимог статті 24 цього Закону. До заяви додаються:

а) загальна концепція пакетування (перелік) програм, придбаних для ретрансляції;

б) документи, які підтверджують придбання та право на розповсюдження (ретрансляцію) програм іншого мовника.

4. Загальна концепція (принципи, підстави) добору програм для ретрансляції (пропозиції абонентам) є обов'язковим додатком до ліцензії на діяльність (мовлення) кабельного телебачення і радіомовлення. Цей додаток підлягає щорічній перереєстрації. Для перереєстрації ліцензіат повинен подати до Національної

ради інформацію про виконання концепції добору програм протягом попереднього року.

5. Заява про видачу ліцензії провайдера програмної послуги розглядається і рішення щодо неї приймається у місячний термін з дня її надходження до Національної ради.

6. За результатами розгляду заяви Національна рада приймає рішення:

а) про видачу ліцензії провайдера програмної послуги;

б) про затвердження пакета (пакетів) програм універсальної програмної послуги в населеному пункті (населених пунктах) та/або на території (територіях), де передбачається надання програмної послуги.

7. Ліцензію провайдера програмної послуги може бути анульовано в судовому порядку за поданням Національної ради у зв'язку з систематичними порушеннями ним вимог цього Закону, законодавства України про захист суспільної моралі, законодавства України про авторські та суміжні права.

8. Права, які надає ліцензія провайдера програмної послуги, не можуть бути передані іншій особі (юридичній чи фізичній).

Стаття 41. Системи колективного прийому

1. Системи колективного прийому теле- та/чи радіопрограм створюються з метою отримання споживачами можливості якісного приймання за допомогою побутових приймальних засобів телевізійних та/чи радіопрограм, які розповсюджуються в зоні дії системи колективного прийому.

2. Системи колективного прийому не кваліфікуються як багатоканальні телемережі. Діяльність їх операторів не підлягає ліцензуванню Національною радою. Розповсюдження програм споживачам за допомогою системи колективного прийому не потребує реєстрації суб'єкта інформаційної діяльності.

3. У складі багатоканальної мережі система колективного прийому може бути лише за договірно закріпленою згодою власників будинку на це та на схвалений мешканцями (потенціальними абонентами) пакет додаткових послуг багатоканальної телемережі.

Стаття 42. Ретрансляція телерадіопрограм та передач

1. Ретрансляція телерадіопрограм та передач, зміст яких відповідає вимогам Європейської конвенції про транскордонне телебачення (994_444), на території України не обмежується. Порядок ретрансляції регулюється цим Законом.

2. Суб'єкт господарювання, який перебуває під юрисдикцією України, має на меті здійснювати ретрансляцію і отримав на це дозвіл від правовласника (виробника), який не підпадає під юрисдикцію країни, що входить до Європейського Союзу, або країни, яка ратифікувала Європейську конвенцію про транскордонне телебачення (994_444), зобов'язаний адаптувати зміст призначених для ретрансляції програм до вимог законодавства України.

3. Право на ретрансляцію теле- та/чи радіопрограм визначається ліцензією на мовлення або ліцензією провайдера програмної послуги.

4. Максимальні обсяги ретрансляції та орієнтовний перелік (за жанрами) передбачених до ретрансляції програм та передач визначаються програмною концепцією мовлення згідно з вимогами цього Закону.

5. Провайдери програмної послуги здійснюють ретрансляцію телерадіограм та передач у багатоканальних телемережах відповідно до переліку телерадіограм та передач, які передбачено надавати у складі програмної послуги.

Р о з д і л V

ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕЛЕРАДІОМОВЛЕННЯ

Стаття 43. Початок мовлення

1. Організація-ліцензіат має право розпочати мовлення протягом року з дня набрання ліцензією чинності. Про початок мовлення вона зобов'язана у десятиденний термін повідомити Національну раду.

2. Власник технічних засобів мовлення або організація, що їх експлуатує, не має права надавати технічні засоби мовлення в користування телерадіоорганізаціям, які не мають відповідної ліцензії або якщо відповідна ліцензія втратила чинність.

3. Забороняється розповсюджувати телерадіопрограми чи передачі на територію, більшу від вказаної в ліцензії Національної ради.

4. На одній території забороняється розповсюдження наземним ефірним способом однакових за змістом програм.

5. Ліцензіат не має права передавати канал мовлення в суборенду іншим організаціям.

6. Керівник телерадіоорганізації або уповноважена ним особа дає дозвіл на випуск телерадіопередач чи програм і несе особисту відповідальність за їх зміст та якість.

Стаття 44. Кореспондентські пункти

1. Телерадіоорганізації мають право у встановленому законодавством України порядку відкривати кореспондентські пункти на території України та за її межами.

2. Кореспондентський пункт є структурним підрозділом (філією) телерадіоорганізації, який створюється з метою інформаційного забезпечення телерадіоорганізації.

3. Кореспондентські пункти не мають права на самостійні мовлення та здійснення інформаційних і рекламних вставок на каналі мовлення телерадіоорганізації.

{Статтю 45 виключено на підставі Закону N 2938-VI (2938-17) від 13.01.2011}

Стаття 46. Вихідні дані

1. Телерадіоорганізація зобов'язана повідомляти свої вихідні дані (найменування, позивні, логотип або емблему).

2. Під час трансляції (ретрансляції) радіопрограми телерадіоорганізація не рідше ніж щогодини передає свої позивні.

3. Під час ефірного часу телерадіоорганізація використовує логотип або інші вихідні дані.

{Частина третя статті 46 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2912-VI (2912-17) від 11.01.2011}

Стаття 47. Дозвіл на право використання програм чи передач інших телерадіоорганізацій

1. Використання програм чи передач інших телерадіоорганізацій здійснюється відповідно до Закону України "Про авторське право та суміжні права" (3792-12).

2. При розповсюдженні програм іноземних телерадіокомпаній в багатоканальних телемережах забороняється вносити будь-які зміни в програму, крім випадків, визначених угодами з правовласниками аудіовізуальної продукції або передбачених законодавством України.

Стаття 48. Облік аудіовізуальних творів та порядок зберігання їх копій (записів)

1. Кожна телерадіоорганізація-ліцензіат зобов'язана вести журнал обліку передач, які телерадіоорганізація транслювала чи ретранслювала або забезпечувала їх трансляцію чи ретрансляцію у повній та незмінній формі третьою особою (оператором телекомунікацій).

2. У журналі обліку передач фіксуються:

дата випуску, час початку і закінчення передачі;

назва і тема передачі;

прізвище авторів і ведучих передачі;

мова передачі.

3. Журнал обліку передач зберігається телерадіоорганізацією протягом року з дня останнього запису в ньому.

4. Усі передачі, які телерадіоорганізація транслювала чи ретранслювала або забезпечувала їх трансляцію чи ретрансляцію у повній та незмінній формі третьою особою (оператором телекомунікацій), повинні бути записані і зберігатися протягом 14 днів від дати їх розповсюдження, якщо у цей строк не надійшло скарги щодо їхнього змісту.

5. У разі подання скарги щодо змісту передачі її записи зберігаються до того часу, поки скаргу не буде розглянуто і рішення стосовно неї не буде прийнято у визначеному порядку.

6. Умови довгострокового зберігання телерадіопередач, що становлять історичну, художню, культурну чи іншу цінність, визначаються законодавством України.

Стаття 49. Розповсюдження офіційних повідомлень та іншої обов'язкової інформації

1. Державні та комунальні телерадіоорганізації зобов'язані безкоштовно передавати офіційні повідомлення Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України та Конституційного Суду України, офіційні повідомлення Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади – на підвідомчу їм територію.

2. Телерадіоорганізації, незалежно від форм власності, зобов'язані безкоштовно оприлюднювати повідомлення про надзвичайні ситуації. Право на використання телебачення і радіомовлення з цією метою належить органам влади і

посадовим особам, які уповноважені приймати рішення в умовах надзвичайних ситуацій.

3. Трансляція сесій Верховної Ради України, Верховної Ради Автономної Республіки Крим проводиться відповідно до державного замовлення та на основі договору.

4. На вимогу Президента України, Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України та Голови Конституційного Суду України державні телерадіоорганізації надають їм час для екстрених офіційних виступів з важливих питань державного життя.

5. Державні телерадіоорганізації зобов'язані передбачати у своїх програмах час і форми для забезпечення можливості виступів народних депутатів України з питань їхньої депутатської діяльності.

Участь народних депутатів України у передачах з інших питань здійснюється на загальних засадах.

6. Виступи депутатів місцевих рад з питань їхньої депутатської діяльності в телерадіопрограмах, що транслюються на території відповідної ради, здійснюються за домовленістю з місцевими телерадіоорганізаціями.

Стаття 50. Діяльність телерадіоорганізацій під час виборчого процесу

1. Особливості діяльності телерадіоорганізацій під час виборчого процесу регулюються законодавством про вибори.

Стаття 51. Мовлення в особливих обставинах

1. На час надзвичайного та/чи воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях відповідно до закону може встановлюватися особливий режим роботи аудіовізуальних засобів масової інформації.

2. Особливості регулювання мовлення під час надзвичайного та/чи воєнного стану визначаються законом.

Стаття 52. Припинення мовлення

1. Підставами для припинення мовлення є закінчення терміну дії ліцензії, якщо строк її дії не був продовжений, або анулювання ліцензії відповідно до вимог цього Закону.

2. Протягом доби з дня закінчення строку дії або анулювання ліцензії ліцензіат зобов'язаний припинити мовлення.

3. Продовження мовлення після отримання офіційного повідомлення про анулювання ліцензії тягне за собою відповідальність керівника телерадіоорганізації та керівника відповідного оператора телекомунікацій, який надає послуги з експлуатації технічних засобів мовлення, відповідно до закону.

Стаття 53. Реклама

1. Відносини, які виникають під час рекламної діяльності та спонсорства на телебаченні і радіо, регулюються Законом України "Про рекламу" (270/96-ВР).

Стаття 54. Участь спонсорів у створенні телерадіопередач

1. Участь спонсорів у створенні телерадіопередач визначається Законом України "Про рекламу" (270/96-ВР).

{Стаття 54 в редакції Закону N 145-VI (145-17) від 18.03.2008}

Стаття 55. Анонси передач

1. Анонси передач є інформацією для телеглядачів і радіослухачів та мають відповідати вимогам статті 59 цього Закону.

2. Анонси передач транслюються відповідно до вимог Закону України "Про рекламу" (270/96-ВР).

Стаття 55-1. Особливості розповсюдження програм та передач з платними інтерактивними конкурсами (іграми, вікторинами) на каналах з обмеженим доступом

1. Трансляція програм та передач з платними інтерактивними конкурсами (іграми, вікторинами) має постійно супроводжуватися поточною інформацією про обсяг дзвінків та шанси підключення до студії. Такі програми або передачі мають супроводжуватися текстами попередження про те, що вони є платними. Кожне попередження має займати не менше 20 відсотків площі (обсягу) екрана. Колір тексту попередження має бути контрастним щодо кольору фону попередження, а його розмір – не меншим за розмір номера телефону, за яким учасникам пропонується телефонувати.

2. Правила платних інтерактивних конкурсів, що транслюються на каналах з обмеженим доступом, мають передбачати заборону участі неповнолітніх осіб у таких конкурсах.

3. Інформація щодо умов оплатного набуття статусу учасника та інших умов участі в інтерактивному конкурсі (грі, вікторині), якщо виконання таких умов може завдати майнової шкоди телеглядачам та радіослухачам, має наводитися у вигляді дикторського тексту та/або звукового супроводу кожні 5 хвилин трансляції відповідної програми та/або передачі.

{Закон доповнено статтею 55-1 згідно із Законом N 4386-VI (4386-17) від 09.02.2012}

Розділ VI ПРАВА І ОBOB'ЯЗКИ ТЕЛЕРАДІООРГАНІЗАЦІЙ ТА ЇХ ПРАЦІВНИКІВ

Стаття 56. Права телерадіоорганізацій

1. Телерадіоорганізації, їх працівники мають право на одержання від державних органів, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності необхідної інформації для здійснення своєї статутної діяльності у порядку, передбаченому законодавством України.

Стаття 57. Редакційний статут телерадіоорганізації

1. Редакційний статут телерадіоорганізації містить вимоги до створення та поширення інформації.

2. Редакційний статут затверджує власник телерадіоорганізації або уповноважений ним орган.

3. Власник телерадіоорганізації не має права втручатися у творчу діяльність телерадіоорганізації в інший спосіб, ніж через внесення змін до редакційного статуту телерадіоорганізації.

4. Редакційний статут телерадіоорганізації визначає:

основні вимоги до забезпечення точності, об'єктивності, неупередженості та збалансованості інформації, що розповсюджується телерадіоорганізацією;

вимоги до розповсюдження конфіденційної інформації;

вимоги до розповсюдження інформації про насильство;

вимоги до розповсюдження інформації про кримінальні правопорушення; {Абзац п'ятий частини четвертої статті 57 із змінами, внесеними згідно із Законом N 245-VII (245-18) від 16.05.2013}

вимоги до розповсюдження інформації про різні групи населення (національні та сексуальні меншини, релігійні групи, хворих та інвалідів);

вимоги до захисту дітей від негативного впливу інформації, що розповсюджується телерадіоорганізацією;

вимоги до перевірки достовірності інформації, одержаної від третіх осіб;

вимоги до дотримання авторських та суміжних прав при розповсюдженні інформації;

особливості поширення інформації про політичні партії та політиків під час виборчого процесу та поза його межами;

вимоги до реклами та спонсорства;

вимоги щодо недопущення прихованої реклами та одержання творчими працівниками телерадіоорганізації товарів і послуг безкоштовно або за пільговими цінами;

порядок утворення, діяльності та повноваження редакційної ради телерадіоорганізації.

5. Редакційний статут телерадіоорганізації передбачає створення редакційної ради, половина складу якої призначається власником телерадіоорганізації або уповноваженим ним органом, а половина обирається творчим колективом телерадіоорганізації. На редакційну раду телерадіоорганізації покладається:

контроль за дотриманням телерадіожурналістами редакційного статуту;

контроль за дотриманням прав телерадіожурналістів, вимог щодо заборони цензури та втручання у творчу діяльність телерадіоорганізації;

внесення на розгляд органів управління телерадіоорганізації питання про відсторонення від керівництва телерадіоорганізацією або її окремими підрозділами осіб, які порушували редакційний статут та/або вимоги законодавства щодо прав телерадіожурналістів, заборони цензури і втручання у творчу діяльність телерадіоорганізацій, про призначення службового розслідування і звільнення цих осіб відповідно до закону в разі підтвердження наявності зазначених порушень.

6. Редакційний статут телерадіоорганізації має бути оприлюднений. Копія редакційного статуту протягом семи днів з часу його прийняття або внесення змін до нього надсилається до Національної ради.

Стаття 58. Права творчого колективу та телерадіожурналістів

1. Творчий колектив телерадіоорганізації складається з телерадіожурналістів.

2. Творчий колектив організації має право відстоювати інтереси телерадіожурналістів та здійснювати контроль за дотриманням їхніх прав, вимог щодо заборони цензури і втручання у творчу діяльність телерадіоорганізації.

3. Збори творчого колективу телерадіоорганізації обирають половину складу редакційної ради телерадіоорганізації.

Телерадіожурналіст має право:

а) брати участь у зборах творчого колективу телерадіоорганізації, вносити пропозиції щодо розгляду ними питань;

б) пропонувати кандидатури до складу редакційної ради телерадіоорганізації, бути обраним до її складу;

в) звертатися до редакційної ради телерадіоорганізації щодо порушень прав телерадіожурналістів, вимог щодо заборони цензури і втручання у творчу діяльність телерадіоорганізації, порушень редакційного статуту телерадіоорганізації.

Стаття 59. Обов'язки телерадіоорганізації

1. Телерадіоорганізація зобов'язана:

а) дотримуватися законодавства України та вимог ліцензії;

б) виконувати рішення Національної ради та судових органів;

в) поширювати об'єктивну інформацію;

г) не створювати перешкод у передачі та прийманні програм інших телерадіоорганізацій, функціонуванні засобів телекомунікацій;

г) дотримуватися вимог державних стандартів і технічних параметрів телерадіомовлення;

д) попереджати телеглядачів про те, що її програми є платними;

е) виконувати правила рекламної діяльності і спонсорства, встановлені законодавством;

є) з повагою ставитися до національної гідності, національної своєрідності і культури всіх народів;

ж) зберігати у таємниці, на підставі документального підтвердження, відомості про особу, яка передала інформацію або інші матеріали за умови нерозголошення її імені;

з) не поширювати матеріали, які порушують презумпцію невинуватості підозрюваного, обвинуваченого або упереджують рішення суду;

{Пункт "з" частини першої статті 59 із змінами, внесеними згідно із Законом N 245-VII (245-18) від 16.05.2013}

и) не розголошувати інформацію про приватне життя громадянина без його згоди, якщо ця інформація не є суспільно необхідною. У разі якщо суд визнає, що поширення інформації про особисте життя громадянина не становить суспільної необхідності, моральна шкода та матеріальні збитки відшкодовуються в порядку, встановленому законодавством України;

і) розмістити спростування поширеної інформації, визнаної недостовірною, наклепницькою тощо.

Стаття 60. Обов'язки творчих працівників телерадіоорганізацій

1. Творчий працівник телерадіоорганізації зобов'язаний:

а) дотримуватися програмної концепції телерадіоорганізації, керуватися її статутом;

б) перевіряти достовірність одержаної ним інформації;

в) не допускати поширення інформації, передбаченої частиною другою статті 6 цього Закону;

г) не допускати випадків поширення в телерадіопрограмах відомостей, які порушують права і законні інтереси громадян, принижують їх честь і гідність;

г) виконувати інші вимоги, які випливають із цього Закону і статуту телерадіоорганізації та укладеного ним з телерадіоорганізацією трудового договору.

2. Обов'язки, передбачені частиною першою цієї статті, поширюються також на позаштатних творчих працівників телерадіоорганізації.

3. У разі висунення творчого працівника телерадіоорганізації кандидатом на виборні посади він має рівні з іншими кандидатами права у використанні телебачення і радіомовлення.

4. Творчий працівник телерадіоорганізації не має права використовувати своє службове становище в інтересах кандидата на виборні посади, довіреною особою якого він є.

Р о з д і л V I I

П РАВА ТЕЛЕГЛЯДАЧІВ І РАДІОСЛУХАЧІВ

Стаття 61. Захист прав телеглядачів, радіослухачів

1. Телеглядачі і радіослухачі мають право:

приймати програми телерадіоорганізацій, які доступні для прийому на території України;

одержувати інформацію про розклад передач;

звертатися до телерадіоорганізації, її засновників, Національної ради, Державного комітету телебачення і радіомовлення України із зауваженнями та пропозиціями щодо змісту і технічної якості відповідних програм або передач і отримувати письмово або безпосередньо у передачах відповідь на звернення;

у порядку, визначеному законом, спростовувати інформацію про них, поширену телерадіоорганізацією.

Стаття 62. Захист суспільної моралі та забезпечення прав неповнолітніх і юнацтва

1. При створенні, підготовці та розповсюдженні телерадіопрограм та передач телерадіоорганізації і провайдери програмної послуги зобов'язані дотримуватися вимог законодавства України про захист суспільної моралі.

2. Телерадіоорганізаціям забороняється розповсюджувати, а також анонсувати програми та передачі, які можуть зашкодити фізичному, інтелектуальному і духовному розвитку неповнолітніх та юнацтва, крім як протягом ефірного часу в добовому відрізку з 23.00 до 6.00 та на каналах з обмеженим доступом.

Такі програми або передачі повинні мати спеціальне попередження і відповідно позначатися в розкладі програм телерадіоорганізацій та спеціально позначатися безпосередньо перед їх трансляцією.

3. У програмах та передачах телерадіоорганізації не мають права без письмової згоди батьків або осіб, що їх замінюють, а також відповідних правоохоронних органів розголошувати будь-яку інформацію, яка:

може сприяти ідентифікації особи неповнолітнього правопорушника; стосується факту самогубства неповнолітнього.

Стаття 63. Неприпустимість перекручення інформації

1. Особа, в якій беруть інтерв'ю, або особа, яка надала інформацію для телерадіоорганізації, має право на підставі письмової заяви переглянути та/або прослухати відповідну передачу перед її трансляцією.

2. Спори у зв'язку з недостовірністю або неповнотою інформації, поширеної у зазначених в частині першій цієї статті передачах, розглядаються у судовому порядку.

Стаття 64. Право на спростування

1. Громадянин або юридична особа мають право вимагати від телерадіоорганізації спростування поширених у її програмі чи передачі відомостей, які не відповідають дійсності та/або принижують честь і гідність особи.

2. Право вимагати спростування мають офіційні представники громадянина, якщо сам громадянин не має можливості вимагати спростування.

3. Заяву з вимогою спростування має бути подано до телерадіоорганізації у письмовій формі протягом 14 днів з дня поширення таких відомостей з письмовим повідомленням про це Національної ради.

4. Телерадіоорганізація зобов'язана розглянути заяву у семиденний термін з дня її надходження, якщо інше не передбачено законодавством України.

5. На вимогу заявника телерадіоорганізація зобов'язана надати йому можливість безкоштовного прослуховування (перегляду) відповідного фрагменту програми чи передачі або надати копію запису фрагменту з відповідною оплатою.

6. Якщо в телерадіоорганізації відсутні достатні докази того, що поширені нею відомості відповідають дійсності, вона зобов'язана терміново їх спростувати.

7. Спростування повинно бути поширено тією ж телерадіоорганізацією і в такій же програмі чи передачі, що й відомості, які не відповідають дійсності, або в інший час за домовленістю з особою, права якої були порушені.

8. У спростуванні має бути зазначено, які відомості не відповідають дійсності, коли і в якій програмі чи передачі вони були поширені телерадіоорганізацією.

9. Якщо громадянин чи юридична особа надали текст спростування, то він підлягає поширенню за умови його відповідності вимогам цього Закону. Скорочення чи інші зміни в тексті спростування, поданого заявником, без його згоди не допускаються.

10. Телерадіоорганізація, яка зобов'язана поширити текст спростування, на вимогу громадянина чи представника юридичної особи може надати йому можливість зачитати власний текст і передати його в запису.

11. Про передбачуваний термін поширення та зміст тексту спростування телерадіоорганізація зобов'язана повідомити заявника.

12. У разі відмови телерадіоорганізації від спростування вона зобов'язана терміново повідомити про це заявника.

13. У разі винесення судом рішення про спростування текст спростування поширюється телерадіоорганізацією в порядку, визначеному цим Законом.

14. Телерадіоорганізація може відмовити особі у спростуванні поширеної інформації, якщо заяву про спростування було подано з порушенням вимог цього Закону.

Стаття 65. Право на відповідь

1. Громадянин або юридична особа, стосовно якого (якої) у програмі чи передачі телерадіоорганізації було поширено відомості, які не відповідають дійсності або порушують його (її) права і законні інтереси, має право на відповідь (коментар чи власне тлумачення обставин справи) у програмах та передачах даної телерадіоорганізації незалежно від того, було подано заяву з вимогою спростування чи ні.

2. Порядок подачі заяви на відповідь (коментар чи власне тлумачення обставин справи) визначається статтею 64 цього Закону.

Стаття 66. Відшкодування моральної шкоди

1. Моральна (немайнова) шкода відшкодовується відповідно до вимог Цивільного кодексу України (435-15).

Стаття 67. Звільнення від відповідальності за поширення інформації, що не відповідає дійсності

1. Телерадіоорганізація та її працівники не несуть відповідальності за поширення інформації, що не відповідає дійсності, у разі:

а) якщо ця інформація містилася в офіційних повідомленнях або одержана від органів державної влади, органів місцевого самоврядування у письмовій формі;

б) якщо ця інформація є дослівним цитуванням заяв і виступів (усних і друкованих) посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування, народних депутатів України, кандидатів на пост Президента України, кандидатів у народні депутати України та у депутати рад усіх рівнів, кандидатів на посади сільських, селищних, міських голів;

в) якщо ця інформація розповсюджувалася без попереднього запису та містилася у виступах осіб, які не є працівниками телерадіоорганізації;

г) якщо вона є дослівним відтворенням матеріалів, поширених іншим засобом масової інформації або інформаційним агентством, з посиланням на нього;

г) якщо звільнення від відповідальності передбачено іншим законом.

Р о з д і л V І І І

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В ГАЛУЗІ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ

Стаття 68. Міжнародне співробітництво телерадіоорганізацій

1. Співробітництво телерадіоорганізацій із зарубіжними партнерами здійснюється на підставі прямих договорів.

2. Якщо міжнародним договором, в якому бере участь Україна, встановлено інші норми, ніж ті, що містяться у цьому Законі, то застосовуються норми міжнародного договору.

{Статтю 69 виключено на підставі Закону N 2938-VI (2938-17) від 13.01.2011}

Р о з д і л ІХ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА
ПРО ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ

Стаття 70. Контроль та нагляд за дотриманням законодавства теле-радіоорганізаціями і провайдерами програмної послуги

1. Національна рада здійснює контроль за дотриманням та забезпечує виконання вимог:

законодавства України у сфері телебачення і радіомовлення;

Закону України "Про рекламу" (270/96-ВР) щодо спонсорства і порядку розповсюдження реклами на телебаченні і радіомовленні;

законодавства про захист суспільної моралі;

законодавства про кінематографію щодо квоти демонстрування національних фільмів;

законодавства про вибори.

2. Антимонопольний комітет України здійснює контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції.

3. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, у встановленому законодавством порядку здійснює державний нагляд за користуванням радіочастотного ресурсу для потреб телерадіомовлення, діяльністю операторів телекомунікацій, контроль за технічними параметрами поширення аудіовізуальної інформації.

{Частина третя статті 70 із змінами, внесеними згідно із Законом
N 3610-VI (3610-17) від 07.07.2011}

4. Контроль за дотриманням законодавства про захист авторського права та суміжних прав здійснюється у порядку, визначеному Законом.

{Частина четверта статті 70 в редакції Закону N 2592-VI (2592-17) від 07.10.2010}

5. Контроль та нагляд за дотриманням інших вимог законодавства здійснюють органи державної влади в межах своєї компетенції.

6. У разі виявлення порушення телерадіоорганізацією або провайдером програмної послуги вимог законодавства уповноважений орган вживає до порушника санкції або надсилає до Національної ради подання відповідно до вимог закону.

Стаття 71. Відповідальність за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення

1. Відповідальність за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення несуть телерадіоорганізації, провайдери програмної послуги, їх керівники та працівники, інші суб'єкти господарської діяльності, посадові особи органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Винні в порушеннях несуть цивільно-правову, адміністративну і кримінальну відповідальність згідно із законодавством України.

2. Міру відповідальності та відповідні санкції за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення встановлює суд. У визначених цим Законом випадках санкції за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення встановлюються Національною радою.

3. Рішення Національної ради щодо застосування штрафних санкцій можуть бути оскаржені у судовому порядку.

4. Відповідальність за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення встановлюється на підставі документальних свідчень, актів перевірки телерадіоорганізацій, звернень визначених цим Законом органів державної влади.

Стаття 72. Санкції за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення

1. Санкції за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення застосовуються за рішенням суду або, у встановлених цим Законом випадках, за рішенням Національної ради.

2. Національна рада застосовує санкції до телерадіоорганізацій у разі порушення ними вимог цього Закону або ліцензійних умов.

3. Національна рада застосовує санкції до провайдерів програмної послуги у разі порушення ними вимог цього Закону.

4. У разі порушення законодавства про телебачення і радіомовлення іншими юридичними або фізичними особами Національна рада звертається до суду або до інших органів державної влади для усунення цих порушень у визначеному законодавством порядку.

5. Національна рада приймає рішення про застосування санкцій на підставі наданих документальних свідчень, актів перевірки чи подання визначених цим Законом органів державної влади.

6. Національна рада може застосовувати до телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги такі санкції:

оголошення попередження;

стягнення штрафу;

подання до суду справи про анулювання ліцензії на мовлення.

7. Рішення про оголошення попередження приймається у разі першого порушення законодавства чи умов ліцензії телерадіоорганізацією або першого порушення законодавства провайдером програмної послуги.

8. Рішення про стягнення штрафу приймається:

якщо після винесення попередження відповідні порушення не були усунені;

якщо телерадіоорганізація за час після видачі (продовження) ліцензії вже отримала не менше трьох попереджень;

якщо провайдер програмної послуги за час після сплати ним попереднього штрафу вже отримав не менше трьох попереджень.

9. Штраф не може накладатися, якщо з часу останнього порушення законодавства минуло більше одного календарного року.

10. Розміри штрафів встановлюються Національною радою за погодженням з Кабінетом Міністрів України відповідно до вимог законодавства.

11. Рішення про стягнення штрафу може бути оскаржене в судовому порядку.

12. Якщо порушення не були усунені після попередження та стягнення штрафу, Національна рада подає до суду справу про анулювання ліцензії на мовлення телерадіоорганізації або справу про скасування державної реєстрації провайдера програмної послуги.

Стаття 73. Розгляд Національною радою питань про порушення теле-радіоорганізацією або провайдером програмної послуги законодавства України та умов ліцензії

1. Питання про порушення ліцензіатом законодавства або умов ліцензії розглядаються на засіданні Національної ради в порядку, визначеному цим Законом та Законом України "Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення" (538/97-ВР).

2. Національна рада починає розгляд питання про порушення ліцензіатом законодавства або умов ліцензії на підставі актів перевірки.

3. До початку розгляду представник ліцензіата має право ознайомитися з усіма матеріалами справи, давати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання. При розгляді питання представник ліцензіата має право користуватися правовою допомогою.

Стаття 74. Прийняття Національною радою рішення за результатами розгляду питання про порушення телерадіоорганізацією або провайдером програмної послуги законодавства України та умов ліцензії

1. За результатами розгляду питання про порушення ліцензіатом законодавства або умов ліцензії Національна рада приймає рішення про:

- а) визнання порушення і застосування передбачених цим Законом санкцій;
- б) проведення додаткової перевірки;
- в) відсутність фактів порушення.

2. Копія рішення протягом 10 днів вручається або надсилається ліцензіату.

Стаття 75. Виконання рішення про застосування санкції

1. Рішення Національної ради про застосування санкції вручається або надсилається керівнику ліцензіата.

2. У рішенні про застосування санкції Національна рада може встановити термін усунення порушення.

3. У разі застосування санкції у вигляді штрафу ліцензіат зобов'язаний сплатити штраф у тридцятиденний термін з дня отримання рішення про накладення штрафу. За кожен день прострочення сплати нараховується пеня у розмірі одного відсотка суми штрафу. У разі відмови ліцензіатом від сплати штрафу штраф стягується за рішенням суду.

4. Суми штрафів зараховуються до Державного бюджету України.

5. Ліцензіат зобов'язаний надати Національній раді документальне підтвердження факту сплати штрафу (копію платіжного доручення) протягом п'яти днів з моменту сплати.

Р о з д і л X
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. До приведення у відповідність із цим Законом чинні нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Усі ліцензії, видані Національною радою до набрання чинності цим Законом, діють до закінчення визначеного в них строку дії. При продовженні строку дії ліцензії на мовлення Національна рада приводить її у відповідність із вимо-

гами цього Закону. Зміна територіальної категорії мовлення відбувається на підставі заяви ліцензіата у порядку, визначеному цим Законом. При цьому до загальнонаціональних мовників прирівнюються телерадіоорганізації, які на день набрання чинності цим Законом вели мовлення в областях (з урахуванням Автономної Республіки Крим), в яких проживає не менше двох третин населення України.

Телерадіоорганізації повинні затвердити свої редакційні статuti відповідно до вимог цього Закону та їх копії надати Національній раді протягом року з дня набрання цим Законом чинності.

4. Внести зміни до таких законів України:

1) у Законі України "Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення" (538/97-ВР) (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., N 16, ст. 265):

а) преамбулу викласти в такій редакції:

"Цей Закон визначає правові засади діяльності Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення (далі – Національна рада) як конституційного, постійно діючого, колегіального, наглядового та регулюючого державного органу в галузі телерадіомовлення";

б) частину другу статті 3 викласти в такій редакції:

"2. Національна рада не може делегувати свої повноваження третім особам. Член Національної ради не може одноосібно здійснювати функції, покладені на Національну раду";

в) в частині третій статті 4 слова "чотири роки" замінити словами "п'ять років";

г) у статті 5:

частину першу доповнити реченням такого змісту: "Припинення повноважень члена Національної ради відбувається відповідно до постанови Верховної Ради України";

останнє речення частини другої викласти в такій редакції:

"Суб'єктами права подання кандидатур на посаду члена Національної ради є депутатські фракції у Верховній Раді України та/або всеукраїнські об'єднання громадян у галузі діяльності засобів масової інформації";

г) у статті 7:

абзац перший частини першої викласти в такій редакції:

"1. Членом Національної ради може бути призначений громадянин України з числа кваліфікованих фахівців у галузі журналістики, юриспруденції, телерадіомовлення, управління, представників науки, культури, мистецтва, які мають вищу освіту, стаж роботи у сфері телерадіомовлення, зокрема наукової або педагогічної, не менше п'яти років, володіють державною мовою, проживають в Україні протягом останніх десяти років та на момент призначення не досягли встановленого законом пенсійного віку";

у частині сьомій слова "на надання Державною службою зайнятості іншої рівноцінної посади" замінити словами "на зайняття іншої рівноцінної посади відповідно до вимог законодавства України";

д) пункт 1 частини першої статті 8 викласти в такій редакції:

"1) подання заяви про звільнення з посади за власним бажанням або прийняттям відставки відповідно до вимог Закону України "Про державну службу" (3723-12);

е) статтю 9 доповнити частиною сьомою такого змісту:

"7. Голова Національної ради є розпорядником бюджетних асигнувань на утримання і забезпечення діяльності Національної ради та, на підставі рішень Національної ради, позабюджетних коштів, інших коштів, що надійшли на рахунок Національної ради з джерел, не заборонених законодавством України";

є) у статті 11:

частину другу доповнити реченням такого змісту: "Представник Національної ради є працівником апарату Національної ради і виконує службові функції відповідно до штатного розпису апарату Національної ради";

абзац другий частини сьомої викласти в такій редакції:

"нагляд за дотриманням ліцензіатами умов ліцензії";

ж) частину шосту статті 12 після слів "прирівнюються до" доповнити словом "відповідних";

з) другий абзац статті 13 викласти в такій редакції:

"нагляд за дотриманням телерадіоорганізаціями та провайдерами програмної послуги вимог законодавства у галузі телерадіомовлення";

и) статтю 14 після абзацу другого доповнити новим абзацом такого змісту:

"ліцензування провайдерів програмної послуги".

У зв'язку з цим абзаци третій – шостий вважати відповідно абзацами четвертим – сьомим;

і) статтю 15 після абзацу другого доповнити новим абзацом такого змісту:

"розробка і затвердження Плану розвитку національного телерадіоінформаційного простору".

У зв'язку з цим абзаци третій – одинадцятий вважати відповідно абзацами четвертим – дванадцятим;

ї) у статті 16:

у частині третій:

після абзацу першого доповнити трьома новими абзацами такого змісту:

"визначені Планом розвитку національного телерадіоінформаційного простору завдання на звітний період та підсумки їх виконання;

інформація про внесені за звітний період зміни до Плану розвитку національного телерадіоінформаційного простору;

визначені Планом розвитку національного телерадіоінформаційного простору завдання на наступний звітний період".

У зв'язку з цим абзаци другий – сьомий вважати відповідно абзацами п'ятим – десятим;

абзац дев'ятий викласти в такій редакції:

"інформація про дотримання вимог законодавства щодо участі іноземного капіталу в статутних капіталах телерадіоорганізацій та вимог до установчих і статутних документів телерадіоорганізацій";

частину п'яту викласти в такій редакції:

"5. За результатами розгляду звіту Національної ради Верховна Рада України може висловити недовіру Національній раді. Якщо недовіру висловив і Президент України, це має наслідком відставку всього складу Національної ради";

й) статтю 19 викласти в такій редакції:

"Стаття 19. Державна реєстрація телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги Національна рада здійснює державну реєстрацію телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги і веде відповідні реєстри в порядку, визначеному Законом України "Про телебачення і радіомовлення" (3759-12);

к) статтю 21 викласти в такій редакції:

"Стаття 21. Санкції за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення Національна рада застосовує санкції до порушників законодавства про телебачення і радіомовлення відповідно до вимог Закону України "Про телебачення і радіомовлення" (3759-12);

л) статтю 22 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"5. Національна рада має право виступати засновником (співзасновником) друкованих засобів масової інформації";

м) у частині другій статті 24:

після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту:

"затверджуються План розвитку національного телерадіоінформаційного простору та зміни до нього".

У зв'язку з цим абзаци четвертий – чотирнадцятий вважати відповідно абзацами п'ятим – п'ятнадцятим;

після абзацу дев'ятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"приймаються рішення про видачу та продовження ліцензій провайдерів програмної послуги, про затвердження та внесення змін до відповідних пакетів програм універсальної програмної послуги".

У зв'язку з цим абзаци десятий – п'ятнадцятий вважати відповідно абзацами одинадцятим – шістнадцятим;

після абзацу тринадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"приймаються рішення про застосування санкцій та про звернення до суду із заявою про анулювання ліцензії на мовлення або про скасування державної реєстрації провайдера програмної послуги".

У зв'язку з цим абзаци чотирнадцятий – шістнадцятий вважати відповідно абзацами п'ятнадцятим – сімнадцятим;

н) абзац четвертий частини першої статті 25 викласти в такій редакції:

"розробку та реалізацію Плану розвитку національного телерадіоінформаційного простору, впровадження нових технологій і проведення досліджень щодо користування радіочастотним ресурсом для цілей телерадіомовлення";

2) частину другу статті 28 Закону України "Про телекомунікації" (1280-15) (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., N 12, ст. 155) викласти в такій редакції:

"2. Надання телекомунікаційних послуг для потреб телебачення і радіомовлення регулюється Законом України "Про телебачення і радіомовлення" (3759-12);

3) у Законі України "Про радіочастотний ресурс України" (1770-14) (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., N 48, ст. 526):

а) абзац дев'ятий статті 1 після слів "діяльність якої" доповнити словом "безпосередньо";

б) пункт 7 частини третьої статті 16 після слів "підготовка висновків" доповнити словами "на безпосереднє замовлення";

в) частину четверту статті 19 викласти в такій редакції:

"4. Радіочастотний моніторинг у смугах радіочастот загального та спеціального користування здійснюється на платних засадах за рахунок коштів Державного бюджету України";

г) у статті 24:

у пункті 2 слова "в частині телерадіомовлення" виключити;

у пункті 3 слово "телерадіомовлення" замінити словами "каналів мовлення, мереж мовлення";

г) пункт 2 частини другої статті 30 доповнити словом "телерадіоорганізаціями";

д) частину п'яту статті 31 після слів "радіочастотним ресурсом України" доповнити словами "телерадіоорганізаціями та провайдерами програмної послуги";

е) пункт 3 частини сьомої статті 42 після слів "копію ліцензії на мовлення" доповнити словами "або копію ліцензії оператора багатоканальної телемережі", а слово "телесистем" замінити словом "телемереж";

4) у Законі України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" (1775-14) (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., N 36, ст. 299; 2001 р., N 11, ст. 45; 2002 р., N 1, ст. 1, N 20, ст. 134; 2004 р., N 12, ст. 155; 2005 р., N 42, ст. 465):

а) у частині другій статті 2 слова "ліцензування каналів мовлення" замінити словами "ліцензування діяльності в галузі телебачення і радіомовлення";

б) статтю 4 доповнити частиною третьою такого змісту:

"Розробку та реалізацію державної політики ліцензування телерадіомовлення здійснює Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення";

5) статтю 19 Закону України "Про кінематографію" (9/98-ВР) (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., N 22, ст. 114; 2003 р., N 30, ст. 248) після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

"З метою сприяння розвитку кінематографії України, в тому числі шляхом залучення спонсорських та благодійних коштів, встановити, що до складу валових витрат платників податків незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності включаються суми коштів або вартість майна, що спрямовані такими платниками податків як допомога на виробництво та/або демонстрування національного фільму, але не більше десяти відсотків від валового доходу такого платника податків за попередній звітний (податковий) рік".

У зв'язку з цим частини другу – восьму вважати відповідно частинами третьою – дев'ятою;

6) у Законі України "Про оподаткування прибутку підприємств" (334/94-ВР) (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., N 27, ст. 181; 1998 р., N 10, ст. 35;

1999 р., N 48, ст. 418; 2000 р., N 32, ст. 254, N 39, ст. 333; 2001 р., N 32, ст. 169; 2002 р., N 2, ст. 12, N 29, ст. 192; 2003 р., N 12, ст. 88, N 33-34, ст. 267; 2004 р., N 35, ст. 412, N 52, ст. 563; 2005 р., N 5, ст. 114, NN 17-19, ст. 267):

а) пункт 5.2 статті 5 доповнити підпунктами 5.2.18 та 5.2.19 такого змісту:

"5.2.18. Суми коштів або вартість майна, спрямовані як фінансова допомога на виробництво та/або демонстрування національних фільмів.

5.2.19. Суми коштів або вартість майна, спрямовані на придбання, створення, виробництво аудіовізуальних творів";

б) підпункт 8.1.3 пункту 8.1 статті 8 доповнити абзацом шостим такого змісту:

"створення та/або придбання аудіовізуальних творів".

5. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом забезпечити приведення міністерствами та іншими органами виконавчої влади України нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом привести видані нею нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Президент України
м. Київ, 21 грудня 1993 року
N 3759-XII

Л.КРАВЧУК

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ВИДАВНИЧУ СПРАВУ

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997, N 32, ст.206)

{Із змінами, внесеними згідно із Законами N 3047-III (3047-14) від 07.02.2002, ВВР, 2002, N 29, ст.194 N 762-IV (762-15) від 15.05.2003, ВВР, 2003, N 30, ст.247 N 1268-IV (1268-15) від 18.11.2003, ВВР, 2004, N 11, ст.141 N 1407-IV (1407-15) від 03.02.2004, ВВР, 2004, N 16, ст.238 N 2707-IV (2707-15) від 23.06.2005, ВВР, 2005, N 33, ст.429 N 2855-IV (2855-15) від 08.09.2005, ВВР, 2005, N 51, ст.553 N 317-V (317-16) від 02.11.2006, ВВР, 2007, N 1, ст.3 N 521-VI (521-17) від 18.09.2008, ВВР, 2009, N 6, ст.20 N 3352-VI (3352-17) від 12.05.2011, ВВР, 2011, N 45, ст.486 N 5460-VI (5460-17) від 16.10.2012, ВВР, 2014, N 2-3, ст.41 N 5492-VI (5492-17) від 20.11.2012, ВВР, 2013, N 51, ст.716}

Цей Закон визначає загальні засади видавничої справи, регулює порядок організації та провадження видавничої діяльності, розповсюдження видавничої продукції, умови взаємовідносин і функціонування суб'єктів видавничої справи.

Відповідно до Конституції України (254к/96-ВР) цей Закон покликаний сприяти національно-культурному розвитку українського народу, громадян України всіх національностей, утвердженню їх духовності та моралі, доступу членів суспільства до загальнолюдських цінностей, захисту прав та інтересів авторів, видавців, виготовлювачів, розповсюджувачів і споживачів видавничої продукції.

Р о з д і л І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:

автор – фізична особа, творчою працею якої створено твір (документ);

замовник – фізична чи юридична особа, яка замовляє видавничу продукцію, беручи на себе фінансові зобов'язання;

видавець – фізична чи юридична особа, яка здійснює підготовку і випуск видання;

видавництво – спеціалізоване підприємство, основним видом діяльності якого є підготовка і випуск у світ видавничої продукції;

видавнича організація – підприємство, установа або організація, статутом якої поряд з іншими видами діяльності передбачено підготовку і випуск у світ видавничої продукції;

видавнича продукція – сукупність видань, призначених до випуску або випущених видавцем (видавцями);

виготовлювач видавничої продукції – фізична чи юридична особа, що здійснює виготовлення замовленого тиражу видання;

розповсюджувач видавничої продукції – фізична чи юридична особа, яка займається розповсюдженням видавничої продукції;

споживач видавничої продукції – приватні особи, підприємства, установи, організації;

видання – твір (документ), який пройшов редакційно-видавниче опрацювання, виготовлений друкуванням, тисненням або іншим способом, містить інформацію, призначену для поширення, і відповідає вимогам державних стандартів, інших нормативно-правових актів щодо видавничого оформлення, поліграфічного і технічного виконання;

тираж (наклад) – кількість виготовлених примірників видання;

міжнародний стандартний номер книги (ISBN) – номер, який на міжнародному рівні ідентифікує будь-яку книгу чи брошуру певного видавця;

державна тематична програма (комплексна, цільова) – схвалена в установленому порядку програма випуску суспільно необхідних видань з визначенням тиражу, обсягу, терміну випуску, джерел фінансування;

суспільно необхідні видання – пріоритетні види видань для забезпечення загальнодержавних потреб.

Стаття 2. Видавнича справа

Видавнича справа – сфера суспільних відносин, що поєднує в собі організаційно-творчу та виробничо-господарську діяльність юридичних і фізичних осіб, зайнятих створенням, виготовленням і розповсюдженням видавничої продукції.

Складовими частинами видавничої справи є:

видавнича діяльність – сукупність організаційних, творчих, виробничих заходів, спрямованих на підготовку і випуск у світ видавничої продукції;

виготовлення видавничої продукції – виробничо-технологічний процес відтворення визначеним тиражем видавничого оригіналу поліграфічними чи іншими технічними засобами;

розповсюдження видавничої продукції – доведення видавничої продукції до споживача як через торговельну мережу, так і іншими способами.

Стаття 3. Мета видавничої справи

Видавнича справа спрямована на:

задоволення потреб особи, суспільства, держави у видавничій продукції та отримання прибутку від цього виду діяльності;

створення можливостей для самовиявлення громадян як авторів незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних або інших ознак;

забезпечення права на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань;

сприяння національно-культурному розвитку українського народу шляхом збільшення загальної кількості тиражів, обсягів та розширення тематичного спрямування українського книговидання;

забезпечення доступу українського суспільства до загальнолюдських цінностей шляхом перекладу державною мовою кращих здобутків світової літератури, науки тощо, налагодження співпраці з іноземними видавництвами, українською діаспорою, укладення відповідних міжнародних угод;

здійснення книговидання російською мовою для забезпечення культурних потреб російського населення в Україні з урахуванням імпорту друкованої продукції;

здійснення книговидання мовами інших національних меншин в Україні;

збільшення кількості видань іноземними мовами, які поширювали б у світі знання про Україну;

зміцнення матеріально-технічної бази видавничо-поліграфічного комплексу і мережі розповсюдження видавничої продукції;

сприяння закордонним українцям у забезпеченні вітчизняними друкованими виданнями. (Статтю 3 доповнено абзацом згідно із Законом N 2707-IV (2707-15) від 23.06.2005)

Стаття 4. Законодавство про видавничу справу

Відносини у сфері видавничої справи регулюються Конституцією України (254к/96-ВР), Господарським кодексом України (436-15), цим Законом, законами України "Про інформацію" (2657-12), "Про авторське право і суміжні права" (3792-12), "Про державну таємницю" (3855-12), іншими нормативно-правовими актами.

{Стаття 4 із змінами, внесеними згідно із Законом N 521-VI (521-17) від 18.09.2008}

Стаття 5. Державна політика у видавничій справі

Державна політика у видавничій справі визначається Верховною Радою України і ґрунтується на принципах дотримання свободи у видавничій справі, протидії її монополізації, зміцнення матеріально-технічних, організаційних, правових і наукових засад видавничої справи, гарантії соціального і правового захисту її працівників.

Державна політика у видавничій справі спрямовується на підтримку розвитку національного книговидання, наповнення україномовними виданнями ринку, фондів бібліотек, забезпечення потреб навчальних і наукових закладів, Збройних Сил України та інших військових формувань, правоохоронних органів, підприємств, установ і організацій необхідними виданнями державною мовою.

Державна політика підтримки культур національних меншин у видавничій справі здійснюється через відповідні органи виконавчої влади із залученням національно-культурних товариств.

Кабінет Міністрів України забезпечує проведення політики у видавничій справі, спрямовує і координує роботу міністерств та інших органів виконавчої влади у цій сфері.

Забезпечення формування та реалізація державної політики у видавничій сфері покладається на центральний орган виконавчої влади.

{Статтю 5 доповнено новою частиною п'ятою згідно із Законом N 5460-VI (5460-17) від 16.10.2012}

Державна політика у видавничій справі може конкретизуватися і коригуватися в законах України на основі вивчення ринку видавничої продукції, аналізу потреб, попиту і пропозицій з урахуванням державної статистики друку.

Держава надає пріоритети щодо випуску суспільно необхідних видань з метою забезпечення функціонування органів законодавчої, виконавчої та судової

влади, охорони здоров'я, науки, освіти, культури, соціального захисту населення за державними тематичними програмами і на засадах державного замовлення.

Державна політика у видавничій справі відповідно до поставленої мети здійснюється також шляхом податкового, митного, валютного та інших видів регулювання.

Стаття 6. Державна підтримка і особливості приватизації у видавничій справі

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у видавничій сфері, разом з іншими органами державної влади вживає заходів із розвитку книговидання та книгорозповсюдження, популяризації вітчизняної книговидавничої продукції.

{Статтю 6 доповнено новою частиною першою згідно із Законом N 5460-VI (5460-17) від 16.10.2012}

Приватизація книжкових, газетно-журнальних видавництв, підприємств поліграфії та книгорозповсюдження загальнодержавного значення, що мають на своєму балансі приміщення і/або високі технологічні лінії для випуску високоякісної друкованої продукції та її поширення, може здійснюватися шляхом акціонування в такому порядку:

51 відсоток акцій залишається за державою;

25 відсотків акцій передається акціонованим поліграфічним та книготорговельним підприємствам;

24 відсотки акцій передається юридичним особам – видавцям, які випускають продукцію на даному поліграфічному підприємстві або розповсюджують її через дане підприємство оптового книгорозповсюдження, що перетворені в акціонерні товариства відкритого типу або є такими. Пакети акцій між ними розподіляються пропорційно до обсягів продукції, що друкується і розповсюджується.

Держава надає підтримку видавництвам, видавничим організаціям, поліграфічним та книготорговельним підприємствам, що випускають або розповсюджують не менше 50 відсотків продукції державною мовою та малотиражні (до 5 тисяч примірників) видання мовами нечисленних національних меншин, шляхом надання пільг щодо сплати податків та зборів. Така підтримка надається і при вивезенні видавничої продукції, випущеної в Україні, та при ввезенні видавничої продукції вітчизняних видавців, виданої українською мовою та мовами нечисленних національних меншин, що проживають в Україні.

Видавництва користуються послугами організацій поштового, телеграфного і телефонного зв'язку за тарифами, передбаченими для бюджетних організацій та установ.

Видавництвам, що спеціалізуються на випуску продукції рекламного та еротичного характеру, підтримка з боку держави не надається.

Стаття 7. Фонди підтримки і розвитку видавничої справи

Для фінансування заходів, спрямованих на підтримку і розвиток видавничої справи, її матеріально-технічної і наукової бази, можуть утворюватися фонди з міжнародним, всеукраїнським та місцевим статусом.

Стаття 8. Мова у видавничій справі

У видавничій справі мова використовується відповідно до статті 10 Конституції України (254к/96-ВР), Закону України "Про мови в Україні" (8312-11) та інших законодавчих актів України.

Уся друкована продукція, призначена для службового та ужиткового користування (бланки, форми, квитанції, квитки, посвідчення, дипломи тощо), що розповсюджується через державні підприємства, установи і організації, видається державною мовою.

Держава заохочує підготовку, виготовлення і розповсюдження друкованих видань державною мовою та мовами національних меншин, що проживають в Україні.

Завдання щодо забезпечення дотримання державної мовної політики у видавничій сфері покладається на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у видавничій сфері. {Частина четверта статті 8 в редакції Закону N 5460-VI (5460-17) від 16.10.2012}

Р о з д і л І І

ОРГАНІЗАЦІЯ І ЗДІЙСНЕННЯ ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ

Стаття 9. Організаційно-правові форми видавничої справи

У видавничій справі на засадах різних форм власності використовуються будь-які організаційно-правові форми, передбачені законодавством.

Стаття 10. Суб'єкти видавничої справи

До суб'єктів видавничої справи відносяться видавці, виготовлювачі та розповсюджувачі видавничої продукції.

Суб'єктами видавничої справи в Україні можуть бути: громадяни України, іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, юридичні особи України та інших держав.

Суб'єкти видавничої справи вступають у правові, майнові, виробничі відносини із суб'єктами інших сфер діяльності відповідно до законодавства.

Суб'єкти видавничої справи, які є суб'єктами підприємницької діяльності, керуються цим Законом, Господарським кодексом України (436-15), іншими законами України. {Частина четверта статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом N 521-VI (521-17) від 18.09.2008}

Громадські, наукові, релігійні та інші суб'єкти некомерційної діяльності, які беруть участь у видавничій справі, керуються законами України "Про об'єднання громадян" (2460-12), "Про свободу совісті та релігійні організації" (987-12) та іншими нормативно-правовими актами.

Відносини між суб'єктами видавничої справи регулюються окремими угодами, укладеними згідно з законодавством.

Стаття 11. Засновник (співзасновник) у видавничій справі

Засновником (співзасновником) у видавничій справі можуть бути: громадяни України, іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, юридичні особи України та інших держав.

Засновник (співзасновник) у видавничій справі затверджує статут суб'єкта видавничої справи, є власником (співвласником) майна.

Засновник (співзасновник) у видавничій справі має право брати участь у формуванні видавничої програми, доборі кадрів, одержує прибуток від видавничої діяльності та реалізації продукції.

Засновник (співзасновник) у видавничій справі може об'єднувати в одній особі видавця, виготовлювача і розповсюджувача видавничої продукції.

Стаття 12. Державний реєстр України видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції

З метою обліку суб'єктів видавничої справи центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у видавничій сфері ведеться Державний реєстр України видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції (далі – Державний реєстр), положення про який затверджується Кабінетом Міністрів України. {Частина перша статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5460-VI (5460-17) від 16.10.2012}

Суб'єкти видавничої справи підлягають внесенню до Державного реєстру в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Без внесення до Державного реєстру діяльність у видавничій справі здійснюється:

органами законодавчої, виконавчої, судової влади – для випуску у світ офіційних видань з матеріалами законодавчого та іншого нормативно-правового характеру, бюлетенів судової практики; (Абзац другий частини третьої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом N 762-IV (762-15) від 15.05.2003)

підприємствами, організаціями, навчальними закладами, науковими установами, творчими спілками, іншими юридичними особами – для випуску у світ і безоплатного розповсюдження інформаційних, бібліографічних, реферативних, рекламних видань, видань, що містять нормативні акти з виробничо-практичних питань, службових та методичних матеріалів, документації для потреб статутної діяльності їх видавця, а також матеріалів на правах рукопису, що розмножені за допомогою технічних засобів.

Стаття 13. Заява про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру України

У заяві про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру мають бути зазначені:

засновник (співзасновники), включаючи: прізвище, ім'я, по батькові та відповідні дані паспорта громадянина України (для громадян); повне найменування (для юридичної особи); місцезнаходження, номери засобів зв'язку та банківських рахунків; {Абзац другий частини першої статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5492-VI (5492-17) від 20.11.2012}

повні дані про суб'єкта видавничої справи;

мови, якими планується випускати чи розповсюджувати видавничу продукцію, – державною, російською, іншими мовами національних меншин України (конкретно якими), іноземними мовами (якими);

джерела надходження видавничої продукції – вітчизняні видавництва, зарубіжні (з яких країн);

джерела фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції.

Заява про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру розглядається у місячний термін.

Стаття 14. Реєстраційний збір

За внесення до Державного реєстру суб'єкта видавничої справи встановлюється реєстраційний збір у розмірі, рівному покриттю витрат, понесених у зв'язку з внесенням до Державного реєстру. Розмір і порядок сплати реєстраційного збору встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 15. Зміни в Державному реєстрі

При зміні назви суб'єкта видавничої справи, основних статутних положень, засновника (співзасновників), виду діяльності у видавничій справі в Державний реєстр вносяться відповідні зміни.

Стаття 16. Відмова у внесенні суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру

Суб'єкту видавничої справи унесенні його до Державного реєстру може бути відмовлено в разі, коли:

назва, програмні цілі, напрями діяльності суб'єкта видавничої справи суперечать законодавству України;

заява про внесення до Державного реєстру подана (підписана) особою, яка не має на це повноважень;

суб'єкт видавничої справи з такою назвою уже внесений до Державного реєстру;

заяву про внесення до Державного реєстру подано після набрання законної сили рішенням суду про припинення діяльності цього суб'єкта видавничої справи.

Відмова унесенні суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру надсилається заявникові у письмовій формі із зазначенням підстав відмови у тридцятиденний термін з дня подачі заяви. Відмова може бути оскаржена в суді.

Стаття 17. Права та обов'язки замовника видавничої продукції

Замовниками будь-якої видавничої продукції можуть бути: громадяни України, іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, юридичні особи України та інших держав.

Від замовників – авторів (співавторів), упорядників (співупорядників), перекладачів – можуть прийматися замовлення видавцем на редакційно-видавниче опрацювання, виготовлення та випуск у світ:

творів белетристичного, громадсько-політичного, рекламного, довідкового, навчального, наукового, технічного або прикладного характеру;

виступів, лекцій, промов, доповідей, проповідей;

музичних творів з текстом і без тексту;

драматичних, музично-драматичних творів;

творів образотворчого мистецтва;

фотографій, ілюстрацій, карт, планів, ескізів;

перекладів, обробок, анотацій, резюме, оглядів, інсценізацій, інших переробок творів і обробок фольклору (похідних творів) без заподіяння шкоди охороні творів, які зазнали перекладу, адаптації чи іншої переробки; (Абзац восьмий частини другої статті 17 в редакції Закону N 1407-IV (1407-15) від 03.02.2004)

збірників творів, збірників обробок фольклору, енциклопедій та антологій, збірників звичайних даних, інших складених творів за умови, що вони є результатом творчої праці за добором, координацією або упорядкуванням змісту без порушення авторських прав на твори, що входять до них як складові частини; (Абзац дев'ятий частини другої статті 17 в редакції Закону N 1407-IV (1407-15) від 03.02.2004)

інших творів (творів, виданих за власні кошти, кошти меценатів, спонсорів, за рахунок благодійних та інших фондів тощо).

Замовник визначає мову, обсяг, тираж видання, самостійно вирішує питання про його використання чи розповсюдження.

Видавець має право бути замовником перед виготовлювачем та розповсюджувачем видавничої продукції.

Умови виконання замовлення на видавничу продукцію, права та обов'язки сторін визначаються договорами між автором (співавторами), їх спадкоємцями чи особами, яким автори чи їх спадкоємці передали свої авторські майнові права на об'єкт замовлення, замовником, видавцем, виготовлювачем та розповсюджувачем, укладеними відповідно до законодавства. (Частина п'ята статті 17 в редакції Закону N 1407-IV (1407-15) від 03.02.2004)

Стаття 18. Видавництва, видавничі організації

Основною структурною ланкою у видавничій справі є видавництва і видавничі організації різних форм власності.

Видавництво, видавнича організація діють на підставі своїх статутів (положень), якими визначаються мета, завдання, функції та порядок діяльності.

Забороняється створення і діяльність видавництв, у статутному фонді яких більше 30 відсотків іноземних інвестицій.

Стаття 19. Гарантії прав видавництв і видавничих організацій

Права видавництв і видавничих організацій гарантуються Конституцією (254к/96-ВР) та законами України.

Втручання державних органів, їх посадових осіб, громадських організацій, окремих громадян в організаційно-творчу діяльність видавців, а також цензура як контроль за ідеологічним змістом видань забороняються. Відповідними органами контролюється лише зміст інформації, що охороняється законодавством.

Стаття 20. Права та обов'язки видавця

Права та обов'язки видавця у відносинах з автором (співавторами) твору в галузі науки, літератури і мистецтва, їх спадкоємцями чи з особою, якій автори чи їх спадкоємці передали авторські майнові права, чи з особами, яким належать права на інші об'єкти права інтелектуальної власності, визначаються законодавством України з питань інтелектуальної власності. (Частина перша статті 20 в редакції Закону N 1407-IV (1407-15) від 03.02.2004)

З урахуванням специфіки видавничої діяльності видавець має право:

формувати власну видавничу програму, визначати масштаби і тематичну спрямованість своєї діяльності;

використовувати випущену за власною тематичною програмою видавничу продукцію для забезпечення статутної діяльності, розповсюджувати самостійно видавничу продукцію або користуватися послугами іншого розповсюджувача;

видавати як обнародовані, так і необнародовані твори науки, літератури і мистецтва незалежно від їх призначення, жанру, обсягу, а також способу відтворення, виражені в письмовій чи будь-якій іншій формі, набувати невиключних або виключних майнових прав на них;

приймати від юридичних і фізичних осіб замовлення на підготовку і випуск у світ видань, надавати їм редакційно-видавничі та інші послуги відповідно до профілю своєї діяльності;

здійснювати купівлю-продаж видавничої продукції з метою отримання прибутку, надавати послуги суб'єктам підприємницької діяльності у роздрібній і оптовій торгівлі;

висувати у встановленому порядку видані видавцем твори науки, літератури і мистецтва на здобуття державних, громадських, міжнародних премій;

установлювати творчі та виробничі відносини, культурні зв'язки з видавцями інших держав;

брати участь у роботі міжнародних організацій видавців, представляти свою видавничу продукцію на національних і міжнародних конкурсах, виставках, ярмарках.

Видавець зобов'язаний:

здійснювати свою діяльність відповідно до законодавства України, поважати права інших суб'єктів видавничої та господарської діяльності;

сприяти утвердженню загальнолюдських гуманістичних цінностей, розвитку науки, культури, задоволенню духовних потреб українського народу, ставитися з повагою до національної гідності, національної своєрідності й культури всіх народів;

дотримувати норм авторського та патентного права, вимог державних і міждержавних стандартів, інших нормативно-правових актів, що регламентують видавничу справу;

контролювати своєчасне розсилання виготовлювачем обов'язкових безплатних і платних примірників видань;

подавати у встановленому порядку державну статистичну звітність, інформацію про випущені в світ видання;

відшкодовувати збитки, заподіяні внаслідок порушення законодавства.

Стаття 21. Права та обов'язки виготовлювача видавничої продукції

Виготовлювачем видавничої продукції може бути поліграфічне підприємство, інша юридична особа будь-якої форми власності, громадяни України, іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, або юридичні особи іншої держави, які мають у своєму розпорядженні засоби поліграфічного виробництва чи копіювально-розмножувальну техніку.

Виготовлювач приймає замовлення на виготовлення видавничої продукції за умови наявності у замовника документа про внесення його до Державного реєстру як суб'єкта видавничої справи. Без такого документа приймаються до виготовлення лише видання, зазначені у частині третій статті 12 цього Закону.

Умови та терміни виконання замовлення на виготовлення видавничої продукції визначаються договором між її замовником і виготовлювачем. Спори між замовником і виготовлювачем вирішуються судом.

Виготовлювач видавничої продукції несе відповідальність згідно із законодавством перед замовником за точне відтворення видавничого оригіналу, дотримання вимог щодо якості виконання кожного примірника видання у замовленому тиражі, державних і міждержавних стандартів, технічних умов та інших нормативних документів.

Виготовлювач не має права без дозволу замовника передавати будь-кому, крім випадків, передбачених законодавством, виготовлений тираж видання або його частину, видавничі оригінали, макети, фото чи друкарські форми.

Виготовлення без дозволу замовника додаткового тиражу видання не допускається.

Виготовлювач має право на видавничу діяльність після внесення його до Державного реєстру з усіма правами та обов'язками, передбаченими цим Законом для видавця.

Стаття 22. Об'єкт видавничої справи

Об'єктом видавничої справи є видавнича продукція, що розрізняється відповідно до державних стандартів за:

цільовим призначенням видань – офіційні, наукові, науково-популярні, науково-виробничі, науково-методичні, виробничо-практичні, нормативні з виробничо-практичних питань, виробничо-практичні для аматорів, навчальні, навчально-методичні, громадсько-політичні, довідкові, рекламні, літературно-художні видання, видання для організації дозвілля та відпочинку;

аналітико-синтетичною переробкою інформації – інформаційні, бібліографічні, реферативні, оглядові видання, дайджести;

інформаційними знаками – текстові, нотні, картографічні, образотворчі видання;

матеріальною конструкцією видань – книжкові, аркушеві видання, буклети, плакати, поштові картки, комплектні видання, карткові видання, книжки-іграшки;

обсягом видань – книги, брошури, листівки;

складом основного тексту – моновидання, збірники;

періодичністю видань – неперіодичні, серіальні, періодичні видання, видання, що продовжуються;

структурою видань – серії видань, однотомні, багатотомні видання, зібрання творів, вибрані твори.

Об'єктом видавничої справи можуть бути інші види видавничої продукції, визначені стандартами.

Стаття 23. Вихідні відомості видання

Вихідні відомості видання – сукупність даних, які характеризують видання і призначені для його оформлення, інформування споживача, бібліографічного опрацювання і статистичного обліку.

Кожний примірник видання повинен містити вихідні відомості.

Елементами вихідних відомостей є:

відомості про авторів та інших осіб, які брали участь у створенні видання;
назва (основна, паралельна, ключова, альтернативна) видання;
надзаголовкові дані; підзаголовкові дані; вихідні дані;
випускні дані (номер і дата видачі документа про внесення видавця до Державного реєстру, обсяг видання, тираж тощо);
класифікаційні індекси;
міжнародні стандартні номери;
знак охорони авторського права.

Перелік, зміст і порядок оформлення вихідних відомостей для кожного виду видань визначаються стандартами.

Вихідні відомості оформляє видавець.

Усі книжкові видання в Україні, незалежно від мови основного тексту, повинні мати обов'язкову анотацію та вихідні бібліографічні відомості державною мовою. Винятком можуть бути тільки видання іноземними мовами, призначені для розповсюдження за кордоном або серед іноземців.

Вихід у світ видання без обов'язкових для нього вихідних відомостей не допускається.

Стаття 24. Обов'язкові примірники видань

Обов'язкові примірники видань – примірники різних видів тиражованих видань, які надсилаються установам і організаціям відповідно до законодавства України.

Стаття 25. Розповсюдження видавничої продукції

Розповсюдження видавничої продукції здійснюється після внесення розповсюджувача до Державного реєстру.

Розповсюдження видавничої продукції може здійснюватися шляхом її реалізації (продажу) в роздрібній та оптовій торгівлі, безоплатного розповсюдження чи обміну на договірних засадах.

Безоплатне розповсюдження видавничої продукції може здійснюватися з науковою, культурно-просвітницькою, благодійною, рекламною метою тощо.

{Частина четверту статті 25 виключено на підставі Закону
N 317-V (317-16) від 02.11.2006}

Забороняється створення і діяльність організацій з розповсюдження видавничої продукції, у статутному фонді яких понад 30 відсотків іноземних інвестицій.

Вивезення за межі України і ввезення в Україну видавничої продукції здійснюється відповідно до законодавства України.

Стаття 26. Права та обов'язки розповсюджувача видавничої продукції

Розповсюджувач видавничої продукції має право:

здійснювати роздрібну і оптову купівлю-продаж видавничої продукції;
самостійно формувати свої виробничі плани, визначати масштаби своєї діяльності, добирати видавничу продукцію за тематичною спрямованістю;

приймати від юридичних і фізичних осіб замовлення на розповсюдження видавничої продукції, погоджувати замовлення з видавцями та виготівниками видавничої продукції;

встановлювати виробничі відносини з іноземними видавцями, виготівниками чи розповсюджувачами видавничої продукції з метою її ввезення або вивезення.

Розповсюджувач зобов'язаний:

здійснювати свою діяльність відповідно до законодавства України;

подавати у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку державну статистичну звітність про вивезення за межі України і ввезення видавничої продукції в Україну.

Стаття 26-1. Державне замовлення на випуск видавничої продукції

Державне замовлення на випуск видавничої продукції формується відповідно до вимог Закону України "Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб" (493/95-ВР) з урахуванням особливостей, передбачених цією статтею.

Показниками державного замовлення на випуск видавничої продукції є загальний обсяг друкованого видання, його тираж та вартість. Загальні обсяги випущеної за державним замовленням видавничої продукції повинні відповідати загальним обсягам її розповсюдження.

Державні замовники як головні розпорядники коштів державного бюджету в межах виділених коштів та виходячи із затверджених показників державного замовлення відповідно до переліку книжкових видань, передбачених до випуску за державним замовленням, що складається на підставі експертних висновків, укладають державні контракти, в яких визначаються економічні і правові зобов'язання сторін та регулюються взаємовідносини замовника і виконавця.

Вибір виконавців державного замовлення здійснюється у порядку, встановленому Законом України "Про здійснення державних закупівель" (2289-17).

До переліку книжкових видань, передбачених до випуску за державним замовленням, включаються видання, що висвітлюють актуальні теми в контексті сучасних проблем державотворення та історії України, сприяють розвитку культури, освіти і науки, зміцненню науково-технічного та інвестиційного потенціалу держави, інтеграції України до європейського та світового співтовариства, вихованню молоді, задовольняють читацький попит відповідно до даних бібліотек України, а також видання, присвячені пам'ятним датам.

Тираж видавничої продукції, випущеної за державним замовленням, безоплатно передається відповідно до розподілу, що здійснюється державним замовником з попереднім вивченням потреби, для поповнення фондів публічних та спеціальних бібліотек державної і комунальної форми власності, для посольств та українських громад за кордоном, громадських організацій, національних культурних товариств, органам державної влади та використовується для задоволення загальнодержавних і суспільних потреб.

Порядок формування державного замовлення на випуск видавничої продукції та порядок її розповсюдження (850-2012-п) затверджуються Кабінетом Міністрів України. {Закон доповнено статтею 26-1 згідно із Законом N 3352-VI (3352-17) від 12.05.2011}

Стаття 27. Книжкова палата України

Книжкова палата України – державна наукова установа у сфері видавничої справи та інформаційної діяльності, що здійснює: (Абзац перший частини першої статті 27 в редакції Закону N 2855-IV (2855-15) від 08.09.2005)

державну бібліографічну реєстрацію та централізовану каталогізацію всіх без винятку видів видань, випущених в Україні;

збирання та використання адміністративних даних, які характеризують динаміку та тенденції у видавничій справі; (Абзац третій частини першої статті 27 в редакції Закону N 3047-III (3047-14) від 07.02.2002)

аналіз тенденцій розповсюдження видавничої продукції, вивчення книжкового ринку, його регіональних особливостей;

комплектування і збереження повного і недоторканного фонду Державного архіву друку – головного сховища всіх видів видань, випущених в Україні;

державну стандартизацію видавничої та бібліотечної справи, розроблення і контроль за дотриманням стандартів суб'єктами видавничої справи, а також сертифікацію баз даних;

розробку та обґрунтування короткострокових і довгострокових прогнозів розвитку видавничої та бібліографічної справи в Україні;

наукові дослідження в галузі бібліографії, книгознавства, соціології книги та читання, консервації та реставрації документів;

наукознавчі дослідження і розробку бібліометричних методів визначення пріоритетних напрямів і рівнів розвитку наукових досліджень;

створення і видання поточних, кумулятивних і ретроспективних бібліографічних покажчиків, реферативних журналів і науково-аналітичних оглядів, друкованих карток;

розробку та експлуатацію бібліографічних баз даних і мереж бібліографічної інформації;

організацію книгообміну.

Фонди друкованої продукції і бази даних Книжкової палати України перебувають під охороною держави та є власністю держави.

Книжкова палата України в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, одержує безоплатні та платні обов'язкові примірники всіх видань, випуск яких здійснюється суб'єктами видавничої справи в Україні, і надає узагальнену інформацію про це через засоби масової інформації та надсилає її в управління преси та інформації обласних державних адміністрацій. (Частина третя статті 27 в редакції Закону N 2855-IV (2855-15) від 08.09.2005)

Книжкова палата України підпорядковується центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у видавничій сфері. {Частина четверта статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5460-VI (5460-17) від 16.10.2012}

Стаття 28. Обмеження права у видавничій справі

Діяльність у видавничій справі не може бути використана для закликів, спрямованих на ліквідацію незалежності України, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підрив її безпеки, незаконне захоплення державної влади, пропаганду

війни, насильства, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення. (Частина перша статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1268-IV (1268-15) від 18.11.2003)

У видавничій справі забороняється:

виготовляти чи розповсюджувати продукцію, яка містить інформацію, віднесену до недобросовісної реклами, рекламу з використанням шаржування державних символів України (Державного Герба, Державного Прапора, Державного Гімну) у будь-якому вигляді;

оприлюднювати інформацію, дані, відомості, рекламувати товари, послуги, які можуть завдати шкоди громадянам, підприємствам, установам, організаціям або державі;

виготовляти чи розповсюджувати видавничу продукцію порнографічного характеру і таку, що пропагує культ насильства і жорстокості;

виготовляти чи розповсюджувати видавничу продукцію, що проповідує релігійні віровчення, які загрожують життю, здоров'ю, моралі громадян, порушують їх права і свободи або закликають до порушення громадського порядку;

реалізовувати видавничу продукцію без дозволу її власника (співвласників), а також з порушенням законодавства України з питань інтелектуальної власності. (Абзац частини другої статті 28 в редакції Закону N 1407-IV (1407-15) від 03.02.2004)

Суб'єкти видавничої діяльності не мають права розголошувати дані, що становлять державну або іншу таємницю, яка охороняється законодавством.

Порушення вимог щодо додержання стандартів, норм і правил тягне за собою встановлену законодавством відповідальність.

Розповсюджувач не має права на розповсюдження вітчизняної видавничої продукції, виданої з порушенням законодавства України та ввезеної з-за кордону, яка підпадає під обмеження, визначені цією статтею.

Стаття 29. Права споживача

Споживач має право на: заміну видавничої продукції, в якій виявлено поліграфічний та інший технологічний брак; гарантію виконання відповідно оформлених передплатних зобов'язань.

Р о з д і л Ш

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У ВИДАВНИЧІЙ СПРАВІ

Стаття 30. Міжнародне співробітництво

Міжнародне співробітництво у видавничій справі здійснюється на основі міжнародних договорів, ратифікованих Україною, та законодавства України.

Міжнародне співробітництво у видавничій справі спрямовується на:

зміцнення матеріально-технічної бази видавничо-поліграфічного комплексу шляхом впровадження нових технологій, залучення для цього іноземних інвестицій;

інтенсифікацію культурного і наукового обміну з іншими державами, розширення участі у міжнародних виставках, ярмарках тощо;

створення мережі розповсюдження вітчизняної видавничої продукції за кордоном та відповідно – іноземної в Україні;

забезпечення культурних, наукових і освітніх потреб українців, які проживають за кордоном.

Стаття 31. Участь у зовнішньоекономічній діяльності

Суб'єкти видавничої справи можуть у встановленому законодавством порядку брати участь у зовнішньоекономічній діяльності.

Розділ IV

ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ У ВИДАВНИЧІЙ СПРАВІ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ "ПРО ВИДАВНИЧУ СПРАВУ"

Стаття 32. Припинення діяльності у видавничій справі

Діяльність у видавничій справі припиняється:

з ініціативи засновника (співзасновників);

на підставі рішення суду;

з інших підстав, передбачених законодавством України.

Суб'єкт видавничої справи вважається таким, що припинив свою діяльність, з моменту виключення його з Державного реєстру.

Стаття 33. Відповідальність суб'єкта видавничої справи

Особи, винні у порушенні цього Закону, несуть дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову або кримінальну відповідальність згідно з законодавством України.

Розділ V

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Закон України "Про видавничу справу" набирає чинності з дня опублікування.

До приведення інших законів у відповідність з нормами цього Закону вони діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

2. Особи, які згідно з цим Законом підлягають внесенню до Державного реєстру, зобов'язані протягом року з дня опублікування цього Закону подати заяву про внесення до Державного реєстру та одержати право на видання, виготовлення чи розповсюдження видавничої продукції.

3. Кабінету Міністрів України протягом двох місяців після опублікування Закону України "Про видавничу справу":

подати Верховній Раді України пропозиції щодо внесення змін до законів України, що впливають з цього Закону;

розробити і привести у відповідність з цим Законом свої нормативно-правові акти;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади України їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України
м. Київ, 5 червня 1997 року
N 318/97-ВР

Л.КУЧМА

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРИМІРНИКІВ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ ТВОРІВ, ФОНОГРАМ, ВІДЕОГРАМ, КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМ, БАЗ ДАНИХ

№ 1587–III від 23.03.2000 року

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 24, ст. 183)

Із змінами, внесеними Законом № 2122–III від 07.12.2000, ВВР, 2001, № 4, ст. 12, Кодексом № 2341–III від 05.04.2001, ВВР, 2001, № 25-26, ст. 131; В редакції Закону № 1098–IV від 10.07.2003, ВВР, 2004, № 7, ст. 46; Із змінами, внесеними Законами № 3205–VI від 07.04.2011, ВВР, 2011, № 41, ст. 413 № 3828–VI від 06.10.2011, ВВР, 2012, № 21, ст. 204 № 5410–VI від 02.10.2012 № 5460–VI від 16.10.2012.

Цей Закон визначає правові основи розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних і спрямований на захист інтересів суб'єктів авторського права і суміжних прав та захист прав споживачів.

Стаття 1. Сфера дії Закону

Дія цього Закону поширюється на відносини, що виникають у процесі розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних.

Стаття 2. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

аудіовізуальний твір – твір, що фіксується на певному матеріальному носії (кіноплівці, магнітній плівці чи магнітному диску, диску для лазерних систем зчитування тощо) у вигляді серії послідовних кадрів (зображень) чи аналогових або дискретних сигналів, які відображають (закодовують) рухомі зображення (як із звуковим супроводом, так і без нього), і сприйняття якого є можливим виключно за допомогою того чи іншого виду екрана (кіноекрана, телевізійного екрана тощо), на якому рухомі зображення візуально відображаються за допомогою певних технічних засобів. Видами аудіовізуального твору є кінофільми, телефільми, відеофільми, діафільми, слайдофільми тощо, які можуть бути ігровими, анімаційними (мультиплікаційними), неігровими чи іншими;

база даних (компіляція даних) – сукупність творів, даних або будь-якої іншої незалежної інформації в довільній формі, у тому числі електронній, підбір і розташування складових частин якої та її упорядкування є результатом творчої праці, складові частини якої є доступними індивідуально і можуть бути знайдені за допомогою спеціальної пошукової системи на основі електронних засобів (комп'ютера) чи інших засобів;

відеограма – відеозапис на відповідному матеріальному носії (магнітній стрічці, магнітному диску, диску для лазерних систем зчитування тощо) виконання або будь-яких рухомих зображень (із звуковим супроводом чи без нього), крім зображень у формі запису, що є складовою частиною аудіовізуального твору. Відеограма є вихідним матеріалом для виготовлення її копій;

відтворення примірників – виготовлення одного або більше примірників аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, комп'ютерної програми, бази да-

них у будь-якій матеріальній формі, а також їх запис для тимчасового чи постійного зберігання в електронній (у тому числі цифровій), оптичній або іншій формі, яку може зчитувати машина;

відтворювач – юридична чи фізична особа, яка замовила відтворення або самостійно здійснила таке відтворення на обладнанні, що є її власністю або перебуває в її володінні чи користуванні;

вініловий диск – диск, який виробляється з синтетичних матеріалів і на поверхні якого по спіралі розташовані канавки (доріжки) із записом звуку;

імпортер примірників – український суб'єкт підприємницької діяльності, який здійснив купівлю (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) в іноземного суб'єкта підприємницької діяльності примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних із ввезенням або без ввезення їх на митну територію України;

експортер примірників – український суб'єкт підприємницької діяльності, який здійснив продаж (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) іноземному суб'єкту підприємницької діяльності примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних із вивезенням або без вивезення їх з митної території України;

комп'ютерна програма – набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи у будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером, які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату (це поняття охоплює як операційну систему, так і прикладну програму, виражені у вихідному або об'єктному кодах);

контрольна марка – спеціальний знак, що засвідчує дотримання авторських і (або) суміжних прав і надає право на розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних. Контрольна марка є самоклеїмим знаком одноразового використання, зовнішній бік якого має спеціальний голографічний захист;

маркування контрольними марками – позначення шляхом наклеювання контрольних марок на упаковку примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних;

примірник аудіовізуального твору, комп'ютерної програми, бази даних – копія аудіовізуального твору, комп'ютерної програми або бази даних на відповідному матеріальному носії, яка виконана безпосередньо чи опосередковано із цього аудіовізуального твору, комп'ютерної програми або бази даних і містить усі зафіксовані в аудіовізуальному творі, комп'ютерній програмі або базі даних рухомі зображення чи їх частину (як із звуковим супроводом, так і без нього);

примірник фонограми – копія фонограми на відповідному матеріальному носії, яка виконана безпосередньо чи опосередковано з цієї фонограми і містить усі зафіксовані на ній звуки чи їх частину;

примірник відеограми – копія відеограми на відповідному матеріальному носії, яка виконана безпосередньо чи опосередковано з цієї відеограми і містить усі зафіксовані на ній рухомі зображення чи їх частину (як із звуковим супроводом, так і без нього);

розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних – введення в обіг примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних шляхом їх продажу чи іншої передачі права власності;

суб'єкт майнових авторських і (або) суміжних прав – фізична або юридична особа, якій на законних підставах належать майнові авторські і (або) суміжні права на аудіовізуальні твори, фонограми, відеограми, комп'ютерні програми, бази даних;

Установа – центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

(Абзац вісімнадцятий статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460–VI від 16.10.2012)

фонограма – звукозапис на відповідному носії (магнітній стрічці чи магнітному диску, грамофонній платівці, диску для лазерних систем зчитування тощо) виконання або будь-яких звуків, крім звуків у формі запису, що є складовою частиною аудіовізуального твору. Фонограма є вихідним матеріалом для виготовлення її примірників (копій).

Стаття 3. Умови розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних

Розповсюдження на території України примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм та баз даних, а також їх прокат дозволяються лише за умови їх маркування контрольними марками.

Стаття 4. Право на одержання контрольних марок

1. Право на одержання контрольних марок мають імпортери, експортери та відтворювачі примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних.

2. Контрольні марки видаються Установою. Будь-яка посередницька діяльність щодо одержання та розповсюдження контрольних марок забороняється.

Стаття 5. Порядок одержання контрольних марок

1. Для одержання контрольних марок особи, зазначені в частині першій статті 4 цього Закону (далі – заявники), подають до Установи:

а) заяву встановленого зразка;

б) копію статуту, установчого договору (у випадках, передбачених законодавством) – для юридичних осіб;

(Пункт «в» частини першої статті 5 виключено на підставі Закону № 5410–VI від 02.10.2012)

(Пункт «г» частини першої статті 5 виключено на підставі Закону № 3205–VI від 07.04.2011)

г) перелік найменувань примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних встановленого зразка із зазначенням творів, зафіксованих на цих примірниках (мовою, що використовується для оригіналу відповідного примірника);

д) копію державного посвідчення на право розповсюдження та демонстрування аудіовізуальних творів – фільмів;

е) копію договору про передачу (відчуження) майнових прав авторів і (або) суб'єктів суміжних прав або договори про передачу прав на використання аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних шляхом їх відтворення та розповсюдження примірників, починаючи з договору, за яким майнові права авторів і (або) суб'єктів суміжних прав або права на використання передаються на територію України, або починаючи з договору, за яким майнові права авторів і (або) суб'єктів суміжних прав або права на використання передаються від первинних суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав (у разі виникнення цих прав на території України). Заявник подає копії зазначених договорів, а також оригінал договору, за яким безпосередньо заявникові передаються майнові права авторів і (або) суб'єктів суміжних прав або права на використання аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних. До договорів, складених іноземною мовою, додаються їх переклади українською мовою, посвідчені в установленому порядку;

є) копію ліцензії на здійснення господарської діяльності з впровадження голографічних захисних елементів.

2. Заява та копії документів, зазначені в частині першій цієї статті, посвідчуються: від юридичних осіб – підписом посадової особи заявника, який скріплюється печаткою, від фізичних осіб – особистим підписом заявника.

3. Оригінал договору, зазначений в пункті «е» частини першої цієї статті, повертається заявнику разом з письмовим рішенням про видачу або відмову у видачі контрольних марок.

Забороняється вимагати від заявника документи та відомості, не передбачені частиною першою цієї статті.

4. Відповідальність за достовірність документів, поданих для одержання контрольних марок, несе заявник.

5. У заяві на одержання контрольних марок обов'язково зазначаються: дата звернення, кількість примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, право на відтворення та розповсюдження яких передано за договорами, кількість контрольних марок, необхідних заявнику для маркування примірників.

6. Установа протягом трьох робочих днів з дня прийняття заяви зобов'язана видати заявнику письмове рішення про видачу контрольних марок або відмову в їх видачі.

У разі виникнення необхідності у перевірці інформації, зазначеної в документах на одержання контрольних марок, строк розгляду заяви може бути продовжений, але не більше ніж на 10 робочих днів, про що заявник повідомляється в письмовій формі.

7. Підставами для прийняття рішення про відмову у видачі контрольних марок є:

подання заявником неповного переліку документів, зазначених у частині першій цієї статті;

подання заявником документів для одержання контрольних марок, оформлення яких не відповідає вимогам цього Закону;

подання заявником документів для одержання контрольних марок, що містять недостовірні відомості;

недодержання заявником прав суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав.

Рішення про відмову у видачі контрольних марок може бути оскаржено до суду в порядку, встановленому законом.

8. На підставі рішення про видачу контрольних марок та за умови подання заявником копії платіжного документа з відміткою банківської установи про перерахування вартості контрольних марок до Державного бюджету України Установа протягом двох робочих днів забезпечує виготовлення та видачу контрольних марок заявникові.

У разі неподання заявником копії платіжного документа з відміткою банківської установи про перерахування вартості контрольних марок до Державного бюджету України протягом одного календарного місяця з дня подання заяви Установа анулює рішення про видачу контрольних марок, про що письмово повідомляє заявника.

9. Дані про заявника, який вперше звернувся за одержанням контрольних марок і стосовно якого прийнято рішення про видачу контрольних марок, вносяться Установою до Єдиного реєстру одержувачів контрольних марок (далі – Реєстр) із зазначенням номера заяви на одержання контрольних марок, кількості виданих марок, їх серій, номерів і дати одержання, а також для юридичної особи – повної назви, юридичної та поштової адреси, дати державної реєстрації та ідентифікаційного коду; для фізичної особи – прізвища, імені та по батькові, домашньої адреси, дати державної реєстрації фізичної особи – підприємця, реєстраційного номера облікової картки платника податків. У рішенні про видачу контрольних марок зазначаються дата внесення до Реєстру даних про заявника та його реєстраційний номер.

(Абзац перший частини дев'ятої статті 5 в редакції Закону № 3205–VI від 07.04.2011)

У разі звернення у подальшому заявника до Установи з питань одержання контрольних марок документи, передбачені в пунктах «б», «в», «є» частини першої цієї статті, не вимагаються.

(Абзац другий частини дев'ятої статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3205–VI від 07.04.2011)

У разі внесення змін до зазначених документів заявник зобов'язаний подати ці документи до Установи.

Порядок ведення Реєстру та надання інформації про видачу контрольних марок визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 6. Серії контрольних марок та порядок їх виготовлення

Кожна контрольна марка має власні серію і номер.

Встановлюються такі серії контрольних марок:

А – для примірників фонограм у формі магнітних носіїв та вінілових дисків;

В – для примірників аудіовізуальних творів та відеограм у формі магнітних носіїв та кіноплівки;

К – для примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних у формі оптичних носіїв.

Контрольні марки виготовляються на замовлення Установи в порядку, встановленому законодавством.

На кожну контрольну марку наноситься інформація, яка ідентифікує її з відповідним примірником аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, комп'ютерної програми, бази даних.

Стаття 7. Плата за одержання контрольних марок

За кожну контрольну марку заявник сплачує суму в розмірі одного відсотка неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

Забороняється встановлення та справляння із заявників будь-яких інших платежів за одержання та використання контрольних марок.

Плата за одержання контрольних марок зараховується до Державного бюджету України.

(Частина третя статті 7 в редакції Закону № 3828–VI від 06.10.2011)

Стаття 8. Маркування контрольними марками

1. Маркування примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних контрольними марками здійснюють імпортери, експортери та відтворювачі цих примірників перед їх розповсюдженням.

2. Імпортовані примірники аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних маркуються після митного оформлення на території України.

Примірники аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, що експортуються, маркуються перед їх митним оформленням для перевезення через митний кордон України чи передачі іноземному контрагенту на митній території України.

3. Кожна упаковка примірника аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, комп'ютерної програми, бази даних маркується однією контрольною маркою.

Упаковка, яка є невід'ємною частиною декількох різних за змістом примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних або розміщених на декількох носіях частин одного аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, комп'ютерної програми, бази даних, маркується однією контрольною маркою.

4. Придбання примірника аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, комп'ютерної програми, бази даних, маркованого контрольною маркою, не є набуттям прав на публічне виконання, публічний показ, публічну демонстрацію, публічне сповіщення, майновий найм, побутовий чи комерційний прокат записаного на цьому примірнику аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, комп'ютерної програми, бази даних.

5. Маркуванню контрольними марками не підлягають:

1) примірники, на яких здійснено запис уривків аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, демонстраційні версії комп'ютерних програм та баз даних або уривків кількох аудіовізуальних творів, фонограм та відеограм, якщо такий запис зроблено з метою реклами цих аудіовізуальних творів, фонограм, відео-

грам, комп'ютерних програм та баз даних, які розповсюджуються на безоплатній основі;

2) твори із звуко- або відеозаписом подій, що мають особистий характер (сімейних свят тощо), якщо таке відтворення здійснено з метою їх розповсюдження серед учасників цих подій;

3) примірники аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, що перевозяться транзитом через митну територію України;

4) примірники аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, якщо їх виготовлено на замовлення юридичної чи фізичної особи (далі – замовник) суб'єктом підприємницької діяльності, який самостійно здійснює процес відтворення на обладнанні, що є його власністю або перебуває в його володінні чи користуванні (далі – виробник), і передача виготовлених виробником цих примірників замовнику відбувається лише з додержанням таких умов:

замовлення виконується на підставі договору підряду з первинних матеріалів, їх компонентів або сировини, що належать замовнику або повністю оплачені замовником;

матриці та інші первинні матеріали, у тому числі ті, що передаються електронним способом, які використовуються для виготовлення примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, є власністю замовника незалежно від того, передано такі матриці або інші первинні матеріали замовником чи виготовлено виробником у межах замовлення;

виготовлені на замовлення примірники аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних передаються виробником замовнику в повному обсязі і не використовуються виробником для продажу як продукція його власного виробництва;

майнові права суб'єктів авторського права та суміжних прав на аудіовізуальні твори, фонограми, відеограми, комп'ютерні програми, бази даних належать замовнику і не переходять до виробника;

право власності на примірники аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм та баз даних належить замовнику, який несе відповідальність за дотримання авторського права і суміжних прав на зазначені об'єкти права власності;

виготовлені на замовлення примірники аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних за наявності законних підстав (зовнішньоекономічних договорів, контрактів тощо) вивозяться за межі митної території України і без їх розповсюдження в Україні;

вивезення з митної території України примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, виготовлених згідно з договором підряду, здійснюється безпосередньо виробником без передачі прав володіння, користування цими примірниками третім особам (крім тимчасової передачі таких прав транспортно-експедиторським організаціям для перевезення);

5) примірники комп'ютерних програм та баз даних, що є невід'ємною частиною періодичних друкованих видань, які містять в собі демонстраційні версії цих програм та баз даних, за умови обов'язкового посилання на право власника;

6) примірники комп'ютерних програм та баз даних, що є невід'ємною частиною обладнання, яке виготовлене або ввозиться на митну територію України.

Стаття 9. Зберігання та перевезення територією України не маркованих контрольними марками примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних

Зберігання не маркованих контрольними марками примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних здійснюється виключно відтворювачами або імпортерами цих примірників.

Перевезення територією України не маркованих контрольними марками примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних дозволяється лише в разі, якщо такі примірники доставляються для зберігання у складських приміщеннях, що належать особам, зазначеним у частині першій статті 4 цього Закону, а також якщо такі примірники не підлягають маркуванню відповідно до частини п'ятої статті 8 цього Закону.

Перевезення територією України не маркованих контрольними марками примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних з іншою метою забороняється.

Стаття 10. Роздрібна торгівля примірниками аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних

Роздрібна торгівля примірниками аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних здійснюється тільки в місцях спеціалізованої роздрібною торгівлі. Вимоги до місць спеціалізованої роздрібною торгівлі примірниками аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних та правила такої торгівлі встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Роздрібна торгівля примірниками аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, не маркованих контрольною маркою, забороняється.

Стаття 11. Відповідальність за порушення цього Закону

Особи, винні у незаконному виготовленні, підробці, використанні або збуті незаконно виготовлених, одержаних чи підроблених контрольних марок для маркування примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, притягаються до адміністративної та кримінальної відповідальності відповідно до закону.

Особи, винні у незаконному розповсюдженні примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, притягаються до цивільної, адміністративної та кримінальної відповідальності відповідно до закону.

Стаття 12. Контроль за виконанням цього Закону

Установа здійснює контроль за виконанням цього Закону шляхом проведення планових і позапланових перевірок державними інспекторами з питань інтелектуальної власності осіб, що здійснюють розповсюдження примірників

аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних. Контроль здійснюється у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

У разі виявлення розповсюдження не маркованих контрольними марками примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних або маркованих контрольними марками, що мають серію і (або) номер, які не відповідають даним Єдиного реєстру одержувачів контрольних марок, або на них нанесено інформацію, яка не відповідає назві відповідного примірника, державні інспектори з питань інтелектуальної власності вилучають такі примірники.

Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування, а зміни, внесені згідно з цим Законом до Кодексу України про адміністративні правопорушення та до Кримінального кодексу України, – після закінчення терміну в 90 днів з дня набрання чинності цим Законом.

2. Імпорт, експорт, оптова та роздрібна торгівля примірниками комп'ютерних програм, баз даних протягом 180 днів з дня набрання чинності цим Законом можуть здійснюватися без отримання контрольної марки встановленого зразка.

З дати закінчення терміну у 180 днів з дня набрання чинності цим Законом імпорт, експорт, оптова та роздрібна торгівля примірниками комп'ютерних програм, баз даних здійснюються виключно за умови їх маркування контрольними марками.

Контрольні марки, видані до набрання чинності цим Законом, є дійсними.

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний термін з дня набрання чинності цим Законом:

привести у відповідність із цим Законом свої нормативно-правові акти;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

4. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) статтю 164⁹ Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122) викласти в такій редакції:

«Стаття 164⁹. Незаконне розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних

Розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, упаковки яких не марковані контрольними марками або марковані контрольними марками, що мають серію чи містять інформацію, які не відповідають носію цього примірника, або номер, який не відповідає даним Єдиного реєстру одержувачів контрольних марок, –

тягне за собою накладення штрафу від десяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією цих примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних.

Та сама дія, вчинена особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з правопорушень, зазначених у частині першій цієї статті, –

тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією цих примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних»;

2) частину третю статті 264 Кодексу України про адміністративні правопорушення після слів «природоохоронних органів» доповнити словами «державними інспекторами з питань інтелектуальної власності»;

3) статтю 216 Кримінального кодексу України викласти в такій редакції:

«Стаття 216. Незаконне виготовлення, підроблення, використання або збут незаконно виготовлених, одержаних чи підроблених марок акцизного збору чи контрольних марок

1. Незаконне виготовлення, підроблення, використання або збут незаконно виготовлених, одержаних чи підроблених марок акцизного збору або контрольних марок для маркування упаковок примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних чи голографічних захисних елементів –

караються штрафом від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до чотирьох років.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, – караються штрафом від трьохсот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років з конфіскацією товарів, промаркованих підробленими марками чи голографічними захисними елементами».

Президент України
м. Київ, 23 березня 2000 року

Л. КУЧМА

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З ВИРОБНИЦТВОМ, ЕКСПОРТОМ, ІМПОРТОМ ДИСКІВ ДЛЯ ЛАЗЕРНИХ СИСТЕМ ЗЧИТУВАННЯ

№ 2953–III від 17.01.2002

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 17, ст. 121)

Із змінами, внесеними Законом № 2734–IV від 06.07.2005, ВВР, 2005, № 33, ст. 432, Кодексом № 4651–VI від 13.04.2012, Законом № 5460–VI від 16.10.2012

(У тексті Закону слова «органом, уповноваженим Кабінетом Міністрів України (далі – орган ліцензування)» та «орган ліцензування» в усіх відмінках замінено словами «центральный орган виконавчої влади у сфері інтелектуальної власності» у відповідних відмінках; після слів «дисків для лазерних систем зчитування» доповнено словом «матриць» у відповідних відмінках, крім абзаців четвертого, дев'ятого статті 1 Закону згідно із Законом № 2734–IV від 06.07.2005)

(У тексті Закону слова «центральный орган виконавчої влади у сфері інтелектуальної власності» в усіх відмінках замінено словами «центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності» у відповідному відмінку; слова «центральный орган виконавчої влади з питань економіки», «спеціально уповноважений орган з питань ліцензування» в усіх відмінках замінено словами «центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ліцензування» у відповідному відмінку; слова «спеціально уповноважений центральный орган виконавчої влади в галузі митної справи» в усіх відмінках замінено словами «центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику в галузі митної справи» у відповідному відмінку згідно із Законом № 5460–VI від 16.10.2012)

Цей Закон визначає особливості державного регулювання діяльності, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування, матриць.

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:

виробник дисків для лазерних систем зчитування, матриць – суб'єкт господарювання, який повністю або частково здійснює виробництво дисків для лазерних систем зчитування, матриць;

виробництво дисків – діяльність, пов'язана із застосуванням технологічного процесу по переробці сировини в оптичні носії інформації у формі диску для лазерних систем зчитування, матриць, під час якого одночасно з виготовленням диску здійснюється запис на нього інформації, яка є об'єктом авторського права та/або суміжних прав, або без запису, а також реалізацією дисків або матриць власного виробництва;

(Абзац третій статті 1 в редакції Закону № 2734–IV від 06.07.2005)

диск для лазерних систем зчитування – будь-який оптичний диск для лазерних систем зчитування із записом або з можливістю запису на ньому інфор-

мації, що відображає об'єкти авторського права чи суміжних прав, або без запису такої інформації;

ліцензійні умови – перелік вимог до діяльності з виробництва, експорту, імпорту дисків для лазерних систем зчитування, матриць, що визначається цим Законом, та ліцензійних умов, які затверджуються згідно із Законом України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» і виконання яких є обов'язковим для виробника, експортера, імпортера дисків для лазерних систем зчитування, матриць, який отримав відповідну ліцензію;

(Абзац п'ятий статті 1 в редакції Закону № 2734–IV від 06.07.2005)

ліцензія – документ державного зразка, що дає право на здійснення зазначеного в ньому виду господарської діяльності протягом установленого строку за умови виконання ліцензійних умов;

ліцензія експортна (імпортна) – належним чином оформлене право на експорт (імпорт) обладнання та сировини для виробництва дисків для лазерних систем зчитування та матриць, що видається для здійснення зовнішньоекономічної операції конкретним суб'єктом господарської діяльності протягом установленого строку;

(Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 2734–IV від 06.07.2005)

сировина – оптичний полікарбонат, що використовується у виробництві дисків для лазерних систем зчитування та матриць;

(Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 2734–IV від 06.07.2005)

ліцензоване приміщення – будь-яке приміщення, зазначене у додатку до ліцензії на виробництво, експорт або імпорт дисків для лазерних систем зчитування, матриць, в якому здійснюється виробництво, зберігання та/або реалізація дисків для лазерних систем зчитування, матриць;

ліцензоване обладнання – обладнання, що зазначене в додатку до ліцензії на виробництво дисків для лазерних систем зчитування, матриць;

матриця – матеріальний носій у вигляді штампа або іншого аналогічного чи еквівалентного пристрою, який містить інформацію у цифровій формі і використовується для безпосереднього перенесення цієї інформації на диск для лазерних систем зчитування під час його виробництва;

незаконний обіг дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва – виробництво, експорт, імпорт, зберігання, реалізація, переміщення на території України дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва, що не відповідають вимогам цього Закону;

(Абзац дванадцятий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2734–IV від 06.07.2005)

спеціальний ідентифікаційний код – код, який визначає виробника цих дисків та присвоюється органом, що видає ліцензію на виробництво дисків для лазерних систем зчитування, матриць.

Стаття 2. Сфера дії цього Закону та законодавство про виробництво, експорт, імпорт дисків для лазерних систем зчитування, матриць

Дія цього Закону поширюється на суб'єктів господарювання, які здійснюють виробництво, експорт, імпорт дисків для лазерних систем зчитування, матриць, а також експорт, імпорт обладнання та сировини для їх виробництва, зазначених у статті 5 цього Закону.

Відносини у сфері виробництва, експорту, імпорту дисків для лазерних систем зчитування, матриць, експорту, імпорту обладнання та сировини для їх виробництва регулюються Конституцією України, законами України «Про авторське право і суміжні права», «Про ліцензування певних видів господарської діяльності», цим Законом, іншими законами України в частині, що не суперечить цьому Закону, а також міжнародними договорами України, що набрали чинності у встановленому законом порядку. У разі, якщо норми цього Закону суперечать правилам міжнародного договору України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, застосовуються правила міжнародного договору.

Дія цього Закону не поширюється на диски для лазерних систем зчитування, які не є об'єктами експорту/імпорту, що:

ввозяться або вивозяться, пересилаються в міжнародних поштових та експрес-відправленнях фізичними особами в кількості, яка не перевищує двадцяти примірників;

ввозяться або вивозяться, пересилаються в міжнародних поштових та експрес-відправленнях юридичними особами для забезпечення господарської діяльності без права або не з метою подальшого продажу або розповсюдження;

ввозяться або вивозяться з технічною документацією у складі обладнання.

(Частина третя статті 2 в редакції Закону № 2734-IV від 06.07.2005)

Транзит дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва здійснюється відповідно до Митного кодексу України та Закону України «Про транзит вантажів».

(Статтю 2 доповнено частиною згідно із Законом № 2734-IV від 06.07.2005)

Стаття 3. Регулювання виробництва дисків для лазерних систем зчитування, матриць

1. Виробництво дисків для лазерних систем зчитування, матриць здійснюється суб'єктами господарювання лише за наявності у них ліцензії на провадження такої діяльності та за умови дотримання ліцензійних умов, які встановлені цим Законом, та ліцензійних умов, затвердження яких передбачено Законом України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності».

Ліцензування виробництва дисків для лазерних систем зчитування, матриць здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, відповідно до цього Закону та Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності».

2. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності присвоює заявнику (виробнику) спеціальний ідентифікаційний код і зазначає його у ліцензії.

3. Ліцензія на виробництво дисків для лазерних систем зчитування, матриць видається суб'єкту господарювання, який виконав вимоги статті 10 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» і надав центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності документально підтвержені дані про:

власне або орендоване виробниче обладнання (найменування та кількість ліній);

власні або орендовані виробничі та складські приміщення.

4. Ліцензія на виробництво дисків для лазерних систем зчитування, матриць видається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності на строк три роки.

5. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності приймає рішення про видачу або відмову у видачі ліцензії у порядку та на підставах, визначених статтею 11 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності», та з врахуванням особливостей цього Закону.

Стаття 4. Вимоги до діяльності по виробництву дисків для лазерних систем зчитування, матриць (ліцензійні умови)

1. Виробник, що отримав ліцензію на виробництво дисків для лазерних систем зчитування, матриць, зобов'язаний:

а) виробляти диски лише на ліцензованому обладнанні та в ліцензованих приміщеннях;

б) проставляти на кожному виготовленому диску для лазерних систем зчитування із записом інформації – спеціальний ідентифікаційний код згідно з цим Законом; а на кожному виготовленому диску для лазерних систем зчитування без запису інформації – код прес-форми, з якої його було виготовлено;

(Пункт «б» частини першої статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2734-IV від 06.07.2005)

в) технологічно забезпечити нанесення на диски для лазерних систем зчитування спеціального ідентифікаційного коду ліцензованим обладнанням;

г) повідомляти центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності про будь-які зміни, що сталися відносно відомостей, зазначених у ліцензії та в додатку до ліцензії, протягом трьох робочих днів від дня настання таких змін;

д) виробляти диски для лазерних систем зчитування, які містять об'єкти авторського права та/або суміжних прав, лише за наявності дозволу осіб, яким належить авторське право чи суміжні права;

е) вести облік обсягів виробництва дисків для лазерних систем зчитування, матриць, а також придбання, зберігання, використання сировини для їх виробництва;

є) зберігати облікові документи про виробництво дисків для лазерних систем зчитування, матриць протягом строку, встановленого законодавством, та надавати два обов'язкових безоплатних примірники виготовлених дисків для лазерних систем зчитування із записом на них інформації центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ліцензування, який

зберігає їх протягом трьох років відповідно до вимог Закону України «Про обов'язковий примірник документів».

Порядок надання, зберігання та видачі примірників дисків для лазерних систем зчитування, матриць затверджується Кабінетом Міністрів України;

(Пункт «є» частини першої статті 4 в редакції Закону № 2734–IV від 06.07.2005)

ж) надавати посадовим особам центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності при проведенні перевірок в присутності керівника суб'єкта господарювання або уповноваженої ним особи документи, що стосуються предмета перевірки, доступ до ліцензованих приміщень та забезпечувати умови для їх проведення.

2. Виробництво дисків для лазерних систем зчитування, матриць на замовлення інших осіб, в тому числі із застосуванням давальницької сировини, здійснюється з дотриманням вимог цього Закону.

У разі письмового звернення до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності суб'єктів авторського права та/або суміжних прав центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності зобов'язаний надавати письмову відповідь на запит щодо виробництва, експорту, імпорту дисків для лазерних систем зчитування, матриць, які містять відповідні об'єкти авторського права та/або суміжних прав.

Стаття 5. Регулювання експорту, імпорту дисків для лазерних систем зчитування, матриць, а також обладнання та сировини для їх виробництва

1. Відповідно до цього Закону та Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» здійснюється ліцензування експорту/імпорту дисків для лазерних систем зчитування, матриць.

Відповідно до цього Закону та Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» здійснюється ліцензування експорту/імпорту основних вузлів для спеціалізованого обладнання з виробництва дисків для лазерних систем зчитування, матриць, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України (далі – обладнання), та сировини для їх виробництва.

(Частина перша статті 5 в редакції Закону № 2734–IV від 06.07.2005)

2. Експорт, імпорт дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва без ліцензії забороняється.

3. Ліцензування експорту/імпорту дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ліцензування відповідно до цього Закону, Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» та Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність».

(Частина третя статті 5 в редакції Закону № 2734–IV від 06.07.2005)

4. Ліцензія на експорт/імпорт дисків для лазерних систем зчитування, матриць видається суб'єкту господарювання, який виконав вимоги статті 10 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» та надав

центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ліцензування документально підтверджені дані про:

власні або орендовані складські приміщення;

власні або орендовані приміщення, в яких буде здійснюватись оптова та/чи роздрібна торгівля дисками для лазерних систем зчитування та матрицями (щодо ліцензії на імпорт дисків, матриць).

Ліцензія на експорт/імпорт дисків для лазерних систем зчитування, матриць видається на строк три роки.

Ліцензія на експорт/імпорт обладнання та сировини для виробництва дисків для лазерних систем зчитування та матриць видається суб'єкту господарювання за наявності зовнішньоекономічного контракту (договору).

(Частина четверта статті 5 в редакції Закону № 2734-IV від 06.07.2005)

5. Експорт дисків для лазерних систем зчитування, матриць здійснюється лише за наявності на них спеціальних ідентифікаційних кодів. Імпорт матриць здійснюється за наявності на них спеціальних ідентифікаційних кодів.

(Частина п'ята статті 5 в редакції Закону № 2734-IV від 06.07.2005)

6. Копія ліцензії на експорт, імпорт дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання або сировини для їх виробництва разом з документами, що подані для одержання ліцензії, зберігається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ліцензування протягом трьох років.

(Частина шоста статті 5 в редакції Закону № 2734-IV від 06.07.2005)

Стаття 6. Контроль за виробництвом, експортом/імпортом дисків для лазерних систем зчитування, матриць

1. Перелік центральних органів виконавчої влади, які здійснюють заходи у сфері контролю за виробництвом, експортом/імпортом дисків для лазерних систем зчитування, матриць, їх повноваження та порядок діяльності визначаються відповідно до Конституції України, цього Закону та Закону України «Про центральні органи виконавчої влади».

(Абзац в редакції Закону № 5460-VI від 16.10.2012)

Державний контроль за додержанням вимог цього Закону щодо виробництва дисків для лазерних систем зчитування, матриць здійснюють центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ліцензування, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності шляхом проведення планових та позапланових перевірок у випадках, передбачених законом.

Державний контроль за додержанням вимог цього Закону щодо експорту/імпорту дисків для лазерних систем зчитування, матриць здійснюють центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ліцензування, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику в галузі митної справи шляхом забезпечення проведення щомісячного моніторингу інформації щодо виданих ліцензій та фактичних обсягів відвантаження продукції згідно з ліцензіями на експорт/імпорт дисків для лазерних систем зчитування, матриць.

Державний контроль за додержанням суб'єктами господарської діяльності законодавства у сфері інтелектуальної власності, в тому числі у сфері виробництва, експорту/імпорту дисків для лазерних систем зчитування, матриць, здійснюють державні інспектори з питань інтелектуальної власності.

Державні інспектори з питань інтелектуальної власності мають право залучати до проведення перевірок представників органів контролю, зазначених в абзаці першому частини першої цієї статті.

Повноваження державних інспекторів з питань інтелектуальної власності, порядок проведення ними перевірок визначаються Кабінетом Міністрів України.

2. Планові перевірки проводяться органом, що видає відповідну ліцензію, не частіше одного разу на рік з попереднім (за п'ять днів) повідомленням про це суб'єкта господарської діяльності.

Позапланові (раптові) перевірки проводяться без попереднього повідомлення суб'єкта господарської діяльності з метою здійснення контролю за:

наявністю ліцензії у виробника, експортера, імпортера дисків для лазерних систем зчитування, матриць;

виконанням ліцензійних умов, передбачених у статті 4 та в частині четвертій статті 5 цього Закону;

виконанням розпоряджень про усунення порушень ліцензійних умов;

припиненням порушень ліцензійних умов за наявності документально підтвердженої інформації про порушення.

Позапланові (раптові) перевірки без попереднього повідомлення суб'єкта господарської діяльності проводяться також у разі звернення в письмовій формі до органу, що видає відповідну ліцензію, осіб, яким належать авторське право та/або суміжні права, з приводу порушення їхніх прав.

Перевірки можуть проводитися за участю осіб, яким належать авторське право та/або суміжні права, або представників цих осіб.

3. Суб'єкт господарської діяльності має право оскаржувати дії органів контролю в судовому порядку.

(Стаття 6 в редакції Закону № 2734–IV від 06.07.2005)

Стаття 7. Права та обов'язки органів державного контролю

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності здійснює повноваження, передбачені цим Законом та Законом України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності».

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності під час проведення перевірки має право:

мати доступ до ліцензованих приміщень та до документів з метою виконання контрольних функцій і у разі виявлення порушення вилучати документи стосовно цього порушення з обов'язковим залишенням копій цих документів;

приймати рішення про усунення виробником дисків для лазерних систем зчитування, матриць порушень ліцензійних умов або тимчасового зупинення дії ліцензії;

(Абзац третьої частини другої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2734–IV від 06.07.2005)

оглядати за участю, відповідно, виробника, експортера чи імпортера ліцензовани приміщення, ліцензоване обладнання, а також диски для лазерних систем зчитування з метою перевірки додержання ними вимог цього Закону;

опечатувати та/або вилучати диски для лазерних систем зчитування, матриць, вироблені з порушенням вимог цього Закону, сировину, обладнання для їх виробництва на період до вирішення питання в судовому порядку.

(Частина другу статті 7 доповнено абзацом п'ятим згідно із Законом № 2734–IV від 06.07.2005)

Стаття 8. Відповідальність за порушення вимог цього Закону

1. За порушення вимог цього Закону до суб'єктів господарської діяльності застосовуються фінансові санкції у вигляді штрафів у разі:

здійснення господарської діяльності по виробництву дисків для лазерних систем зчитування, матриць без ліцензії – 200 відсотків вартості виробленої продукції, але не менше 5000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

виробництва дисків для лазерних систем зчитування, матриць без нанесення спеціальних ідентифікаційних кодів – 200 відсотків вартості виробленої продукції, але не менше 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

виробництва дисків для лазерних систем зчитування, матриць без дозволу осіб, яким належить авторське право та/або суміжні права, – 200 відсотків вартості виробленої продукції, але не менше 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

експорту, імпорту дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини, передбачених цим Законом, без наявності ліцензії – 200 відсотків вартості імпортованої чи експортованої продукції, але не менше 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

невиконання вимог цього Закону щодо технологічного забезпечення виробником нанесення на дисках для лазерних систем зчитування спеціальних ідентифікаційних кодів ліцензованим обладнанням – 5000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

(Абзац шостий частини першої статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2734–IV від 06.07.2005)

Відповідальність за правильність оформлення договорів і використання авторських та/або суміжних прав на виготовлення продукції несе виробник та замовник.

2. При повторному порушенні ліцензійних умов протягом дії ліцензії до суб'єктів господарювання фінансові санкції, передбачені частиною першою цієї статті, застосовуються у подвійному розмірі.

3. Санкції, визначені цією статтею, застосовуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. Зазначені штрафи спрямовуються до Державного бюджету України.

4. Фінансові санкції, передбачені цією статтею, сплачуються протягом 15 календарних днів, наступних за днем надходження цього рішення до суб'єкта господарювання.

5. Диски для лазерних систем зчитування виготовлені, імпортовані або ті, що експортуються з порушенням вимог цього Закону, а також обладнання та сиров-

вина, імпортовані з порушенням вимог цього Закону, підлягають вилученню до вирішення питання у судовому порядку.

6. Прибуток, отриманий в результаті діяльності з порушенням вимог цього Закону, стягується у судовому порядку та зараховується до Державного бюджету України.

Стаття 9. Спеціальні заходи стосовно припинення порушень вимог до виробництва, експорту/імпорту дисків для лазерних систем зчитування, матриць

1. З метою припинення порушень вимог цього Закону щодо виробництва дисків для лазерних систем зчитування, матриць центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності додатково можуть застосовуватися такі спеціальні заходи:

1) обмеження, тимчасова заборона діяльності суб'єктів господарювання в разі її невідповідності вимогам цього Закону;

2) анулювання ліцензії на виробництво дисків для лазерних систем зчитування, матриць у разі повторного порушення ліцензійних умов, передбачених у статті 4 цього Закону. Виробник може одержати нову ліцензію на право провадження відповідного виду діяльності не раніше ніж через п'ять років з дати прийняття рішення центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності про анулювання попередньої ліцензії;

3) тимчасове припинення дії ліцензії на виробництво дисків для лазерних систем зчитування, матриць в разі виявлення порушень вимог цього Закону, допущених виробником, який відмовляється виконувати чи не виконує вимог центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності щодо припинення порушення протягом одного місяця з дня його виявлення;

4) опечатування та/або вилучення дисків для лазерних систем зчитування, матриць, вироблених з порушенням вимог цього Закону, а також обладнання та сировини для їх виробництва, що не відповідають вимогам цього Закону.

2. Ліцензія на виробництво дисків для лазерних систем зчитування, матриць вважається тимчасово припиненою чи анульованою з дня прийняття відповідного рішення центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

3. Спеціальні заходи, передбачені пунктами 1–3 частини першої цієї статті, застосовуються за рішенням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

4. Спеціальні заходи, передбачені пунктом 4 частини першої цієї статті, застосовуються в порядку, визначеному в статті 91 цього Закону.

5. З метою припинення порушень вимог цього Закону щодо експорту/імпорту дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва або в разі зміни будь-яких даних, що зазначені в ліцензії на експорт/імпорт обладнання та сировини для виробництва дисків для лазерних систем зчитування, матриць, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ліцензування анулює ліцензію та з метою застосу-

вання заходів, передбачених у частині першій цієї статті, звертається до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Одержати нову ліцензію на експорт/імпорт дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва дозволяється:

у строк не пізніше ніж 10 робочих днів з дати письмового звернення суб'єкта господарської діяльності – у разі змін будь-яких даних, що зазначені в ліцензії;

не раніше ніж через п'ять років з дати прийняття рішення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ліцензування – у разі порушення вимог цього Закону.

У разі зміни будь-яких даних, що зазначені в ліцензії на експорт/імпорт дисків для лазерних систем зчитування, матриць, експортер/імпортер зобов'язаний переоформити таку ліцензію в порядку, встановленому Законом України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності».

6. Про анулювання ліцензії на експорт/імпорт дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва письмово повідомляється центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику в галузі митної справи.

(Стаття 9 в редакції Закону № 2734–IV від 06.07.2005)

Стаття 9¹. Порядок вилучення дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва

Вилучення дисків для лазерних систем зчитування, матриць, вироблених з порушенням вимог цього Закону, а також обладнання та сировини для їх виробництва, що не відповідають вимогам цього Закону, передбачене пунктом 4 частини першої статті 9 цього Закону, здійснюється посадовими особами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності із залученням, у разі потреби, представників органів Міністерства внутрішніх справ України.

Вилученню з незаконного обігу підлягає вся партія вироблених, імпортованих або призначених для експорту дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва, що не відповідають вимогам цього Закону.

За результатами вилучення складається акт, один примірник якого видається суб'єкту господарювання, а другий зберігається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Вилучені у суб'єкта господарювання диски для лазерних систем зчитування, матриці, обладнання та сировина для їх виробництва упаковуються та опечатуються на місці вилучення.

Вилучені диски для лазерних систем зчитування, матриці, обладнання та сировина для їх виробництва можуть бути залишені у суб'єкта господарювання, який у цьому разі несе відповідальність за забезпечення їх надійного зберігання у відокремлених приміщеннях, які опечатуються посадовою особою центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Вилучення, упакування і транспортування дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва проводяться за рахунок суб'єкта господарювання, в якого було проведено таке вилучення.

(Закон доповнено статтею 9¹ згідно із Законом № 2734–IV від 06.07.2005)

Стаття 10. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності через шістдесят календарних днів з дня опублікування. Протягом одного календарного місяця з дня набрання чинності цим Законом суб'єкти господарювання, які були зареєстровані і здійснювали свою діяльність до набрання чинності цим Законом, здійснюють діяльність по виробництву, експорту, імпорту дисків для лазерних систем зчитування, матриць, експорту, імпорту обладнання та сировини для їх виробництва у порядку, що діяв до дня набрання чинності цим Законом.

2. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) доповнити статтю 16 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 29, ст. 377; Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 7, ст. 49; 2000 р., № 24, ст. 186, № 38, ст. 318) частиною такого змісту:

«Ліцензування експорту, імпорту дисків для лазерних систем зчитування, обладнання та сировини для їх виробництва здійснюється відповідно до Закону України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування»;

2) у Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

доповнити Кодекс статтею 164¹³ такого змісту:

«Стаття 164¹³. Порушення законодавства, що регулює виробництво, експорт, імпорт дисків для лазерних систем зчитування, експорт, імпорт обладнання чи сировини для їх виробництва

Порушення законодавства, що регулює виробництво, експорт, імпорт дисків для лазерних систем зчитування, експорт, імпорт обладнання чи сировини для їх виробництва, –

тягне за собою накладення штрафу від двадцяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

у статті 221 та частині першій статті 294 цифри «164⁵–164¹²» замінити цифрами «164⁵–164¹³»;

частину першу статті 255 доповнити пунктом 10 такого змісту:

«10) державні інспектори з питань інтелектуальної власності (статті 51², 164⁹, 164¹³)»;

3) доповнити Кримінальний кодекс України статтею 203¹ такого змісту:

«Стаття 203¹. Порушення законодавства, що регулює виробництво, експорт, імпорт дисків для лазерних систем зчитування, експорт, імпорт обладнання чи сировини для їх виробництва

Порушення законодавства, що регулює виробництво, експорт, імпорт дисків для лазерних систем зчитування, експорт, імпорт обладнання чи сировини для їх виробництва, якщо ці дії вчинено у великих розмірах, – карається обмеженням волі на строк до п'яти років.

Примітка. Під великим розміром слід розуміти вартість дисків для лазерних систем зчитування, обладнання чи сировини для їх виробництва, що у три тисячі разів і більше перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян»;

(Підпункт 4 пункту 3 статті 10 втратив чинність на підставі Кодексу № 4651–VI від 13.04.2012)

5) у Законі України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 36, ст. 299, № 45, ст. 377; 2001 р., № 11, ст. 45, № 16, ст. 76, № 22, ст. 105, № 49, ст. 259; 2002 р., № 6, ст. 39, № 7, ст. 50):

частину першу статті 5 доповнити абзацом такого змісту:

«здійснює контроль за наявністю ліцензії»;

статтю 9 доповнити пунктами 62, 63 такого змісту:

«62) виробництво дисків для лазерних систем зчитування;

63) експорт, імпорт обладнання та дисків для лазерних систем зчитування»;

частину третю статті 13 доповнити абзацом такого змісту:

«наявність додатку (із зазначенням кількості сторінок)»;

статтю 20 після частини шостої доповнити новою частиною такого змісту:

«Контроль за наявністю ліцензії у суб'єктів господарювання здійснюють спеціально уповноважений орган з питань ліцензування та інші органи виконавчої влади в межах їх повноважень шляхом проведення планових та позапланових перевірок».

У зв'язку з цим частини сьому – чотирнадцяту вважати відповідно частинами восьмою – п'ятнадцятою;

частину першу статті 21 доповнити абзацом такого змісту:

«акт про відмову ліцензіата в проведенні перевірки органом ліцензування або спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування»;

б) частину першу статті 8 Закону України «Про обов'язковий примірник документів» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 22–23, ст. 199) доповнити пунктом 8 такого змісту:

«8) два обов'язкових безоплатних примірники виготовлених дисків для лазерних систем зчитування із записом на них інформації – спеціально уповноваженому органу з питань ліцензування».

3. Кабінету Міністрів України протягом шістдесяти днів з дня опублікування цього Закону:

розробити порядок обігу дисків для лазерних систем зчитування, матриць, що були вироблені або імпортовані до набуття чинності цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом; у двомісячний термін з дня прийняття цього Закону:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом;

забезпечити приведення у відповідність з цим Законом нормативно-правових актів центральних органів виконавчої влади;

подати на розгляд Верховної Ради України законопроект щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом.

Президент України
м. Київ, 17 січня 2002 року

Л. КУЧМА

МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ У СФЕРІ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ, АДМІНІСТРАТИВНІ ФУНКЦІЇ ЯКИХ ВИКОНУЄ ВОІВ ПРОГРАМНІ ДОГОВОРИ

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ПРИЄДНАННЯ УКРАЇНИ ДО БЕРНСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ ПРО ОХОРОНУ ЛІТЕРАТУРНИХ І ХУДОЖНІХ ТВОРІВ

(Паризького акта від 24 липня 1971 року, зміненого 2 жовтня 1979 року)

№ 189/95–ВР від 31.05.1995 року

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 21, ст. 155)

(Із змінами, внесеними згідно із Законом № 2627–III від 11.07.2001, ВВР, 2001, № 43, ст. 241)

З метою розширення міжнародного культурного обміну, становлення цивілізованого ринку інтелектуальної власності Верховна Рада України постановляє:

1. Погодитись з пропозицією Президента України про приєднання України до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (Паризького акта від 24 липня 1971 року, зміненого 2 жовтня 1979 року).

2. Доручити Міністерству закордонних справ України надіслати Генеральному директору Всесвітньої організації інтелектуальної власності документ про приєднання України до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (Паризького акта від 24 липня 1971 року, зміненого 2 жовтня 1979 року).

(Стаття 2 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2627–III від 11.07.2001)

Голова Верховної Ради України

О. МОРОЗ

БЕРНСЬКА КОНВЕНЦІЯ ПРО ОХОРОНУ ЛІТЕРАТУРНИХ І ХУДОЖНІХ ТВОРІВ

(Паризький Акт від 24 липня 1971 року змінений 2 жовтня 1979 року)

Конвенцію ратифіковано Законом № 189/95–ВР від 31.05.1995 року.

Держави Союзу, натхнені однаковим бажанням охороняти настільки ефективно й однаково, наскільки це можливо, права авторів їх літературні і художні твори,

Визнаючи значення роботи Конференції по перегляду Конвенції, що відбулася в Стокгольмі в 1967 році,

Вирішили переглянути Акт, прийнятий Конференцією в Стокгольмі, залишаючи без зміни статті з 1 до 20 та з 22 до 26 цього Акта.

Відповідно до цього Уповноважені, які нижче підписалися, за поданням своїх повноважень, визнаних у належній формі та повному порядку, погодилися про таке:

Стаття 1

Країни, до яких застосовується дійсна Конвенція, утворюють Союз для охорони прав авторів на їх літературні і художні твори.

Стаття 2

(1) Термін «Літературні і художні твори» охоплює всі твори в галузі літератури, науки і мистецтва, яким би способом і в якій би формі вони не були виражені, як-то: книги, брошури та інші письмові твори, лекції, звертання, проповіді та інші подібного роду твори; драматичні і музично-драматичні твори; хореографічні твори і пантоміми, музичні твори з текстом або без тексту; кінематографічні твори, до яких прирівнюються твори, виражені способом, аналогічним кінематографії; малюнки, твори живопису, архітектури, скульптури, графіки і літографії; фотографічні твори, до яких прирівнюються твори, виражені способом, аналогічним фотографії; твори прикладного мистецтва; ілюстрації, географічні карти, плани, ескізи і пластичні твори, що відносяться до географії, топографії, архітектурі або наукам.

(2) Проте за законодавством країн Союзу зберігається право приписати, що літературні і художні твори або будь-які певні їх види не підлягають охороні, якщо вони не закріплені в тій або іншій матеріальній формі.

(3) Переклади, адаптації, музичні аранжування та інші переробки літературного або художнього твору охороняються нарівні з оригінальними творами, без шкоди правам автора оригінального твору.

(4) За законодавством країн Союзу зберігається право визначати охорону, що буде надаватися офіційним текстам законодавчого, адміністративного і судового характеру і офіційним перекладам таких текстів.

(5) Збірники літературних і художніх творів, наприклад енциклопедії та антології, що являють собою за добором і розміщенням матеріалів результат інтелектуальної творчості, охороняються як такі, без шкоди правам авторів кожного з творів, що становить частину таких збірників.

(6) Твори, зазначені у цій статті, користуються охороною у всіх країнах Союзу. Ця охорона здійснюється на користь автора і його правонаступників.

(7) Із врахуванням положень статті 7 (4) цієї Конвенції, за законодавством країн Союзу зберігається право визначати ступінь застосування їхніх законів до творів прикладного мистецтва і промислових малюнків та зразків. Щодо творів, які охороняються у країні походження виключно як рисунки та зразки, в інших країнах Союзу може бути передбачена лише спеціальна охорона, надана в даній країні малюнкам і зразкам, проте, якщо в даній країні не надається такої спеціальної охорони, ці твори охороняються як художні твори.

(8) Охорона, надавана цією Конвенцією, не поширюється на повідомлення про новини дня або на повідомлення про різні події, що мають характер простої прес-Інформації.

Стаття 2bis

(1) За законодавством країн Союзу зберігається право повністю або частково вилучити із охорони, передбаченої попередньою статтею, політичні промови і промови, виголошені під час судових процесів.

(2) За законодавством країн Союзу зберігається також право визначати умови, на яких лекції, звертання й інші публічно виголошені твори того ж виду можуть відтворюватися в пресі, передаватися в ефір, повідомлятися для загального відома по проводах і бути предметом публічних повідомлень, передбачених статтею 11bis (1) цієї Конвенції, коли таке використання виправдується інформаційною метою.

(3) Проте автор користується виключним правом підготовляти збірники своїх творів, згаданих у попередніх пунктах.

Стаття 3

(1) Охорона, передбачена цією Конвенцією, застосовується:

(a) до авторів, які є громадянами однієї з країн Союзу, щодо їх творів як випущених у світ, так і не випущених у світ;

(b) до авторів, які не є громадянами однієї з країн Союзу, щодо їх творів, випущених у світ вперше в одній з цих країн або одночасно в країні, що не входить до Союзу, і в країні Союзу.

(2) Автори, які не є громадянами однієї з країн Союзу, але мають своє звичайне місце проживання в одній з таких країн, прирівнюються для цілей цієї Конвенції до громадян цієї країни.

(3) Під «випущеними у світ творами» слід розуміти твори, випущені за згодою їхніх авторів, який би не був спосіб виготовлення примірників, за умови, якщо ці примірники випущені в обіг у кількості, здатній задовольнити розумні потреби публіки, беручи до увагу характер твору. Не є випуском у світ представлення драматичного, музично-драматичного або кінематографічного твору, виконання музичного твору, публічне читання літературного твору, повідомлення по проводах або передача в ефір літературних або художніх творів, показ твору мистецтва і спорудження твору архітектури.

(4) Твір вважається випущеним у світ одночасно у кількох країнах, якщо він було випущений у двох або більше країнах протягом тридцяти днів після першого його випуску.

Стаття 4

(1) Охорона, передбачена цією Конвенцією, застосовується, навіть якщо умови, передбачені статтею 3, не будуть виконані:

(a) до авторів кінематографічних творів, виробник яких має свою штаб-квартиру або звичайне місце проживання в однієї з країн Союзу;

(b) до авторів творів архітектури, споруджених у будь-якій країні Союзу, або інших художніх творів, є частиною будівлі чи іншої споруди, розташованої в будь-якій країні Союзу.

Стаття 5

(1) Щодо творів, з яких авторам надається охорона на підставі цієї Конвенції, автори користуються в країнах Союзу, крім країни походження твору, правами, які надаються нині або будуть надані в подальшому відповідними законами цих країн своїм громадянам, а також правами, особливо надаваними цією Конвенцією.

(2) Користування цими правами і здійснення їх не пов'язані з виконанням будь-яких формальностей; таке користування і здійснення не залежать від існування охорони в країні походження твору. Отже, крім установлених цією Конвенцією положень, обсяг охорони, рівно як і засоби захисту, що забезпечують автору охорону його прав, регулюються виключно законодавством країни, в якій виникає потреба в ній.

(3) Охорона в країні походження регулюється внутрішнім законодавством. Проте, якщо автор не є громадянином країни походження твору, відносно якого йому надається охорона на підставі цієї Конвенції, він користується в цій країні такими ж правами, як і автори – громадяни цієї країни.

(4) Країною походження вважається:

(a) для творів, вперше випущених у світ в будь-якій країні Союзу – ця країна; для творів, випущених у світ одночасно в кількох країнах Союзу, що надають різні терміни охорони, – та країна, законодавство якої встановлює найкоротший термін охорони;

(b) для творів, випущених у світ одночасно в будь-якій країні, що не входить до Союзу, і в одній із країн Союзу, – ця остання країна;

(c) для творів, не випущених у світ, або для творів, випущених у світ вперше в країні, що не входить до Союзу, без одночасного випуску в світ в будь-якій країні Союзу, – та країна Союзу, громадянином якої є автор, за умови, що

(i) відносно кінематографічних творів, виробник яких має свою штаб-квартиру або звичайне місце проживання в якій-небудь країні Союзу, країною походження є ця країна, і

(ii) відносно творів архітектури, споруджених в будь-якій країні Союзу, або інших художніх творів, що є частиною будівлі чи іншої споруди, розташованої в будь-якій країні Союзу, країною походження є ця країна.

Стаття 6

(1) Якщо будь-яка країна, що не входить до Союзу не забезпечує достатньої охорони творам авторів, які є громадянами однієї з країн Союзу, ця остання країна може обмежити охорону, надавану творам авторів, які на дату першого випуску в світ цих творів є громадянами іншої країни і які не мають свого

звичайного місця проживання в одній із країн Союзу. Якщо країна, в якій твір було вперше випущений у світ, скористається цим правом, інші країни Союзу не зобов'язані надавати творам, підпорядкованим такому особливому режиму, більш широку охорону, ніж та, яка надана їм у країні першого випуску у світ.

(2) Ніякі обмеження, встановлені на основі попереднього пункту, не зачіпають права, які набуті автором на твір, випущений у світ в будь-якій країні Союзу до введення в дію такого обмеження.

(3) Країни Союзу, які обмежують відповідно до цієї статтею надання авторського права, повідомляють про це Генерального директора Всесвітньої організації інтелектуальної власності (далі іменованого «Генеральний директор») письмовою заявою, яка визначає країни, щодо яких охорона обмежується, а також обмеження, під які піддаються права авторів – громадян цих країн. Генеральний директор негайно сповіщає про цю заяву всі країни Союзу.

Стаття 6bis

(1) Незалежно від майнових прав автора і навіть після відступлення цих прав він має право вимагати визнання свого авторства на твір і протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні цього твору, а також будь-якому іншому посяганню на твір, здатному завдати шкоди честі або репутації автора.

(2) Права, визнані за автором на підставі попереднього пункту, зберігають силу після його смерті принаймні до припинення майнових прав і здійснюються особами або установами, уповноваженими на це законодавством країни, в якій вистребується охорона. Проте ті країни, законодавство яких в момент ратифікації цього Акта або приєднання до нього, не містить положень, що забезпечують охорону після смерті автора всіх прав, перелічених у попередньому пункті, можуть передбачити, що деякі з цих прав не зберігають сили після смерті автора.

(3) Засоби захисту для забезпечення прав, наданих цією статтею, регулюються законодавством країни, в якій вистребувана охорона.

Стаття 7

(1) Термін охорони, надаваний цією Конвенцією, становить увесь час життя автора і п'ятдесят років після його смерті.

(2) Проте для кінематографічних творів країни Союзу вправі передбачити, що термін охорони закінчується через п'ятдесят років після того, як твір за згодою автора було зроблено доступним для загального відома, або – якщо протягом п'ятдесяти років з часу створення такого твору ця подія не настає – що термін охорони закінчується через п'ятдесят років після створення твору.

(3) Для творів, випущених анонімно або під псевдонімом, термін охорони, надаваний цією Конвенцією, закінчується через п'ятдесят років після того, як твір було правомірно зроблено доступним для загального відома. Проте, якщо прийнятий автором псевдонім не викликає сумнівів у його особі, терміном охорони є термін, передбачений пунктом (1). Якщо автор твору, випущеного анонімно або під псевдонімом, розкриє свою особу протягом вищезазначеного терміну, то застосовується термін охорони, передбачений пунктом (1).

Країни Союзу не зобов'язані охороняти твори, випущені анонімно або під псевдонімом, відносно яких є всі підстави припускати, що від часу смерті їх автора минуло п'ятдесят років.

(4) За законодавством країн Союзу зберігається право визначати термін охорони фотографічних творів і творів прикладного мистецтва, охоронюваних у якості художніх творів; проте цей термін не може бути менший двадцяти п'яти років від часу створення такого твору.

(5) Термін охорони, надаваний після смерті автора, і терміни, передбачені пунктами (2), (3) і (4), починають текти з дня смерті автора і (або) від дня настання події, зазначеної в цих пунктах, але починається завжди з 1 січня року, що йде за роком смерті або за роком настання такої події.

(6) Країни Союзу мають право встановлювати термін охорони, що перевищує терміни, передбачені попередніми пунктами.

(7) Країни Союзу, які зв'язані Римським актом цієї Конвенції і які установили у своєму національному законодавстві, що діє на час підписання цього Акта, більш короткі терміни охорони, ніж передбачені попередніми пунктами, мають право зберегти ці терміни під час приєднання до цього Акта або під час його ратифікації.

(8) У будь-якому випадку термін визначається законом країни, в якій вимагається охорона; проте, якщо законодавством цієї країни не передбачено інше, цей термін не може бути більш тривалим, ніж термін, встановлений в країні походження твору.

Стаття 7bis

Положення попередньої статті застосовуються також для творів, створених у співавторстві, за умови, що терміни, які визначаються від часу смерті автора, обраховуються від часу смерті останнього автора, який пережив інших співавторів.

Стаття 8

Автори літературних і художніх творів, охороняються цією Конвенцією протягом усього терміну дії їх прав на оригінальні твори користуються виключним правом перекладати і дозволяти переклади своїх творів.

Стаття 9

(1) Автори літературних і художніх творів, охороняються цією Конвенцією, користуються виключним правом дозволяти відтворення цих творів будь-яким чином і в будь-якій формі.

(2) За законодавством країн Союзу зберігається право дозволяти відтворення таких творів у певних особливих випадках за умови, що таке відтворення не завдає шкоди нормальному використанню твору і не зачіпає будь-яким необґрунтованим способом законні інтереси автора.

(3) Будь-який звуковий або візуальний запис визнається відтворенням для цілей цієї Конвенції.

Стаття 10

(1) Дозволяється використання цитат із твору, який правомірно зроблено доступним для загального відома, за умови дотримання добрих звичаїв і в обся-

зі, виправданому поставленою метою, включаючи цитування статей із газет і журналів у формі оглядів преси.

(2) Законодавством країн Союзу і спеціальними угодами, які укладені або будуть укладені між ними, може бути дозволене використання літературних або художніх творів у обсязі, виправданому поставленою метою, як ілюстрацій у виданнях, радіо- і телевізійних передачах і звукозаписах або зображення навчального характеру за умови, що таке використання здійснюється при дотриманні добрих звичаїв.

(3) При використанні творів відповідно до попередніх пунктів цієї статті зазначається джерело і ім'я автора, якщо воно позначено на цьому джерелі.

Стаття 10bis

(1) За законодавством країн Союзу зберігається право дозволяти відтворення в пресі, передачу в ефір або повідомлення по проводах для загального відома опублікованих у газетах або журналах статей з поточних економічних, політичних і релігійних питань або переданих в ефір творів такого ж характеру у випадках, коли право на таке відтворення, передачу в ефір або повідомлення по проводах не було спеціально застережено. Проте джерело завжди повинно бути ясно вказано; правові наслідки невиконання цього зобов'язання визначаються законодавством країни, в якій витребувана охорона.

(2) За законодавством країн Союзу зберігається також право визначати умови, на яких літературні і художні твори, показані або оповіщені в ході поточних подій, можуть бути в обсязі, виправданому поставленої інформаційної метою, відтворені або зроблені доступними для загального відома в оглядах поточних подій засобами фотографії або кінематографії або шляхом передачі в ефір або повідомлення для загального відома по проводах.

Стаття 11

(1) Автори драматичних, музично-драматичних і музичних творів користуються виключним правом дозволяти:

(i) публічний показ і виконання своїх творів, включаючи публічний показ і виконання, здійснювані будь-якими засобами і способами;

(ii) передачу будь-яким способом постановок і виконань творів для загального відома.

(2) Такі ж права надаються авторам драматичних або музично-драматичних творів щодо перекладів їх творів протягом усього терміну дії їх прав на оригінальні твори.

Стаття 11bis

(1) Автори літературних і художніх творів користуються виключним правом дозволяти:

(i) передачу своїх творів в ефір або публічне повідомлення цих творів будь-яким іншим способом бездротової передачі знаків, звуків або зображень;

(ii) будь-яке публічне повідомлення, чи то по проводах або засобами бездротового зв'язку, повторно переданого в ефір твору, якщо таке повідомлення здійснюється іншою організацією, ніж первісна;

(iii) публічне повідомлення переданого в ефір твору за допомогою гучномовця або будь-якого іншого апарату, що передає знаки, звуки або зображення.

(2) Законодавством країн Союзу можуть бути визначені умови здійснення прав, передбачених попереднім пунктом; проте дію цих умов буде суворо обмежено межами країн, які їх встановили. Ці умови ні в якому разі не можуть зачіпати ні немайнових прав автора, ні належного автору права на одержання справедливої винагороди, що встановлюється, при відсутності згоди, компетентним органом.

(3) Дозвіл, наданий відповідно до пункту (1) цієї статті, оскільки не встановлено інакше, не включає дозволу на запис переданого в ефір твору за допомогою приладів, що фіксують звуки або зображення. Проте законодавством країн Союзу може визначатися режим записів короткотермінового користування, здійснюваних радіомовною організацією власними засобами і для своїх передач. Цим законодавством може бути дозволене зберігання таких записів, зважаючи на їх виключно документальний характер, в офіційних архівах.

Стаття 11ter

(1) Автори літературних творів користуються виключним правом дозволяти:

(i) публічне читання своїх творів, включаючи таке публічне читання, яке здійснюється будь-якими засобами або способами;

(ii) передачу будь-яким способом читання їх творів для загального відома.

(2) Такі ж права надаються авторам літературних творів щодо перекладу їх творів протягом усього терміну дії їх прав на оригінальні твори.

Стаття 12

Автори літературних і художніх творів користуються виключним правом дозволяти переробки, аранжування й інші зміни своїх творів.

Стаття 13

(1) Кожна країна Союзу може встановити для себе застереження і умови відносно виключного права, надаваного автору музичного твору і автору будь-якого тексту, що вже дав дозвіл на його запис разом з музичним твором, дозволяти звуковий запис музичного твору разом з таким текстом, якщо такий є; проте всі такі застереження і умови застосовуються тільки в країнах, які їх встановили і ні в якому випадку не можуть зачіпати права, що належать цим авторам, на одержання справедливої винагороди, яка, за відсутності угоди, встановлюється компетентним органом.

(2) Записи музичних творів, зроблені в будь-якій країні Союзу відповідно до статті 13 (3) Конвенції, підписаних у Римі 2 червня 1928 р. і в Брюсселі 26 червня 1948 р. можуть відтворюватися в цій країні без дозволу авторів музичного твору до закінчення двох років від дня, коли в ній набуде чинності цей Акт.

(3) Записи, зроблені відповідно до пунктів (1) і (2) цієї статті і ввезені без дозволу зацікавлених сторін у країну, де вони вважаються незаконними, підлягають арешту.

Стаття 14

(1) Автори літературних і художніх творів мають виключне право дозволяти:

(i) кінематографічну переробку і відтворення своїх творів та поширення перероблених або відтворених таким способом творів;

(ii) публічний показ і виконання перероблених або відтворених таким способом творів і повідомлення їх по проводах для загального відома.

(2) Переробка в будь-яку іншу художню форму кінематографічної постановки, похідної від літературного або художнього твору, незалежно від дозволу його автора, вимагає також дозволу автора оригінального твору.

(3) Положення статті 13 (1) не застосовуються.

Стаття 14bis

(1) Без збитку авторським правам на будь-який твір, який міг би бути перероблений або відтворений, кінематографічні твори підлягає охороні, як оригінальний твір. Особа, яка має авторське право на кінематографічний твір, користується такими ж правами, як і автор оригінального твору, включаючи права, передбачені в попередній статті.

(2) (a) Визначення осіб – що мають авторське право на кінематографічний твір, зберігається за законодавством країни, в якій витребується охорона.

(b) Проте в країнах Союзу, законодавство яких включає у число осіб, що мають авторське право на кінематографічні твори авторів, що зробили внесок у його створення, ці автори, якщо вони зобов'язалися зробити такий внесок, не вправі при відсутності будь-якої протилежної або особливої умови, заперечувати проти відтворення, розповсюдження, публічного показу і виконання, повідомлення по проводах для загального відома, передачі в ефір або будь-якого іншого публічного повідомлення твору, а також субтитрування і дублювання його тексту.

(c) Питання про те, чи повинно зазначене вище зобов'язання бути виражене для застосування попереднього пункту (b) у формі письмової згоди або рівнозначного письмового акта, визначається законодавством країни, в якій виробник кінематографічного твору має свою штаб-квартиру або звичайне місце проживання. Проте за законодавством країни Союзу, в якій витребується охорона, зберігається право передбачити, що таке зобов'язання встановлюється письмовою угодою або рівнозначним письмовим актом. Країни, що скористаються цим правом, повідомляють про це Генеральному директору шляхом письмової заяви, про яку він негайно сповіщає всі інші країни Союзу.

(d) Під «протилежною або особливою умовою» мається на увазі будь-яка обмежувальна умова, що має відношення до вищезгаданого зобов'язання.

(3) Якщо національним законодавством не встановлюється інше, положення вищевказаного пункту (2) (b) не застосовується до авторів сценаріїв, діалогів і музичних творів, створених для постановки кінематографічного твору, або до його режисера-постановника. Проте країни Союзу, законодавство яких не має положень, що передбачають застосування названого пункту (2) (b) до режисера-постановника, повідомляють про це Генерального директора шляхом письмової заяви, яку він негайно сповіщає всі інші країни Союзу.

Стаття 14ter

(1) Щодо оригіналів творів мистецтва і оригіналів рукописів письменників і композиторів автор, а після його смерті особи або установи, уповноважені національним законодавством, користуються невідчужуваним правом частко-

вої участі в кожному продажі твору, що йде за першим його відступленням, здійсненим автором твору.

(2) Охорона, передбачена попереднім пунктом, може бути витребувана в будь-якій країні Союзу, за умови, коли законодавство країни, до якої належить автор, це дозволяє, і в обсязі, що допускається законодавством країни, в якій витребується ця охорона.

(3) Порядок збору і розміри сум визначаються національним законодавством.

Стаття 15

(1) Для того щоб автор літературних і художніх творів, що охороняються цією Конвенцією, розглядався, за відсутності доказів протилежного, як такий і відповідно до цього допускався у країнах Союзу до порушення судового переслідування проти контрафакторів, достатньо, якщо ім'я автора буде позначено на творі звичайним чином. Цей пункт застосовується, навіть коли це ім'я є псевдонімом, коли псевдонім, взятий автором, не викликає сумніву в його особі.

(2) Виробником кінематографічного твору вважається, при відсутності доказу протилежного, фізична або юридична особа, ім'я або назва якої зазначена на цьому творі звичайним способом.

(3) Щодо творів, випущених анонімно або під псевдонімом, крім зазначених вище в пункті (1), видавець, ім'я якого позначено на творі, визнається, при відсутності доказу протилежного, представником автора, і в цьому статусі він правомочний захищати права автора і забезпечувати їх здійснення. Чинність положень цього пункту припиняється, коли автор розкриє свою особу і заявить про своє авторство на твір.

(4) (а) Для неопублікованих творів, автор яких невідомий, але відносно яких є всі підстави припускати, що він є громадянином країни Союзу, за законодавством цієї країни зберігається право призначати компетентний орган, який представляє цього автора і правомочний захищати його права і забезпечувати їх здійснення в країнах Союзу.

(б) Країни Союзу, які відповідно до цього положення здійснять таке призначення, повідомляють про це Генерального директора шляхом письмової заяви, що містить повну інформацію про призначений у такому порядку орган. Генеральний директор негайно повідомляє про цю заяву всі інші країни Союзу.

Стаття 16

(1) Контрафактні примірники твору підлягають арешту в будь-якій країні Союзу, в якій цей твір користується правовою охороною.

(2) Положення попереднього пункту застосовуються також до відтворень, що походять із країни, у якій твір не охороняється або перестав користуватись охороною.

(3) Арешт накладається відповідно до законодавства кожної країни.

Стаття 17

Положення цієї Конвенції не можуть ні в чому зачіпати право уряду кожної із країн Союзу дозволяти, контролювати або забороняти в законодавчому або адміністративному порядку розповсюдження, виконання або показ будь-якого

твору або постановки, щодо яких компетентний орган визнає за необхідне здійснити це право.

Стаття 18

(1) Ця Конвенція застосовується до всіх творів, які на момент набуття нею чинності не стали ще загальним надбанням в країні походження у зв'язку із закінченням терміну охорони.

(2) Проте, якщо внаслідок закінчення раніше наданого творові терміну охорони він став уже загальним надбанням у країні, в якій витребується охорона, цей твір не буде знову взятو під охорону в цій країні.

(3) Вказаний принцип застосовується відповідно до положень спеціальних конвенцій, які укладені або будуть укладені з цією метою між країнами Союзу. За відсутності таких положень відповідні країни визначають кожна для себе умови застосування цього принципу.

(4) Попередні положення застосовуються також у випадку нових приєднань до Союзу і у випадках, коли охорона розширюється в порядку застосування статті 7 або внаслідок відмови від застережень.

Стаття 19

Положення цієї Конвенції не перешкоджають витребуванню більш широкої охорони, що може надаватися законодавством тієї або іншої країни Союзу.

Стаття 20

Уряду країн Союзу залишають за собою право вступати між собою в спеціальні угоди, коли ці угоди будуть надавати авторам більш широкі права, ніж встановлені цією Конвенцією, або будуть містити інші положення, які не суперечать цієї Конвенції. Положення діючих угод, що відповідають цим вимогам, залишаються такими, що підлягають застосуванню.

Стаття 21

(1) Спеціальні положення, стосовно країн, що розвиваються, містяться в Додатковому розділі.

(2) Із урахуванням положень статті 28 (1) (b) Додатковий розділ становить невід'ємну частину цього Акта.

Стаття 22

(1) (a) Союз має Асамблею, що складається із країн Союзу, зв'язаних статтями від 22 до 26.

(b) Уряд кожної країни представляється одним делегатом, який може мати заступників, радників і експертів.

(c) Витрати кожної делегації несе уряд що призначив її.

(2) (a) Асамблея:

(i) розглядає всі питання, що відносяться до збереження і розвитку Союзу і застосування цієї Конвенції;

(ii) дає Міжнародному бюро інтелектуальної власності (далі іменованому «Міжнародне бюро»), передбаченому в Конвенції, що засновує Всесвітню організацію інтелектуальної власності (далі іменовану «Організація»), вказівки щодо підготовки конференцій з перегляду, приділяючи при цьому належну увагу зауваженням країн Союзу, не зв'язаних статтями від 22 до 26;

(iii) розглядає і затверджує звіти і діяльність Генерального директора Організації, що стосуються Союзу, і дає йому всі необхідні інструкції з питань, що відносяться у компетенції Союзу;

(iv) обирає членів Виконавчого комітету Асамблеї;

(v) розглядає і затверджує звіти і схвалює діяльність свого Виконавчого комітету, а також дає йому інструкції;

(vi) визначає програму, приймає дворічний бюджет Союзу і затверджує його фінансові звіти;

(vii) затверджує фінансовий регламент Союзу;

(viii) створює такі комітети експертів і робітники групи, які вважає необхідними для здійснення цілей Союзу;

(ix) визначає які країни, що не є членами Союзу, і які міжурядові і міжнародні неурядові організації можуть бути допущені на її засідання як спостерігачі;

(x) приймає виправлення до статей від 22 до 26;

(xi) здійснює будь-які інші належні дії, спрямовані на досягнення цілей Союзу;

(xii) виконує всі інші функції, що впливають з цієї Конвенції;

(xiii) за умови її згоди здійснює такі права, які їй надані Конвенцією), що засновує Організацію.

(b) З питань що становлять інтерес також для інших Союзів, адміністрацію яких здійснює Організація, Асамблея приймає рішення, заслухавши думку Координаційного комітету Організації.

(3) (a) Кожна країна – член Асамблеї має один голос.

(b) Половина країн – членів Асамблеї становить кворум.

(c) Незважаючи на положення підпункту (b), якщо на будь-якій сесії кількість представлених країн становить менше половини, але дорівнює або перевищує третину країн – членів Асамблеї, вона може приймати рішення, проте всі рішення Асамблеї, за винятком рішень, що відносяться до її власних правил процедури, набувають чинності лише при дотриманні нижче наведених умов. Міжнародне бюро направляє згадані рішення країнам – членам Асамблеї, які не були на ній представлені, і запрошує їх повідомити письмово у трьохмісячний термін, рахуючи від дати направлення рішень, чи голосують вони за ці рішення, проти них або утримуються. Якщо після закінчення цього терміну кількість країн, що таким чином проголосували або повідомили, що вони утримались, досягне тієї кількості, якої не вистачало для досягнення кворуму на самій сесії, такі рішення набувають чинності за умови, що одночасно зберігається необхідна більшість.

(d) За умови дотримання положень статті 26 (2), Асамблея приймає своє рішення більшістю в дві третини поданих голосів.

(e) Голосу тих, що утрималися, до уваги не беруться.

(f) Делегат може представляти тільки одну країну і голосувати лише від її імені.

(g) Країни Союзу, що не є членами Асамблеї, допускаються на її засідання як спостерігачі.

(4) (a) Асамблея збирається на чергову сесію раз на два роки за скликанням Генерального директора і, крім виняткових випадків, в той же час і в тому ж місці, що й Генеральна Асамблея Організації.

(b) Асамблея збирається на надзвичайну сесію, що скликається Генеральним директором, на вимогу Виконавчого комітету або на вимогу однієї чверті країн – членів Асамблеї.

(5) Асамблея приймає свої правила процедури.

Стаття 23

(1) Асамблея має Виконавчий комітет.

(2) (a) Виконавчий комітет складається з країн, обраних Асамблеєю із числа країн – членів Асамблеї. Крім того, країна, на території якої Організація має свою штаб-квартиру, має в Комітеті *ex officio* одне місце, за умови дотримання положень статті 25 (7) (b).

(b) Уряд кожної країни – члена Виконавчого комітету представлений одним делегатом, який може мати заступників, радників і експертів.

(c) Витрати кожної делегації несе уряд, що призначив її.

(3) Кількість країн – членів Виконавчого комітету становить одну четверту частину кількості країн – членів Асамблеї. При визначенні кількості місць, що підлягають заповненню, залишок, що утворився після ділення на чотири, до уваги не приймається.

(4) Під час виборів членів Виконавчого комітету Асамблея приділяє належну увагу справедливому географічному розподілу, а також необхідності для країн – учасниць спеціальних угод, які можуть бути укладені у зв'язку із Союзом, бути серед країн, які складають Виконавчий комітет.

(5) (a) Члени Виконавчого комітету здійснюють свої функції від закриття сесії Асамблеї, на якій вони були обрані, до закриття наступної чергової сесії Асамблеї.

(b) Члени Виконавчого комітету можуть бути переобрані, але в кількості, що не перевищує двох третин їх складу.

(c) Асамблея встановлює детальні правила виборів і можливих перевиборів членів Виконавчого комітету.

(6) (a) Виконавчий комітет:

(i) підготує проект порядку денного Асамблеї;

(ii) подає Асамблеї пропозиції, щодо проекту програми і дворічного бюджету Союзу, підготовлених Генеральним директором;

(iii) виключений;

(iv) подає Асамблеї з відповідними зауваженнями періодичні звіти Генерального директора і щорічні акти фінансових ревізій;

(v) Відповідно до рішень Асамблеї і з урахуванням обставин, що виникли між двома черговими сесіями Асамблеї, вживає всіх необхідних заходів, щоб забезпечити виконання Генеральним директором програми Союзу;

(vi) виконує всі інші функції, покладені на нього відповідно до цієї Конвенції.

(b) З питань, що становлять інтерес також для інших Союзів, адміністрацію яких здійснює Організація, Виконавчий комітет приймає рішення, заслухавши думку Координаційного комітету Організації.

(7) (a) Виконавчий комітет збирається на чергову сесію раз на рік за скликанням Генерального директора по можливості в той же час і в тому ж місці, що й Координаційний комітет Організації.

(b) Виконавчий комітет збирається на надзвичайну сесію, що скликається Генеральним директором, або по його власною ініціативою, або на прохання Голови, або на вимогу однієї чверті членів Виконавчого комітету.

(8) (a) Кожна країна – член Виконавчого комітету має один голос.

(b) Половина країн – членів Виконавчого комітету становить кворум.

(c) Рішення приймаються простою більшістю поданих голосів.

(d) Голосу тих, що утрималися, не беруться до уваги.

(e) Делегат може представляти тільки одну країну і голосувати лише від її імені.

(9) Країни Союзу, що не є членами Виконавчого комітету, допускаються на його засідання як спостерігачі.

(10) Виконавчий комітет приймає свої правила процедури.

Стаття 24

(1) (a) Адміністративні завдання Союзу здійснюються Міжнародним бюро, яке є наступником Бюро Союзу, об'єднаного з Бюро Союзу, заснованого Міжнародною конвенцією з охорони промислової власності.

(b) Міжнародне бюро виконує, зокрема, функції секретаріату різних органів Союзу.

(c) Генеральний директор Організації є головною посадовою особою Союзу і представляє Союз.

(2) Міжнародне бюро збирає і публікує інформацію, щодо охорони авторських прав. Кожна країна Союзу негайно передає Міжнародному бюро текст кожного нового закону і всі офіційні тексти, щодо охорони авторських прав.

(3) Міжнародне бюро видає щомісячний журнал.

(4) Міжнародне бюро сповіщає за запитом будь-якої країни Союзу відомості з питань охорони авторських прав.

(5) Міжнародне бюро проводить дослідження і надає послуги, призначені полегшити охорону авторських прав.

(6) Генеральний директор і будь-який призначений ним член персоналу беруть участь без права голосу в усіх засіданнях Асамблеї, Виконавчого комітету і будь-якого комітету експертів або робочої групи. Генеральний директор або призначений ним член персоналу є за своїм службовим становищем секретарем цих органів.

(7) (a) Міжнародне бюро, відповідно до вказівки Асамблеї і в співробітництві з Виконавчим комітетом, готує конференції по перегляду положень Конвенції, що не містяться в статтях від 22 до 26.

(b) Міжнародне бюро може консультуватись з міжурядовими і міжнародними неурядовими організаціями з питань підготовки конференцій щодо перегляду.

(c) Генеральний директор і призначені ним особи беруть участь у роботі цих конференцій без права голосу.

(8) Міжнародне бюро виконує будь-які інші покладені на нього завдання.

Стаття 25

(1) (a) Союз має бюджет.

(b) Бюджет Союзу включає надходження і витрати власне Союзу, його внесок до бюджету витрат, загальних для Союзів, а також у відповідних випадках відрахування до бюджету Конференції Організації.

(c) Витратами, спільними для Союзів, вважаються такі, які не відносяться виключно до даного Союзу, але одночасно до одного або кількох інших Союзів, адміністрацію яких здійснює Організація. Частка Союзу в цих загальних витратах відповідає його зацікавленості в даних витратах.

(2) Бюджет Союзу приймається з належним урахуванням вимог координації з бюджетами інших Союзів, адміністрацію яких здійснює Організація.

(3) Бюджет Союзу фінансується з таких джерел:

(i) внесків країн Союзу;

(ii) зборів і платежів за надавані Міжнародним бюро послуги, що в компетенції Союзу;

(iii) надходжень від продажу публікацій Міжнародного бюро, що стосується Союзу і від передачі прав на такі публікації;

(iv) дарів, відписаних коштів і субсидій;

(v) ренти, відсотків і різних інших доходів.

(4) (a) Для визначення свого внеску в бюджет кожна країна Союзу відноситься до певного класу і сплачує свій річний внесок на основі такий чином встановленої кількості одиниць:

Клас I 25

Клас II 20

Клас III 15

Клас IV 10

Клас V 5

Клас VI 3

Клас VII 1

(b) Кожна країна, якщо вона цього раніше не зробила, одночасно із здачею на зберігання ратифікаційної грамоти або акта про приєднання вказує клас, до якого вона бажає бути віднесеною. Будь-яка країна може змінити клас. Якщо країна вибирає більш низький клас, вона повинна заявити про це на черговій сесії Асамблеї. Така зміна набуває чинності від початку календарного року, що йде за зазначеною сесією.

(c) Річний внесок кожної країни дорівнює сумі, яка відноситься так до загальної суми внесків у бюджет Союзу, що підлягають сплаті всіма країнами, як кількість її одиниць відноситься до загальної кількості одиниць усіх країн, що сплачують внески.

(d) Внески належать до сплати з першого січня кожного року.

(e) Країна, яка має заборгованість по сплаті внесків, втрачає право голосу у всіх органах Союзу, членом яких вона є, якщо сума її заборгованості дорівнює або перевищує суму внесків, яка припадає на неї за два повні попередні роки. Проте будь-який із цих органів може дозволити такій країні продовжувати

користуватися правом голосу, якщо і до тих пір, поки він переконаний, що прострочення платежу відбулося в результаті виключних і неминучих обставин.

(f) У випадку, коли бюджет не прийнятий до початку нового фінансового періоду, то відповідно до порядку, передбаченого фінансовим регламентом, діє бюджет на рівні минулого року.

(5) Розмір зборів і платежів, належних за послуги, надавані Міжнародним бюро від імені Союзу, встановлюються Генеральним директором, який доповідає про це Асамблеї і Виконавчому комітету.

(6) (a) Союз має фонд обігових коштів, який складається із разового платежу, що вносить кожна країна Союзу. Якщо фонд обігових коштів стає недостатнім, Асамблея вирішує питання про його збільшення.

(b) Розмір первісного платежу кожної країни в згаданий фонд або її частка у збільшенні цього фонду пропорційні внескові цієї країни за той рік, в якому утворений фонд або прийнято рішення про його збільшення.

(c) Ця пропорція і умови платежу встановлюються Асамблеєю за пропозицією Генерального директора, після того як вона заслухає думку Координаційного комітету Організації.

(7) (a) В угоді про штаб-квартиру, укладеній із країною, на території якої Організація має свою штаб-квартиру, передбачається, що у випадках, коли фонд обігових коштів виявляється недостатнім, ця країна надає аванси. Сума цих авансів і умови, на яких вони надаються, у кожному випадку є предметом особливої угоди між такою країною і Організацією. До тих пір, доки така країна зв'язана зобов'язанням надавати аванси, вона по своїм станом має одне місце в Виконавчому комітеті.

(b) Як країна, згадана в підпункті (a), так і Організація мають право шляхом письмового повідомлення денонсувати зобов'язання про надання авансів. Денонсація набуває чинності через три роки після закінчення того року, в якому було зроблено повідомлення.

(8) Фінансова ревізія здійснюється відповідно до правил фінансового регламенту однією або кількома країнами Союзу чи зовнішніми ревізорами, призначеними за їх згодою Асамблеєю.

Стаття 26

(1) Пропозиції про внесення поправок у статті 22, 23, 24, 25 і цієї статті можуть бути зроблені будь-якою країною – членом Асамблеї, Виконавчим комітетом або Генеральним директором. Такі пропозиції направляються Генеральним директором країнам – членам Асамблеї принаймні за шість місяців до розгляду їх Асамблеєю.

(2) Будь-яка поправка до статей, передбачених пунктом (1), приймається Асамблеєю, для чого потрібна більшість у три чверті поданих голосів; проте будь-яка поправка до статті 22 і до даного пункту приймається більшістю в чотири п'ятих поданих голосів.

(3) Будь-яка поправка до статей, передбачених пунктом (1), набуває чинності через місяць, після того як письмові повідомлення про її прийняття, здійснене відповідно до конституційної процедури кожної країни, отримані Генеральним директором від трьох чвертей країн, які були членами Асамблеї під час

прийняття нею цієї поправки. Будь-яка поправка до названих статей, прийнята таким чином, обов'язкова для всіх країн, які є членами Асамблеї на час набуття поправкою чинності, або які стають її членами після цієї дати, проте будь-яка поправка, що збільшує фінансові зобов'язання країн Союзу, є обов'язковою тільки для тих країн, які повідомили про прийняття ними такої поправки.

Стаття 27

(1) Ця Конвенція може підлягати перегляду з метою внесення до неї змін, спрямованих на вдосконалення системи Союзу.

(2) З цією метою по черзі в країнах Союзу проводяться конференції представників названих країн.

(3) Із врахуванням положень статті 26, які застосовуються при внесенні поправок до статей від 22 до 26, будь-який перегляд цього Акта, включаючи Додатковий розділ, потребує одностайності поданих голосів.

Стаття 28

(1) (a) Кожна країна Союзу, що підписала цей Акт, може ратифікувати його або, якщо вона не підписала його, може приєднатися до нього. Ратифікаційні грамоти і акти про приєднання здаються на зберігання Генеральному директору.

(b) Кожна країна Союзу може заявити у своїй ратифікаційній грамоті або акті про приєднання, що ратифікація або приєднання не поширюється на статті від 1 до 21 і на Додатковий розділ; проте, якщо така країна вже зробила заяву, відповідно до статті VI (1) Додаткового розділу, вона в цій грамоті або акті в такому випадку може заявити тільки про те, що її ратифікація або приєднання не застосовується до статей від 1 до 20.

(c) Кожна Країна Союзу, яка відповідно до підпункту (b) виключила відповідні згадані положення із сфери дії своєї ратифікації або приєднання, може пізніше в будь-який час заявити, що вона поширює чинність своєї ратифікації або приєднання на ці положення. Така заява подається на зберігання Генеральному директору.

(2) (a) Статті від 1 до 21 і Додатковий розділ набувають чинності через три місяці після того, як будуть виконані такі дві умови:

(i) принаймні п'ять країн Союзу ратифікують цей Акт або приєднуються до нього, не зробивши заяви, передбаченої пунктом (1) (b);

(ii) Іспанія, Сполучене Королівство Великобританії і Північної Ірландії, Сполучені Штати Америки і Франція будуть пов'язані Всесвітньою конвенцією з авторського права, переглянутою в Парижі 24 липня 1971 року.

(b) набуття чинності, зазначене в підпункті (a), відноситься до тих країн Союзу, які принаймні за три місяці до згаданого набуття чинності здали на зберігання ратифікаційні грамоти або акти про приєднання, не зробивши заяви, передбаченої пунктом (1) (b).

(c) Відносно будь-якої країни Союзу, до якої не застосовується підпункт (b) і яка ратифікувала цей Акт або приєдналася до нього, не зробивши заяви, передбаченої пунктом (1) (b), статті від 1 до 21 і Додатковий розділ набувають чинності через три місяці після дати сповіщення Генеральним директором про

здачу на зберігання відповідної ратифікаційної грамоти або акта про приєднання, якщо тільки в поданій грамоті або акті не буде названа більша пізня дата. В останньому випадку статті від 1 до 21 і Додатковий розділ набувають чинності щодо цієї країни на вказану таким образом дату.

(d) Положення підпунктів (a) і (c) не впливають на застосування статті VI Додаткового розділу.

(3) Відносно будь-якої країни Союзу, яка ратифікує цей Акт або приєднується до нього, зробивши або не зробивши заяви, передбаченої пунктом (1) (b), статті від 22 до 38, набувають чинності через три місяці після дати повідомлення Генеральним директором про задачу на зберігання відповідної ратифікаційної грамоти або акта про приєднання, якщо тільки в поданій грамоті або акті не буде названа більша пізня дата. В останньому випадку статті від 22 до 38 набувають чинності щодо цієї країни на вказану таким чином дату.

Стаття 29

(1) Будь-яка країна, що не є членом Союзу, може приєднатися до цього Акта і тим самим стати стороною цієї Конвенції і членом Союзу. Акти про приєднання передаються на зберігання Генеральному директору.

(2) (a) Із врахуванням підпункту (b), ця Конвенція набуває чинності відносно будь-якої країни, що не є членом Союзу, через три місяці після дати сповіщення Генеральним директором про задачу на зберігання її акта про приєднання, якщо тільки більша пізня дата не була вказана в акті про приєднання. В останньому випадку ця Конвенція набуває чинності щодо цієї країни на вказану таким чином дату.

(b) Якщо набуття чинності, відповідно до підпункту (a), передуює набуттю чинності статтями від 1 до 21 і Додатковим розділом, відповідно до статті 28 (2) (a), названа країна тим часом буде зв'язана замість статей від 1 до 21 і Додаткового розділу статтями від 1 до 20 Брюссельського акта цієї Конвенції.

Стаття 29bis

Ратифікація цього Акта або приєднання до нього для будь-якої країни, не зв'язаної статтями від 22 до 30 Стокгольмського акта цієї Конвенції, є виключно для цілей статті 14 (2) Конвенції, що засновує Організацію, рівнозначним ратифікації згаданого Стокгольмського акта або приєднанню до цього акта з обмеженням, передбаченим статтею 28 (1) (b) (i) цього акта.

Стаття 30

(1) За винятком вилучень, що допускаються пунктом (2) цієї статті, статті 28 (1) (b), статті 33 (2) і Додатковим розділом, ратифікація або приєднання автоматично спричиняються до визнання всіх положень і одержання всіх переваг, встановлених цією Конвенцією.

(2) (a) Будь-яка країна Союзу, яка ратифікує цей Акт або приєднується до нього, може з врахуванням статті V (2) Додаткового розділу зберегти переваги застережень, сформульованих нею раніше, за умови, що вона зробить про це заяву під час здачі на зберігання ратифікаційної грамоти або акта про приєднання.

(b) Будь-яка країна, що не є членом Союзу, при приєднанні до цієї Конвенції і з урахуванням статті V (2) Додаткового розділу може заявити, що вона має намір, принаймні тимчасово, замінити статтю 8 цього Акта відносно права на переклад, положеннями статті 5 Союзної конвенції 1886 року, доповненої в Парижі в 1896 році, при чіткому розумінні, що ці положення застосовуються тільки до перекладів на загальноживану мову цієї країни. Із врахуванням статті I (6) (b) Додаткового розділу будь-яка країна Союзу має право застосовувати відносно права на переклад творів, країною походження яких є країна, що скористалася таким застереженням, охорону, еквівалентну охороні, надаваній цією останньою країною.

(c) Будь-яка країна може в будь-який час вилучити такі застереження шляхом повідомлення, направленою Генеральному директору.

Стаття 31

(1) Будь-яка країна може заявити у своїй ратифікаційній грамоті або акті про приєднання або в будь-який наступний час направити Генеральному директору письмове повідомлення про те, що ця Конвенція застосовується до всіх або деяких територій, зазначених у заяві або повідомленні, за міжнародні відносини яких вона несе відповідальність.

(2) Будь-яка країна, що зробила таку заяву або направила таке повідомлення, може в будь-який час повідомити Генеральному директору про припинення застосування цієї Конвенції до всіх або деяких із таких територій.

(3) (a) Будь-яка заява, зроблена відповідно до пункту (1), набуває чинності з тієї ж дати, що і ратифікація або приєднання, документи про які включали цю заяву, а будь-яке повідомлення, надіслане відповідно до згаданого пункту, набуває чинності через три місяці після сповіщення про нього, зробленого Генеральним директором.

(b) Будь-яке повідомлення, надіслане відповідно до пункту (2), набуває чинності через дванадцять місяців після одержання його Генеральним директором.

(4) Ця стаття ні в якому разі не може тлумачитись як така, що означає мовчазне визнання або прийняття будь-якою країною Союзу фактичного положення щодо території, до якої ця Конвенція застосовується іншою країною Союзу на підставі заяви, зробленої відповідно до пункту (1).

Стаття 32

(1) Цей Акт заміняє у відносинах між країнами Союзу і в тій же мірі, в якій він застосовується, Бернську конвенцію від 9 вересня 1886 року і наступні акти по її перегляду. Акти, які раніше набули чинності, продовжують застосовуватися в цілому або в тій мірі, в якій цей Акт не заміняє їх в силу попередньої пропозиції, у відносинах між країнами Союзу, які не ратифікують цього Акта або не приєднуються до нього.

(2) Країни, що не є членами Союзу, які стають стороною цього Акта, із врахуванням пункту (3), застосовують його щодо будь-якої країни Союзу, не зв'язаної цим Актом, або хоча і зв'язаної цим Актом, але яка зробила заяву, передбачувану статтею 28 (1) (b). Такі країни визнають, що згадана країна Союзу у своїх відносинах з ними:

(i) може застосовувати положення останнього попереднього акта, яким вона зв'язана, і

(ii) із врахуванням статті 1 (б) Додаткового розділу, має право пристосувати охорону до рівня, передбаченого цим Актом.

(3) Кожна країна, яка скористалась будь-якою із можливостей, передбачених у Додатковим розділом, може застосовувати положення Додаткового розділу, що стосуються прав або можливостей, якими вона скористалась, у своїх відносинах з будь-якою країною Союзу, що не зв'язана цим Актом, за умови, що ця остання країна допускає застосування згаданих положень.

Стаття 33

(1) Будь-який спір між двома або декількома країнами Союзу, щодо тлумачення або застосування цієї Конвенції, не вирішений шляхом переговорів, може бути переданий будь-якою із зазначених країн до Міжнародного суду, шляхом подачі заяви, відповідно до статуту Суду, якщо тільки зазначені країни не домовляться про інший спосіб врегулювання спору. Країна, яка подає заяву, повинна повідомити Міжнародне бюро про спір, переданий на розгляд Суду; Міжнародне бюро повинно повідомити про це решту країн Союзу.

(2) У момент підписання цього Акта або здачі на зберігання ратифікаційної грамоти або акта про приєднання будь-яка країна може заявити, що вона не вважає себе зв'язаною положеннями пункту (1). Щодо спорів між такою країною і будь-якою іншою країною Союзу, то положення пункту (1) на них не поширюється.

(3) Будь-яка країна, що зробила заяву відповідно до положень пункту (2), може в будь-який час відізвати її через повідомлення, надіслане Генеральному директору.

Стаття 34

(1) Із врахуванням статті 29bis, ніяка країна не може ратифікувати попередні акти цієї Конвенції або приєднатися до них після набуття чинності статтями від 1 до 21 і Додаткового розділу.

(2) Після набуття чинності статтями від 1 до 21 і Додатковим розділом жодна країна не може зробити заяви, передбаченої статтею 5 Протоколу щодо країн, які розвиваються, доданого до Стокгольмського акта.

Стаття 35

(1) Ця Конвенція діє без обмеження терміном.

(2) Будь-яка країна може денонсувати цей Акт шляхом повідомлення, надісланого Генеральному директору. Така денонсація є також денонсацією всіх попередніх актів і поширюється тільки на країну, яка її здійснила, в той час як щодо решти країн Союзу Конвенція залишається чинною і підлягає виконанню.

(3) Денонсація набуває чинності через рік, починаючи від дня одержання повідомлення Генеральним директором.

(4) Передбачене цією статтею право денонсації не може бути використано жодною країною до закінчення п'яти років, починаючи від дати, коли вона стала членом Союзу.

Стаття 36

(1) Кожна країна, що є учасницею цієї Конвенції, зобов'язується вжити, відповідно до своєї Конституції, необхідних заходів для забезпечення застосування цієї Конвенції.

(2) Припускається, що кожна країна, в момент коли вона стає зв'язаною цією Конвенцією, буде спроможна, відповідно до свого внутрішнього законодавства, виконувати положення цієї Конвенції.

Стаття 37

(1) (a) Цей Акт підписується в одному примірнику англійською і французькою мовами і, з врахуванням пункту (2), здається на зберігання Генеральному директору.

(b) Офіційні тексти виробляються Генеральним директором, після консультації із зацікавленими урядами, арабською, іспанською, італійською, німецькою і португальською мовами, які визначить Асамблея.

(c) У випадку розбіжностей у тлумаченні різних текстів перевага віддається французькому тексту.

(2) Цей Акт відкритий для підписання до 31 січня 1972 року. До цієї дати примірник, зазначений у пункті (1) (a), здається на зберігання Уряду Французької Республіки.

(3) Генеральний директор завіряє і надсилає дві копії підписаного тексту цього Акта урядам усіх країн Союзу і, за запитом, уряду будь-якої іншої країни.

(4) Генеральний директор реєструє цей Акт у Секретаріаті Організації Об'єднаних Націй.

(5) Генеральний директор сповіщає уряди всіх країн Союзу про підписання, здачу на зберігання ратифікаційних грамот і актів про приєднання і про заяви, що містяться в цих документах або зроблені відповідно до статей 28 (1) (c), 30 (2) (a) і (b) і 33 (2), про набуття чинності будь-якими положеннями цього Акта, повідомлення про денонсації і повідомлення, надіслані відповідно до статей 30 (2) (c), 31 (1) і (2), 33 (3) і 38 (1), а також про повідомлення, передбачені Додатковим розділом.

Стаття 38

(1) Країни Союзу, які не ратифікували цей Акт чи не приєдналися до нього або які не пов'язані статтями від 22 до 26 Стокгольмського акта цієї Конвенції, можуть до 26 квітня 1975 року користуватися, якщо вони того забажають, правами, наданими в силу зазначених статей, так як коли б вони були зв'язані цими статтями. Будь-яка країна, яка бажає користуватися такими правами, направляє з цією метою Генеральному директору письмове повідомлення, що набуває чинності від дати його одержання. Такі країни вважаються членами Асамблеї до зазначеного терміну.

(2) До тих пір, поки не всі країни Союзу стали членами Організації, Міжнародне бюро Організації функціонує також як Бюро Союзу, а Генеральний директор діє як Директор цього Бюро.

(3) Як тільки всі країни Союзу стають членами Організації, права, обов'язки і майно Бюро Союзу переходять до Міжнародному бюро Організації.

Додатковий розділ

Стаття I

(1) Будь-яка країна, яка вважається відповідно до встановленої практики Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй країною, що розвивається, яка ратифікує або приєднується до цього Акта, невід'ємну частину якого становить цей Додатковий розділ, і яка, взявши до уваги свій економічний стан і свої соціальні і культурні потреби, не вважає себе спроможною негайно ввести в дію положення по охороні всіх прав, передбачених цим Актом, може шляхом повідомлення, що здається на зберігання Генеральному директору при депонуванні ратифікаційної грамоти або акта про приєднання, або з урахуванням статті V (l) (c), у будь-який наступний час заявити, що вона буде користуватися пільгою, передбаченою статтею II, або пільгою передбаченою статтею III, або обома цими пільгами. Вона може замість користування пільгою, передбаченою статтею II, зробити заяву відповідно статті V (l) (a).

(2) (a) Будь-яка заява, відповідно до пункту (1), зроблена до закінчення десятирічного періоду, після набуття чинності статтями від 1 до 21 і цього Додаткового розділу згідно із статтею 28 (2) має силу до закінчення названого періоду. Будь-яка така заява може бути відновлена цілком або частково на періоди кожний терміном десять років шляхом повідомлення, що здається на зберігання Генеральному директору, не більше ніж за п'ятнадцять і не менше ніж за три місяці до закінчення поточного десятирічного періоду.

(b) Будь-яка заява, відповідно до пункту (1), зроблена після закінчення десятирічного періоду після набуття чинності статтями від 1 до 21 і цього Додаткового розділу згідно із статтею 28 (2), має силу до закінчення поточного десятирічного періоду. Будь-яка така заява може бути відновлена, як це передбачено у другій фразі підпункту (a).

(3) Будь-яка країна Союзу, яка перестала вважатись країною, що розвивається, відповідно до пункту (1), не може відновити свою заяву, як це передбачено пунктом (2) і незалежно від того, чи відкличе вона офіційно свою заяву чи ні, не може користуватися пільгами, згаданими в пункті (1), після закінчення поточного десятирічного періоду або після закінчення трьохрічного періоду, після того як вона перестала вважатись країною, що розвивається; при цьому застосовується той період, який закінчується пізніше.

(4) Там, де до часу, коли заява, зроблена відповідно до пунктів (1) і (2), припиняє свою дію, є в запасі примірники, які були виготовлені за ліцензією, наданою на підставі цього Додаткового розділу, ці примірники можуть продовжувати розповсюджуватися до тих пір, доки їхні запаси не розійдуться повністю.

(5) Будь-яка країна, яка зв'язана положеннями цього Акта і яка здала на зберігання заяву або повідомлення відповідно до статті 31 (1) щодо застосування цього Акта до якої-небудь території, стан якої може розглядатися як аналогічний стану країн, зазначених у пункті (1), може щодо такої території зробити заяву, згадану в пункті (1), і повідомлення про відновлення, згадане в

пункті (2). Протягом терміну дії такої заяви або повідомлення положення цього Додаткового розділу застосовуються щодо такої території.

(б) (а) Та обставина, що яка-небудь країна користується пільгами, передбаченими пунктом (1), не створює можливості для іншої країни надавати творам, країною походження яких є перша країна, охорону в меншому обсязі, ніж та, яку вона зобов'язана надавати відповідно до статей від 1 до 20.

(б) (б) Право застосування еквівалентної охорони, передбачене в статті 30 (2) (б) (друга фраза), не може бути використане раніше дати, якою закінчиться період, що застосовується відповідно до статті 1 (3) щодо творів, країною походження яких є країна, що зробила заяву відповідно до статті V (1) (а).

Стаття II

(1) Будь-яка країна, що заявила, що вона буде користуватися пільгою, передбаченою цією статтею, може щодо творів, випущених у світ у друкованій або іншій аналогічній формі відтворення, замінити виключне право на переклад, передбачене статтею 8, системою не виключних і непередаваних ліцензій, що видаються компетентними органами на нижче зазначених умовах і з урахуванням статті IV.

(2) (а) З урахуванням пункту (3), якщо після закінчення трьохрічного періоду або будь-якого більш тривалого періоду, встановленого національним законодавством названої країни, що обчислюється від дати першого випуску твору у світ, переклад такого твору не був випущений у світ мовою, загальноживаною в цій країні, особою, що має право на переклад, або з її дозволу, будь-який громадянин такої країни може одержати ліцензію зробити переклад твору названою мовою і випустити в світ такий переклад друкованою або аналогічною формою відтворення.

(б) На умовах, передбачених цією статтею, ліцензія може бути видана також у тих випадках, коли всі видання перекладу, випущеного у світ даною мовою, повністю розійшлись.

(3) (а) У разі перекладу мовою, що не є загальноживаною в одній або декількох розвинених країнах – членах Союзу, період, що дорівнює одному року, заміняє трьохрічний період, передбачений пунктом (2) (а).

(б) Будь-яка країна, згадана в пункті (1), за одностайною домовленістю з розвиненими країнами – членами Союзу, в яких та ж сама мова є загальноживаною, може замінити, у випадку перекладу цією мовою, трьохрічний період, передбачений пунктом (2) (а), більш коротким періодом, погодженим у такій домовленості, причому такий період не може бути менше одного року. Проте положення попереднього речення не поширюється на англійську, французьку і іспанську мови. Генеральний директор повідомляється про будь-яку таку домовленість урядами, які її досягли.

(4) (а) Відповідно до положень цієї статті, ліцензії, одержувані після трьох років, не можуть бути видані до закінчення додаткового шестимісячного періоду, а ліцензії, одержувані після одного року, до закінчення додаткового дев'ятимісячного періоду:

(і) від дати, на яку заявник на ліцензію виконає вимоги, перелічені в статті IV (1), або

(ii) якщо не відомі особа або адреса особи, що має право на переклад, від дати, на яку заявник на ліцензію відправить, як передбачено статтею IV (2), копії своєї заяви, поданої органу, компетентному видавати ліцензію.

(b) Ліцензія, передбачена цією статтею, не видається, якщо переклад мовою, відносно якої заяву було подано, буде випущений у світ особою, яка має право на переклад або з її дозволу, протягом вказаних шести- або дев'ятимісячних періодів.

(5) Будь-яка ліцензія, відповідно до положень цієї статті, видається лише для використання в школах, університетах або з метою досліджень.

(6) Якщо переклад твору випускається у світ особою, що має право на переклад, або з її дозволу за цінами, що відповідають тим, які звичайно встановлюються в країні для аналогічних творів, будь-яка ліцензія, що видається відповідно до цієї статті, припиняє свою дію, якщо такий переклад виконаний тією ж мовою і, в основному того ж змісту, що й переклад, випущений у світ за ліцензією. Всі примірники, що вже вийшли до того, як ліцензія втратила силу, можуть продовжувати поширюватись до тих пір, доки вони не розійдуться повністю.

(7) Для творів, які в основному складаються з ілюстрацій, ліцензія на переклад і випуск у світ тексту та на відтворення і випуск у світ ілюстрацій надається, тільки якщо умови статті III також виконуються.

(8) Ліцензія не може бути видана відповідно до цієї статті, якщо автор вилучив з обігу всі примірники свого твору.

(9) (a) Ліцензія на переклад твору, випущеного в світ у друкованій або аналогічній формі відтворення, може бути також видана будь-якій радіомовній організації, що має свою штаб-квартиру в країні, згаданій у пункті (1), по пред'явленні заяви зазначеної організації компетентному органу цієї країни, якщо при цьому виконуються всі такі умови:

(i) переклад здійснюється з примірника, виготовленого і придбаного відповідно до законів даної країни;

(ii) переклад призначається лише для використання в радіопередачах, призначених виключно для цілей навчання або поширення результатів спеціальних технічних або наукових досліджень серед спеціалістів конкретної професії;

(iii) переклад використовується винятково для цілей перелічених в умові (ii), в законно здійснених передачах, призначених для слухачів на території даної країни, включаючи передачі, здійснювані за допомогою звукових або візуальних записів, зроблених законно і виключно для цілей таких передач;

(iv) будь-яке використання перекладу не ставить собі комерційних цілей.

(b) Звукові або візуальні записи перекладу, зробленого організацією радіомовлення на підставі ліцензії, виданої в силу цього пункту, можуть, для цілей і з врахуванням умов, перелічених в підпункті (a), і за згодою цієї організації, бути також використані будь-якою іншою організацією радіомовлення, що має свою штаб-квартиру в країні, компетентний орган якої видав дану ліцензію.

(c) За умови, що всі критерії і умови, викладені в підпункті (a), виконуються, ліцензія може бути видана організації радіомовлення для перекладу будь-якого тексту, включеного в аудіовізуального запису, який сам був виготовлений і ви-

пущений у світ виключно з метою використання для систематичного навчання.

(d) З урахуванням підпунктів (a) – (c) положення попередніх пунктів застосовується під час видачі і реалізації ліцензії, виданої відповідно до цього пункту.

Стаття III

(1) Будь-яка країна, яка заявила, що вона буде користуватись пільгами, передбаченими цією статтею, має право замінити виключне право на відтворення, передбачене статтею 9, системою невиключних і непередаваних ліцензій, що надаються компетентним органом із врахуванням статті IV і на таких умовах:

(2) (a) Якщо відносно твору, до якого ця стаття застосовується в силу пункту (7) після закінчення:

(i) відповідного періоду, визначеного в пункті (3), починаючи від дати першого випуску в світ даного видання твору, або

(ii) будь-якого більш тривалого періоду, визначеного національним законодавством країни, згаданій в пункті (1), починаючи від тієї ж самої дати, примірники такого видання не були розповсюджені в цій країні серед публіки або в зв'язку з систематичним навчанням особою, яка має право на відтворення, або з її дозволу за цінами, що відповідають тим, які звичайно встановлюються в цій державі для аналогічних творів, будь-який громадянин такої країни може одержати ліцензію на відтворення і на випуск у світ такого видання за такою же або більш низькою ціною для використання у зв'язку із систематичним навчанням.

(b) Ліцензія на відтворення і випуск у світ видання, яке було розповсюджене, як це описано в підпункті (a), може також бути видана на умовах, передбачених у цій статті, якщо після закінчення застосовного періоду жоден дозволений примірник цього видання не був предметом продажу в даній країні серед публіки або у зв'язку з систематичним навчанням протягом шестимісячного періоду за цінами, що відповідають тим, які звичайно встановлюються для аналогічних творів у цій країні.

(3) Період, зазначений у пункті (2) (a) (i), становить п'ять років за винятком:

(i) для творів з природничих і точних наук, включаючи математику і техніку, цей період становить три роки;

(ii) для художніх, поетичних, драматичних і музичних творів, а також для книг з мистецтва цей період становить сім років.

(4) (a) Ніяка ліцензія, доступна після трьох років, не видається відповідно до цієї статті до закінчення шестимісячного періоду:

(i) від дати, на яку заявник виконає вимоги, зазначені в статті IV (1), або

(ii) якщо не відомі особа або адреса особи, що має право на відтворення, від дати відправки заявником, як це передбачено статтею IV (2) копій його заяви, поданої до органу, компетентного видавати ліцензії.

(b) Якщо ліцензії є доступними після інших періодів і стаття IV (2) є застосовною, жодна ліцензія не видається до закінчення трьохмісячного періоду від дати відправлення копій заяви.

(c) Якщо протягом шестимісячного або трьохмісячного періодів, вказаних у підпунктах (a) і (b), розповсюдження, як це описано у пункті (2) (a), мало місце, ніяка ліцензія відповідно до цієї статті не видається.

(d) Ніяка ліцензія не видається, якщо автор вилучив з обігу всі примірники видання, на відтворення і випуск у світ якого ліцензія запитувалась.

(5) Ліцензія на відтворення і випуск у світ перекладу твору не видається відповідно до цієї статті у таких випадках:

(i) коли переклад не був випущений особою, що має право на переклад, або з її дозволу або

(ii) коли переклад зроблений не загальноувживаною мовою в країні, де запитувалась ліцензія.

(6) Коли особа, що має право на відтворення або хто-небудь з її дозволом, розповсюджує примірники такого видання в країні, згаданій у пункті (1), серед публіки або у зв'язку із систематичним навчанням за цінами, відповідними тим, які звичайно встановлюються в цій країні для аналогічних творів, будь-яка ліцензія, що видається відповідно до цієї статті, припиняє свою дію, якщо таке видання випущено у світ тією ж мовою і в основному того ж змісту, як і видання, випущене у світ за ліцензією. Всі примірники, що вже вийшли в світ до того, як ліцензія втратила силу, можуть продовжувати розповсюджуватись до тих пір, доки не розійдуться повністю.

(7) (a) Із врахуванням пункту (b) твори, на які поширюється ця стаття, обмежуються творами, випущеними в світ у друкованій або аналогічній формі відтворення.

(b) Ця стаття поширюється також на відтворення в аудіовізуальній формі, законно здійснених аудіовізуальних записів, включаючи будь-які твори, що містяться в них і охороняються авторським правом, а також на переклад будь-якого включеного до них тексту мовою, загальноувживаною в країні, де ліцензія запитується, за умови, що у всіх цих випадках зазначені аудіовізуальні записи підготовлені і випущені у світ із виключною метою використання для систематичного навчання.

Стаття IV

(1) Ліцензії відповідно до статей II і III можуть бути видані тільки за умови, якщо заявник на ліцензію доведе згідно з правилами встановленими у цій країні, що він звертався до особи, яка має право на підготовку і випуск у світ перекладу або на відтворення і випуск у світ видання, за дозволом і одержав її відмову або що після виявлених ним належних старань він не зміг встановити особи, що має це право. При звертанні за ліцензією заявник інформує про це будь-який національний або міжнародний інформаційний центр, згаданий у пункті (2).

(2) Якщо не можна встановити особу, що має право, то заявник на ліцензію надсилає рекомендованою авіапоштою копії своєї заяви, поданої органу, компетентному видавати ліцензії, видавцю, прізвище якого позначено на творі, а

також будь-якому національному або міжнародному центру, який може бути позначений у відповідній нотифікації, Генеральному директору урядом країни, в якій, як передбачається, видавець здійснює основну частину своєї професійної діяльності.

(3) Прізвище автора зазначається на всіх примірниках перекладу або відтворення, випущених у світ за ліцензією, виданою відповідно до статті II або статті III. Назва твору друкується на всіх таких примірниках. У разі перекладу оригінальна назва твору друкується у будь-якому випадку на всіх зазначених примірниках.

(4) (a) Ніяка ліцензія, видана у відповідно до статті II або статті III, не поширюється на експорт примірників твору і дійсна тільки для випуску у світ перекладу або відповідно відтворення в межах країни, де вона запитувалась.

(b) Для цілей підпункту (a) поняття експорт включає відправку примірників з будь-якої території в країну, яка щодо цієї території зробила заяву відповідно до статті I (5).

(c) Коли урядова або інша організація країни, що видала ліцензію відповідно до статті II на підготовку перекладу будь-якою мовою, крім англійської, іспанської або французької, надсилає примірники перекладу, випущеного у світ за такою ліцензією, в іншу країну, така пересилка примірників для цілей підпункту (a) не вважається експортом, якщо виконані всі з таких умов:

(i) одержувачами є громадяни країни, що видала ліцензію, або організації, що поєднують таких громадян;

(ii) примірники повинні використовуватись лише в школах, університетах або з метою досліджень;

(iii) направлення примірників і їх наступне розповсюдження серед одержувачів не ставить собі комерційну мету; і

(iv) країна, в яку направляються примірники, погодилась із країною, чий компетентний орган видав ліцензію, дозволити одержання, розповсюдження або те й інше разом, і Генеральному директору було повідомлено про таку угоду урядом країни, в якій ліцензія була видана.

(5) Всі примірники, випущені у світ за ліцензією, виданою на підставі статті II або статті III, мають повідомлення відповідною мовою, яке вказує, що примірники підлягають розповсюдженню тільки в країні або на території, на яку дана ліцензія поширюється.

(6) (a) Необхідні заходи вживаються на національному рівні для забезпечення:

(i) того, щоб ліцензія передбачала виплату справедливої компенсації на користь особи, що має право на переклад або відповідно на відтворення, що відповідає нормам гонорарів, звичайно застосовуваних щодо ліцензій при вільних переговорах між особами в двох відповідних країнах, і

(ii) сплати і переказу компенсації: якщо мають місце особливі національні валютні правила, компетентні власті докладають усіх зусиль, для того щоб за допомогою міжнародного механізму забезпечити переказ компенсації в конвертованій в міжнародному плані валюті або її еквівалентові.

(b) Необхідні заходи вживаються національним законодавством для забезпечення правильного перекладу або відповідно точного відтворення певного видання.

Стаття V

(1) (a) Будь-яка країна, що має право зробити заяву, що вона користується пільгою, передбаченою статтею II, може замість цього під час ратифікації цього Акта або приєднання до нього:

(i) якщо вона є країною, до якої застосовується стаття 30 (2) (a), зробити заяву відповідно до цього положення щодо права на переклад;

(ii) якщо вона є країною, до якої стаття 30 (2) (a) не застосовується, і навіть якщо вона не є країною, що не входить до Союзу, зробити заяву, як це передбачено статтею 30 (2) (b), перша фраза.

(b) Якщо країна перестає вважатися країною, що розвивається, як це передбачено статтею I (1), заява, зроблена відповідно до цього пункту, залишається дійсною до дати закінчення терміну, що застосовується відповідно до статті I (3).

(c) Будь-яка країна, яка зробила заяву відповідно до цього пункту, не може в подальшому користуватися пільгою, передбаченою статтею II, навіть якщо вона відкличе вказану заяву.

(2) Із врахуванням пункту (3) будь-яка країна, яка скористалася пільгою, передбаченою статтею II, не може в подальшому зробити заяву відповідно до пункту (1).

(3) Будь-яка країна, яка перестала вважатися країною що розвивається, як це передбачено статтею I (1), може, не пізніше ніж за два роки до закінчення періоду, що застосовується відповідно до статті I (3), зробити заяву в цілях, передбачених статтею 30 (2) (b), перша фраза, незважаючи на те, що вона не є країною, що не входить до Союзу. Така заява набуває чинності на дату, коли минає термін, що застосовується відповідно до статті I (3).

Стаття VI

(1) Будь-яка країна Союзу може заявити, починаючи від дати цього Акта і в будь-який час до того, коли вона буде зв'язана статтями від 1 до 21 і цим Додатковим розділом:

(i) якщо вона є країною, яка, коли б вона була зв'язана статтями від 1 до 21 і цим Додатковим розділом, мала б право скористатися пільгами, згаданими в статті I (1), що вона буде застосовувати положення статті II або статті III або обох цих статей до творів, країною походження яких є країна, яка, відповідно до підпункту (ii), згаданого нижче, допускає застосування цих статей до таких творів, або яка є зв'язана статтями від 1 до 21 і цим Додатковим розділом; така заява замість посилання на статтю II може посилатись на статтю V;

(ii) що вона допускає застосування цього Додаткового розділу до творів, країною походження яких вона є, країнами, які зробили заяву відповідно до підпункту (i), згаданому вище, або повідомлення відповідно до статті I.

(2) Будь-яка заява зроблена відповідно до пункту (1), повинна бути у письмовій формі і депонується у Генерального директора. Заява набуває чинності від дати її депонування.

ДОГОВОРИ У СФЕРІ АВТОРСЬКОГО ПРАВА

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ПРИЄДНАННЯ УКРАЇНИ ДО ДОГОВОРУ ВСЕСВІТНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ПРО АВТОРСЬКЕ ПРАВО

№ 2733–III від 20.09.2001 року
(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 2, ст. 16)

Верховна Рада України постановляє:
Приєднатися до Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право), 1996 року (додається).

Президент України

Л. КУЧМА

ДОГОВІР ВСЕСВІТНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ПРО АВТОРСЬКЕ ПРАВО

(прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 року та положення Бернської конвенції (1971 р.), на які містяться посилання у Договорі (Договір ВОІВ про авторське право¹) (1996)

Про приєднання до Договору див. Закон № 2733–III від 20.09.2001

Офіційний переклад

Преамбула

Договірні Сторони,

Бажаючи вдосконалювати та підтримувати охорону прав авторів на їхні літературні та художні твори найбільш ефективним та однаковим шляхом,

Вважаючи за необхідне ввести нові міжнародні правила та більш чітке тлумачення певних існуючих правил з метою забезпечення адекватного вирішення питань, що виникають у зв'язку з економічним, соціальним, культурним та технічним розвитком,

Визнаючи глибокий вплив розвитку та зближення інформаційних та комунікаційних технологій на створення та використання літературних і художніх творів,

Наголошуючи на виключній значимості охорони авторського права як стимулу для літературної та художньої творчості,

---

¹ Договір був прийнятий 20 грудня 1996 року в Женеві Дипломатичною Конференцією ВОІВ про певні питання авторських та суміжних прав.

Вважаючи за необхідне збереження балансу між правами авторів та інтересами широкої публіки, особливо в сфері освіти, наукових досліджень і до доступу до інформації, як відображено в Бернській конвенції,

Погодились про наступне:

Стаття 1. Відношення до Бернської конвенції

(1) Цей Договір є спеціальною угодою в рамках значення Статті 20 Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів по відношенню до Договірних Сторін, які є членами Союзу, створеного цією Конвенцією.

Цей Договір не має жодного відношення до інших договорів, крім Бернської конвенції, і не обмежує будь-які права та зобов'язання за будь-якими іншими договорами.

(2) Ніщо в цьому Договорі не змінює існуючі зобов'язання, які Договірні Сторони мають по відношенню один до одного згідно з Бернською конвенцією про охорону літературних і художніх творів.

(3) Надалі «Бернська конвенція» означає Паризький акт від 24 липня 1971 року Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів.

(4) Договірні Сторони дотримуються Статей 1–21 і Додаткового розділу Бернської конвенції².

Стаття 2. Сфера охорони авторського права

Охорона авторських прав поширюється на форму вираження, а не на ідеї, процеси, методи діяльності або математичні концепції як такі.

Стаття 3. Застосування Статей 2–6 Бернської Конвенції

Договірні Сторони із урахуванням відповідних змін, застосовують положення Статей 2–6 Бернської конвенції, що стосуються охорони, передбаченої цим Договором³.

Стаття 4. Комп'ютерні програми

Комп'ютерні програми охороняються як літературні твори в розумінні Статті 2 Бернської конвенції. Така охорона застосовується до комп'ютерних програм незалежно від способу або форми їх вираження⁴.

Стаття 5. Компіляції даних (бази даних)

Компіляції даних або іншої інформації в будь-якій формі, які за підбором і розміщенням змісту є результатом інтелектуальної творчості, охороняються як

² Узгоджені заяви щодо Статті 1 (4): Право на відтворення, як воно визначено в Статті 9 Бернської конвенції, і винятки, що допускаються відносно цього права, повністю застосовується у цифровому середовищі і, зокрема відносно використання творів у цифровій формі. Розуміється, що зберігання твору, що охороняється в цифровій формі в електронному засобі є відтворенням в контексті Статті 9 Бернської конвенції.

³ Узгоджені заяви щодо Статті 3: Розуміється, що при застосуванні Статті 3 цього Договору, вираз «країна Союзу» в Статтях 2–6 Бернської конвенції буде читатися так, якби це було посилання на Договірну Сторону цього Договору, при застосуванні тих Статей Бернської конвенції відносно захисту, який надається цим Договором. Розуміється також, що вираз «країна, яка не є учасником Союзу» в цих Статтях Бернської конвенції буде, при таких же обставинах, читатися так, якби це мало відношення до країни, яка не є Договірною Стороною цього Договору, а також вираз «ця Конвенція» в Статтях 2 (8), 2 bis (2), 3, 4, 5 Бернської конвенції буде читатися, якби це мало відношення до Бернської конвенції та цього Договору. Нарешті, розуміється, що посилання в Статтях 3–6 Бернської конвенції «громадянин однієї з країн Союзу» буде означати, якщо ці Статті будуть застосовуватися відносно цього Договору, відносно міжурядової організації, яка є Договірною Стороною цього Договору, що мова йде про громадянина однієї з країн цієї організації.

⁴ Узгоджені заяви щодо Статті 4: Сфера захисту комп'ютерних програм відповідно до Статті 4 цього Договору, включаючи Статтю 2, співпадає зі Статтею 2 Бернської конвенції і відповідними положеннями Угоди TRIPS.

такі. Така охорона не розповсюджується на самі дані або інформацію і не обмежує будь-яке авторське право, яке відноситься до самих даних або інформації, що містяться в компіляції⁵.

Стаття 6. Право на розповсюдження

(1) Автори літературних та художніх творів користуються виключним правом дозволяти розповсюдження серед широкої публіки оригіналу і примірників своїх творів шляхом продажу або іншої передачі права власності.

(2) Ніщо в цьому Договорі не впливає на свободу Договірних Сторін визначати, якщо вони існують, умови, за яких вичерпання права, зазначеного в пункті (1), застосовується після першого продажу або іншої передачі права власності на оригінал або примірник твору з дозволу автора⁶.

Стаття 7. Право на прокат

(1) Автори

(i) комп'ютерних програм;

(ii) кінематографічних творів; і

(iii) творів, втілених у фонограмах, як визначено національним законодавством Договірних Сторін, користуються виключним правом дозволяти комерційний прокат для публіки оригіналів або примірників своїх творів.

(2) Пункт (1) не застосовується:

(i) по відношенню до комп'ютерних програм, якщо сама програма не є головним об'єктом прокату; та

(ii) по відношенню до кінематографічних творів, якщо тільки такий комерційний прокат не призводить до широкого копіювання таких творів, що завдає суттєвої шкоди виключному праву на відтворення.

(3) Незважаючи на положення пункту (1), Договірна Сторона, в якій на 15 квітня 1994 року діяла і продовжує діяти система справедливої компенсації авторам за прокат примірників їх творів, втілених у фонограмах, може користуватися цією системою за умови, що комерційний прокат творів, втілених у фонограмах, не завдає суттєвої шкоди виключному праву авторів на відтворення⁷.

Стаття 8. Право на розповсюдження серед широкої публіки

Не порушуючи положень Статей 11 (1) (ii), 11 bis (1) (i) та (ii), 11 ter (1) (ii), 14 (1) (ii) та 14 bis (1) Бернської конвенції автори літературних і художніх творів користуються виключним правом дозволяти будь-яке розповсюдження своїх творів серед широкої публіки через дотові або недотові засоби зв'язку, включаючи розповсюдження своїх творів серед широкої публіки у такий

⁵ Узгоджені заяви щодо Статті 5: Сфера захисту компіляції даних (баз даних) відповідно до Статті 5 цього Договору, включаючи Статтю 2, співпадає зі Статтею 2 Бернської конвенції і відповідними положеннями Угоди TRIPS.

⁶ Узгоджені заяви щодо Статті 6 та 7: Використані в цих Статтях вирази «екземпляри» та «оригінал та екземпляри», які є предметом права на розповсюдження та права на прокат в контексті зазначених Статей, відносяться виключно до записаних екземплярів, які можуть бути випущені в обіг у вигляді матеріальних об'єктів.

⁷ Узгоджені заяви щодо Статті 7: Розуміється, що зобов'язання відповідно до Статті 7 (1) не вимагає від Договірної Сторони надавати виключні права на комерційний прокат авторам, які відповідно до законодавства Договірної Сторони, не наділені такими правами відносно фонограм. Розуміється, що це зобов'язання співпадає із Статтею 14 (4) Угоди TRIPS.

спосіб, що представники публіки можуть мати доступ до таких творів у будь-якому місці і в будь-який час за їх власним вибором⁸.

Стаття 9. Тривалість охорони фотографічних творів

По відношенню до фотографічних творів Договірні Сторони не застосовують положення Статті 7 (4) Бернської конвенції.

Стаття 10. Обмеження і винятки

(1) В окремих особливих випадках, які не завдають шкоди нормальному використанню твору і не виправдано не обмежують законних інтересів автора. Договірні Сторони можуть передбачити в своєму національному законодавстві обмеження або винятки стосовно прав, що надаються авторам літературних та художніх творів згідно з цим Договором.

(2) При застосуванні Бернської конвенції Договірні Сторони встановлюють будь-які обмеження або винятки з передбачених нею прав для окремих особливих випадків, які не завдають шкоди нормальному використанню твору і не виправдано не обмежують законних інтересів автора⁹.

Стаття 11. Зобов'язання стосовно технічних засобів

Договірні Сторони передбачають відповідну правову охорону та ефективні засоби правового захисту від обходу існуючих технічних засобів, які вживаються авторами у зв'язку із застосуванням їх прав згідно з цим Договором або Бернською конвенцією і обмежують дії, які не дозволені авторами або не допускаються законом по відношенню до їх творів.

Стаття 12. Зобов'язання стосовно інформації про управління правами

(1) Договірні Сторони передбачають відповідні ефективні засоби юридичної відповідальності по відношенню до будь-якої особи, яка свідомо чинить будь-які з нижчезазначених дій, знаючи або, у зв'язку із застосуванням цивільно-правових засобів захисту, маючи належні підстави знати, що така дія буде спонукати, дозволяти, сприяти або приховувати порушення будь-якого права, передбаченого цим Договором або Бернською конвенцією:

(i) недозволене усунення або зміну будь-якої електронної інформації про управління правами;

(ii) недозволене поширення, імпортування для розповсюдження, передачу в ефір або розповсюдження серед широкої публіки, творів або примірників творів, знаючи, що в них без дозволу була усунена або змінена електронна інформація про управління правами¹⁰.

⁸ Узгоджені заяви щодо Статті 8: Розуміється, що просте надання фізичним особам права на здійснення повідомлення не в повному обсязі співпадає з поняттям повідомлення, яке передбачено цим Договором або Бернською конвенцією. Зрозуміло також, що Стаття 8 ні в якому разі не перешкоджає Договірній Стороні застосувати Статтю 11 bis (2).

⁹ Узгоджена заява щодо Статті 10: Розуміється, що положення Статті 10 дозволяють Договірним Сторонам розширювати щодо цифрового середовища обмеження та винятки в своїх національних законодавствах, які вважаються прийнятними згідно з положеннями Бернської конвенції. Одночасно, ці положення, зрозуміло, дозволяють Договірній Стороні знаходити нові винятки та обмеження, які є прийнятними в цифровому сітьовому середовищі. Розуміється також, що Стаття 10 (2) не зменшує та не збільшує сферу застосування обмежень та виключень, яка дозволяється Бернською конвенцією.

¹⁰ Узгоджені заяви щодо Статті 12: Розуміється, що посилання на «порушення будь-якого права, що охоплюється цим Договором або Бернською конвенцією» включає як виключні права, так і права на одержання винагороди. Розуміється далі, що Договірні Сторони не будуть базуватися на цій Статті для знаходження або застосування систем по управлінню правами, які б здійснювали нав'язування формальностей, які недопустимі

(2) «Інформація про управління правами» в розумінні цієї статті означає інформацію, яка ідентифікує твір, автора твору, володаря будь-якого права на твір або інформацію про умови використання твору, а також будь-які цифри або коди, в яких подана така інформація, якщо будь-яка з цих складових інформації додана до примірника твору або фігурує у зв'язку із розповсюдженням твору серед широкої публіки.

Стаття 13. Застосування в часі

Договірні Сторони застосовують положення Статті 18 Бернської конвенції до всіх видів охорони, передбачених цим Договором.

Стаття 14. Положення про забезпечення прав

(1) Договірні Сторони зобов'язуються відповідно до своїх правових систем вжити заходів, необхідних для забезпечення застосування цього Договору.

(2) Договірні Сторони передбачають наявність в їх законах заходів щодо забезпечення прав, які дозволяють ефективно протидіяти будь-яким актам порушення прав, передбачених цим Договором, включаючи термінові заходи для запобігання порушень та заходи як стримуючий засіб від подальших порушень.

Стаття 15. Асамблея

(1) (a) Договірні Сторони засновують Асамблею.

(b) Кожна Договірна Сторона має бути представлена одним делегатом, який може мати заступників, радників та експертів.

(c) Витрати кожної делегації оплачуються Договірною Стороною, яка її призначила. Асамблея може звернутися до Всесвітньої організації інтелектуальної власності (далі «ВОІВ») з проханням надати фінансову допомогу для делегацій тих Договірних Сторін, які вважаються країнами, що розвиваються, відповідно до встановленої практики Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй, або є країнами, що перебувають у процесі переходу до ринкової економіки.

(2) (a) Асамблея розглядає питання, які стосуються збереження, розвитку, застосування та функціонування цього Договору.

(b) Асамблея виконує функцію, покладену на неї відповідно до Статті 17 (2), що стосується допуску окремих міжурядових організацій до участі в цьому Договорі.

(c) Асамблея виносить рішення про скликання будь-якої дипломатичної конференції для перегляду цього Договору та видає необхідні вказівки Генеральному директору ВОІВ щодо підготування такої дипломатичної конференції.

(3) (a) Кожна Договірна Сторона, яка є державою, має один голос і голосує тільки від свого імені.

(b) Будь-яка Договірна Сторона, яка є міжурядовою організацією, може брати участь у голосуванні замість держав-членів такої організації, в якій кількість голосів дорівнює кількості держав-членів цієї організації, яка є стороною цього Договору. Будь-яка така міжурядова організація не бере участі в

за Бернською конвенцією та цим Договором, наприклад, забороняючи вільний рух товарів або перешкоджаючи користуванню правами, які передбачені цим Договором.

голосуванні, якщо будь-яка з держав-членів такої організації використає своє право голосувати, і навпаки.

(4) Один раз на два роки Асамблея скликається Генеральним директором ВОІВ на чергову сесію.

(5) Асамблея встановлює свої процедурні правила, включаючи скликання позачергових сесій, вимоги до кворуму та, на підставі положень цього Договору, необхідну більшість для прийняття різних рішень.

Стаття 16. Міжнародне бюро

Міжнародне бюро ВОІВ виконує адміністративні функції, які стосуються цього Договору.

Стаття 17. Право участі в Договорі

(1) Будь-яка держава-учасниця ВОІВ може стати учасницею цього Договору.

(2) Асамблея може винести рішення про допуск до участі в цьому Договорі будь-якої міжурядової організації, яка заявляє, що вона має компетенцію і власну, обов'язкову для всіх держав-членів такої організації, нормативну базу з питань, що регулюються цим Договором і що вона належним чином уповноважена відповідно до своїх внутрішніх процедур стати учасницею цього Договору.

(3) Європейське співтовариство, зробивши заяву, згадану у попередньому пункті, на Дипломатичній конференції, де було прийнято цей Договір, може стати учасником цього Договору.

Стаття 18. Права та обов'язки згідно з Договором

Якщо в цьому Договорі не передбачено будь-яких спеціальних положень про інше, кожна Договірною Сторона користується всіма правами та бере на себе всі зобов'язання, що виходять з цього Договору.

Стаття 19. Підписання Договору

Цей Договір є відкритим для підписання до 31 грудня 1997 року будь-якою державою-членом ВОІВ та Європейським співтовариством.

Стаття 20. Набуття чинності Договором

Цей Договір набуває чинності через три місяці після подання Генеральному директору ВОІВ на збереження 30 державами документів про ратифікацію або приєднання.

Стаття 21. Дата початку участі в Договорі

Цей Договір стає обов'язковим для:

(i) 30 держав, зазначених у Статті 20, з дати набуття цим Договором чинності;

(ii) кожної іншої держави після закінчення трьох місяців з дати подання цієї державою відповідного документа на зберігання Генеральному директору ВОІВ;

(iii) Європейського співтовариства після закінчення трьох місяців з дати подання на зберігання документа про ратифікацію або приєднання, якщо такий документ було подано після набуття чинності цим Договором відповідно до Статті 20, або трьох місяців після набуття чинності цим Договором, якщо

такий документ було подано для зберігання до набуття чинності цим Договором;

(iv) будь-якої іншої міжурядової організації, яка допущена до участі в цьому Договорі, після закінчення трьох місяців після подання на зберігання її документа про приєднання.

Стаття 22. Застереження, що не допускаються відносно Договору

За цим Договором не допускається жодних застережень.

Стаття 23. Денонсація Договору

Будь-яка Договірنا Сторона може денонсувати цей Договір через повідомлення, адресоване Генеральному директору ВОІВ. Будь-яка денонсація вводиться в дію по закінченні одного року з дати отримання повідомлення Генеральним директором ВОІВ.

Стаття 24. Мови Договору

(1) Цей Договір підписується в одному примірнику англійською, арабською, іспанською, китайською, російською і французькою мовами, причому всі тексти на цих мовах є рівно автентичними.

(2) Офіційний текст будь-якою мовою, крім мов, зазначених у пункті (1), затверджується Генеральним директором ВОІВ на прохання зацікавленої сторони після консультацій зі всіма зацікавленими сторонами. В цьому пункті «зацікавлена сторона» означає будь-яку державу-член ВОІВ, про офіційну мову або одну з офіційних мов якої йдеться, а також Європейське співтовариство та будь-яку іншу міжурядову організацію, яка може стати учасницею цього Договору, якщо йдеться про одну з її офіційних мов.

Стаття 25. Депозитарій

Генеральний директор ВОІВ є депозитарієм цього Договору.

ДОГОВОРИ У СФЕРІ СУМІЖНИХ ПРАВ

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ПРИЄДНАННЯ УКРАЇНИ ДО МІЖНАРОДНОЇ КОНВЕНЦІЇ ПРО ОХОРОНУ ІНТЕРЕСІВ ВИКОНАВЦІВ, ВИРОБНИКІВ ФОНОГРАМ І ОРГАНІЗАЦІЙ МОВЛЕННЯ

№ 2730–III від 20.09.2001 року
(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 2, ст. 13)

Верховна Рада України постановляє:

Приєднатися до Міжнародної конвенції про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення, вчиненої 26 жовтня 1961 року в м. Римі (додається).

Президент України

Л. КУЧМА

МІЖНАРОДНА КОНВЕНЦІЯ ПРО ОХОРОНУ ІНТЕРЕСІВ ВИКОНАВЦІВ, ВИРОБНИКІВ ФОНОГРАМ І ОРГАНІЗАЦІЙ МОВЛЕННЯ

(Вчинено в Римі 26 жовтня 1961 року)

Про приєднання до Конвенції див. Закон № 2730–III від 20.09.2001
(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 2, ст. 13)

Договірні держави, прагнучи захистити права виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення,
погодилися про таке:

Стаття 1

Охорона, що надається цією Конвенцією, не зачіпає і ніяким чином не впливає на захист авторських прав на твори літератури і мистецтва. Тому жодне з положень цієї Конвенції не може розглядатися як таке, що завдає шкоди цій охороні.

Стаття 2

1. Для цілей цієї Конвенції національний режим охорони означає правовий режим, який встановлюється національним законодавством Договірної Держави, в якій запитується охорона:

(а) виконавців, які є її громадянами, щодо виконань, здійснених, переданих в ефір або вперше записаних на її території;

(б) виробників фонограм, які є її громадянами, щодо фонограм, вперше записаних або вперше опублікованих на її території;

(с) організацій мовлення, штаб-квартири яких розташовані на її території, щодо телерадіомовлення, здійснюваного за допомогою передавачів, розташованих на її території.

2. Національний режим охорони надається відповідно до вимог охорони та умов, що передбачають її обмеження, прямо передбачених цією Конвенцією.

Стаття 3

Для цілей цієї Конвенції:

(a) під «виконавцями» маються на увазі актори, співаки, музиканти, танцюристи або інші особи, які виконують роль, співають, читають, декламують, виконують або будь-яким іншим способом беруть участь у виконанні творів літератури чи мистецтва;

(b) під «фонограмою» мається на увазі будь-який виключно звуковий запис звучання виконання або інших звуків;

(c) під «виробником фонограм» мається на увазі фізична або юридична особа, яка першою здійснила звуковий запис звучання виконання або інших звуків;

(d) під «публікацією» мається на увазі надання публіці примірників фонограми в достатній кількості;

(e) під «відтворенням» мається на увазі виготовлення одного або кількох примірників запису;

(f) під «телерадіомовленням» мається на увазі передача бездротовими засобами звуків або зображень і звуків для приймання публікою;

(g) під «ретрансляцією» мається на увазі одночасна передача телерадіопродукції однієї організації мовлення іншою організацією мовлення.

Стаття 4

Кожна Договірна Держава надає національний режим охорони виконавцям при дотриманні однієї з наступних умов:

(a) виконання має місце в іншій Договірній Державі;

(b) виконання включено до фонограми, що охороняється відповідно до Статті 5 цієї Конвенції;

(c) виконання, не будучи записаним на фонограму, поширюється шляхом телерадіомовлення, що охороняється відповідно до Статті 6 цієї Конвенції.

Стаття 5

1. Кожна Договірна Держава надає виробникам фонограм національний режим охорони при дотриманні будь-якої з наступних умов:

(a) виробник фонограми є громадянином іншої Договірної Держави (критерій громадянства виробника);

(b) перший запис звуку здійснений в іншій Договірній Державі (критерій місця першого запису);

(c) фонограма вперше опублікована в іншій Договірній Державі (критерій місця публікації).

2. Якщо фонограма вперше опублікована в державі, яка не є учасницею цієї Конвенції, але якщо протягом тридцяти днів від дня її першої публікації вона також опублікована в Договірній Державі (одночасна публікація), вона вважається вперше опублікованою в Договірній Державі.

3. Будь-яка Договірна Держава може заявити, надіславши повідомлення Генеральному секретарю Організації Об'єднаних Націй, що вона не буде застосовувати критерій місця публікації або, альтернативно, критерій місця першого запису. Таке повідомлення здійснюється одночасно з ратифікацією, прийняттям або приєднанням або в будь-який інший момент після здійснення цих актів; в останньому випадку таке повідомлення набуває чинності через шість місяців після його отримання.

Стаття 6

1. Кожна Договірна Держава надає організації мовлення національний режим охорони при дотриманні будь-якої з наступних умов:

(a) штаб-квартира організації мовлення розташована в іншій Договірній Державі;

(b) телерадіопередача в ефір здійснюється за допомогою передавача, розташованого в іншій Договірній Державі.

2. Будь-яка Договірна Держава може заявити, надіславши повідомлення Генеральному секретарю Організації Об'єднаних Націй, що вона буде здійснювати охорону телерадіопродукції тільки в тому випадку, якщо штаб-квартира організації мовлення розташована в іншій Договірній Державі і якщо передача здійснена за допомогою передавача, розташованого в тій же Договірній Державі. Таке повідомлення здійснюється одночасно з ратифікацією, прийняттям або приєднанням або в будь-який інший момент після здійснення цих актів; в останньому випадку таке повідомлення набуває чинності через шість місяців після дати його отримання.

Стаття 7

1. Охорона, яка надається виконавцям відповідно до цієї Конвенції, включає можливість запобігати:

(a) здійсненню без їхньої згоди телерадіопередачі або публічного сповіщення їхнього виконання за винятком випадків, коли використовуване для телерадіопередачі або для публічного сповіщення виконання вже було передане в ефір або здійснюється з використанням запису;

(b) здійсненню без їхньої згоди запису виконання, яке не було предметом запису;

(c) відтворенню без їхньої згоди запису їхнього виконання:

(i) якщо первинний звуковий запис був здійснений без їхньої згоди;

(ii) якщо відтворення здійснюється з іншою метою, ніж та, на яку виконавці дали свою згоду;

(iii) якщо первинний звуковий запис здійснений відповідно до положень Статті 15, а відтворення здійснюється з іншою метою, ніж та, яка зазначена в цих положеннях.

2. (1) Якщо телерадіопередача здійснюється за згодою виконавців, то охорона відносно ретрансляції, здійснення запису з метою телерадіопередачі або відтворення такого запису з метою телерадіопередачі регулюється національним законодавством Договірної Держави, в якій така охорона запитується.

(2) Правила та умови, що регулюють використання організаціями мовлення записів, здійснених з метою телерадіопередачі, визначаються відповідно до національного законодавства Договірної Держави, в якій запитується охорона.

(3) Проте національне законодавство, згадане в підпунктах (1) і (2) цього пункту, не повинно позбавляти виконавців можливості регулювати на договірній основі їхні відносини з організаціями мовлення.

Стаття 8

Якщо в одному і тому ж виконанні беруть участь кілька виконавців, кожна Договірна Держава може визначити у своєму національному законодавстві та

підзаконних актах, яким чином будуть представлені виконавці у зв'язку із здійсненням своїх прав.

Стаття 9

Шляхом прийняття національного законодавства і підзаконних актів будь-яка Договірна Держава може поширювати охорону, яка надається цією Конвенцією на митців, які не виконують твори літератури і мистецтва.

Стаття 10

Виробники фонограм користуються правом дозволяти або забороняти пряме або опосередковане відтворення своїх фонограм.

Стаття 11

У тих випадках, коли стосовно фонограм Договірна Держава відповідно до свого національного законодавства вимагає дотримання певних формальностей як умови для надання охорони прав виробників фонограм, або виконавців, або їх обох, вони повинні вважатися дотриманими, якщо всі наявні в продажу примірники опублікованої фонограми або їхні упаковки мають напис, що складається із знака (P) із зазначенням року першої публікації, розташований таким чином, щоб чітко показати, що фонограма охороняється; якщо на примірниках або їхній упаковці не згадується виробник фонограми або володар ліцензії на це, виданої їх виробником (шляхом зазначення його прізвища, торговельної марки або іншого відповідного позначення), то напис повинен також включати прізвище володаря прав виробника фонограми; більше того, якщо на примірниках або їхній упаковці не зазначаються основні виконавці, то напис повинен також включати ім'я особи, яка володіє правами таких виконавців у країні, де здійснений запис.

Стаття 12

Якщо фонограма, опублікована в комерційних цілях, або відтворення такої фонограми використовується безпосередньо для телерадіопередачі або для будь-якого публічного сповіщення, разова справедлива винагорода виплачується користувачем виконавцям або виробникам фонограм, або їм обом. За відсутності угоди між цими сторонами умови розподілу цієї винагороди можуть визначатися національним законодавством.

Стаття 13

Організації мовлення користуються правом дозволяти або забороняти:

(a) ретрансляцію своїх телерадіопередач;

(b) запис своїх телерадіопередач;

(c) відтворення:

(i) записів своїх телерадіопередач, виготовлених без їхньої згоди;

(ii) записів своїх телерадіопередач, виготовлених відповідно до положень Статті 15, якщо відтворення було здійснено з іншими цілями ніж ті, які зазначені в цих положеннях;

(d) публічне сповіщення своїх телепередач, якщо воно здійснюється в місцях, доступних для публіки за вхідну плату; умови здійснення телерадіомовлення регулюються національним законодавством держави, в якій запитується охорона цього права.

Стаття 14

Строк охорони, яка надається відповідно до цієї Конвенції, триває принаймні до кінця двадцятирічного періоду, датованого з кінця року, в якому:

- (a) був здійснений запис фонограм і включених до них виконань;*
- (b) мали місце виконання, не включені до фонограм;*
- (c) мала місце передача в ефір.*

Стаття 15

1. Кожна Договірна Держава може у своєму національному законодавстві і своїх підзаконних актах передбачати виключення з гарантованої цією Конвенцією охорони щодо:

- (a) використання в особистих цілях;*
- (b) використання коротких уривків з метою повідомлення про поточні події;*
- (c) короткочасного звукового запису, здійснюваного організацією мовлення на своєму власному обладнанні і для своїх власних передач;*
- (d) використання виключно в учбових або науково-дослідних цілях.*

2. Незважаючи на положення пункту 1 цієї статті, будь-яка Договірна Держава може в своєму національному законодавстві і підзаконних актах передбачати такі ж обмеження охорони прав виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення, які передбачені її національним законодавством і підзаконними актами щодо охорони авторського права на твори літератури і мистецтва. Однак видача примусових ліцензій може передбачатися лише в обсязі, що допускається положеннями цієї Конвенції.

Стаття 16

1. Будь-яка держава, яка стала учасницею цієї Конвенції, бере на себе всі зобов'язання і користується всіма перевагами, що випливають з неї. Проте вона може в будь-який час шляхом повідомлення, надісланого Генеральному секретарю Організації Об'єднаних Націй, заявити, що вона:

- (a) відносно Статті 12:*
  - (i) не буде застосовувати положення цієї статті;*
  - (ii) не буде застосовувати положення цієї статті щодо певних видів використання;*
  - (iii) не буде застосовувати цю статтю щодо фонограм, виробник яких не є громадянином іншої Договірної Держави;*
  - (iv) обмежить охорону, яка надається відповідно до цієї статті відносно фонограм, виробник яких є громадянином іншої Договірної Держави, в такому обсязі і на таких умовах, якими ця держава обмежує охорону, яка надається нею щодо фонограм, запис яких здійснений вперше громадянином держави, яка робить про це відповідну заяву; проте той факт, що Договірна Держава, громадянином якої є виробник фонограм, не надає охорону тій же особі або особам, що й держава, яка робить заяву, не розглядається як фактор, що впливає на рівень охорони;*

(b) не буде застосовувати пункт (d) Статті 13; якщо Договірна Держава робить таку заяву, то інші Договірні Держави не зобов'язані надавати право, передбачене пунктом (d) Статті 1, організаціям мовлення, штаб-квартира яких розташовані в цій державі.

2. Якщо згадане в пункті 1 цієї Статті повідомлення робиться після дати здачі на зберігання акта про ратифікацію, прийняття або приєднання, то заява набуває чинності через шість місяців після її отримання.

Стаття 17

Будь-яка держава, яка за станом на 26 жовтня 1961 року надає охорону виробникам фонограм виключно на основі критерію місця першого запису, може шляхом повідомлення Генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй, зробленого під час ратифікації, прийняття або приєднання, заявити, що для цілей Статті 5 вона буде застосовувати тільки критерій місця першого запису, а для цілей пункту 1 (а) (iii) і (iv) Статті 16 – критерій місця першого запису замість критерію громадянства виробника.

Стаття 18

Будь-яка держава, яка зробила повідомлення відповідно до пункту 3 Статті 5, пункту 2 Статті 6, пункту 1 Статті 16 або Статті 17, може обмежити його дію або відкликати його шляхом повідомлення Генерального Секретаря Організації Об'єднаних Націй, зробленого пізніше.

Стаття 19

Незважаючи на положення цієї Конвенції, Стаття 7 перестає застосовуватися, якщо виконавець дав згоду на включення свого виконання до звукового запису або запису звуків і зображень.

Стаття 20

1. Ця Конвенція не обмежує права, набуті в будь-якій Договірній Державі до дати набуття цією Конвенцією чинності для такої держави.

2. Жодна Договірна Держава не зобов'язана застосовувати положення цієї Конвенції до виконань або телерадіопередач, що мали місце, а також до фонограм, перший запис яких був здійснений до дати набуття цією Конвенцією чинності для такої держави.

Стаття 21

Охорона, яка надається цією Конвенцією, не обмежує будь-якої іншої охорони, яка надається виконавцям, виробникам фонограм або організаціям мовлення.

Стаття 22

Договірні Держави зберігають право укласти між собою спеціальні угоди, якщо такі угоди передбачають надання виконавцям, виробникам фонограм або організаціям мовлення більш широких прав, ніж ті, що надаються цією Конвенцією, або містять положення, що не суперечать цій Конвенції.

Стаття 23

Ця Конвенція здається на зберігання Генеральному секретарю Організації Об'єднаних Націй. Вона буде відкрита для підписання до 30 червня 1962 року будь-якою державою, запрошеною для участі в Дипломатичній конференції з міжнародної охорони прав виконавців, виробників фонограм та організацій мовлення, які є учасниками Всесвітньої конвенції про авторське право або членами Міжнародного союзу з охорони літературних і художніх творів.

Стаття 24

1. Ця Конвенція підлягає ратифікації або прийняттю державами, що її підписали.

2. Ця Конвенція відкрита для приєднання будь-якої держави, запрошеної для участі в Конференції, згаданій в Статті 23, і будь-якої держави-члена Організації Об'єднаних Націй за умови, що в обох випадках така держава є учасницею Всесвітньої конвенції про авторське право або членом Міжнародного союзу з охорони літературних і художніх творів.

3. Акти про ратифікацію, прийняття або приєднання здаються на зберігання Генеральному секретарю Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 25

1. Ця Конвенція набуває чинності через три місяці після дати здачі на зберігання шостого акта про ратифікацію, прийняття або приєднання.

2. Надалі ця Конвенція набуває чинності для кожної держави через три місяці після дати здачі нею на зберігання її акта про ратифікацію, прийняття або приєднання.

Стаття 26

1. Кожна Договірна Держава зобов'язується вжити відповідно до своєї Конституції заходів, необхідних для забезпечення застосування цієї Конвенції.

2. Кожна держава на дату здачі на зберігання свого акта про ратифікацію, прийняття або приєднання повинна бути спроможною відповідно до свого національного законодавства виконувати положення цієї Конвенції.

Стаття 27

1. Будь-яка держава може при ратифікації, прийнятті або приєднанні, або згодом заявити шляхом повідомлення, адресованого Генеральному секретарю Організації Об'єднаних Націй, про те, що дія цієї Конвенції поширюється на всі або будь-які з територій, за міжнародні відносини яких вона несе відповідальність, за умови, що дія Всесвітньої конвенції про авторське право або Міжнародної конвенції про охорону літературних і художніх творів поширюється на ці території. Це повідомлення набуває чинності через три місяці після дати його отримання.

2. Повідомлення, зазначені в пункті 3 Статті 5, пункті 2 Статті 6, пункті 2 Статті 16 і в Статтях 17 і 18, можуть бути поширені на всі або одну з територій, згаданих у пункті 1 цієї Статті.

Стаття 28

1. Будь-яка Договірна Держава може денонсувати цю Конвенцію від свого імені або від імені однієї чи всіх територій, зазначених у Статті 27.

2. Денонсація здійснюється шляхом повідомлення Генерального Секретаря Організації Об'єднаних Націй і набуває чинності через дванадцять місяців після дати отримання повідомлення.

3. Право на денонсацію не може бути здійснено Договірною Державою до закінчення п'яти років від дати набуття цією Конвенцією чинності для цієї держави.

4. Договірна Держава перестає бути учасницею цієї Конвенції з припиненням її участі у Всесвітній конвенції про авторське право або її членства в Міжнародному союзі з охорони літературних і художніх творів.

5. Ця Конвенція перестає застосовуватися до будь-якої зазначеної в Статті 27 території від часу припинення застосування до цієї території Всесвітньої конвенції про авторське право чи Міжнародної конвенції про охорону літературних і художніх творів.

Стаття 29

1. Через п'ять років після набуття цією конвенцією чинності будь-яка Договірна Держава може шляхом повідомлення Генерального Секретаря Організації Об'єднаних Націй запропонувати скликати конференцію для перегляду Конвенції. Генеральний Секретар повідомляє всі Договірні Держави про таку пропозицію. Якщо протягом шести місяців від дати повідомлення Генеральним Секретарем Організації Об'єднаних Націй не менше половини Договірних Держав повідомляє йому про свою згоду з цією пропозицією, Генеральний Секретар інформує про це Генерального директора Міжнародного бюро праці, Генерального директора Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури і Директора Бюро Міжнародного союзу з охорони літературних і художніх творів, які скликають конференцію з перегляду цієї Конвенції у співробітництві з Міжурядовим комітетом, передбаченим Статтею 32.

2. Для прийняття будь-якої зміни цієї Конвенції вимагається більшість у дві третини голосів держав, які беруть участь у конференції з перегляду, за умови, що зазначена більшість становить дві третини держав, які на дату проведення конференції з перегляду є учасниками Конвенції.

3. У разі прийняття Конвенції, яка повністю або частково змінює цю Конвенцію, і якщо в переглянутій Конвенції не буде передбачено іншого:

(а) ця Конвенція перестає бути відкритою для ратифікації, прийняття або приєднання від дати набуття чинності переглянутою Конвенцією;

(б) ця Конвенція залишається чинною щодо відносин між/або з Договірними Державами, які не стали учасниками переглянутої Конвенції.

Стаття 30

Будь-який спір між двома або більше Договірними Державами, що стосується тлумачення або застосування цієї Конвенції, якщо він не врегульований шляхом переговорів на вимогу будь-якої із сторін у спорі, передається на розгляд до Міжнародного Суду, якщо тільки сторони не домовляться про інший порядок його врегулювання.

Стаття 31

Без шкоди для положень пункту 3 Статті 5, пункту 2 Статті 6, пункту 1 Статті 16 і Статті 17 жодні застереження до цієї Конвенції не допускаються.

Стаття 32

1. Цією Конвенцією засновується Міжурядовий комітет, до обов'язків якого входить:

(а) вивчати питання, пов'язані із застосуванням і дією цієї Конвенції;

(б) збирати пропозиції та готувати документацію для можливого перегляду цієї Конвенції.

2. Комітет складається з представників Договірних Держав, обраних з належним врахуванням справедливого географічного представництва. Комітет складатиметься з шести членів, якщо Договірних Держав буде дванадцять або менше; з дев'яти членів, якщо Договірних Держав буде від тринадцяти до вісімнадцяти, і з дванадцяти членів, якщо Договірних Держав буде більше вісімнадцяти.

2. Комітет створюється після закінчення дванадцяти місяців від дня набуття Конвенцією чинності шляхом проведення виборів з числа Договірних Держав, кожна з яких має один голос, організовуваних Генеральним директором Міжнародного бюро праці, Генеральним директором Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури і Директором Бюро Міжнародного союзу з охорони літературних і художніх творів відповідно до правил, попередньо схвалених більшістю Договірних Держав.

3. Комітет обирає голову і керівних осіб. Він приймає правила процедури, які визначають, зокрема, його майбутнє функціонування і порядок оновлення його складу таким чином, щоб забезпечити черговість членства в Комітеті всіх Договірних Держав.

4. Секретаріат Комітету складається зі співробітників Міжнародного бюро праці, Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури і Міжнародного союзу з охорони літературних і художніх творів, призначуваних, відповідно, Генеральними директорами і Директором цих організацій.

5. Засідання Комітету, що скликаються кожного разу, коли більшість його членів вважає це за необхідне, проводяться по чергово в штаб-квартирах Міжнародного бюро праці, Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури і Міжнародного союзу з охорони літературних і художніх творів.

6. Витрати членів Комітету покладаються на їхні відповідні уряди.

Стаття 33

1. Ця Конвенція укладена англійською, французькою та іспанською мовами, причому всі три тексти є рівно автентичними.

2. Офіційні тексти цієї Конвенції будуть складені також німецькою, італійською і португальською мовами.

Стаття 34

1. Генеральний Секретар Організації Об'єднаних Націй сповіщає держави, запрошені на зазначену у Статті 23 конференцію, а також кожен державу-члена Організації Об'єднаних Націй, Генерального директора Міжнародного бюро праці, Генерального директора Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури та Директора Бюро Міжнародного союзу з охорони літературних і художніх творів:

(a) про здачу на зберігання актів про ратифікацію, прийняття або приєднання;

(b) про дату набуття чинності цією Конвенцією;

(c) про будь-які повідомлення, заяви або сповіщення, передбачені цією Конвенцією;

(d) про виникнення ситуацій, згаданих у пунктах 4 і 5 Статті 28.

2. Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй повідомляє також Генеральному директору Міжнародного бюро праці, Генеральному директору Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури і Директору Бюро Міжнародного союзу з охорони літературних і художніх творів про пропозиції, передані йому відповідно до Статті 29, а також про будь-які інші повідомлення, одержані від Договірних Держав щодо перегляду Конвенції.

На засвідчення чого нижчепідписані, належним чином уповноважені, підписали цю Конвенцію.

Вчинено в Римі, двадцять шостого дня жовтня 1961 року в одному примірнику англійською, французькою та іспанською мовами. Належним чином засвідчені дійсні копії будуть передані Генеральним секретарем Організації Об'єднаних Націй усім державам, запрошеним на зазначену у Статті 23 конференцію, і кожній державі-члену Організації Об'єднаних Націй, а також Генеральному директору Міжнародної організації праці, Генеральному директору Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури та Директору Бюро Міжнародного союзу з охорони літературних і художніх творів.

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ПРИЄДНАННЯ УКРАЇНИ ДО ДОГОВОРУ ВСЕСВІТНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ПРО ВИКОНАННЯ І ФОНОГРАМИ

№ 2732–III від 20.09.2001 року
(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 2, ст. 15)

Верховна Рада України постановляє:
Приєднатися до Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми, 1996 року (додається).

Президент України

Л. КУЧМА

ДОГОВІР ВСЕСВІТНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ПРО ВИКОНАННЯ І ФОНОГРАМИ

(прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 року)

Про приєднання до Договору див. Закон № 2732–III від 20.09.2001

Офіційний переклад

Преамбула

Договірні Сторони,

Бажаючи вдосконалювати та підтримувати охорону прав виконавців і виробників фонограм найбільш ефективним та однаковим шляхом,

Вважаючи за необхідне введення нових міжнародних правил з метою забезпечення адекватного рішення питань, що виникають у зв'язку з економічним, соціальним, культурним та технічним розвитком,

Визнаючи глибокий вплив розвитку та зближення інформаційних та комунікаційних технологій на виробництво та використання виконань і фонограм, Вважаючи за необхідне збереження балансу між правами виконавців і виробників фонограм та інтересами широкої публіки, особливо в сфері освіти, наукових досліджень та доступу до інформації,

Погодилися на наступне:

Глава I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Відношення до інших конвенцій

(1) Ніщо в цьому Договорі не применшує існуючі зобов'язання, які Договірні Сторони мають по відношенню одна до одної згідно з Міжнародною конвенцією про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мов-

лення, укладеної в Римі 26 жовтня 1961 року (далі згадується як «Римська конвенція»).

(2) Охорона, надавана згідно з цим Договором, не зачіпає і жодним чином не впливає на охорону авторського права на літературні і художні твори. Відповідно ніяке положення цього Договору не може тлумачитися як таке, що завдає шкоди такій охороні¹¹.

(3) Цей Договір ніяк не пов'язаний з будь-якими іншими договорами і не обмежує будь-які права та зобов'язання, які в них містяться.

Стаття 2. Визначення

Для цілей цього Договору:

(а) «виконавці» – це актори, співаки, музиканти, танцюристи та інші особи, які грають роль, співають, читають, декламують, грають на музичному інструменті, інтерпретують або іншим чином виконують літературні або художні твори, або вираження фольклору;

(б) «фонограма» означає запис звуків виконання або інших звуків, або відтворення звуків, крім звуків у формі запису, включеного до кінематографічного або іншого аудіовізуального твору¹²;

(с) «запис» означає втілення звуків або їх відтворень, яке дозволяє здійснювати їх сприйняття, відтворення або сповіщення за допомогою відповідного пристрою;

(д) «виробник фонограми» означає фізичну або юридичну особу, яка бере на себе ініціативу та несе відповідальність за перший запис звуків виконання або інших звуків, або відтворень звуків;

(е) «опублікування» запису виконання або фонограми означає надання примірників запису виконання або фонограми публіці за згодою власника прав та за умови, що примірники надаються публіці у розумній кількості¹³;

(ф) «ефірне мовлення» означає передачу засобами недротового зв'язку звуків або зображень і звуків, або їх відтворень для приймання публікою; така передача через супутник також є «ефірним мовленням»; передача кодованих сигналів є «ефірним мовленням», якщо засоби декодування надаються публіці організацією мовлення або за її згодою;

(г) «сповіщення для загального відома» виконання або фонограми означає передачу для публіки будь-яким способом, крім ефірного мовлення, звуків виконання чи звуків або відтворень звуків, записаних на фонограму. Для цілей Статті 15

¹¹ Узгоджена заява стосовно Статті 1 (2): Розуміється, що Стаття 1 (2) уточнює взаємозв'язок між правами на фонограми за ним Договором та авторським правом на твори, що втілені у фонограми. У випадках, коли дозвіл вимагається як від автора твору, втіленому у фонограмі, так і від виконавця або виробника, що володіє правами на фонограму, необхідність у наданні дозволу автором не відпадає з тієї причини, що також необхідний дозвіл виконавця або виробника і навпаки. Далі розуміється, що ніщо в Статті 1 (2) не перешкоджає Договірній стороні надавати виключні права виконавцю або виробнику фонограм на додаток до прав, які повинні бути надані за цим Договором.

¹² Узгоджена заява стосовно Статті 2 (б): Розуміється, що визначення фонограми, яке міститься в Статті 2 (б) не передбачає того, що права на фонограму будь-яким чином зачіпаються у зв'язку з їх включенням до кінематографічного або іншого аудіовізуального твору.

¹³ Узгоджена заява стосовно Статті 2 (е): Вирази «екземпляри» та «оригінал та екземпляри», які є предметом права на розповсюдження та права на прокат, в контексті зазначених статей, відносяться виключно до записаних екземплярів, які можуть бути випущені в обіг у вигляді матеріальних об'єктів.

«сповіщення для загального відома» включає доведення звуків або «відтворень звуків, записаних на фонограму, до слухового сприйняття публікою.

Стаття 3. Особи, які охороняються за цим Договором

(1) Договірні Сторони надають охорону, передбачену цим Договором, виконавцям і виробникам фонограм, які є громадянами інших Договірних Сторін.

(2) Під громадянами інших Договірних Сторін розуміються ті виконавці або виробники фонограм, які відповідають критеріям надання охорони, передбаченим Римською конвенцією, як нібито всі Договірні Сторони цього Договору були Договірними державами цієї Конвенції. Стосовно зазначених критеріїв Договірні Сторони застосовують відповідні визначення, подані в Статті 2 цього Договору¹⁴.

(3) Будь-яка Договірна Сторона, використовуючи можливості, передбачені Статтею 5 (3) Римської конвенції або, для виконання положень Статті 5 згаданої Конвенції, Статтею 17 цієї Конвенції, подає

Генеральному директору Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) повідомлення, як передбачено зазначеними положеннями¹⁵.

Стаття 4. Національний режим

(1) Кожна Договірна Сторона надає громадянам інших Договірних Сторін, як вони визначені Статтею 3 (2), такий самий режим, який вона надає своїм громадянам щодо виключних прав, спеціально наданих цим Договором, і права на винагороду, передбаченого Статтею 15 цього Договору.

(2) Зобов'язання, передбачене пунктом (1), не застосовується в тій мірі, в якій інша Договірна Сторона використовує застереження, можливі відповідно до Статті 15 (3) цього Договору.

Глава II ПРАВА ВИКОНАВЦІВ

Стаття 5. Моральні права виконавців

(1) Незалежно від майнових прав виконавця і навіть у разі їх передачі виконавець стосовно своїх незаписаних усних виконань і виконань, записаних на фонограми, має право вимагати бути визнаним як виконавець своїх виконань, крім тих випадків, коли ненадання такого права диктується способом використання виконання, і заперечувати проти будь-якого перекручення, спотворення або іншої зміни своїх виконань, які можуть завдавати шкоди його репутації.

(2) Права, які надаються виконавцю згідно з пунктом (1), зберігаються після його смерті принаймні до закінчення дії майнових прав та здійснюються особами або установами, уповноваженими законодавством Договірної Сторони, в якій запитується охорона. Проте ті Договірні Сторони, законодавство яких

¹⁴ Узгоджена заява стосовно Статті 3 (2): Для цілей застосування Статті 3 (2) розуміється, що запис означає завершення виготовлення еталонної стрічки.

¹⁵ Узгоджена заява стосовно Статті 3: Розуміється, що зазначені в статтях 5 (а) та 16 (а) (iv) Римської конвенції на «громадянина іншої Договірної держави» при застосуванні до цього Договору буде означати по відношенню міжурядової організації, яка є Договірною стороною цього Договору, громадянина однієї із країн-членів цієї організації.

на момент ратифікації цього Договору або приєднання до нього не передбачає після смерті виконавця охорону всіх прав, викладених у попередньому пункті, можуть передбачити, що деякі з цих прав після смерті виконавця перестануть здійснюватися.

(3) Засоби захисту для забезпечення прав, передбачених цією Статтею, регулюються законодавством Договірної Сторони, в якій запитується охорона.

Стаття 6. Майнові права виконавців щодо їх незаписаних виконань

Виконавці мають виключне право стосовно своїх виконань дозволяти:

- (i) ефірне мовлення і сповіщення для загального відома своїх незаписаних виконань, за винятком випадків, коли виконання уже передавалось в ефір;
- (ii) запис своїх незаписаних виконань.

Стаття 7. Право на відтворення

Виконавці користуються виключним правом дозволяти пряме або непряме відтворення своїх виконань, записаних на фонограми, будь-яким способом і в будь-якій формі¹⁶.

Стаття 8. Право на розповсюдження

(1) Виконавці користуються виключним правом дозволяти доведення до загального відома оригіналу і примірників своїх виконань, записаних на фонограми, шляхом продажу або іншим шляхом передачі права власності.

(2) Ніщо в цьому Договорі не впливає на свободу Договірних Сторін визначати або не визначати умови, на яких вичерпання права, згаданого в пункті (1), застосовується після першого продажу або іншої передачі права власності на оригінал чи примірник записаного виконання з дозволу виконавця¹⁷.

Стаття 9. Право на прокат

(1) Виконавці користуються виключним правом дозволяти комерційний прокат для публіки оригіналу і примірників своїх виконань, записаних на фонограми, як це визначено національним законодавством Договірних Сторін, навіть після їх розповсюдження, здійсненого виконавцем або за його дозволом.

(2) Незалежно від положень пункту (1) Договірна Сторона, яка на 15 квітня 1994 року мала і нині має систему справедливої винагороди виконавців за прокат примірників їх виконань, записаних на фонограмах, може зберегти цю систему за умови, що комерційний прокат фонограм не завдає істотної шкоди виключному праву виконавців на відтворення¹⁸.

Стаття 10. Право зробити записані виконання доступними

Виконавці користуються виключним правом дозволяти доведення до загального відома своїх виконань, записаних на фонограмах, через дротові або бездротові засоби зв'язку таким чином, що представники публіки можуть отримувати до них доступ із будь-якого місця і в будь-який час за їх власним вибором.

¹⁶ Узгоджена заява стосовно Статей 7, 11 і 16: Право на відтворення, як воно визначене в Статтях 7 та 11, і винятки, що допускаються відносно цього права через Статтю 16, повністю застосовуються в цифровому середовищі і, зокрема, відносно використання виконань і фонограм у цифровій формі в електронному засобі є відтворенням в контексті цих статей.

¹⁷ Узгоджена заява стосовно Статей 2 (е), 8, 9, 12 і 13: Вирази «екземпляри» та «оригінал та екземпляри», які є предметом права на розповсюдження та права на прокат, в контексті зазначених статей, відносяться виключно до записаних екземплярів, які можуть бути випущені в обіг у вигляді матеріальних об'єктів.

¹⁸ Теж саме.

Глава III ПРАВА ВИРОБНИКІВ ФОНОГРАМ

Стаття 11. **Право на відтворення**

Виробники фонограми мають виключне право дозволяти пряме або непряме відтворення своїх фонограм будь-яким способом і в будь-якій формі¹⁹.

Стаття 12. **Право на розповсюдження**

(1) *Виробники фонограм мають виключне право дозволяти доведення до загального відома оригіналу і примірників своїх фонограм шляхом продажу або іншим шляхом передачі права власності.*

(2) *Ніщо в цьому Договорі не впливає на свободу Договірних Сторін визначати або не визначати умови, на яких вичерпання права, згаданого в пункті (1), застосовується після першого продажу або іншої передачі права власності на оригінал чи примірник фонограми з дозволу виробника фонограми²⁰.*

Стаття 13. **Право на прокат**

(1) *Виробники фонограм мають виключне право дозволяти комерційний прокат оригіналу або примірників своїх фонограм для публіки навіть після їх розповсюдження, здійсненого виробником або з його дозволу.*

(2) *Незалежно від положень пункту (1), Договірна Сторона, яка на 15 квітня 1994 року мала і зараз має систему справедливої винагороди виробників фонограм за прокат примірників їхніх фонограм, може зберегти цю систему за умови, що комерційний прокат фонограм не завдає істотної шкоди виключним правам виробників фонограм на відтворення²¹.*

Стаття 14. **Право зробити фонограми доступними**

Виробники фонограм мають виключне право дозволяти доведення до загального відома своїх фонограм через дротові і недротові засоби зв'язку таким чином, що представники публіки можуть здійснювати до них доступ з будь-якого місця і в будь-який час за їхнім власним вибором.

Глава IV ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 15. **Право на винагороду за ефірне мовлення і сповіщення для загального відома**

(1) *Виконавці та виробники фонограм мають право на одноразову справедливу винагороду за пряме або непряме використання фонограм, опублікованих з комерційною метою, для ефірного мовлення або будь-якого сповіщення для загального відома.*

¹⁹ Узгоджена заява стосовно Статей 7, 11 і 16: Право на відтворення, як воно визначене в Статтях 7 та 11, і винятки, що допускаються відносно цього права через Статтю 16, повністю застосовуються в цифровому середовищі і, зокрема, відносно використання виконавців і фонограм у цифровій формі в електронному засобі є відтворенням в контексті цих статей.

²⁰ Узгоджена заява стосовно Статей 2 (е), 8, 9, 12 і 13: Вирази «екземпляри» та «оригінал та екземпляри», які є предметом права на розповсюдження та права на прокат, в контексті зазначених статей, відносяться виключно до записаних екземплярів, які можуть бути випущені в обіг у вигляді матеріальних об'єктів.

²¹ Теж саме.

(2) Договірні Сторони мають встановити в своєму національному законодавстві, що одноразову справедливу винагороду вправі вимагати у користувача виконавець або виробник фонограми, або і виконавець і виробник фонограми. Договірні Сторони можуть також встановити в національному законодавстві норми, згідно з якими у разі відсутності угоди між виконавцем і виробником фонограми встановлюються умови, за якими одноразова справедлива винагорода розподіляється між виконавцями і виробниками фонограм.

(3) Будь-яка Договірна Сторона у повідомленні, переданому на збереження Генеральному директору ВОІВ, може заявити, що вона буде застосовувати положення пункту (1) тільки стосовно певних видів використання або що вона обмежить їх застосування будь-яким іншим шляхом, або що вона взагалі не буде застосовувати ці положення.

(4) Для виконання положень цієї Статті фонограми, доступні для загального відома через дротові і недротові засоби зв'язку таким чином, що представники публіки можуть отримувати до них доступ із будь-якого місця і в будь-який час за їхнім власним вибором, вважаються як нібито вони були опубліковані з комерційною метою^{22, 23}.

Стаття 16. Обмеження та винятки

(1) Договірні Сторони можуть передбачити в своєму національному законодавстві такі види обмежень або винятків щодо охорони прав виконавців і виробників фонограм, які передбачені в їхньому національному законодавстві щодо охорони авторського права на літературні і художні твори.

(2) Договірні Сторони зводять будь-які обмеження або винятки з передбачених цим Договором прав до певних особливих випадків, які не завдають шкоди нормальному використанню виконання або фонограми і необґрунтованим способом не обмежують законних інтересів виконавця або виробника фонограми^{24, 25}.

Стаття 17. Строк охорони

(1) Строк охорони, надаваної виконавцям згідно з цим Договором, триває, принаймні, до кінця 50-річного періоду, відлік якого починається з року, в якому виконання було записано на фонограмі.

(2) Строк охорони, надаваної виробникам фонограм згідно з цим Договором, триває, принаймні, до кінця 50-річного періоду, відлік якого починається з

---

²² Узгоджена заява стосовно Статті 15: Розуміється, що Стаття 15 не є повним вирішенням рівня прав ре-трансляції і комунікації на суспільство, яке мають мати виконавці і виробники фонограм у цифрову еру. Делегації не змогли досягнути консенсусу по різних пропозиціям щодо аспектів виключних прав, які необхідно надати у певних обставинах або щодо прав, які необхідно надати без можливості застережень, і тому залишили це питання для майбутнього вирішення.

²³ Узгоджена заява стосовно Статті 15: Розуміється, що Стаття 15 не перешкоджає наданню права, передбаченого цією Статтею, виконавцям фольклору та виробникам фонограм, що записують фольклор, якщо такі фонограми не були опубліковані для отримання доходу.

²⁴ Узгоджена заява стосовно Статті 7, 11 і 16: Право на відтворення, як воно визначене в Статтях 7 та 11, і винятки, що допускаються відносно цього права через Статтю 16, повністю застосовуються в цифровому середовищі і, зокрема, відносно використання виконань і фонограм у цифровій формі в електронному засобі є відтворенням в контексті цих статей.

²⁵ Узгоджена заява стосовно Статті 16: Узгоджена заява відносно Статті 10 (про обмеження і винятки), Договору ВОІВ по авторському праву застосовується, з урахуванням відповідних змін, також до Статті 16 (про обмеження і винятки) Договору ВОІВ про виконання і фонограми.

кінця року, в якому фонограма була опублікована, або – у разі відсутності такого опублікування протягом 50 років з дня запису фонограми – 50 років з кінця року, в якому був зроблений запис.

Стаття 18. Зобов'язання стосовно технічних засобів

Договірні Сторони передбачають відповідну правову охорону і ефективні засоби правового захисту від обходу існуючих технічних засобів, якими користуються виконавці або виробники фонограм у зв'язку із здійсненням своїх прав відповідно до цього Договору, та які обмежують дії щодо їх виконань і фонограм, які не дозволені виконавцями або виробниками фонограм або не допускаються законом.

Стаття 19. Зобов'язання стосовно інформації про управління правами

(1) Договірні Сторони передбачають відповідні та ефективні засоби правового захисту щодо будь-якої особи, яка свідомо чинить будь-які з нижчезазначених дій, знаючи або, у зв'язку із застосуванням цивільно-правових засобів захисту, маючи належні підстави знати, що така дія може спонукати, дозволити, сприяти або приховувати порушення будь-якого права, передбаченого цим Договором:

(i) усунення або зміну будь-якої електронної інформації про управління правами без дозволу;

(ii) розповсюдження, імпортування для розповсюдження, передачу в ефір, сповіщення або доведення до загального відома без дозволу виконань, примірників записаних виконань або фонограм, знаючи, що в них без дозволу була усунена або змінена електронна інформація про управління правами.

(2) «Інформація про управління правами» в розумінні цієї статті означає інформацію, яка ідентифікує виконавця, виконання виконавця, виробника фонограми, фонограму, володільця будь-якого права на виконання або фонограму, або інформацію про умови використання виконання і фонограми і будь-які цифри або коди, в яких подана така інформація, коли будь-яка з цих складових інформації, додана до примірника записаного виконання або фонограми, або фігурує у зв'язку із сповіщенням або доведенням записаного виконання або фонограми до загального відома²⁶.

Стаття 20. Формальності

Володіння правами і здійснення прав, передбачених цим Договором, не пов'язані з дотриманням будь-яких формальностей.

Стаття 21. Застереження

Згідно з положеннями Статті 15 (3) ніякі застереження до цього Договору не допускаються.

Стаття 22. Застосування в часі

(1) Договірні Сторони, з врахуванням відповідних змін, застосовують положення Статті 18 Бернської конвенції до прав виконавців і виробників фонограм, передбачених цим Договором.

---

²⁶ Узгоджена заява стосовно Статті 19: Узгоджена заява відносно Статті 12 (про зобов'язання стосовно інформації про управління правами) Договору ВОІВ по авторському праву застосовується, з урахуванням відповідних змін, також до Статті 19 (про зобов'язання стосовно інформації про управління правами) Договору ВОІВ про виконання і фонограми.

(2) Незалежно від положень пункту (1) Договірна Сторона може обмежити застосування Статті 5 цього Договору виконаннями, здійсненими після введення в дію цього Договору стосовно цієї Сторони.

Стаття 23. Положення про забезпечення прав

(1) Договірні Сторони зобов'язуються прийняти відповідно зі своїми правовими системами заходи, необхідні для забезпечення застосування цього Договору.

(2) Договірні Сторони забезпечать, щоб в їх законах були передбачені заходи щодо забезпечення прав, які дозволяють ефективно протидіяти будь-яким актам порушення прав, передбачених цим Договором, включаючи термінові засоби для запобігання порушень та засоби як стримуючий засіб від подальших порушень.

Глава V

АДМІНІСТРАТИВНІ ТА ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 24. Асамблея

(1) (a) Договірні Сторони засновують Асамблею.

(b) Кожна Договірна Сторона може бути представлена одним делегатом, який може мати заступників, радників та експертів.

(c) Витрати кожної делегації оплачуються Договірною Стороною, яка її призначала. Асамблея може звернутися до Всесвітньої організації інтелектуальної власності (далі «ВОІВ») з проханням надати фінансову допомогу для сприяння участі делегацій тих Договірних Сторін, які вважаються країнами, що розвиваються, відповідно до встановленої практики Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй або є країнами, що перебувають у процесі переходу до ринкової економіки.

(2) (a) Асамблея розглядає питання, які стосуються збереження, розвитку, застосування та функціонування цього Договору.

(b) Асамблея виконує функцію, покладену на неї за Статтею 26 (2), що стосується допуску окремих міжурядових організацій до участі в цьому Договорі.

(c) Асамблея приймає рішення про скликання будь-якої дипломатичної конференції для перегляду цього Договору та видає необхідні вказівки Генеральному директору ВОІВ про підготовку такої дипломатичної конференції.

(3) (a) Кожна Договірна Сторона, яка є державою, має один голос і голосує тільки від свого імені.

(b) Будь-яка Договірна Сторона, яка є міжурядовою організацією, може приймати участь у голосуванні замість держав-членів такої організації в кількості голосів, що дорівнює кількості держав-членів такої організації, які є сторонами цього Договору. Будь-яка така міжурядова організація не приймає участі в голосуванні, якщо будь-яка з держав-членів такої організації використовує своє право голосувати, і навпаки.

(4) Асамблея збирається один раз у два роки на чергову сесію, скликувану Генеральним директором ВОІВ.

(5) Асамблея встановлює свої правила процедури, включаючи скликання поза-чергових сесій, вимоги до кворуму та, на підставі положень цього Договору, необхідну більшість для прийняття різних рішень.

Стаття 25. Міжнародне бюро

Міжнародне бюро ВОІВ виконує адміністративні функції, які стосуються цього Договору.

Стаття 26. Право участі в Договорі

(1) Будь-яка держава-член ВОІВ може стати учасницею цього Договору.

(2) Асамблея може винести рішення про допуск будь-якої міжурядової організації до участі в цьому Договорі, яка заявляє, що вона має компетенцію і власну, обов'язкову для всіх держав-членів такої організації нормативну базу з питань, що регулюються цим Договором, і що вона належним чином уповноважена відповідно до своїх внутрішніх процедур стати учасницею цього Договору.

(3) Європейське співтовариство, зробивши заяву, згадану у попередньому пункті, на Дипломатичній конференції, на якій було прийнято цей Договір, може стати учасником цього Договору.

Стаття 27. Права та обов'язки згідно з Договором

Якщо в цьому Договорі не передбачено будь-яких спеціальних положень про інше, кожна Договірна Сторона користується всіма правами та приймає на себе всі зобов'язання, що виходять з цього Договору.

Стаття 28. Підписання Договору

Цей Договір є відкритим для підписання до 31 грудня 1997 року будь-якою державою-членом ВОІВ та Європейським співтовариством.

Стаття 29. Набуття чинності Договором

Цей Договір набуває чинності через три місяці після подання Генеральному директору ВОІВ на збереження 30 державами документів про ратифікацію або приєднання.

Стаття 30. Дата початку участі в Договорі

Цей Договір стає обов'язковим для:

(i) 30 держав, зазначених у Статті 29, з дати набуття чинності цим Договором;

(ii) кожної іншої держави після закінчення трьох місяців з дати подання цієї державою для зберігання свого документа Генеральному директору ВОІВ;

(iii) Європейського співтовариства після закінчення трьох місяців з дати подання для зберігання документа про ратифікацію або приєднання, якщо такий документ було подано після набуття чинності цим Договором згідно зі Статтею 29, або трьох місяців після набуття чинності цим Договором, якщо такий документ було подано для зберігання до набуття чинності цим Договором;

(iv) будь-якої іншої міжурядової організації, яка допущена до участі в цьому Договорі, після закінчення трьох місяців після подання для зберігання її документа про приєднання.

Стаття 31. Денонсація Договору

Будь-яка Договірна Сторона може денонсувати цей Договір через повідомлення, адресоване Генеральному директору ВОІВ. Будь-яка денонсація вво-

диться в дію через рік з дати отримання повідомлення Генеральним директором ВОІВ.

Стаття 32. Мови Договору

(1) Цей Договір підписується в одному примірнику англійською, арабською, іспанською, китайською, російською і французькою мовами, причому всі тексти на цих мовах є автентичними.

(2) Офіційний текст на будь-якій мові, крім мов, зазначених у пункті (1), затверджується Генеральним директором ВОІВ на прохання зацікавленої сторони після консультацій зі всіма зацікавленими сторонами. В цьому пункті «зацікавлена сторона» означає будь-яку державу-член ВОІВ, про офіційну мову або одну з офіційних мов якої йдеться, а також Європейське співтовариство та будь-яку іншу міжурядову організацію, яка може стати учасницею цього Договору, якщо йдеться про одну з її офіційних мов.

Стаття 33. Депозитарій

Депозитарієм цього Договору є Генеральний директор ВОІВ.

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ПРИЄДНАННЯ УКРАЇНИ ДО КОНВЕНЦІЇ ПРО ОХОРОНУ ІНТЕРЕСІВ ВИРОБНИКІВ ФОНОГРАМ ВІД НЕЗА- КОННОГО ВІДТВОРЕННЯ ЇХНІХ ФОНОГРАМ

№ 738–XIV від 15.06.1999 року

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 32, ст. 265)

(Із змінами, внесеними згідно із Законом № 2627–III від 11.07.2001, ВВР, 2001, № 43, ст. 241)

Верховна Рада України постановляє:

Приєднатися до Конвенції про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм від 29 жовтня 1971 року. З метою виконання вимог зазначеної Конвенції поширити, на взаємній основі, національний режим захисту суміжних прав, передбачений Законом України «Про авторське право і суміжні права», на виробників фонограм з країн – учасниць Конвенції та їхні фонограми, якщо строк охорони цих фонограм не закінчився в країні походження.

(Абзац другий із змінами, внесеними згідно із Законом № 2627–III від 11.07.2001)

Голова Верховної Ради України

О. ТКАЧЕНКО

КОНВЕНЦІЯ ПРО ОХОРОНУ ІНТЕРЕСІВ ВИРОБНИКІВ ФОНОГРАМ ВІД НЕЗАКОННОГО ВІДТВОРЕННЯ ЇХНІХ ФОНОГРАМ

Про приєднання до Конвенції див. Закон № 738–XIV від 15.06.99

Держави-учасниці,

занепокоєні зростаючим поширенням незаконного відтворення фонограм і шкодою інтересам авторів, артистів-виконавців і виробників фонограм, яка завдається в результаті цього;

переконані в тому, що охорона інтересів виробників фонограм від подібних актів відповідатиме також інтересам артистів-виконавців і авторів, виконання і твори яких записані на зазначені фонограми;

визнаючи високу цінність роботи, проведеної в цій галузі Організацією Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури та Всесвітньою організацією інтелектуальної власності;

прагнучи не завдавати ніякої шкоди діючим міжнародним конвенціям і, зокрема, не перешкоджати будь-яким чином більш широкому прийняттю Римської конвенції від 26 жовтня 1961 року, яка забезпечує охорону інтересів артистів-виконавців і органів радіомовлення, як і виробників фонограм;

погодилися про таке:

Стаття 1

Для цілей цієї Конвенції слід розуміти:

- a) під «фонограмою» – будь-який виключно звуковий запис звуків;
- b) під «виробником фонограм» – фізичну або юридичну особу, яка першою зробила запис звуків на фонограмі;
- c) під «копією» – носій, який містить звуки, записані безпосередньо або опосередковано з фонограми, і який включає всі або значну частину звуків, записаних на цій фонограмі;
- d) під «розповсюдженням серед публіки» – будь-який акт, за допомогою якого копії безпосередньо або опосередковано пропонуються публіці взагалі або будь-якій її частині.

Стаття 2

Кожна держава-учасниця зобов'язується охороняти інтереси виробників фонограм, які є громадянами інших країн-учасниць, від виробництва копій фонограм без згоди виробника і від ввозу таких копій кожного разу, коли згадані виробництво або ввіз здійснюється з метою їх розповсюдження серед публіки, а також від розповсюдження цих копій серед публіки.

Стаття 3

За національним законодавством кожної держави-учасниці зберігається право визначення юридичних заходів, за допомогою яких ця Конвенція буде застосовуватись і які будуть включати один або більше із наступних заходів: охорона за допомогою надання авторського права або іншого особливого права; охорона за допомогою законодавства щодо нечесної конкуренції; охорона за допомогою кримінальних санкцій.

Стаття 4

За національним законодавством кожної держави-учасниці зберігається право визначення терміну дії охорони, яка надається. Проте, якщо національне законодавство передбачає визначений термін охорони, то цей термін не повинен бути меншим двадцяти років, починаючи або з кінця року, в якому було зроблено перший запис фонограми, або з кінця року, коли вона була вперше опублікована.

Стаття 5

У тих випадках, коли одна з держав-учасниць, відповідно до свого національного законодавства, вимагає виконання формальностей як умов, за яких забезпечується охорона інтересів виробників фонограм, ці формальності вважаються виконаними, якщо всі дозволені копії фонограм, що розповсюджуються серед публіки, або їхні упаковки мають спеціальний напис у вигляді символу із зазначенням року першого видання, проставлений так, щоб було чітко видно, що ця фонограма перебуває під охороною; якщо копії або їхні упаковки не визначають виробника фонограм, його правонаступника або власника ліцензії шляхом зазначення його прізвища, марки або іншого відповідного позначення, то напис повинен також включати прізвище виробника, його правонаступника або власника виключної ліцензії.

Стаття 6

Кожна держава-учасниця, яка забезпечує охорону шляхом надання авторського права або іншого особливого права чи шляхом застосування кримінальних санкцій, може передбачати у своєму національному законодавстві обмеження щодо охорони інтересів виробників фонограм такого ж характеру, що й ті, які допускаються відносно охорони інтересів авторів літературних і художніх творів. Проте обов'язкові ліцензії можуть бути передбачені тільки в тому разі, коли задоволені всі наступні умови:

а) відтворення призначається для використання виключно з метою навчання або наукових досліджень;

б) ліцензія дійсна тільки для відтворення на території держави-учасниці, компетентні органи якої надали ліцензію, і не буде поширена на експорт копій;

с) відтворення, здійснене на підставі ліцензії, передбачає право на справедливий винагороду, яка визначається згаданими органами з врахуванням, поряд з іншим, кількості копій, що будуть виготовлені.

Стаття 7

1) Ця Конвенція в жодному випадку не може бути витлумачена як така, що обмежує або завдає шкоди охороні інтересів авторів, артистів-виконавців, виробників фонограм або органів радіомовлення, яка надається національним законодавством або міжнародними конвенціями.

2) Національне законодавство кожної держави-учасниці визначає, в разі необхідності, сферу дії охорони інтересів артистів-виконавців, виступи яких записані на фонограму, а також умови, за яких вони можуть користуватись такою охороною.

3) Жодна держава-учасниця не зобов'язана виконувати положення цієї Конвенції щодо фонограм, записаних до набуття чинності цією Конвенцією на території даної держави.

4) Кожна держава-учасниця, національне законодавство якої на 29 жовтня 1971 року надає виробникам фонограм охорону їхніх інтересів тільки на основі місця першого запису, може шляхом повідомлення, депонованого у Генерального директора Всесвітньої організації інтелектуальної власності, заявити, що вона буде застосовувати цей критерій замість критерію громадянства виробника.

Стаття 8

1) Міжнародне бюро Всесвітньої організації інтелектуальної власності збирає і публікує інформацію щодо охорони фонограм. Кожна держава-учасниця негайно повідомляє Міжнародному бюро всі нові закони і офіційні тексти з цього питання.

2) Міжнародне бюро надає будь-якій державі-учасниці, на її прохання, інформацію з питань щодо цієї Конвенції, а також здійснює дослідження і забезпечує обслуговування з метою полегшення здійснення охорони, передбаченої цією Конвенцією.

3) Міжнародне бюро виконує функції, викладені в попередніх пунктах 1 і 2, у співробітництві з Організацією Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і куль-

тури та Міжнародною організацією праці відносно питань, що стосуються їхньої відповідної компетенції.

Стаття 9

1) Ця Конвенція депонується у Генерального Секретаря Організації Об'єднаних Націй. Вона залишається відкритою для підписання до 30 квітня 1972 року будь-якою державою, що є членом Організації Об'єднаних Націй, однієї із спеціалізованих установ, пов'язаних з Організацією Об'єднаних Націй, або Міжнародного агентства з атомної енергії чи стороною Статуту Міжнародного Суду.

2) Ця Конвенція підлягає ратифікації або прийняттю державами, що її підписали. Вона відкрита для приєднання до неї будь-якої держави, згаданої у пункті 1 цієї статті.

3) Акти ратифікації, прийняття або приєднання депонуються у Генерального Секретаря Організації Об'єднаних Націй.

4) Мається на увазі, що в той момент, коли держава стає пов'язаною цією Конвенцією, вона повинна бути у змозі, відповідно до свого національного законодавства, втілювати в життя положення цієї Конвенції.

Стаття 10

Ніякі застереження щодо цієї Конвенції не допускаються.

Стаття 11

1) Ця Конвенція набуває чинності через три місяці після депонування п'ятого акта ратифікації, прийняття чи приєднання.

2) Для кожної держави, що ратифікує або приймає цю Конвенцію чи приєднується до неї після депонування п'ятого акта про ратифікацію, прийняття або приєднання, ця Конвенція набуває чинності через три місяці після дати, коли Генеральний директор Всесвітньої організації інтелектуальної власності повідомляє держави, відповідно до пункту 4 статті 13, про депонування цією державою відповідного акта.

3) Кожна держава може в момент ратифікації, прийняття або приєднання чи в будь-який час пізніше заявити, направивши повідомлення Генеральному Секретарю Організації Об'єднаних Націй, що ця Конвенція застосовна до всіх або до якої-небудь однієї з територій, міжнародні відносини яких вона забезпечує. Це повідомлення набуває чинності через три місяці після дати його одержання.

4) Проте попередній пункт не може бути ні в якому випадку витлумачений як такий, що означає мовчазне визнання або прийняття якою-небудь державою-учасницею фактичного стану на будь-якій території, на яку ця Конвенція поширюється іншою державою-учасницею через зазначений пункт.

Стаття 12

1) Кожна держава-учасниця має право денонсувати цю Конвенцію або від свого імені, або від імені якої-небудь чи всіх територій, згаданих у пункті 3 статті 11, направивши письмове повідомлення Генеральному Секретарю Організації Об'єднаних Націй.

2) Денонсація набуває чинності через дванадцять місяців після дати одержання Генеральним Секретарем Організації Об'єднаних Націй згадуваного в попередньому пункті повідомлення.

Стаття 13

1) Ця Конвенція підписується в одному примірнику англійською, іспанською, російською і французькою мовами, причому всі ці чотири тексти мають однакову силу.

2) Офіційні переклади будуть забезпечені Генеральним директором Всесвітньої організації інтелектуальної власності після консультації із заінтересованими урядами арабською, голландською, італійською, німецькою і португальською мовами.

3) Генеральний Секретар Організації Об'єднаних Націй повідомляє Генерального директора Всесвітньої організації інтелектуальної власності, Генерального директора Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури та Генерального директора Міжнародного бюро праці про:

- a) держави, які підписали цю Конвенцію;
- b) депонування актів ратифікації, прийняття або приєднання;
- c) дату набуття чинності цією Конвенцією;
- d) будь-яку заяву, про яку було надіслано повідомлення відповідно до пункту 3 статті 11;
- e) одержання повідомлень про денонсацію.

4) Генеральний директор Всесвітньої організації інтелектуальної власності повідомляє державам, згаданим у пункті 1 статті 9, про всі повідомлення, одержані через застосування попереднього пункту, а також про заяви, зроблені відповідно до пункту 4 статті 7 цієї Конвенції. Він також повідомляє про згадані заяви Генерального директора Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури та Генерального директора Міжнародного бюро праці.

5) Генеральний Секретар Організації Об'єднаних Націй направляє в двох відповідним чином завірених примірниках цю Конвенцію всім державам, згаданим у пункті 1 статті 9.

МІЖДЕРЖАВНІ УГОДИ

УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ, З ОДНІЄЇ СТОРОНИ, ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ, ЄВРОПЕЙСЬКИМ СПІВТОВАРИСТВОМ З АТОМНОЇ ЕНЕРГІЇ І ЇХНІМИ ДЕРЖАВАМИ-ЧЛЕНАМИ, З ІНШОЇ СТОРОНИ

(витяг)

ГЛАВА 9 ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ЧАСТИНА 1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 157

Цілі

Цілями цієї Глави є:

- а) спрощення створення і комерційного використання інноваційних продуктів та продуктів творчої діяльності на території Сторін; і
- б) досягнення належного та ефективного рівня охорони і захисту прав інтелектуальної власності.

Стаття 158

Характер і сфера дії зобов'язань

1. Сторони забезпечують належне та ефективне виконання зобов'язань за міжнародними договорами у сфері інтелектуальної власності, учасниками яких вони є, зокрема за Угодою про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності, що міститься в Додатку 1С до Угоди СОТ (далі – Угода ТРІПС). Положення цієї Глави доповнюють та уточнюють права і зобов'язання Сторін згідно з Угодою ТРІПС та іншими міжнародними договорами у сфері інтелектуальної власності.

2. Для цілей цієї Угоди права інтелектуальної власності включають авторське право, зокрема право на комп'ютерні програми і бази даних, а також суміжні права, права, пов'язані з патентами, зокрема патенти на винаходи у галузі біотехнологій, торговельні марки, фірмові найменування, якщо вони охороняються у формі виключного права інтелектуальної власності відповідним національним законодавством, промислові зразки, компоновання (топографії) інтегральних мікросхем, географічні зазначення, зокрема зазначення походження, зазначення джерела походження, сорти рослин, охорону конфіденційної інформації та захист від недобросовісної конкуренції, як це передбачено статтею 10 bis Паризької конвенції про охорону промислової власності (1967 року) (далі – Паризька конвенція).

Стаття 159

Передача технологій

1. Сторони домовились обмінюватись думками та інформацією щодо своєї національної та міжнародної практики і політики стосовно передачі технологій.

Зокрема, це включає заходи щодо спрощення інформаційних потоків, ділового партнерства, ліцензійних та субпідрядних угод на добровільній основі. Особливу увагу необхідно звертати на умови, необхідні для створення належного сприятливого середовища для передачі технологій у приймаючих державах, зокрема на такі питання, як відповідна законодавча база і розвиток людського капіталу.

2. Сторони гарантують охорону законних інтересів власників прав інтелектуальної власності.

Стаття 160

Вичерпання прав

Сторони можуть встановлювати власний режим вичерпання прав інтелектуальної власності з урахуванням положень Угоди ТРІПС.

ЧАСТИНА 2

СТАНДАРТИ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

ПІДРОЗДІЛ 1

АВТОРСЬКЕ ПРАВО ТА СУМІЖНІ ПРАВА

Стаття 161

Надання охорони

Сторони дотримуються:

а) Статей 1–22 Міжнародної конвенції про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення (1961 року) (далі – Римська конвенція);

б) Статей 1–18 Бернської конвенції про охорону літературних та художніх творів (1886 року, з останніми змінами у 1979 року) (далі – Бернська конвенція);

с) Статей 1–14 Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності (далі – ВОІВ) про авторське право – (1996 року) (далі – WCT); та

д) Статей 1–23 Договору ВОІВ про виконання і фонограми (1996 року).

Стаття 162

Строк чинності авторського права

1. Права автора літературного або художнього твору в розумінні статті 2 Бернської конвенції є чинними протягом життя автора і 70 років після його смерті, незалежно від того, коли твір був правомірно оприлюднений.

2. У випадку, якщо твір створено у співавторстві, строк, що згадується у пункті 1 цієї статті, обчислюється з дати смерті автора, який помер останнім.

3. У випадку анонімних творів або творів, підписаних псевдонімом, строк охорони становить 70 років з дати, коли твір був правомірно оприлюднений. Проте якщо вибраний автором псевдонім не залишає сумнівів щодо його особистості або якщо автор розкриває своє ім'я протягом строку, згаданого у першому реченні, застосовується строк охорони, встановлений у пункті 1 цієї статті.

4. Якщо твір публікується томами, частинами, окремими випусками, виданнями або серіями і строк охорони починається з дати, коли твір був правомірно доведений до загального відома, то строк охорони починається для кожної частини твору окремо.

5. У випадку творів, для яких строк охорони не обчислюється з дати смерті автора або авторів і які не були правомірно оприлюднені протягом 70 років з дати їх створення, охорона припиняється.

Стаття 163

Строк охорони авторського права на кінематографічні або аудіовізуальні твори

1. Режисер-постановник кінематографічного або аудіовізуального твору розглядається як його автор або один з його авторів. Сторони можуть визначити інших співавторів.

2. Строк охорони авторського права на кінематографічні або аудіовізуальні твори спливає не раніше, ніж через 70 років з дати смерті останньої з групи визначених за життя осіб, незалежно від того, чи зазначені ці особи як співавтори. Ця група має щонайменше включати режисера-постановника, автора сценарію, автора діалогів і композитора музики, спеціально створених для використання в кінематографічному або аудіовізуальному творі.

Стаття 164

Строк дії суміжних прав

1. Строк дії прав виконавців спливає не раніше, ніж через 50 років від дати виконання. Проте якщо запис виконання правомірно опублікований або правомірно оприлюднений протягом цього періоду, строк дії прав спливає не раніше ніж через 50 років від дати першої такої публікації або першого такого оприлюднення, залежно від того, яка дата є більш ранньою.

2. Строк дії прав виробників фонограм спливає не раніше, ніж через 50 років від дати здійснення запису. Проте якщо фонограма правомірно опублікована протягом цього періоду, строк дії зазначених прав спливає не раніше ніж через 50 років від дати першої правомірної публікації. Якщо публікація протягом періоду, згаданого у першому реченні, була неправомірною і якщо фонограма була правомірно оприлюднена протягом цього періоду, строк дії зазначених прав спливає через 50 років від дати першого правомірного оприлюднення.

3. Строк дії прав виробників першого запису фільму спливає не раніше, ніж через 50 років від дати здійснення запису. Проте якщо фільм правомірно опублікований або правомірно оприлюднений протягом цього періоду, строк дії прав спливає не раніше ніж через 50 років від дати першої такої публікації або першого такого оприлюднення, залежно від того, яка дата є більш ранньою. Термін «фільм» означає кінематографічний або аудіовізуальний твір чи рухомі зображення, як із звуковим супроводом, так і без нього.

4. Строк дії прав організацій мовлення спливає не раніше, ніж через 50 років від дати першої трансляції передачі, незалежно від того, чи транслюється ця

передача дротовими, чи ефірними засобами, у тому числі за допомогою кабельної мережі або супутника.

Стаття 165

Охорона раніше неопублікованих творів

Будь-яка особа, яка після закінчення строку дії авторського права, перший раз правомірно публікує або правомірно оприлюднює раніше неопублікований твір, користується таким самим рівнем охорони майнових прав інтелектуальної власності, як і автор. Строк охорони таких прав становить 25 років від дати, коли твір був уперше правомірно опублікований або правомірно оприлюднений.

Стаття 166

Критичні та наукові публікації

Сторони можуть також охороняти критичні та наукові публікації творів, які стали загальним надбанням. Максимальний строк охорони таких прав становить 30 років від дати, коли твір був уперше правомірно опублікований.

Стаття 167

Охорона фотографій

Фотографії, які є оригінальними у тому розумінні, що вони є власним продуктом інтелектуальної діяльності автора, охороняються відповідно до статті 162 цієї Угоди.

Сторони можуть запровадити охорону інших фотографій.

Стаття 168

Співробітництво у сфері колективного управління правами

Сторони визнають необхідність укладання угод між своїми відповідними організаціями колективного управління з метою взаємного забезпечення більш простого доступу і обміну інформацією між територіями Сторін, а також забезпечення взаємної передачі авторської винагороди за використання творів Сторін або інших об'єктів, що охороняються. Сторони визнають необхідність того, щоб їхні відповідні організації колективного управління досягли високого рівня ефективності та прозорості при виконанні свої завдань.

Стаття 169

Право на запис

1. Для цілей цієї статті термін «запис» означає фіксацію звуків та зображень або їх відтворень, яка дозволяє здійснювати їх сприйняття, відтворення або передавання за допомогою відповідного пристрою.

2. Сторони надають виконавцям виключне право дозволяти або забороняти запис своїх виконань.

3. Сторони надають організаціям мовлення виключне право дозволяти або забороняти запис своїх передач, незалежно від того, чи транслюються ці передачі дротовими, чи ефірними засобами, у тому числі за допомогою кабельної мережі або супутника.

4. Організація кабельного мовлення не має права, передбаченого пунктом 2 цієї статті, якщо вона лише ретранслює через кабельну мережу передачу організації мовлення.

Стаття 170

Ефірне мовлення і доведення до відома публіки

1. Для цілей цієї статті:

а) термін «ефірне мовлення» означає передачу бездротовими засобами для приймання публікою звуків або зображень та звуків або їх відтворення; така передача за допомогою супутника, а також передача закодованих сигналів, якщо засоби для декодування надаються для публічного використання організацією мовлення або з її дозволу;

б) термін «оприлюднення» означає передачу для публіки за допомогою будь-якого носія, іншого, ніж ефірне мовлення, звуків виконання чи звуків або відтворення звуків, записаних на фонограмі. Для цілей пункту 3 цієї статті термін «оприлюднення» включає створення звуків або відтворення звуків, записаних на фонограмі, що є чутними для публіки.

2. Сторони надають виконавцям виключне право дозволяти або забороняти ефірне мовлення бездротовими засобами і оприлюднення своїх виконань, за винятком випадків, коли передачі виконання здійснюються під час ефірного мовлення або є відтворенням запису.

3. Сторони надають право виконавцям та виробникам фонограм отримувати виплати одноразової справедливої винагороди, якщо фонограма, опублікована з комерційною метою, або відтворення такої фонограми використовується для ефірного мовлення або для будь-якого публічного виконання, а також забезпечують розподіл цієї винагороди між відповідними виконавцями і виробниками фонограм.

Сторони можуть за відсутності угоди між виконавцями і виробниками фонограм визначати умови розподілу винагороди між ними.

4. Сторони надають організаціям мовлення виключне право дозволяти або забороняти ретрансляцію своїх передач бездротовими засобами, а також оприлюднювати свої передачі, якщо таке оприлюднення здійснюється у загальнодоступних місцях після внесення плати за вхід.

Стаття 171

Право на розповсюдження

1. Сторони надають авторам стосовно оригіналів їхніх творів або їх копій виключне право дозволяти або забороняти будь-яку форму публічного розповсюдження шляхом продажу або іншим чином.

2. Сторони надають виключне право доводити до загального відома шляхом продажу або іншим чином об'єкти, зазначені у підпунктах (a)–(d) цього пункту, зокрема їхні копії:

а) виконавцям щодо записів їхніх виконань;

б) виробникам фонограм щодо їхніх фонограм;

с) виробникам перших записів фільмів щодо оригіналу і копій їхніх фільмів;

d) організаціям мовлення щодо записів їхніх передач, як це передбачено статтею 169(3) цієї Угоди.

Стаття 172

Обмеження

1. Сторони можуть встановлювати обмеження прав, передбачених статтями 169, 170 та 171 цієї Угоди, стосовно:

- a) приватного використання;
- b) використання коротких витягів у зв'язку з повідомленням останніх подій;
- c) поодинокого відтворення організацією мовлення за допомогою своїх власних засобів і для своїх власних передач мовлення;
- d) використання лише з метою навчання або наукового дослідження.

2. Незважаючи на пункт 1 цієї статті, Сторони можуть встановлювати такі самі обмеження стосовно охорони прав виконавців, виробників фонограм, організацій мовлення і виробників перших записів фільмів, які встановлюються стосовно охорони авторського права на літературні і художні твори. Проте примусове ліцензування може запроваджуватися лише в тому обсязі, в якому воно є сумісним з Римською конвенцією.

3. Обмеження, встановлені пунктами 1 і 2 цієї статті, застосовуються лише в окремих особливих випадках, які не суперечать нормальному використанню об'єкта, що охороняється, і не перешкоджають невинуватою реалізації законних інтересів правовласника.

Стаття 173

Право на відтворення

Сторони надають виключне право дозволяти або забороняти пряме чи опосередковане, тимчасове чи постійне відтворення будь-якими засобами та у будь-якій формі повністю або частково:

- a) авторам щодо їхніх творів;
- b) виконавцям щодо записів їхніх виконань;
- c) виробникам фонограм щодо їхніх фонограм;
- d) виробникам перших записів фільмів щодо оригіналу і копій їхніх фільмів;
- e) організаціям мовлення щодо записів їхніх передач, незалежно від того, чи транслюються ці передачі дротовими, чи ефірними засобами, у тому числі за допомогою кабельної мережі або супутника.

Стаття 174

Право на оприлюднення творів і право на доведення до загального відома інших об'єктів, що охороняються

1. Сторони надають авторам виключне право дозволяти або забороняти будь-яке оприлюднення їхніх творів дротовими або бездротовими засобами, зокрема доведення до загального відома їхніх творів у такий спосіб, що будь-яка особа може мати до них доступ з будь-якого місця і в будь-який час за її власним вибором.

2. Сторони надають виключне право дозволяти або забороняти доводити до загального відома, дротовими або бездротовими засобами, у такий спосіб, що будь-яка особа може мати до них доступ з будь-якого місця і в будь-який час за її власним вибором:

- a) виконавцям щодо записів їхніх виконань;
- b) виробникам фонограм щодо їхніх фонограм;
- c) виробникам перших записів фільмів щодо оригіналу і копій їхніх фільмів;
- d) організаціям мовлення щодо записів їхніх передач незалежно від того, чи транслюються ці передачі дротовими, чи ефірними засобами, у тому числі за допомогою кабельної мережі або супутника.

3. Обидві Сторони домовилися, що права, передбачені пунктами 1 і 2 цієї статті, не обмежуються будь-якими діями щодо оприлюднення або доведення до загального відома, які передбачені цією статтею.

Стаття 175

Винятки і обмеження

1. Сторони повинні передбачити, що на тимчасові випадки з відтворення, передбачені статтею 173 цієї Угоди, які є поодинокими або випадковими та які є складовою й суттєвою частиною технологічного процесу і єдиною метою яких є надання можливості:

- a) передачі мережею між третіми особами та посередником; або
- b) правомірного використання твору або іншого об'єкта, що захищається, і який не має самостійного економічного значення, не поширюється дія права на відтворення, передбаченого статтею 173 цієї Угоди.

2. Якщо Сторони запроваджують винятки або обмеження стосовно права на відтворення відповідно до статті 173 цієї Угоди, то вони можуть запроваджувати аналогічні винятки або обмеження стосовно права на розповсюдження відповідно до статті 171(1) цієї Угоди в обсязі, виправданому метою санкціонованої дії з відтворення.

3. Сторони можуть запроваджувати винятки і обмеження прав, передбачених статтями 173 та 174 цієї Угоди, лише в окремих особливих випадках, які не суперечать нормальному використанню твору або іншого об'єкта, що захищається, і не перешкоджають невинуватою реалізації законних інтересів правовласника.

Стаття 176

Охорона технічних засобів

1. Сторони забезпечують належну правову охорону від обходу будь-яких чинних технологічних заходів, які заінтересована особа здійснює, усвідомлюючи або маючи обґрунтовані підстави усвідомлювати, що він чи вона має таку мету.

2. Сторони забезпечують належну правову охорону від виготовлення, введення, розповсюдження, продажу, оренди, рекламування з метою продажу чи оренди пристроїв, продуктів або складових частин чи володіння ними для комерційних цілей або надання послуг, які:

- а) пропонуються, рекламуються або продаються з метою обходу, або
- б) мають лише обмежене комерційне призначення або застосування, інше, ніж обхід, або
- с) головним чином розроблені, виготовлені, адаптовані або підготовлені для того, щоб зробити можливим або спростити обхід будь-якого ефективного технічного засобу.

3. Для цілей цієї Глави термін «технічні засоби» означає будь-яку технологію, пристрій або компонент, які, за умови їх нормального використання, призначені для запобігання або обмеження дій, які не санкціоновані правовласником будь-якого авторського права або будь-яких суміжних прав, як це передбачено законодавством кожної зі Сторін, стосовно творів або інших об'єктів, що охороняються. Технічні засоби вважаються «ефективними», якщо використання твору або іншого об'єкта, що охороняється, контролюється правовласниками шляхом застосування контролю за доступом або процедури захисту, наприклад кодування, скремблювання або іншого перетворення твору чи іншого об'єкта, що захищається, або механізму контролю за копіюванням, який має на меті захист.

4. Якщо Сторони запроваджують обмеження прав, передбачених статтями 172 та 175 цієї Угоди, вони можуть також встановити, що правовласник зробить можливим для особи, що одержує вигоду від винятку або обмеження, отримати вигоди від цього винятку або обмеження в обсязі, необхідному для одержання вигоди від цього винятку або обмеження, і що ця особа має законний доступ до відповідного твору або іншого об'єкта, що охороняється.

5. Положення статті 175(1)–(2) цієї Угоди не застосовуються до творів або інших об'єктів, що охороняються, які опубліковані на погоджених договірних умовах у такий спосіб, що будь-яка особа може мати до них доступ з будь-якого місця і в будь-який час за її власним вибором.

Стаття 177

Охорона інформації про управління правами

1. Сторони передбачають необхідну правову охорону від свідомого здійснення будь-якою особою без дозволу будь-якої з таких дій:

- а) видалення або зміна будь-якої електронної інформації про управління правами;
- б) розповсюдження, ввезення для розповсюдження, трансляція, оприлюднення або доведення до загального відома творів або інших об'єктів, що охороняються згідно із цією Угодою, з яких без дозволу видалена або змінена електронна інформація про управління правами, якщо така особа усвідомлює або має достатні підстави усвідомлювати, що, здійснюючи це, вона сприяє, уможливорює, полегшує або приховує порушення будь-якого авторського права або будь-яких суміжних прав, передбачених законодавством відповідної Сторони.

2. Для цілей цієї Угоди термін «інформація про управління правами» означає будь-яку інформацію, надану правовласниками, яка ідентифікує твір або інший об'єкт, що охороняється, зазначений у Підрозділі 1, автора або будь-якого іншого правовласника чи інформацію про строки і умови використання твору або

іншого об'єкта, що охороняється, та будь-які номери або коди, які містять таку інформацію.

Перший абзац застосовується тоді, коли будь-який з елементів цієї інформації пов'язаний з копією або оприлюдненням твору або іншого об'єкта, що охороняється, який зазначений у Підрозділі 1.

Стаття 178

Суб'єкт та об'єкт права на прокат та позичку

1. Сторони надають виключне право дозволяти або забороняти прокат та позичку таким особам:

a) автору щодо оригіналу або копій його/її твору;

b) виконавцю щодо записів його/її виконань;

c) виробнику фонограм щодо його/її фонограм;

d) виробнику першого запису фільму щодо оригіналу і копій його/її фільму.

2. Ці положення не поширюються на права на прокат та позичку щодо споруд і творів ужиткового мистецтва.

3. Сторони можуть обмежувати виключне право, передбачене пунктом 1, в частині права на публічний прокат за умови, що принаймні автори одержують винагороду від такого прокату. Сторони можуть визначити розмір цієї винагороди з урахуванням цілей сприяння розвитку культури.

4. Якщо Сторони не застосовують виключне право на прокат, передбачене цією статтею, стосовно фонограм, фільмів і комп'ютерних програм, вони передбачають винагороду принаймні для авторів.

5. Сторони можуть звільняти певні категорії установ від виплати винагороди, згаданої у пунктах 3 і 4 цієї статті.

Стаття 179

Невід'ємне право на справедливую винагороду

1. Якщо автор або виконавець передав або уступив своє право на прокат щодо фонограми або оригіналу чи копії фільму виробнику фонограми або фільму, то такий автор або виконавець зберігає право на справедливую винагороду за прокат.

2. Автори або виконавці не можуть відмовитись від права на одержання справедливої винагороди за прокат.

3. Управління правом на одержання справедливої винагороди може бути доручене організаціям колективного управління, які представляють авторів або виконавців.

4. Сторони можуть регулювати питання стосовно можливості запровадження управління правом на справедливую винагороду організаціями колективного управління і в якому обсязі, а також питання визначення особи, до якої можуть бути висунуті вимоги зі сплати цієї винагороди та з якої вона підлягає стягненню.

Стаття 180

Охорона комп'ютерних програм

1. Сторони надають охорону авторським правам на комп'ютерні програми у такому самому обсязі, як і літературним творам, як це передбачено Бернською конвенцією. Із цією метою термін «комп'ютерні програми» включає попередні дослідні матеріали.

2. Охорона відповідно до цієї Угоди надається математичному виразу комп'ютерної програми будь-якої форми. Ідеї та принципи, на яких ґрунтується будь-який елемент комп'ютерної програми, зокрема ті, на яких ґрунтується її інтерфейс, не охороняються авторським правом згідно із цією Угодою.

3. Комп'ютерна програма охороняється, якщо вона є оригінальною у тому розумінні, що вона є продуктом інтелектуальної творчості автора. Жодні інші критерії не застосовуються для визначення наявності права на охорону.

Стаття 181

Суб'єкт авторського права на комп'ютерні програми

1. Суб'єктом авторського права на комп'ютерні програми є фізична особа або група фізичних осіб, які створили програму, чи, якщо допускається законодавством Сторін, юридична особа, визначена як правовласник згідно із цим законодавством.

2. Виключні авторські права на комп'ютерну програму, створену спільно групою фізичних осіб, належать їм спільно.

3. Якщо створення у співавторстві творів визнається законодавством Сторін, особа, яка відповідно до законодавства Сторін визнається такою, що створила твір, вважається її автором.

4. Якщо комп'ютерна програма створюється найманим працівником на виконання своїх трудових обов'язків або відповідно до вказівок роботодавця, то роботодавцю належать усі виключні майнові права на створену таким чином комп'ютерну програму, якщо інше не передбачено контрактом.

Стаття 182

Обмежені дії, що стосуються комп'ютерних програм

З урахуванням положень статей 183 та 184 цієї Угоди виключні права правовласника у розумінні статті 181 цієї Угоди включають право здійснювати або дозволяти:

а) постійне або тимчасове відтворення комп'ютерної програми будь-якими засобами і у будь-якій формі, частково або повністю. У тій мірі, в якій завантаження, виведення на екран, запуск, передача або зберігання комп'ютерної програми потребують такого відтворення, такі дії вимагатимуть одержання дозволу правовласника;

б) переклад, адаптацію, упорядкування або будь-яку іншу зміну комп'ютерної програми, а також відтворення результатів цих дій, без шкоди для прав особи, яка змінює програму;

с) будь-яку форму публічного розповсюдження, зокрема прокат, оригінальної комп'ютерної програми або її копій.

Стаття 183

Винятки щодо обмежених дій, що стосуються комп'ютерних програм

1. За відсутності конкретних контрактних положень дії, що передбачені у статті 182 (а) – (б) цієї Угоди, не потребують дозволу правовласника, якщо вони є необхідними для використання комп'ютерної програми законним покупцем відповідно до її призначення, зокрема для виправлення помилок.

2. Створення резервної копії комп'ютерної програми особою, яка має право на її використання, не може бути заборонене контрактом, оскільки воно є необхідним для такого використання.

3. Особа, яка має право на використання копії комп'ютерної програми, має право без дозволу правовласника спостерігати, вивчати або перевіряти функціонування програми з метою визначення ідей і принципів, які лежать в основі будь-якого елемента програми, якщо ця особа робить це, здійснюючи будь-які дії щодо завантаження, виведення на екран, запуску, передачі або зберігання програми, які він чи вона має право робити.

Стаття 184

Декомпіляція

1. Дозвіл правовласника не потрібен, якщо відтворення коду і трансляція його форми у розумінні статті 182 (а) – (б) цієї Угоди є необхідними для одержання інформації, потрібної для досягнення здатності до взаємодії незалежно створеної комп'ютерної програми з іншими програмами, за умови, що виконуються такі вимоги:

а) ці дії виконуються ліцензіатом чи іншою особою, яка має право на використання копії комп'ютерної програми, або від його імені особою, уповноваженою на такі дії;

б) інформація, необхідна для досягнення здатності до взаємодії, раніше не була загальнодоступною для осіб, згаданих у підпункті (а) цього пункту; і

с) ці дії обмежуються складовими частинами оригінальної програми, які є необхідними для досягнення здатності до взаємодії.

2. Положення пункту 1 не дозволяють, щоб інформація, одержана у зв'язку з її застосуванням:

а) використовувалась для інших цілей, ніж досягнення здатності до взаємодії з незалежно створеною комп'ютерною програмою;

б) передавалась іншим особам, за винятком випадків, коли це необхідно для досягнення взаємодії з незалежно створеною комп'ютерною програмою; або

с) використовувалась для розробки, виготовлення чи продажу комп'ютерної програми, суттєво подібної за своїм виразом, або для будь-якої іншої дії, яка порушує авторське право.

3. Відповідно до положень Бернської конвенції ця стаття не може тлумачитись як така, що дозволяє її застосування у спосіб, який не виправдано перешкоджає законним інтересам правовласника або суперечить нормальній експлуатації комп'ютерної програми.

Стаття 185

Охорона баз даних

1. Для цілей цієї Угоди термін «база даних» означає сукупність незалежних творів, даних або іншої інформації, розташованих у систематизованому або упорядкованому вигляді та доступних для будь-якої особи за допомогою електронних або інших засобів.

2. Охорона згідно із цією Угодою не надається комп'ютерним програмам, що використовуються під час створення або функціонування баз даних, доступних за допомогою електронних засобів.

Стаття 186

Об'єкт охорони

1. Відповідно до Підрозділу 1 цієї Глави бази даних, які внаслідок підбору або розташування їхнього інформаційного наповнення є результатом творчої праці автора, охороняються як такі авторським правом. Жодні інші критерії не застосовуються для визначення їхнього права на охорону.

2. Охорона баз даних авторським правом, передбачена Підрозділом 1 цієї Глави, не поширюється на їхнє інформаційне наповнення і не завдає шкоди будь-яким правам, які поширюються на саме інформаційне наповнення.

Стаття 187

Суб'єкт авторського права на бази даних

1. Суб'єктом авторського права на бази даних є фізична особа або група фізичних осіб, які створили цю базу, або, якщо допускається законодавством Сторін, юридична особа, визначена як правовласник згідно із законодавством.

2. Якщо створення у співавторстві творів визнається законодавством Сторін, майнові права інтелектуальної власності належать особі, яка володіє авторським правом.

3. Виключні авторські права на базу даних, створену спільно групою фізичних осіб, належать їм спільно.

Стаття 188

Обмежені дії, що стосуються баз даних

Автор бази даних стосовно виразу бази даних, який охороняється авторським правом, має виключне право реалізовувати або дозволяти:

а) тимчасове або постійне відтворення будь-якими засобами і у будь-якій формі, повністю або частково;

б) перетворення, адаптацію, упорядкування або будь-яку іншу зміну;

с) будь-яку форму поширення серед публіки бази даних або її копій;

д) будь-яку передачу, виведення на екран або публічне виконання;

е) будь-яке відтворення, поширення, виведення на екран, публічне виконання результатів дій, що згадуються у підпункті (б).

Стаття 189

Винятки щодо обмежених дій, що стосуються баз даних

1. Вчинення законним користувачем бази даних або її копії будь-яких дій, перелічених у статті 188 цієї Угоди, які є необхідними для забезпечення доступу до інформаційного наповнення бази даних і нормального використання інформаційного наповнення законним користувачем, не вимагає дозволу автора бази даних. Якщо законний користувач має право використовувати лише частину бази даних, це положення застосовується лише до цієї частини.

2. Сторони мають можливість запроваджувати обмеження прав, передбачених статтею 188 цієї Угоди, у таких випадках:

- а) відтворення бази даних не в електронній формі для приватних цілей;
- б) якщо використання здійснюється лише з метою демонстрації для навчальних або наукових досліджень, за умови зазначення джерела і в обсязі, необхідному для досягнення некомерційної мети;
- с) якщо використання здійснюється з метою забезпечення громадської безпеки в адміністративному або судовому процесі;
- д) в інших випадках, коли винятки з авторського права традиційно дозволяються кожною Стороною, без шкоди для підпунктів (а), (б) і (с).

3. Відповідно до Бернської конвенції ця стаття не може тлумачитись як така, що дозволяє її застосування у спосіб, який не виправдано перешкоджає законним інтересам правовласника або суперечить нормальному користуванню базою даних.

Стаття 190

Право слідування

1. Сторони надають автору оригінального художнього твору право слідування, яке має визначатись як невідчужуване право, від якого не можна відмовитись, навіть заздалегідь, на одержання роялті, що розраховується від ціни продажу, одержаної за будь-який перепродаж твору, що слідує за першим продажем твору автором.

2. Право, передбачене пунктом 1, застосовується до всіх перепродажів із залученням продавців, покупців або посередників фахівців мистецького ринку, таких, як аукціони, художні галереї і загалом будь-яких торговців художніми творами.

3. Сторони можуть передбачити відповідно до їхнього законодавства, що право, передбачене пунктом 1, не застосовується до перепродажів, якщо продавець придбав твір безпосередньо у автора менше, ніж за три роки до перепродажу, і якщо ціна перепродажу не перевищує визначену мінімальну суму.

4. Роялті сплачується продавцем. Сторони можуть передбачити, що одна з фізичних або юридичних осіб, що згадуються у пункті 2, якщо вона не є продавцем, зобов'язана сплачувати роялті самостійно або спільно з продавцем.

Стаття 191

Трансляція програм з використанням супутника

Кожна Сторона надає автору виключне право дозволяти оприлюднення творів, що охороняються авторським правом, з використанням супутника.

Стаття 192

Кабельне мовлення

Кожна Сторона гарантує, що у випадку ретрансляції програми іншої Сторони за допомогою кабельної мережі на її території застосовне авторське право і суміжні права дотримуються і що така ретрансляція має місце на підставі індивідуальних або колективних контрактів між суб'єктами авторського права і суміжних прав та організаціями кабельного мовлення.

ПІДРОЗДІЛ 2 ТОРГОВЕЛЬНІ МАРКИ

Стаття 193

Процедура реєстрації

1. Україна та Сторона ЄС запроваджують систему реєстрації торговельних марок, в якій відмова відповідного органу з реєстрації торговельних марок в реєстрації торговельної марки є належним чином обґрунтованою. Підстави відмови мають бути повідомлені у письмовій формі заявнику, який матиме можливість оскаржити таку відмову та оскаржити остаточну відмову у судовому порядку. Україна та Сторона ЄС надають також можливість заявити заперечення проти поданих заявок на реєстрацію торговельної марки. Така процедура заперечення має бути змагальною. Україна та Сторона ЄС забезпечують загальнодоступну електронну базу даних заявок на торговельні марки та інформації про реєстрацію торговельних марок.

2. Сторони встановлять підстави для відмови у реєстрації або визнання недійсною реєстрації торговельної марки. Нижченаведені об'єкти не можуть бути зареєстровані як торговельні марки або у випадках, коли вони зареєстровані, можуть бути визнані недійсними:

- a) позначення, які не можуть становити торговельну марку;
- b) торговельні марки, які не мають жодної розрізняльної здатності;
- c) торговельні марки, які складаються виключно з позначень або даних, які можуть використовуватися у торгівлі для вказівки на вид, якість, кількість, призначення, вартість, географічне походження або на час виготовлення товарів чи послуг або інші характеристики товарів чи послуг;
- d) торговельні марки, які складаються виключно з позначень або даних, які стали загальноновживаними у сучасній мові або у добросовісній та звичайній торговельній практиці;
- e) позначення, які відображають лише:
  - i) форми, що обумовлені природним станом самих товарів; або
  - ii) форми товару, яка обумовлена необхідністю отримання технічного результату; або
  - iii) форми, яка надає товарам істотної цінності;

f) торговельні марки, які суперечать публічному порядку або загальноприйнятим принципам моралі;

g) торговельні марки, які носять такий характер, що вводять споживача в оману, наприклад щодо характеру, якості або географічного походження товару чи послуги;

h) торговельні марки, які не дозволені компетентними органами і є такими, що підлягають відмові в реєстрації або визнанню недійсними згідно зі статтею 6 ter Паризької конвенції.

3. Сторони передбачають підстави для відмови у реєстрації або визнання реєстрації недійсною у разі виникнення суперечності з раніше зареєстрованими правами. Торговельна марка не реєструється або, якщо вона зареєстрована, може бути визнана недійсною:

a) якщо вона є тотожною до раніше зареєстрованої торговельної марки, і товари або послуги, для яких торговельна марка заявлена або зареєстрована, є тотожними до товарів або послуг, для яких раніше зареєстрована торговельна марка охороняється;

b) якщо через свою тотожність або схожість до раніше зареєстрованої торговельної марки та тотожність або схожість товарів чи послуг, на які поширюються торговельні марки, існує імовірність, що споживач може їх сплутати, зокрема імовірність асоціації з раніше зареєстрованою торговельною маркою.

4. Сторони можуть також передбачити інші підстави для відмови у реєстрації або визнання реєстрації недійсною, у випадку суперечності з правами, які виникли раніше.

Стаття 194

Добре відомі торговельні марки

Сторони ефективно співробітничать, щоб зробити охорону добре відомих торговельних марок, як це передбачено статтею 6 bis Паризької конвенції і статтею 16(2) і 16(3) Угоди ТРІПС, ефективною.

Стаття 195

Права, пов'язані із торговельною маркою

Реєстрація торговельної марки надає власнику виключне право на неї. Власник має право перешкоджати третім особам, які не мають його/її дозволу, використанню в торговельній діяльності:

a) будь-якого позначення, яке є тотожним до торговельної марки стосовно товарів або послуг, які є тотожними до товарів або послуг, для яких торговельна марка зареєстрована;

b) будь-якого позначення, якщо через свою тотожність або схожість до товарів або послуг, на які поширюються торговельна марка і позначення, існує імовірність, що споживач може їх сплутати, зокрема імовірність асоціації між позначенням і торговельною маркою.

Стаття 196

Винятки з прав, що пов'язані з торговельною маркою

1. Сторони забезпечують добросовісне використання описових термінів, зокрема географічні зазначення, як обмежений виняток з прав, що пов'язані з торговельною маркою, таким чином, що такі обмежені винятки враховують законні інтереси власника торговельної марки і третіх осіб. На таких самих умовах Сторони можуть запроваджувати інші обмежені винятки.

2. Реєстрація торговельної марки не надає власнику право забороняти третій особі використовувати в торговельній діяльності:

а) власне найменування або адресу;

б) дані, які стосуються виду, якості, кількості, призначення, вартості, географічного походження або часу виготовлення товарів чи послуг або інших характеристик товарів чи послуг;

в) торговельну марку, якщо необхідно зазначити призначення продукту або послуги, зокрема у формі обладнання та запасних частин, за умови, що особа використовує їх добросовісно відповідно до торговельно-промислової практики.

3. Реєстрація торговельної марки не дає власнику право забороняти третій особі використання в торговельному обороті прав, які виникли раніше, якщо вони використовуються лише в окремій місцевості і якщо ці права визнаються законодавством Сторін і в межах території, на якій вони визнаються.

Стаття 197

Використання торговельних марок

1. Якщо протягом п'яти років з дати завершення процедури реєстрації власник не розпочинає реальне використання торговельної марки для товарів або послуг, стосовно яких вона зареєстрована на відповідній території, або якщо таке використання призупинено протягом безперервного п'ятирічного періоду, то стосовно торговельної марки можуть бути запроваджені санкції, передбачені цим Підрозділом, якщо відсутні належні причини для її невикористання.

2. Нижченаведене також вважається використанням у розумінні пункту 1:

а) використання торговельної марки у формі, що відрізняється елементами, які не змінюють розпізнавальну здатність марки в тому вигляді, як вона була зареєстрована;

б) проставлення торговельної марки на товари або їхню упаковку лише з метою експорту.

3. Використання торговельної марки з дозволу власника або будь-якою іншою особою, яка має право використовувати колективну торговельну марку або гарантійну чи сертифікаційну марку, розглядається як використання власником в розумінні пункту 1.

Стаття 198

Підстави для анулювання

1. Сторони передбачають, що реєстрація торговельної марки підлягає анулюванню, якщо протягом безперервного п'ятирічного періоду вона не була введе-

на у використання на відповідній території для товарів або послуг, стосовно яких вона зареєстрована, і відсутні належні причини для невикористання; проте жодна особа не може заявити, що права власника на торговельну марку мають бути анульовані, якщо протягом проміжку часу між закінченням п'ятирічного періоду і поданням заяви про анулювання розпочалося або було поновлено реальне використання торговельної марки; початок використання або його поновлення протягом трьохмісячного періоду, що передує заяві про анулювання, яке розпочалося відразу після закінчення безперервного п'ятирічного періоду невикористання, не беруться до уваги, якщо підготовка до початку або поновлення використання здійснюється лише у зв'язку з тим, що власник усвідомлює можливість подання заяви про анулювання.

2. Торговельна марка також підлягає анулюванню, якщо після дати її реєстрації:

а) внаслідок дій або бездіяльності власника вона стала загальноживаною як позначення в обігу товарів або послуг, стосовно яких вона зареєстрована;

б) внаслідок використання торговельної марки її власником або з його дозволу для товарів або послуг, для яких вона зареєстрована, є ймовірність введення в оману споживача, особливо щодо характеру, якості або географічного походження цих товарів чи послуг.

Стаття 199

Часткова відмова в реєстрації, анулювання або визнання недійсною реєстрації

Якщо підстави для відмови у реєстрації, для анулювання чи визнання недійсною реєстрації торговельної марки існують лише стосовно частини товарів або послуг, для яких вона була заявлена чи зареєстрована, то відмова у реєстрації або анулювання чи визнання недійсною реєстрації застосовується лише до відповідних товарів або послуг.

Стаття 200

Строк охорони

Строк охорони, що застосовується в Україні та Стороні ЄС, обчислюється з дати подання заявки і становить щонайменше 10 років. Власник права може продовжити строк охорони на наступний 10-річний термін.

ПІДРОЗДІЛ 3 ГЕОГРАФІЧНІ ЗАЗНАЧЕННЯ

Стаття 201

Сфера застосування цього Підрозділу

1. Цей Підрозділ застосовується до визнання та охорони географічних зазначень, які походять з територій Сторін.

2. Географічним зазначенням однієї Сторони надається охорона іншою Стороною відповідно до положень цієї Угоди за умови, що на них поширюється законодавство, яке зазначене у статті 202 цієї Угоди.

Стаття 202

Визнані географічні зазначення

1. Розглянувши законодавство України, наведене у частині А Додатка XXII-A до цієї Угоди, Сторона ЄС робить висновок, що це законодавство відповідає елементам, викладеним у частині В Додатка XXII-A до цієї Угоди.

2. Розглянувши право ЄС, наведене у Додатку XXII-A, частині А до цієї Угоди, Україна робить висновок, що це законодавство відповідає елементам, викладеним у частині В Додатка XXII-A до цієї Угоди.

3. Україна після завершення процедури заперечення відповідно до критеріїв, викладених у Додатку XXII-B до цієї Угоди, та розглянувши географічні зазначення для сільськогосподарських і харчових продуктів Сторони ЄС, перелічених у Додатку XXII-C до цієї Угоди, та географічних зазначень для вин, ароматизованих вин та спиртних напоїв Сторони ЄС, перелічених у Додатку XXII-D до цієї Угоди, які зареєстровані Стороною ЄС відповідно до законодавства, що згадується у пункті 2, охороняє такі географічні зазначення відповідно до рівня охорони, встановленого цим Підрозділом.

4. Сторона ЄС після завершення процедури заперечення відповідно до критеріїв, викладених у Додатку XXII-B до цієї Угоди, і розглянувши географічні зазначення для вин, ароматизованих вин та спиртних напоїв України, перелічених у Додатку XXII-D до цієї Угоди, які зареєстровані Україною згідно із законодавством, що згадується у пункті 1, охороняє такі географічні зазначення відповідно до рівня охорони, встановленого цим Підрозділом.

Стаття 203

Доповнення новими географічними зазначеннями

1. Сторони домовилися про можливість доповнення новими географічними зазначеннями, що охороняються, Додатків XXII-C та XXII-D до цієї Угоди згідно зі статтею 211(3) цієї Угоди після завершення процедури заперечення та після розгляду географічних зазначень, як передбачено статтею 202(3) та (4) цієї Угоди, що задовольнить обидві Сторони.

2. Від Сторони не можна вимагати охороняти як географічне зазначення назву, яка суперечить назві сорту рослини або породи тварини і, як наслідок, може вводити в оману споживача щодо справжнього походження продукту.

Стаття 204

Обсяг охорони географічних зазначень

1. Географічні зазначення, наведені у Додатках XXII-C і XXII-D до цієї Угоди, зокрема ті, що додаються відповідно до статті 203 цієї Угоди, охороняються від:

а) будь-якого прямого чи опосередкованого комерційного використання назви, що охороняється, для подібних продуктів, які не відповідають специфікації продукту під назвою, що охороняється, або коли таке використання зловживає репутацією географічного зазначення;

б) будь-якого неправомірного використання, імітування або втілення, навіть якщо зазначається справжнє походження продукту або якщо назва, що охоро-

няється, перекладається, викладається у транскрипції або транслітерації чи супроводжується таким виразом, як «стиль», «тип», «спосіб», «який вироблений у», «імітація», «смак», «подібний» тощо;

с) будь-якого іншого хибного або оманливого зазначення щодо джерела, походження, характеру або суттєвих якостей продукту на внутрішньому або зовнішньому упакуванні, рекламних матеріалах або документах, які стосуються відповідного продукту, а також упакування продукту в тару, яка може викликати хибне уявлення щодо його походження;

д) будь-якого іншого застосування, яке може ввести в оману споживача щодо дійсного походження продукту.

2. Географічні зазначення, що охороняються, не стають родовими на територіях Сторін.

3. Якщо географічні зазначення повністю або частково є омонімічними, охорона надається кожному зазначенню за умови, що вона використовується добросовісно і з належним врахуванням місцевого і традиційного використання, а також реального ризику виникнення плутанини. Без шкоди для статті 23 Угоди ТРІПС Сторони взаємно вирішують практичні умови використання, згідно з якими омонімічні географічні зазначення будуть відрізнятися одне від одного, беручи до уваги необхідність забезпечення справедливого поводження із заінтересованими виробниками і те, що споживачі не вводяться в оману. Омонімічна назва, яка викликає у споживача хибне враження, що продукти походять з іншої території, не реєструється, навіть якщо назва є точною, коли йдеться про дійсну територію, регіон або місце походження цього продукту.

4. Якщо Сторона в контексті переговорів з третіми країнами пропонує охороняти географічне зазначення третьої країни і назва є омонімічною з географічним зазначенням іншої Сторони, остання повинна бути повідомлена та мати можливість висловити свою думку перед тим, як назва стане охоронятися.

5. Ніщо в цій Угоді не зобов'язує Сторону охороняти географічне зазначення іншої Сторони, яке не охороняється або втратило охорону в країні свого походження.

Сторони повідомляють одна одній, якщо географічне зазначення втрачає охорону в країні свого походження. Таке повідомлення здійснюється згідно зі статтею 211(3) цієї Угоди.

6. Ніщо в цій Угоді не завдає шкоди праву будь-якої особи використовувати в процесі торгівлі ім'я цієї особи або ім'я попередника цієї особи в бізнесі, за винятком випадків, коли це ім'я використано у спосіб, який вводить громадськість в оману.

Стаття 205

Право на використання географічних зазначень

1. Комерційне використання назви, що охороняється відповідно до цієї Угоди, для сільськогосподарських продуктів, продуктів харчування, вин, ароматизованих вин або спиртних напоїв, що відповідають відповідній специфікації, відкрите для будь-якої установи.

2. Якщо географічне зазначення охороняється згідно із цією Угодою, то використання такої назви, що охороняється, не підлягає будь-якій реєстрації користувачів та сплаті додаткових зборів.

Стаття 206

Взаємозв'язок з торговельними марками

1. Сторони відмовляють у реєстрації або визнають недійсною торговельну марку, яка відповідає будь-якій із ситуацій, що згадуються у статті 204(1) цієї Угоди, стосовно географічного зазначення, що охороняється, для подібних продуктів, за умови, що заявка на реєстрацію торговельної марки подається після дати подання заявки про реєстрацію географічного зазначення на відповідній території.

2. Для географічних зазначень, що згадуються у статті 202 цієї Угоди, датою подання заявки про реєстрацію є дата набрання чинності цією Угодою.

3. Для географічних зазначень, що згадуються у статті 203 цієї Угоди, датою подання заявки про реєстрацію є дата передачі іншій Стороні клопотання про охорону географічного зазначення.

4. Сторони не зобов'язуються охороняти географічне зазначення згідно зі статтею 203 цієї Угоди, якщо у світлі тієї, що гарно себе зарекомендувала, або добре відомої торговельної марки охорона може ввести в оману споживачів щодо справжньої сутності продукту.

5. Без шкоди для пункту 4 цієї статті Сторони охороняють географічні зазначення також, коли існує попередня торговельна марка. Попередня торговельна марка означає торговельну марку, використання якої відповідає одній із ситуацій, що згадуються у статті 204(1) цієї Угоди, яку було заявлено або зареєстровано чи введено шляхом використання, якщо така можливість передбачена відповідним законодавством, на території однієї зі Сторін до дати, на яку заявка про охорону географічного зазначення передається іншій Стороні згідно із цією Угодою.

Продовження використання та поновлення такої торговельної марки може здійснюватися, незважаючи на охорону географічного зазначення за умови, що в законодавстві Сторін щодо торговельних марок не існує підстав для визнання марки недійсною або її анулювання.

Стаття 207

Забезпечення охорони

Сторони забезпечують охорону, передбачену статтями 204–206 цієї Угоди, шляхом відповідних заходів, що вживаються їхніми органами державної влади, зокрема на митному кордоні. Вони також забезпечують таку охорону на вимогу заінтересованої сторони

Стаття 208

Тимчасові заходи

1. Продукти, що вироблені та марковані згідно з національним законодавством до того, як ця Угода набрала чинності, але які не відповідають вимогам цієї Угоди, можуть продаватися доти, доки не закінчаться на складі.

2. Продукти, що вироблені та марковані згідно з національним законодавством географічними зазначеннями, переліченими нижче в пунктах 3 та 4 цієї статті, після того, як ця Угода набрала чинності, та до закінчення періодів, зазначених в пунктах 3 та 4 цієї статті, але які не відповідають вимогам цієї Угоди, можуть продаватися на території Сторони, з якої походить продукт доти, доки не закінчаться на складі.

3. Для 10-річного перехідного періоду з дати набрання чинності цією Угодою охорона відповідно до цієї Угоди таких географічних зазначень Європейського Союзу не припиняє використання цих географічних зазначень для позначення та презентації визначених подібних продуктів, що походять з України:

- a) Champagne,
- b) Cognac,
- c) Madera,
- d) Porto,
- e) Jerez /Xérès/ Sherry,
- f) Calvados,
- g) Grappa,
- h) Anis Portuguêis,
- i) Armagnac,
- j) Marsala,
- k) Malaga,
- l) Tokaj

4. Для семирічного перехідного періоду з дати набрання чинності цією Угодою охорона відповідно до цієї Угоди таких географічних зазначень Європейського Союзу не припиняє використання цих географічних зазначень для позначення та презентації визначених подібних продуктів, які походять з України:

- a) Parmigiano Reggiano,
- b) Roquefort,
- c) Feta.

Стаття 209

Загальні правила

1. Імпорт, експорт та комерціалізація будь-якого продукту, що зазначається в статтях 202 та 203 цієї Угоди, здійснюється відповідно до законодавства та правил, що застосовуються на території Сторони, на ринку якої розміщений цей продукт.

2. Будь-яке питання, що постає у зв'язку зі специфікаціями зареєстрованих географічних зазначень, розглядається в рамках Підкомітету GI (з питань географічних зазначень), створеного відповідно до статті 211 цієї Угоди.

3. Реєстрація географічних зазначень, що охороняються згідно із цією Угодою, може бути анульована лише Стороною, з якої такі продукти походять.

4. Специфікація продукту, що згадується в цьому Підрозділі, є такою, що погоджена, зокрема будь-які також погоджені доповнення, органами державної влади Сторони, з території якої продукт походить.

Стаття 210

Співробітництво та прозорість

1. Сторони безпосередньо або в рамках Підкомітету GI (з питань географічних зазначень), створеного відповідно до статті 211 цієї Угоди, підтримують контакт з усіх питань, що пов'язані з впровадженням та функціонуванням цієї Угоди. Зокрема, Сторона може запитати від іншої Сторони інформацію стосовно специфікацій продуктів та їхньої модифікації, а також контактних осіб для контрольних заходів.

2. Кожна Сторона може зробити загальнодоступними специфікації продуктів або їхні короткі описи та інформацію про контактних осіб для контрольних заходів, що стосуються географічних зазначень іншої Сторони, які охороняються згідно із цією Угодою з питань географічних зазначень

1. Цим створюється Підкомітет з географічних зазначень (Підкомітет GI). Він доповідає про свою діяльність Асоціації у складі відповідно до статті 465(4) цієї Угоди. Підкомітет з питань географічних зазначень складається з представників України та ЄС з метою контролю за розвитком цієї Угоди та посилення їхнього співробітництва і діалогу стосовно географічних зазначень.

2. Підкомітет GI приймає свої рішення на основі консенсусу. Він визначає власні правила процедури. Він збирається на запит будь-якої зі Сторін, по чергово в Україні та у Європейському Союзі, у час і місці та у спосіб (який може включати проведення відеоконференції), взаємно визначених Сторонами, але не пізніше, ніж через 90 днів після надіслання запиту.

3. Підкомітет GI наглядає також за належним виконанням цього Підрозділу і може розглядати будь-яке питання, пов'язане з його впровадженням і дією. Зокрема, він відповідає за:

а) внесення змін до частини А Додатка XXII-A до цієї Угоди стосовно посилення на законодавство, що застосовується на територіях Сторін;

б) внесення змін до частини В Додатка XXII-A до цієї Угоди стосовно складових для реєстрації та контролю географічних зазначень;

в) внесення змін до Додатка XXII-B до цієї Угоди стосовно критеріїв, що мають бути включені до процедури заперечення;

г) модифікацію Додатків XXII-C та XXII-D до цієї Угоди стосовно географічних зазначень;

е) обмін інформацією стосовно розвитку законодавства і політики щодо географічних зазначень і будь-якого іншого питання, що становить взаємний інтерес у сфері географічних зазначень;

ф) обмін інформацією стосовно географічних зазначень для цілей визнання їх охорони відповідно до цієї Угоди.

ПІДРОЗДІЛ 4 ПРОМИСЛОВІ ЗРАЗКИ

Стаття 212

Визначення

Для цілей цієї Угоди:

а) «промисловий зразок» означає зовнішній вигляд усього продукту або його частини, який обумовлений особливостями, зокрема, ліній, контурів, кольорів, форми, текстури та/або матеріалу продукту та/або його оздоблення;

б) «продукт» означає предмет, виготовлений промисловим або ручним способом, у тому числі й елементи, які призначені для збирання у складений продукт, упаковка, зовнішнє оформлення, графічні символи та типографічні елементи, крім комп'ютерних програм;

с) «складений продукт» означає продукт, який складається з поєднання багатьох компонентів, що можуть бути замінені і, таким чином, дозволяють розбирання або повторне збирання продукту.

Стаття 213

Вимоги щодо охорони

1. Україна та Сторона ЄС повинні забезпечити охорону незалежно створених промислових зразків, які є новими і мають індивідуальний характер.

2. Промисловий зразок, що використовується у продукті або інкорпорований у продукт, який становить складову частину складеного продукту, вважається новим і має індивідуальний характер, лише у разі:

а) якщо складова частина, вмонтована у складений продукт, залишається видимою під час нормального використання останнього; і

б) настільки, наскільки видимі ознаки складової частини самі по собі задовольняють вимогу щодо новизни та індивідуального характеру.

3. Промисловий зразок вважається новим, якщо жодний ідентичний промисловий зразок не був доведений до загального відома:

а) у випадку незареєстрованого промислового зразка – до дати, на яку промисловий зразок, для якого заявляється охорона, був вперше доведений до загального відома;

б) у випадку зареєстрованого промислового зразка – до дати подання заявки на реєстрацію промислового зразка, для якого заявляється охорона, або, якщо заявлено пріоритет, – до дати пріоритету.

Промислові зразки вважаються ідентичними, якщо їхні ознаки відрізняються лише у несуттєвих деталях.

4. Промисловий зразок є таким, що має індивідуальний характер у випадку, коли загальне враження, яке він справляє на поінформованого користувача, відрізняється від загального враження, яке справляє на такого користувача будь-який інший промисловий зразок, доведений до загального відома:

а) у випадку незареєстрованого промислового зразка – до дати, на яку промисловий зразок, для якого заявляється охорона, був вперше доведений до загального відома;

б) у випадку зареєстрованого промислового зразка – до дати подання заявки на реєстрацію промислового зразка, для якого заявляється охорона, або, якщо заявлено пріоритет, – до дати пріоритету.

При оцінці індивідуального характеру береться до уваги ступінь свободи дизайнера у розробці промислового зразка.

5. Ця охорона забезпечується шляхом реєстрації та надає виключні права їхнім власникам відповідно до положень цієї статті. Незареєстрованим промисловим зразкам, доведеним до загального відома, надаються такі самі виключні права, але лише у випадку, коли оскаржуване використання не є результатом копіювання промислового зразка, що охороняється.

6. Промисловий зразок вважається доведеним до загального відома, якщо він був опублікований після реєстрації чи у будь-який інший спосіб або експонований на виставці, використаний у торгівлі чи розголошений у будь-який інший спосіб, крім випадків, коли такі заходи з об'єктивних причин не могли стати відомі у колах окремої спеціалізованої сфери у ході звичайного ведення бізнесу під час діяльності на території, де заявляється охорона, до дати подання заявки на реєстрацію, або, якщо заявлено пріоритет, – до дати пріоритету. У випадку охорони незареєстрованого промислового зразка зразок вважається доведеним до загального відома, якщо він був опублікований, експонований на виставці, використаний у торгівлі або розголошений у такий спосіб, що у ході звичайного ведення бізнесу ці заходи з об'єктивних причин могли б стати відомі у колах, що спеціалізуються у відповідному секторі, під час діяльності на території, де заявляється охорона.

Проте промисловий зразок не вважається доведеним до загального відома на підставі єдиної причини, що він був розголошений третій особі за явних або неявних обставин конфіденційності.

7. Розголошення не береться до уваги для цілей застосування пунктів 3 і 4 цієї статті, якщо промисловий зразок, для якого заявляється охорона, згідно із зареєстрованим правом на промисловий зразок, був доведений до загального відома:

а) дизайнером, його правонаступником або третьою особою в результаті інформації, наданої дизайнером чи його правонаступником, або дії, вчиненої дизайнером чи його правонаступником; і

б) протягом дванадцятимісячного періоду, що передував даті подання заявки або, якщо заявлено пріоритет, – до дати пріоритету.

8. Пункт 7 цієї статті застосовується також, якщо промисловий зразок був доведений до загального відома внаслідок зловживання стосовно дизайнера або його правонаступника.

Стаття 214

Термін дії охорони

1. Термін дії охорони в Україні та Стороні ЄС після реєстрації становить щонайменше п'ять років. Правовласник може поновлювати термін дії охорони на один або більше п'ятирічних періодів до загального терміну, що становить 25 років з дати подання заявки.

2. Термін дії охорони в Україні та Стороні ЄС незареєстрованих промислових зразків становить щонайменше три роки з дати, на яку зразок був доведений до загального відома на території однієї зі Сторін.

Стаття 215

Визнання недійсним або відмова у реєстрації

1. Україна та Сторона ЄС можуть лише передбачити умови щодо відмови у реєстрації промислового зразка або визнання його недійсним після реєстрації на суттєвій підставі у таких випадках:

а) якщо промисловий зразок не відповідає визначенню згідно зі статтею 212(a) цієї Угоди;

б) якщо промисловий зразок не відповідає вимогам статті 213 та 217 (пункти 3, 4 та 5) цієї Угоди;

с) якщо на підставі судового рішення правовласник не має права на промисловий зразок;

д) якщо промисловий зразок суперечить більш ранньому промислового зразку, який був доведений до загального відома після дати подання заявки або, якщо заявлено пріоритет, – після дати пріоритету і який охороняється з дати, що передреє зазначеній даті, як зареєстрований зразок або як заявка на зразок;

е) якщо у більш пізньому промислового зразку використано розрізняльне позначення і законодавство відповідної Сторони щодо такого позначення надає власнику права на позначення право забороняти таке використання;

ф) якщо промисловий зразок є неправомірним використанням роботи, що охороняється згідно із законодавством з авторського права відповідної Сторони;

г) якщо промисловий зразок є неправомірним використанням будь-якого з елементів, зазначених у статті 6 ter Паризької конвенції, або знаків, емблем та гербів, крім тих, що зазначені у вищезгаданій статті 6 ter та становлять особливий громадський інтерес на території Сторони.

Цей пункт не обмежує право Сторін встановити формальні вимоги до заявки на реєстрацію промислового зразка.

2. Сторона може передбачати як альтернативу визнанню недійсності, що промисловий зразок, який може бути визнаний недійсним з підстав, викладених у пункті 1 цієї статті, може бути обмежений у його використанні.

Стаття 216

Права, що надаються

Власник промислового зразка, що охороняється, щонайменше має виключне право використовувати його і забороняти його використання третіми особами без його дозволу, зокрема виробляти, пропонувати, просувати на ринок, імпортувати, експортувати або використовувати продукт, що містить промисловий зразок або в якому цей зразок використовується, та зберігати такий продукт на складі для зазначених цілей.

Стаття 217

Винятки

1. Права, що надаються промисловим зразком, після реєстрації не поширюються на:

- а) дії приватного характеру та для некомерційних цілей;
- б) дії, здійснені з метою експерименту;
- с) дії, пов'язані з відтворенням з метою цитування або в навчальних цілях за умови, що такі дії сумісні з добросовісною діловою практикою і не завдають шкоди звичайному використанню промислового зразка та зазначається джерело інформації.

2. Крім того, права, що надаються промисловим зразком, після реєстрації не поширюються на:

- а) обладнання на кораблях та літаках, що зареєстровані в іншій країні і тимчасово перебувають на території відповідної Сторони;
- б) операції щодо імпорту відповідною Стороною запчастин та комплектуючих для ремонту таких транспортних засобів;
- с) виконання ремонтних робіт на таких транспортних засобах.

3. Право на промисловий зразок не поширюється на зовнішні ознаки продукту, які зумовлені виключно його технічною функцією.

4. Право на промисловий зразок не поширюється на зовнішні ознаки продукту, які обов'язково мають бути точно відтворені у формі та розмірі для того, щоб продукт, що містить промисловий зразок або в якому цей зразок використовується, був з ним механічно з'єднаний або розташований навколо або навпроти іншого продукту таким чином, що кожний продукт може виконувати свою функцію.

5. Право на промисловий зразок не поширюється на такий промисловий зразок, який суперечить суспільним інтересам або загальноприйнятим принципам моралі.

Стаття 218

Взаємозв'язок з авторським правом

Промисловий зразок, що охороняється правом на промисловий зразок, зареєстрований на території однієї зі Сторін відповідно до вимог цього Підрозділу, може охоронятись згідно із законодавством з авторського права цієї Сторони з дати його створення та фіксації у будь-якій формі. Обсяг такої охорони та умови її надання, зокрема необхідний рівень оригінальності, визначаються кожною зі Сторін.

ПІДРОЗДІЛ 5 ПАТЕНТИ

Стаття 219

Патенти та охорона здоров'я

1. Сторони визнають важливість Декларації стосовно Угоди ТРІПС та охорони здоров'я, прийнятої 14 листопада 2001 року на засіданні на рівні міністрів в рамках СОТ (далі – Дохійська декларація). Під час тлумачення та здійснення

прав і зобов'язань згідно із цією Главою Сторони забезпечують відповідність Дохійській декларації.

2. Сторони сприяють впровадженню та дотримуються Рішення Генеральної ради СОТ від 30 серпня 2003 року до пункту 6 Дохійської декларації.

Стаття 220

Додатковий охоронний сертифікат

1. Сторони визнають, що продукція, призначена для захисту здоров'я та рослин, що охороняється патентами на їхній відповідній території, може підлягати адміністративній процедурі надання дозволу перед випуском на ринок. Вони визнають, що проміжок часу, який проходить від дати подання заявки на патент до одержання першого дозволу випускати продукт на їхній відповідний ринок у порядку, встановленому відповідним законодавством, може скоротити період ефективної охорони згідно з патентом.

2. Сторони повинні забезпечити додатковий період охорони лікарського засобу або продукту для захисту рослин, що охороняється патентом і який підлягав адміністративній процедурі надання дозволу, при цьому такий період дорівнює періоду, зазначеному у пункті 1, скороченому на п'ять років.

3. У випадку лікарських засобів, для яких були здійснені педіатричні дослідження, результати яких відображені в інформації стосовно продукту, Сторони надають додаткове шестимісячне продовження періоду захисту, що згаданий у пункті 2 цієї статті.

Стаття 221

Охорона винаходів у галузі біотехнологій

1. Сторони охороняють винаходи у галузі біотехнологій відповідно до норм національного патентного законодавства. У разі потреби, вони мають адаптувати своє патентне законодавство з урахуванням положень цієї Угоди. Ця стаття не завдає шкоди зобов'язанням, взятим Сторонами відповідно до міжнародних угод, зокрема Угоди ТРІПС та Конвенції про біологічне різноманіття 1992 року (далі – КБР).

2. Для цілей цього Підрозділу:

а) «біологічний матеріал» означає будь-який матеріал, що містить генетичну інформацію та може репродукуватися або бути репродукованим у біологічній системі;

б) «мікробіологічний процес» означає будь-який процес, у якому задіяний мікробіологічний матеріал або який здійснюється на основі мікробіологічного матеріалу.

3. Для цілей цієї Угоди винаходи, які є новими та які мають винахідницький рівень і підлягають промислового застосуванню, є патентоспроможними, навіть якщо вони стосуються продукту, що складається з біологічного матеріалу чи містить його, або процесу, шляхом якого біологічний матеріал виробляється, обробляється чи використовується.

Біологічний матеріал, ізольований від свого природного середовища чи вироблений шляхом технічного процесу, може бути предметом винаходу, навіть якщо він раніше зустрічався в природі.

Елемент, відокремлений від людського організму або будь-яким чином вироблений шляхом технічного процесу, що включає послідовність або часткову послідовність генів, може бути патентоспроможним винаходом, навіть якщо його структура ідентична з природним елементом. Промислове застосування послідовності або часткової послідовності генів має бути викладено у заявці на патент.

4. Патентуванню не підлягають:

- a) сорти рослин та породи тварин;
- b) суттєво важливі для відтворення рослин і тварин біологічні процеси;
- c) організм людини на різних стадіях формування та розвитку і прості відкриття його елементів, зокрема послідовність або часткову послідовність генів.

Винаходи, які стосуються рослин і тварин є патентоспроможними, коли технічна можливість реалізації винаходу не обмежується конкретним сортом рослини або породою тварини. Підпункт (b) цього пункту не завдає шкоди патентоспроможності винаходів, що стосуються мікробіологічних або інших технічних процесів чи продуктів, одержаних за допомогою таких процесів.

5. Винаходи вважаються непатентоспроможними у випадках, коли їх комерційне використання суперечить *ordre public* (публічному порядку) або суспільній моралі; проте використання не вважається таким тільки через заборону відповідно до законів або інших актів. Зокрема, непатентоспроможними вважаються такі об'єкти:

- a) процеси клонування людей;
- b) процеси модифікування зародкової лінії генетичної ідентичності людей;
- c) застосування людських ембріонів у промислових або комерційних цілях;
- d) процеси модифікування генетичної ідентичності тварин, що, імовірно, спричинять їхнє страждання без будь-якої суттєвої медичної допомоги для людини чи тварини, а також тварини, одержані в результаті таких процесів.

6. Охорона, що надається патентом на біологічний матеріал, якому властиві особливі характеристики як результату винаходу, поширюється на будь-який біологічний матеріал, що походить від цього біологічного матеріалу шляхом культивування або розмноження в ідентичній або дивергуючій формі та має такі самі характеристики.

7. Охорона, що надається патентом на процес, який дає можливість виробляти біологічний матеріал, якому властиві особливі характеристики як результату винаходу, поширюється на біологічний матеріал, одержаний безпосередньо у результаті цього процесу, і на будь-який інший біологічний матеріал, що походить від цього безпосередньо отриманого біологічного матеріалу шляхом культивування або розмноження в ідентичній чи дивергуючій формі та має такі самі характеристики.

8. Охорона, що надається патентом на продукт, який містить генетичну інформацію або складається з неї, поширюється на весь матеріал, за винятком

випадків, передбачених пунктом 4(с) цієї статті, частиною якого є продукт і у якому міститься генетична інформація, що виконує свою функцію.

9. Охорона, що згадується у пунктах 7 та 8 цієї статті, не поширюється на біологічний матеріал, отриманий з культивування або розмноження біологічного матеріалу, розміщеного на ринку на території Сторін власником патенту або за його згодою, де розмноження або культивування обов'язково є результатом застосування, для якого біологічний матеріал був реалізований на ринку, за умови, що отриманий матеріал у подальшому не використовується для іншого культивування або розмноження.

10. У порядку часткового скасування пунктів 7 та 8 цієї статті продаж або інша форма комерціалізації рослинного культиваційного матеріалу фермеру власником патенту або за його згодою для сільськогосподарського використання означає дозвіл фермеру використовувати продукт його врожаю для культивування або розмноження ним у його власному господарстві. Поширення та умови цього часткового скасування узгоджуються з умовами, передбаченими в національних законах, постановах та практиках Сторін щодо прав на сорти рослин.

У порядку часткового скасування пунктів 7 та 8 цієї статті продаж або інша форма комерціалізації стада плідників або іншого тваринного репродуктивного матеріалу фермеру власником патенту або за його згодою означає дозвіл фермеру використовувати захищену домашню худобу для сільськогосподарських цілей. Це включає надання тварин або іншого тваринного репродуктивного матеріалу для цілей здійснення його сільськогосподарської діяльності, але не продаж у рамках або для цілей комерційної репродуктивної діяльності. Передбачені вище поширення та умови цього часткового скасування визначаються національними законами, постановами та практиками.

11. Сторони передбачають обов'язкове перехресне ліцензування у таких випадках:

а) якщо селекціонер не може одержати чи використовувати сорт рослини без порушення попереднього патенту, він може подати заяву про примусову ліцензію на невиключне використання винаходу, що охороняється патентом, оскільки ліцензія необхідна для використання сорту рослини, що підлягає охороні, за умови виплати відповідної суми роялті. Сторони передбачають, що в разі видачі такої ліцензії власник патенту матиме право на перехресну ліцензію на взаємовигідних умовах на використання сорту, що охороняється;

б) якщо власник патенту на винахід у галузі біотехнологій не може використовувати його без порушення попереднього права на сорт рослини, він може подати заяву про примусову ліцензію на невиключне використання сорту рослини, що охороняється цим правом, з виплатою відповідної суми роялті. Сторони передбачають, що в разі видачі такої ліцензії власник права на сорт рослини матиме право на перехресну ліцензію на взаємовигідних умовах на використання винаходу, що охороняється.

12. Особи, які подають заяву про видачу ліцензій, згаданих у пункті 11 цієї статті, повинні довести, що:

а) вони безрезультатно зверталися до власника патенту чи власника права на сорт рослини з метою одержання договірної ліцензії;

б) сорт рослини або винахід становлять суттєвий технічний прогрес, що може принести значну економічну вигоду, порівняно із заявленим у патенті винаходом або сортом рослини, що охороняється.

Стаття 222

Охорона даних, наданих з метою одержання дозволу на введення лікарського засобу на ринок

1. Сторони запроваджують комплексну систему, яка гарантуватиме конфіденційність, нерозголошення та незалежність даних, що надаються для цілей одержання дозволу на введення лікарського засобу на ринок.

2. Із цією метою, коли Сторона вимагає подання даних випробувань або досліджень щодо безпечності та ефективності лікарського засобу до надання дозволу на введення на ринок такого продукту, Сторона на період не менш ніж п'ять років з дати першого дозволу в цій Стороні не дозволятиме іншим заявникам виводити той самий чи подібний засіб на підставі дозволу на введення на ринок, наданого заявнику, що подав дані випробувань або досліджень, якщо тільки заявник, що надав дані випробувань або досліджень не дав свою згоду. Протягом цього періоду дані випробувань або досліджень, подані для першого дозволу, не використовуються в інтересах будь-якого наступного заявника з метою отримання дозволу на введення лікарського засобу на ринок, крім випадків, коли надано згоду першого заявника.

3. Україна зобов'язується привести своє законодавство стосовно захисту даних для лікарських засобів із законодавством ЄС в дату, яку визначить Комітет з питань торгівлі.

Стаття 223

Захист даних для продуктів захисту рослин

1. Сторони визначають вимоги щодо безпеки та ефективності перед наданням дозволу на введення на ринок продуктів захисту рослин.

2. Сторони визнають тимчасове право власника звіту про випробування або дослідження, який представлений вперше на розгляд для отримання дозволу на введення на ринок продукту захисту рослин. Протягом цього періоду звіт про випробування або дослідження не буде використовуватися в інтересах будь-якої іншої особи з метою отримання дозволу на введення на ринок продукту захисту рослин, за винятком надання згоди першого власника. Це право далі іменуватиметься «захист даних».

3. Сторони визначають вимоги, яким має відповідати звіт про випробування або дослідження.

4. Період захисту даних повинен бути щонайменше 10 років від дати першого дозволу у цій Стороні. Сторони можуть вирішити надавати продовження періоду захисту для продуктів захисту рослин з низьким рівнем ризику. У такому випадку період може бути продовжений до 13 років.

5. Сторони можуть вирішити, що такі періоди будуть продовжені для кожного продовження дозволу у випадках обмеженого застосування¹. У такому випадку

---

¹ Обмежене застосування: застосування продукту захисту рослин у конкретній Стороні на рослинах або рослинних продуктах, які не є широко вирощуваними в цій конкретній Стороні або широко вирощуються для того, щоб відповідати винятковій необхідності захисту рослин.

загальний термін захисту даних у жодному разі не повинен перевищувати 13 років або для продуктів захисту рослин з низьким рівнем ризику – 15 років.

6. Звіт про випробування або дослідження також охороняється, якщо це було необхідним для оновлення або перегляду дозволу. У таких випадках період для охорони даних становить 30 місяців.

7. Правила для уникнення дублювання випробувань на хребетних тваринах будуть встановлені Сторонами. Будь-який заявник, який має намір здійснити випробування або дослідження, пов'язані з хребетними тваринами, повинен вжити необхідних заходів, щоб переконатися, що ці випробування або дослідження ще не були виконані або розпочаті.

8. Новий заявник та власник або власники відповідних дозволів докладають усіх зусиль для забезпечення надання звітів про випробування або дослідження, пов'язані з хребетними тваринами. Вартість надання звітів про випробування або дослідження визначається на справедливій, прозорій та недискримінаційній основі. Новий заявник зобов'язаний сплатити лише частку витрат на інформацію, яку він зобов'язаний надати на розгляд для виконання умов дозволу.

9. У тих випадках, коли новий заявник та власник або власники відповідних дозволів на продукти захисту рослин не можуть досягти згоди щодо надання звітів про випробування та дослідження, пов'язані з хребетними тваринами, новий заявник повинен поінформувати Сторону.

10. Нездатність досягти згоди не перешкоджає Стороні використовувати звіти про тести або дослідження, пов'язані з хребетними тваринами, для цілей заявки нового заявника.

11. Власник або власники відповідних дозволів вимагають від нового заявника справедливу частку понесених ним витрат. Сторона може направити заінтересовані сторони вирішувати це питання шляхом формального та обов'язкового арбітражу згідно з національним законодавством.

ПІДРОЗДІЛ 6 ТОПОГРАФІЇ НАПІВПРОВІДНИКОВИХ ПРОДУКТІВ

Стаття 224

Визначення

Для цілей цього Підрозділу:

а) «напівпровідниковий продукт» означає кінцеву або проміжну форму будь-якого продукту: що складається з корпусу матеріалу, який містить прошарок напівпровідникового матеріалу; і має один або більше прошарків, що складаються з провідникового, ізоляційного або напівпровідникового матеріалу, з прошарками, розташованими відповідно до раніше визначеної тривимірної структури; і призначена для виконання електронної функції виключно або разом з іншими функціями;

б) «топографія» напівпровідникового продукту означає набір взаємопов'язаних зображень, які зафіксовано або закодовано; які представляють тривимірну структуру з прошарків, з яких складається напівпровідниковий продукт; і в такому наборі кожне зображення має структуру або частину структури з поверхнею напівпровідникового продукту на будь-якому етапі виробництва.

с) «комерційне використання» означає продаж, прокат, лізинг або будь-який інший спосіб комерційного розповсюдження чи пропонування для цих цілей. Проте для цілей статті 227 цієї Угоди «комерційне використання» не включає використання за умов конфіденційності в тому розумінні, що подальше розповсюдження не здійснюється третім особам.

Стаття 225

Вимоги до охорони

1. Сторони охороняють топографії напівпровідникових продуктів шляхом прийняття законодавчих норм, які надають виключні права відповідно до положень цієї статті.

2. Сторони передбачають охорону топографії напівпровідникових продуктів тією мірою, якою вона відповідає умовам, що вона є результатом власної інтелектуальної діяльності її творця і не є загальновідомою в напівпровідниковій промисловості.

Якщо топографія напівпровідникового продукту складається з елементів, які є загальновідомими в напівпровідниковій промисловості, вона охороняється лише в тому обсязі, в якому комбінація таких елементів, взятих як ціле, відповідає згаданим вище умовам.

Стаття 226

Виключні права

1. Виключні права, що згадуються у статті 225(1) цієї Угоди, включають права дозволяти або забороняти будь-які з таких дій:

а) відтворення топографії настільки, наскільки вона охороняється згідно зі статтею 225(2) цієї Угоди;

б) комерційне використання чи імпорт із цією метою топографії або напівпровідникового продукту, виробленого шляхом використання топографії.

2. Виключні права, що згадуються у пункті 1(а) цієї статті, не застосовуються до відтворення для цілей аналізу, оцінювання або вивчення концепцій, процесів, систем чи прийомів, втілених у топографію, або самої топографії.

3. Виключні права, що згадуються у пункті 1 цієї статті, не поширюються на будь-яку таку дію стосовно топографії, яка відповідає вимогам статті 225(2) цієї Угоди і створена на основі аналізу і оцінки іншої топографії, здійсненої відповідно до пункту 2 цієї статті.

4. Виключні права дозволяти або забороняти дії, визначені у пункті 1 (б) цієї статті, не застосовуються до будь-якої такої дії, яка здійснюється після того, як топографія або напівпровідниковий продукт був законно випущений на ринок.

Стаття 227

Термін дії охорони

Виключні права тривають щонайменше 10 років від дати першого комерційного використання топографії будь-де у світі або, якщо реєстрація є умовою для виникнення чи безперервного застосування виключних прав, – 10 років з найбільш ранньої з таких дат:

а) закінчення календарного року, в якому топографія була вперше використана на комерційній основі будь-де у світі;

б) закінчення календарного року, в якому була подана належним чином оформлена заявка на реєстрацію.

ПІДРОЗДІЛ 7 ІНШІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 228

Сорти рослин

Сторони співробітничать з метою сприяння і посилення охорони прав на сорти рослин відповідно до Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин 1961 року, переглянутої в м. Женева 10 листопада 1972 року, 23 жовтня 1978 року та 19 березня 1991 року, зокрема необов'язкові винятки з прав селекціонерів, як це згадується у статті 15(2) зазначеної Конвенції.

Стаття 229

Генетичні ресурси, традиційні знання та фольклор

1. Відповідно до норм національного законодавства Сторони поважають, зберігають та підтримують знання, інновації та практичні надбання корінних та місцевих громад, які втілюють традиційні стилі життя, що відповідають збереженню та тривалому використанню біологічного різноманіття та сприяють їх широкому застосуванню із залученням та погодженням власників таких знань, інновацій і практик, та заохочують справедливий розподіл переваг, що виникають у результаті використання таких знань, інновацій та практик.

2. Сторони визнають важливість вжиття відповідних заходів з урахуванням національного законодавства для збереження традиційних знань та домовилися продовжувати роботу, спрямовану на розвиток міжнародно узгоджених *sui generis* моделей для юридичної охорони традиційних знань.

3. Сторони домовилися, що положення стосовно інтелектуальної власності цього Підрозділу і КБР мають впроваджуватися на основі взаємної підтримки.

4. Сторони домовилися регулярно обмінюватись думками та інформацією щодо відповідних багатосторонніх обговорень.

ЧАСТИНА 3 ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Стаття 230

Загальні зобов'язання

1. Обидві Сторони підтверджують свої зобов'язання згідно з Угодою ТРІПС, зокрема її Частини III, та мають забезпечити подальші додаткові заходи, процедури та засоби захисту, необхідні для забезпечення дотримання охорони прав інтелектуальної власності¹. Ці заходи, процедури та засоби захисту мають бути

---

¹ Для цілей цієї Частини поняття «права інтелектуальної власності» має принаймні охоплювати такі права: авторське право; суміжні права; право *sui generis* виробника бази даних; права розробника топографії напівпровідникового продукту; права торговельних марок; патентні права, зокрема права, що впливають з додаткового охоронного сертифікату; географічні зазначення; права на корисну модель; права на сорти рослин; фірмові найменування, наскільки вони охороняються як ексклюзивні права у відповідному національному законодавстві.

добросовісними і справедливими та не повинні бути надмірно складними чи дорогими або спричиняти необґрунтовані строки чи невикордані затримки.

2. Ці заходи та засоби захисту мають також бути ефективними, співрозмірними і стримуючими та мають застосовуватись таким чином, щоб уникнути створення перешкод законній торгівлі та забезпечити їх захист від зловживань.

Стаття 231

Уповноважені заявники

1. Сторони мають визнавати особами, уповноваженими здійснювати запит про застосування заходів, процедур та засобів захисту, згаданих в цій Частині та передбачених Частиною III Угоди ТРІПС:

а) власників прав інтелектуальної власності згідно з нормами застосовного законодавства;

б) усіх інших осіб, уповноважених на користування цими правами, зокрема ліцензіатів, настільки, наскільки це дозволено відповідно до норм застосовного законодавства;

с) професійні органи захисту, які відповідно до вимог права визнаються такими, що мають право представляти власників права інтелектуальної власності настільки, наскільки це дозволено та відповідає положенням застосовного законодавства.

2. Сторони можуть визнавати особами, уповноваженими здійснювати запит про застосування заходів, процедур та засобів захисту, згаданих у цій Частині та передбачених Частиною III Угоди ТРІПС, органи колективного управління правами інтелектуальної власності, які, як правило, визнаються такими, що мають право представляти власників права інтелектуальної власності настільки, наскільки це дозволено та відповідає нормам застосовного законодавства.

ПІДРОЗДІЛ 1

ЦИВІЛЬНІ ЗАХОДИ, ПРОЦЕДУРИ ТА ЗАСОБИ ЗАХИСТУ

Стаття 232

Презумпція авторства та права власності

Сторони визнають, що для цілей застосування заходів, процедур та засобів захисту, передбачених цією Угодою:

а) для автора літературного твору або твору мистецтва, в разі відсутності доказів протилежного, щоб вважатися таким і внаслідок цього бути вповноваженим на позов про порушення, має бути достатньою наявністю звичайного зазначення його/її імені у творі;

б) положення згідно з підпунктом (а) цієї статті застосовується *mutatis mutandis* до власників суміжних прав стосовно їхніх об'єктів, що охороняються.

Стаття 233

Докази

1. Судові органи Сторін мають повноваження, якщо сторона надала обґрунтовані докази, достатні для підтримання своєї заяви, і має на підтвердження своїх заяв детальні докази, які контролюються протилежною стороною, вимага-

ти, щоб ці докази були представлені протилежною стороною з урахуванням умов, що забезпечують захист конфіденційної інформації.

2. За таких самих умов Сторони вживають таких заходів, які є необхідними у випадку порушення права інтелектуальної власності, вчиненого у комерційному масштабі, для надання можливості компетентним судовим органам вимагати, у разі потреби та на підставі поданої заяви, передачу банківських, фінансових та комерційних документів, що знаходяться у розпорядженні протилежної сторони з урахуванням умов, що забезпечують захист конфіденційної інформації.

Стаття 234

Заходи щодо збереження доказів

1. Сторони забезпечують, щоб навіть до початку процесу щодо обставин справи компетентні судові органи могли за заявою особи, яка надала обґрунтовані та доступні докази, достатні для підтримання її заяви про порушення права інтелектуальної власності або про намір його порушити, вимагати невідкладних та ефективних попередніх заходів, спрямованих на збереження відповідних доказів щодо заявленого правопорушення, з урахуванням умов, що забезпечують захист конфіденційної інформації. Такі заходи можуть включати детальний опис з наведенням або без наведення зразків чи фізичне вилучення товарів, що вважаються контрафактними та, в окремих випадках, матеріалів і засобів, використаних для його виробництва та/або розповсюдження разом з відповідною документацією. Такі заходи мають вживатися у разі потреби без заслуховування іншої сторони, зокрема у випадках, коли будь-яка затримка може спричинити не виправну шкоду правовласнику або коли існує очевидна загроза знищення доказів.

2. Сторони забезпечують, щоб заходи щодо збереження доказів скасовувалися або їхня дія припинялася в інший спосіб на вимогу відповідача без шкоди для компенсації збитків, що можуть бути заявлені, якщо заявник не порушує в обґрунтований строк справу щодо прийняття рішення по суті справи у компетентних судових органах.

Стаття 235

Право на інформацію

1. Сторони забезпечують, щоб у контексті процесів щодо порушення прав інтелектуальної власності та у відповідь на обґрунтований запит позивача компетентні судові органи могли вимагати, щоб інформація про походження та шляхи реалізації товарів або послуг, які порушують право інтелектуальної власності, була надана порушником та/або іншою особою:

- a) у якій було виявлено контрафактний товар у промислових масштабах;
- b) у якій було виявлено використання послуг, що становлять правопорушення, у промислових масштабах;
- c) у якій було виявлено надання у промислових масштабах послуг, використаних у діяльності, що становить правопорушення; або

d) яка була вказана особою, зазначеною у підпунктах (a), (b) або (c) цього пункту, як така, що задіяна у виробництві, виготовленні або розповсюдженні таких товарів чи наданні послуг.

2. Інформація, зазначена у пункті 1 цієї статті, повинна залежно від потреби містити:

a) імена та адреси виробників, виготовлювачів, розповсюджувачів, постачальників та інших попередніх власників товарів або послуг, а також планованих оптових та роздрібних продавців;

b) інформацію про кількість виробленої, виготовленої, доставленої, одержаної чи замовленої продукції, а також про ціну, встановлену на ці товари і послуги.

3. Пункти 1 і 2 цієї статті мають застосовуватися без шкоди для інших положень, які:

a) надають правовласнику право одержувати більш повну інформацію;

b) регулюють використання цивільних або кримінальних процедур стосовно інформації, переданої згідно із цією статтею;

c) регулюють відповідальність за зловживання правом на інформацію;

d) надають можливість відмовлятися від надання інформації, яка примусила б особу, зазначену у пункті 1 цієї статті, визнати свою особисту участь або участь близьких родичів у порушенні прав інтелектуальної власності; або

e) регулюють захист конфіденційності джерел інформації або обробки особистих даних.

Стаття 236

Попередні та попереджувальні заходи

1. Сторони гарантують, що судові органи можуть за заявою заявника видати попередню судову заборону, призначену для запобігання будь-якому можливо-му порушенню права інтелектуальної власності, або заборонити на попередній основі та за умови сплати штрафу, якщо це необхідно, якщо це передбачено національним законодавством, продовження порушення такого права чи зробити таке продовження порушення таким, що підпадає під гарантії, які забезпечують виплату компенсації правовласнику. Попередня судова заборона може бути також видана за тих самих умов стосовно посередника, чії послуги використовуються третьою особою з метою порушення права інтелектуальної власності.

2. Попередня судова заборона може також видаватися з метою арешту або вилучення товарів, які підозрюються у порушенні права інтелектуальної власності, щоб запобігти їх ввезенню або переміщенню торговельними каналами.

3. У випадку порушення, що вчиняється в комерційному масштабі, Сторони гарантують, що якщо заявник наводить обставини, які ймовірно становлять загрозу щодо відшкодування збитків, судові органи можуть винести ухвалу про запобіжний арешт рухомої і нерухомої власності ймовірного порушника, зокрема блокування його/її банківських рахунків та інших активів. Для цього компетентні органи можуть винести рішення про надання банківських, фінан-

сових або комерційних документів чи про належний доступ до відповідної інформації.

4. Сторони гарантують, що тимчасові заходи, зазначені в пунктах 1, 2 та 3 цієї статті, можуть у відповідних випадках здійснюватися без заслуховування відповідача, зокрема, якщо будь-яка затримка спричинятиме не виправну шкоду власнику прав. В такому випадку Сторони мають бути поінформовані про це без затримки щонайпізніше після виконання заходів. Перегляд, в тому числі право бути заслуханим, має відбуватися після подання заяви відповідачем з метою винесення рішення про те, чи будуть ці заходи змінені, анульовані або підтверджені, протягом обґрунтованого строку після сповіщення про заходи.

5. Сторони гарантують, що попередні заходи, зазначені в пунктах 1, 2 та 3 цієї статті, скасовуються або їхня дія припиняється в інший спосіб за заявою відповідача, якщо заявник в обґрунтований строк не порушує справу у компетентному судовому органі, результатом якої є рішення стосовно обставин справи.

6. Якщо попередні заходи скасовуються або вони припиняють дію внаслідок будь-якої дії чи помилки заявника чи якщо пізніше виявляється, що не було порушення або загрози порушення права інтелектуальної власності, судові органи мають повноваження вимагати від заявника за заявою відповідача надання відповідачу відповідної компенсації за будь-яку шкоду, завдану цими заходами.

Стаття 237

Виправні заходи

1. Сторони гарантують, що компетентні судові органи можуть вимагати за заявою заявника та без шкоди для відшкодування будь-яких збитків власнику права з причини порушення і без будь-якої компенсації відкликання з торговельних каналів, остаточне вилучення з торговельних каналів або знищення товарів, які, як виявилось, порушують право інтелектуальної власності. Якщо необхідно, компетентні судові органи можуть також вимагати знищення матеріалів і знарядь, які переважно використовуються для створення або виробництва таких товарів.

2. Судові органи вимагають, щоб ці заходи здійснювались за рахунок порушника, якщо не виникають певні причини, щоб не робити цього.

Стаття 238

Судові заборони

Сторони гарантують, що якщо виноситься судове рішення, яке виявляє порушення права інтелектуальної власності, судові органи можуть видати проти порушника судову заборону, спрямовану на заборону продовження порушення. Якщо це передбачено національним законодавством, невиконання судової заборони має підпадати, якщо це необхідно, під сплату регулярного штрафу з метою забезпечення виконання. Сторони також гарантують, що правовласники можуть подати заяву про судову заборону проти посередників, чії послуги використовуються третьою стороною з метою порушення права інтелектуальної власності.

Стаття 239

Альтернативні заходи

Сторони можуть передбачити, що у відповідних випадках і за заявою особи, яка підлягає застосуванню заходів, передбачених у статті 237 та/або статті 238 цієї Угоди, компетентні судові органи можуть винести ухвалу про сплату грошової компенсації потерпілій стороні замість застосування заходів, передбачених у статті 237 та/або статті 238 цієї Угоди, якщо ця особа діяла ненавмисно і без недбалості, якщо здійснення згаданих вище заходів завдало б йому неспівмірної шкоди і якщо грошова компенсація потерпілій стороні виявляється обґрунтовано задовільною.

Стаття 240

Збитки

1. Сторони гарантують, що коли судові органи встановлюють збитки:

а) вони беруть до уваги всі відповідні аспекти, зокрема негативні економічні наслідки, у тому числі втрачені прибутки, які понесла потерпіла сторона, будь-які недобросовісні доходи, одержані порушником і, у відповідних випадках, інші фактори, відмінні від економічних, зокрема моральна шкода, спричинена правовласнику порушником; або

б) як альтернативний варіант до підпункту (а) цього пункту, вони можуть у відповідних випадках встановити збитки як паушальну суму на базі таких елементів, як принаймні сума роялті або комісійні платежі, які були б сплачені, якби порушник звернувся із заявою про надання дозволу на використання оспорюваного права інтелектуальної власності.

2. Якщо порушник ненавмисно або не маючи обґрунтованих підстав знати це був залучений до протиправної діяльності, Сторони можуть встановити, що судові органи можуть виносити ухвалу на користь потерпілого про повернення доходів або відшкодування збитків, які можуть встановлюватись раніше.

Стаття 241

Судові витрати

Сторони гарантують, що обґрунтовано понесені та пропорційні судові витрати, а також інші витрати, понесені стороною, що виграла, як правило, мають покладатися на сторону, що програла, крім випадків, коли це суперечить принципу справедливості.

Стаття 242

Публікація судових рішень

Сторони гарантують, що у судових процесах щодо порушення прав інтелектуальної власності судові органи можуть вимагати за заявою заявника і за рахунок порушника вжиття відповідних заходів для поширення інформації стосовно рішення, зокрема візуальне представлення рішення та його публікацію повністю або частково. Сторони можуть передбачити інші додаткові інформаційні заходи, які відповідають конкретним обставинам, зокрема широке інформування.

Стаття 243

Адміністративні процедури

За умови, що рішення про будь-який цивільно-правовий захід судового захисту може бути винесене в результаті адміністративних процедур по суті справи, такі процедури мають відповідати принципам, еквівалентним за суттю тим, що викладені у відповідних положеннях цього Підрозділу.

ПІДРОЗДІЛ 2

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ ПОСЕРЕДНИЦЬКИХ ПОСЛУГ

Стаття 244

Використання послуг посередників

Обидві Сторони визнають, що послуги посередників можуть використовуватись третіми особами для протиправної діяльності. Щоб забезпечити вільний обіг інформаційних послуг і в той самий час захищати права інтелектуальної власності у цифровому середовищі, кожна Сторона забезпечує заходи, визначені цим Підрозділом, для постачальників посередницьких послуг. Цей Підрозділ застосовується лише до відповідальності, що може бути результатом правопорушень у сфері прав інтелектуальної власності, зокрема авторського права¹.

Стаття 245

Відповідальність постачальників посередницьких послуг: «Просто посередник»

1. Якщо надається послуга в інформаційному суспільстві, яка полягає в передачі через комунікаційну мережу інформації, наданої одержувачем послуги, або забезпеченні доступу до комунікаційної мережі, то Сторони гарантують, що постачальник послуг не несе відповідальності за інформацію, що передається, за умови, що постачальник:

- a) не ініціює передачу;
- b) не вибирає одержувача передачі; і
- c) не вибирає та не модифікує інформацію, що міститься в передачі.

2. Акти передачі або забезпечення доступу, що згадуються в пункті 1 цієї статті, включають автоматичне, проміжне і тимчасове зберігання інформації, що передається, оскільки це має місце з єдиною метою здійснення передачі через комунікаційну мережу, і за умови, що інформація не зберігається протягом будь-якого строку, довшого, ніж це обґрунтовано необхідно для такої передачі.

3. Ця стаття не впливає на можливість для судового або адміністративного органу відповідно до правових систем Сторін вимагати від постачальника послуг припинити або попередити порушення.

---

¹ Випадки звільнення від відповідальності, встановлені в цій статті, включають лише випадки, коли діяльність постачальників послуг інформаційного суспільства обмежена технічним процесом оператора та наданням доступу до комунікаційних мереж, через які доступна для третіх сторін інформація передається або тимчасово зберігається з єдиною метою – зробити передачу більш ефективною; ця діяльність має суто технічний, автоматичний та пасивний характер, що означає, що постачальник послуг інформаційного суспільства не має ні знань, ні контролю щодо інформації, яка передається або зберігається.

Стаття 246

Відповідальність постачальників посередницьких послуг: «Кешування»

1. Якщо надається послуга в інформаційному суспільстві, яка полягає в передачі через комунікаційну мережу інформації, наданої одержувачем послуги, Сторони гарантують, що постачальник послуг не несе відповідальності за автоматичне, проміжне і тимчасове зберігання тієї інформації, яке здійснюється з єдиною метою – зробити більш ефективною наступну передачу інформації іншим одержувачам послуги на їхню вимогу, за умови, що:

- a) постачальник не модифікує інформацію;
- b) постачальник виконує умови доступу до інформації;
- c) постачальник виконує правила, що стосуються оновлення інформації, які визначені у спосіб, який широко визнаний і використовується в промисловості;
- d) постачальник не перешкоджає законному використанню технологій, які широко визнаються і використовуються в промисловості, щоб одержати дані стосовно використання інформації; і
- e) постачальник діє оперативно, щоб зняти або зробити неможливим доступ до інформації, яку він зберігав, після того, як йому фактично стає відомо, що інформація в первинному джерелі передачі видалена з мережі або що доступ до неї став неможливим чи судовий або адміністративний орган видав розпорядження про таке видалення або обмеження.

2. Ця стаття не впливає на можливість для судового або адміністративного органу відповідно до правових систем Сторін вимагати від постачальника послуг припинити або попередити порушення.

Стаття 247

Відповідальність постачальників посередницьких послуг: «Хостинг»

1. Якщо надається послуга в інформаційному суспільстві, яка полягає у зберіганні інформації, яка надається одержувачем послуги, то Сторони гарантують, що постачальник послуги не несе відповідальності за інформацію, яка зберігається навимогу одержувача послуги, за умови, що:

- a) постачальнику фактично невідомо про незаконну діяльність або інформацію, а щодо позову про відшкодування збитків йому невідомо про факти або обставини, з яких впливає незаконна діяльність або інформація; або
- b) постачальник після одержання таких відомостей діє оперативно, щоб зняти або зробити неможливим доступ до інформації.

2. Пункт 1 цієї статті не застосовується, коли одержувач послуги діє за розпорядженням або під контролем постачальника.

3. Ця стаття не впливає на можливість для судового або адміністративного органу відповідно до правових систем Сторін вимагати від постачальника послуг припинити або попередити порушення, а також не впливає на можливість запровадження Сторонами процедури контролю за зняттям або блокуванням доступу до інформації.

Стаття 248

Відсутність загального зобов'язання здійснювати моніторинг

1. Сторони не покладають на постачальників ні загального зобов'язання при наданні послуг, на які поширюються статті 245, 246 і 247 цієї Угоди, здійснювати моніторинг інформації, яку вони передають або зберігають, ні загального зобов'язання активно шукати факти або обставини, які вказують на незаконну діяльність.

2. Сторони можуть запровадити зобов'язання для постачальників послуг інформаційного суспільства інформувати компетентні державні органи про можливу незаконну діяльність, що здійснюється, або інформацію, що надається одержувачами їхніх послуг, чи зобов'язання повідомляти компетентним органам, на їхню вимогу, інформацію, яка дає можливість ідентифікувати одержувачів їхніх послуг, з якими в них укладені угоди про зберігання інформації.

Стаття 249

Перехідний період

Україна забезпечує повну імплементацію зобов'язань цього Підрозділу протягом 18 місяців з дати набрання чинності цією Угодою.

ПІДРОЗДІЛ 3 ІНШІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 250

Заходи на кордоні

1. Для цілей цього положення термін «товари, які порушують право інтелектуальної власності» означає:

а) «контрафактні товари», а саме:

i) товари, зокрема упаковку, що містить без дозволу торговельну марку, ідентичну торговельній марці, зареєстрованій належним чином стосовно такої самої групи товарів, які за суттєвими ознаками не можуть бути відрізнені від товарів із зазначеною торговельною маркою, та таким чином порушують права власника торговельної марки;

ii) будь-який символ торговельної марки (логотип, маркування, наклейка, брошура, інструкція з користування або гарантійний документ), навіть при окремому представленні, за таких самих умов, як і товари, зазначені в підпункті (i);

iii) пакувальні матеріали, що містять торговельні марки контрафактних товарів, представлені окремо, за таких самих умов, як і товари, зазначені в підпункті (i);

б) «піратські товари», а саме товари, які є копіями або містять копії, вироблені без згоди власника або особи, належним чином уповноваженої представляти власника в країні виробництва в питаннях авторського права та суміжних прав або права на промисловий зразок, незалежно від того, чи зареєстровані вони в національному законодавстві, чи ні;

с) товари, які згідно із законодавством Сторони, в якій подано заяву про вжиття заходів митними органами, порушують:

- i) патент;
- ii) додатковий охоронний сертифікат;
- iii) право на сорт рослини;
- iv) промисловий зразок;
- v) географічне зазначення

2. Сторони, якщо інше не передбачено в цьому Підрозділі, ухвалюють процедури¹, які надають можливість власнику права, який має вагомі підстави підозрювати про можливість порушення права інтелектуальної власності під час імпорту, експорту, реекспорту, ввезення або вивезення з митної території, розміщення згідно з тимчасовою процедурою, розміщення у вільній зоні або на вільному складі, надіслати письмову заяву до адміністративних або судових компетентних органів для тимчасового затримання митними органами митного оформлення для вільного використання або арешту таких товарів.

3. Сторони гарантують, що коли митні органи в ході своїх дій і до подання власником права заяви отримують вагомі підстави вважати, що товари порушують право інтелектуальної власності, вони можуть затримати митне оформлення або заарештувати товар з метою надання власнику права можливості подання заяви про вжиття заходів митними органами згідно з вищенаведеним пунктом.

4. Всі права або обов'язки, встановлені в Розділі 4 Частини III Угоди ТРІПС стосовно імпортерів, також поширюються на експортерів або власників товарів.

5. Сторони співробітничать з метою надання технічної допомоги та інституційної розбудови для впровадження цієї статті.

6. Україна повністю впроваджує зобов'язання за цією статтею протягом трьох років з дати набрання чинності цією Угодою.

Стаття 251

Правила поведінки та судове співробітництво

Сторони підтримують:

a) розробку торговельними або професійними об'єднаннями або організаціями правил поведінки, спрямованих на сприяння захисту прав інтелектуальної власності;

b) передачу компетентним органам Сторін проектів правил поведінки і будь-яких висновків щодо застосування цих правил поведінки.

---

¹ Передбачається, що не повинно бути зобов'язань застосовувати такі процедури для імпорту товарів на ринок іншої країни правовласником або за згодою правовласника.

Стаття 252

Співробітництво

1. Сторони домовилися співробітничати з метою забезпечення виконання обов'язків та зобов'язань, взятих згідно із цією Главою.

2. Відповідно до положень Розділу V («Економічне і галузеве співробітництво») та відповідно до положень Розділу VI («Фінансове співробітництво та положення щодо боротьби із шахрайством») цієї Угоди, сфери співробітництва включають такі види діяльності, але не обмежуються ними:

а) обмін інформацією стосовно правової бази з питань прав інтелектуальної власності та відповідних правил щодо охорони та захисту; обмін досвідом між Україною та Стороною ЄС стосовно розвитку законодавства;

б) обмін досвідом між Україною та Стороною ЄС стосовно захисту прав інтелектуальної власності;

в) обмін досвідом між Україною та Стороною ЄС стосовно правозастосування на центральному та субцентральному рівні митною службою, міліцією, адміністративними та судовими органами; координація дій з метою запобігання експорту контрафактних товарів, в тому числі з іншими країнами;

г) розвиток потенціалу; обмін та підготовка персоналу;

д) пропагування та розповсюдження інформації стосовно прав інтелектуальної власності, *inter alia* серед ділових кіл та в громадянському суспільстві; широка поінформованість споживачів і власників прав;

е) посилення співробітництва на інституційному рівні, наприклад між відомствами з інтелектуальної власності;

ж) активне сприяння поінформованості та освіченості широкої громадськості щодо напрямів реалізації прав інтелектуальної власності: формулювання ефективних стратегій для визначення ключових аудиторій і створення комунікаційних програм з метою посилення поінформованості споживачів та засобів масової інформації щодо наслідків порушень інтелектуальної власності, зокрема ризик для здоров'я і безпеки та зв'язок з організованою злочинністю.

3. Без шкоди для пунктів 1 і 2 цієї статті і як доповнення до них Сторони домовилися підтримувати ефективний діалог з питань інтелектуальної власності («ІВ Діалог»), підпорядкований Комітету з питань торгівлі, з метою розгляду питань, що стосуються охорони і захисту прав інтелектуальної власності, передбачених цією Главою, а також будь-якого іншого відповідного питання.

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО РАТИФІКАЦІЮ УГОДИ ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ

№ 34/95–ВР від 27.01.1995 року

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 5, ст. 32)

Верховна Рада України постановляє:

Угоду про співробітництво в галузі охорони авторського права і суміжних прав, підписану від імені України 24 вересня 1993 року у місті Москві, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України

О. МОРОЗ

УГОДА ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ

Угоду ратифіковано Законом № 34/95–ВР від 27.01.95

Держави-учасниці цієї Угоди, іменовані надалі «Держави-учасниці», виходячи з принципів і норм Загальної декларації прав людини, Угоди про створення Співдружності Незалежних Держав від 8 грудня 1991 року, Алма-Атинської декларації від 21 грудня 1991 року, Меморандуму про взаєморозуміння з питання правонаступництва щодо договорів колишнього Союзу РСР, які становлять взаємний інтерес, від 6 липня 1992 року

з огляду на сучасну роль авторського права у формуванні національного культурного потенціалу, у міжнародному культурному обміні, а також у розвитку рівноправних міждержавних торгово-економічних відносин,

прагнучи до подальшого розширення співробітництва в галузі взаємного обміну культурними цінностями шляхом використання творів науки, літератури і мистецтва,

визнаючи за необхідне визначити умови і порядок взаємної охорони авторського права і суміжних прав,

погодилися про нижченаведене :

Стаття 1

Держави-учасниці забезпечують на своїх територіях виконання міжнародних зобов'язань, що впливають із участі колишнього Союзу РСР у Всесвітній конвенції про авторське право (у редакції 1952 року), виходячи з того, що дата набуття чинності зазначеної Конвенції для колишнього Союзу РСР (27 травня 1973 року) є датою, з якої кожна Держава-учасниця вважає себе зв'язаною її положеннями.

Кожна Держава-учасниця направить про це необхідну заяву Генеральному директорові Організації Об'єднаних Націй з питань утворення, науки і культури (ЮНЕСКО).

Стаття 2

Держави-учасниці застосовують Всесвітню конвенцію про авторське право (у редакції 1952 року) у відносинах між собою як до творів, створених після 27 травня 1973 року, так і до творів, що охоронялися за законодавством Держав-учасниць до цієї дати, на тих же умовах, які встановлені національним законодавством щодо своїх авторів.

Терміни охорони авторського права встановлюються відповідно до законодавства тієї Держави-учасниці, яка надає охорону, проте вона не зобов'язана забезпечувати охорону протягом терміну більш тривалого, ніж термін охорони, встановлений в іншій відповідній Державі-учасниці.

Стаття 3

Держави-учасниці вживуть необхідних заходів для розробки і прийняття законопроектів, що забезпечують охорону авторського права і суміжних прав на рівні вимог Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів, Женевської конвенції про охорону виробників фонограм від недозволеного відтворення їх фонограм, Римської конвенції про охорону прав артистів-виконавців, виробників фонограм, організацій теле- радіомовлення.

Стаття 4

Держави-учасниці проводитимуть спільну роботу по боротьбі з незаконним використанням об'єктів авторського права і суміжних прав через свої компетентні організації будуть сприяти розробці конкретних програм і заходів.

Стаття 5

Держави-учасниці будуть сприяти створенню і функціонуванню національних авторсько-правових організацій у сфері управління авторськими правами на колективній основі, укладенню між цими організаціями угод про співробітництво.

Стаття 6

Держави-учасниці передбачать у відповідних угодах вирішення питань про запобігання подвійному оподаткуванню авторської та іншої винагороди, визначення порядку взаємних розрахунків і вживуть заходів для своєчасного їх здійснення.

Стаття 7

Ця Угода відкрита для приєднання до неї інших держав, які раніше входили до колишнього Союзу РСР.

Ця Угода набуває чинності з дня здачі депозитарію третього повідомлення, яке підтверджує виконання Державами-учасницями внутрішньодержавних процедур, необхідних для набуття нею чинності.

Для інших Держав-учасниць ця Угода набуває чинності з дня одержання депозитарієм повідомлення про виконання ними цих процедур.

Держава-учасниця може денонсувати цю Угоду через 12 місяців з дня письмової заяви депозитарію про такий намір.

Вчинено в місті Москва 24 вересня 1993 року в одному дійсному примірнику російською мовою. Дійсний примірник зберігається в Архіві Уряду Республіки Білорусь, який надішле державам, що підписали цю Угоду, її засвідчену копію.

За Азербайджанську Республіку	(підпис)
За Російську Федерацію	(підпис)
За Республіку Вірменія	(підпис)
За Республіку Таджикистан	(підпис)
За Республіку Білорусь	(підпис)
За Туркменистан	(підпис)
За Республіку Казахстан	(підпис)
За Республіку Узбекистан	(підпис)
За Киргизьку Республіку	(підпис)
За Україну	(підпис)
За Республіку Молдова	(підпис)

Неофіційне видання

Укладачі:

Кірін Роман Станіславович

Хоменко Володимир Львович

АВТОРСЬКЕ ПРАВО

І СУМІЖНІ ПРАВА

Збірник нормативно-правових актів

Частина 1

Тексти нормативно-правових актів використані з офіційного сайту
Верховної Ради України www.rada.gov.ua

Верстка – В.Л. Хоменко

Підп. до друку 01.10.2014. Формат 30×42/4.
Папір офсет. Ризографія. Ум. друк. арк. 14,9.
Обл.-вид. арк. 14,9. Тираж 100 пр. Зам. № _____

Підготовлено до друку та видруковано
у Державному ВНЗ "Національний гірничий університет".
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842 від 11.06.2004.

49005, м. Дніпропетровськ, просп. К. Маркса, 19.